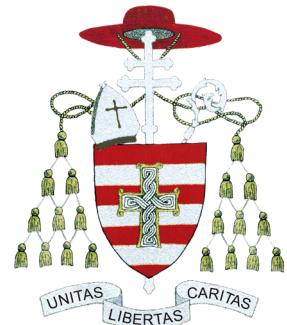
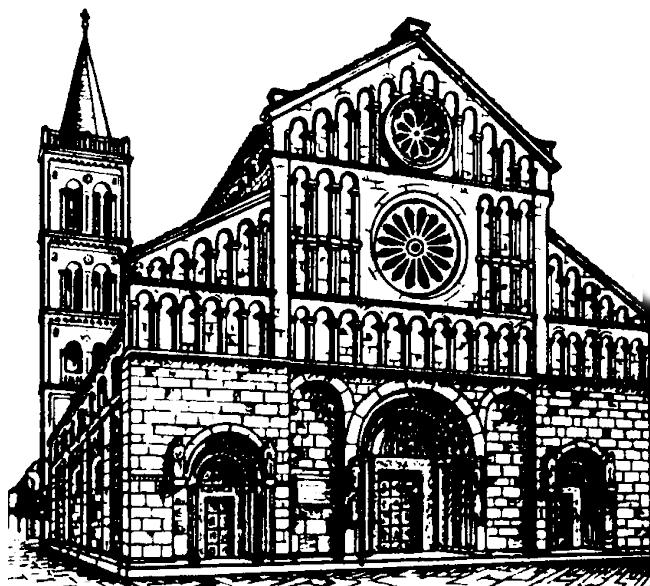

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Broj: 5-6/2020. SVIBANJ - LIPANJ

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Izdaje: Nadbiskupski ordinarijat, Jurja Biankinija 2, 23000 Zadar
tel: 023/208-650; faks: 208-640;

e-mail: izdavstvo@zadarskanadbiskupija.hr

Odgovara: Mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Uredništvo: Don Josip Lenkić, don Šimun Šindija, don Marin Batur, Ines Grbić, prof, don Damir Šehić

Fotografije: Ines Grbić; Računalni slog: don Šimun Šindija

Tisk: TVG - tiskara d.o.o.

Slika na naslovnoj stranici: Četri zadaarske crkve: katedrala sv. Stošije, crkva sv. Krševana, crkva sv. Šime i crkva sv. Marije

59. svećenički dan Zadarske nadbiskupije u srijedu 17. lipnja u svetištu sv. Nediljice u Vrani i u kapeli Svih Svetih na brdu Kamenjak u župi sv. Ante Padovanskog u Radošinovcu bio je i u znaku spomena na žrtvu mučenika i stradanje hrvatskog naroda u Drugom svjetskom ratu.

Svećenik - Božji čovjek i čovjek molitve

1. Ovogodišnja Liturgija Posvete ulja proslavljenja je skromno, bez uobičajene koncelebracije svećenika iz Nadbiskupije, bez pjevača i vjernika zbog opasnosti Korone virusa. Istina, bili smo duhovno povezani, te molili i mislili jedni na druge. Tijekom liturgije posvete i blagoslova ulja mislio sam na bolesnike koji će tražiti utjehu i bolesničko pomazanje svetim uljima koje sam na Veliki četvrtak u katedrali blagoslovio. Mislio sam i na novokrštenike, krizmanike i ređenike koje će se u prigodi slavlja mazati svetim uljem Krizme koje sam u katedrali posvetio.

Mi nastavljamo prevencijom i molitvom činiti sve kako bi očuvali sebe i druge od opake bolesti, te čim prije mogli započeti normalno raditi i živjeti. Neka nas i dalje prati snaga molitvenog zajedništva, a Uskrsnuli neka nas ispuni nadom, utjehom i novom snagom. Na Veliki četvrtak, koji je dan ustanove Presvete Euharistije i svećenički rođendan, prezbiteri obnavljaju svoja svećenička obećanja. U duhu odlaze u Dvoranu Posljednje večeri čuti još jednom Isusove riječi: „Vi ste prijatelji moji. Ostanite u mojoj ljubavi. Ne izabrate vi mene, nego sam ja vas izabrao i odredio da idete i rod donosite“. Obnova svećeničkih obećanja prigoda je iznova otkrivati otajstvo našega zvanja i veličinu nezasluženoga poziva po kojem smo njegovom milošću postali svjedoci i poslužitelji tako velikoga otajstva i dara.

2. U nedavno objavljenoj knjizi kardinala Saraha „Zamalo će večer i dan je na izmaku“ veliki dio teksta kardinal posvećuje ulozi svećenika kojega opisuje kao „Božjeg čovjeka i čovjeka molitve“. „Svećenik postoji isključivo za Boga i za bogoslužje“, veli kardinal, pa stoga „mora uvijek naći vremena za molitvu, časoslov, duhovno štivo, klanjanje i slavlje Euharistije“. Bez molitve svećenik se brzo istroši i isprazni; „postane stroj koji beskorisno proizvodi mnogo buke“. Stoga, veoma je važno, piše kard. Sarah da svećenik „pođe u pustinju ili na Horeb., na brdo Božje, poput Mojsija, Ilike i samoga Isusa. Ora et labora, moli i radi.“

U tom kontekstu kardinal spominje Majku Tereziju iz Kalkute u čijem je radnom danu prvo mjesto uvijek imao Isus. „Prije susreta sa siromasima, susretala se s Bogom. Prije nego što bi uzela u svoje ruke umiruće siromahe, bila je satima u Isusovim rukama. Kontemplirala je Isusa, pa iz tog izvora crpila snagu da se potpuno daruje najodbačenijima na zemlji“. Krist nam je povjerio veličanstvenu obvezu i odgovornost nastaviti njegovu prisutnost na zemlji. Stoga je htio da mu budemo potrebni! Naše su ruke pomazane onim posvećenim uljem koje se na Veliki Četvrtak posvećuje diljem svijeta. Nakon pomazanja one više nisu naše ruke. One su u službi Krista koji nas šalje da blagoslivljemo, oprštamo i tješimo.

3. Uz trostruku službu (docendi, regendi et santificandi) mi smo zapravo čitavim svojim bićem „signum et sacramentum“, znak i sakrament kao uzor i poticaj svome stadi. I čitav naš život odvija se u sjeni Krista koji prihvata svoj križ i nosi ga do kraja. Stoga, prepoznatljivi smo po našoj „zaljubljenosti u križ i evanđelje Isusa Krista“. Uočljivi smo po bezuvjetnoj ljubavi prema narodu koji čezne za spasenjem. Prihvataljivi smo kad se potpuno predamo i živimo za druge, kad bezuvjetno volimo i cijenimo ljude. Ako pak osjetimo da nas obveze i životne teškoće pritišću i more, neka nas tješe Pavlove riječi: „dosta vam je moja milost“ (2 kor 12, 9).

Božjim promislom i svetim ređenjem, te mandatom Crkve dodijeljena nam je odgovorna i sveta zadaća sabirati, upućivati i odgajati vjerničke zajednice ove mjesne Crkve zadarske. Uključimo

u ovom trenutku naših svećeničkih obećanja u molitve povjerene duše. Umrežimo u ovaj molitveni obred i kolege svećenike na čelu s nadbiskupom, pa s apostolom Petrom izrazimo svoje povjerenje i recimo: „Na tvoju riječ, Gospodine“ (Lk 5, 5). No, prije nego izreknemo svoja obećanja, dajemo do znanja sebi i drugima, Gospodine, kako želimo biti nositelji nade i djelitelji svetih otajstava. Ti si nas odabrao i pozvao još iz utrobe majke naše i poslao svjedočiti za tebe. Udjeli nam vjeru, snagu i svijest kako možemo sve „u Tebi koji nas jačaš“ (Fil 4, 13). Kriste s Posljednje Večere i Kalvarije blagoslovi nas svećenike i redovnike koji radimo na terenu ove svete Zadarske Crkve. Ispuni nas svojim duhom i posveti i u ovoj godini otajstvom Velikoga Četvrtka. Tebe Marijo, koju osobito častimo u ovom mjesecu svibnju, molimo budi i ostani Majka naša i Majka Crkve. I pomozi nam u ovoj zdravstvenoj krizi Koronevirusa otkrivati ljepotu molitve i sakramentalnog života. Utječemo se Tebi pod okrilje i molimo, nauči nas živjeti s Bogom i moliti za potrebe Crkve i svijeta. „Pogledaj na nas milena Mati, svrati k sirotam pogled svoj zlati. Usliši nas i brani nas. Marijo, Majko Crkve i majko svećenika, moli za nas. Amen.

† Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Zadar-Sjemenište Zmajević, 20. svibnja 2020.

SVETA STOLICA

Bez svjedočenja se ne može naviještati

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas se u Italiji i drugim zemljama slavi svetkovina Uzašašća Gospodinova. Odlomak iz Evanđelja (usp. Mt 28, 16-20) pokazuje nam apostole koji se okupljaju u Galileji „na gori kamo im je naredio Isus“ (r. 16). Tu se zbio posljednji susret uskrsloga Gospodina sa svojima, na gori. „Gora“ ima snažni simbolički, evokativni naboj. Na gori je Isus proglašio blaženstva (usp. Mt 5,1-12); u goru bi se povlačio na molitvu (usp. Mt 14, 23); ondje je primao mnoštva i liječio bolesne (usp. Mt 15, 29). Ali ovaj put, na gori, više nije Učitelj koji djeluje i podučava, nego Uskrsli koji traži od učenika da djeluju i naviještaju, povjeravajući im mandat da nastave njegovo djelo.

Povjerava im poslanje među svim narodima. Kaže: „Podjite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio!“ (rr. 19-20). Sadržaj poslanja koji je povjeren apostolima jest sljedeći: naviještati, krstiti, poučavati i ići putom koji je zacrtao Učitelj, to jest živo evanđelje. Ta poruka spasenja podrazumijeva prije svega dužnost svjedočenja – bez svjedočenja se ne može naviještati – na što smo i mi, današnji učenici, također pozvani kako bismo dali razlog svoje vjere. Suočeni s tako zahtjevnom zadaćom i razmišljajući o svojim slabostima, osjećamo se nedoraslima, kao što su se zasigurno osjećali i sami apostoli. Ali ne smijemo se obeshrabriti, nego se trebamo spominjati riječi koje im je Isus uputio prije nego će uzići na nebo: „Ja sam s vama u sve dane – do svršetka svijeta“ (r. 20).

To obećanje osigurava Isusovu stalnu i utješnu prisutnost među nama. Ali kako se ostvaruje ta prisutnost? Po njegovu Duhu, koji vodi Crkvu da kroči u povijesti kao suputnica svakoga čovjekova. Taj Duh koji, poslan od Krista i Oca, izvodi oproštenje grijeha i posvećuje sve one koji se, pokajani, s pouzdanjem otvaraju njegovu daru. Obećanjem da će ostati s nama do kraja vremena, Isus inauguriра stil svoje prisutnosti u svijetu kao Uskrsli. Isus je prisutan u svijetu, ali drugim stilom, stilom Uskrsloga, to jest prisutnošću koja se objavljuje u Riječi, u sakramentima, u stalmnom i unutarnjem djelovanju Duha Svetoga. Blagdan Uzašašća govori nam da je Isus, iako je uzašao na Nebo da slavan boravi s desna Ocu, još uvijek i zauvjek među nama: odatle proizlaze naša snaga, naša ustrajnost i naša radost, upravo iz Isusove prisutnosti među nama snagom Duha Svetoga.

Neka Djevica Marija prati naše putovanje svojom majčinskom zaštitom: od nje učimo milinu i hrabrost da budemo svjedoci u svijetu uskrsloga Gospodina.

Dva ploda Euharistije

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas se u Italiji i drugim zemljama slavi svetkovina Presvetoga Tijela i Krvi Kristove, Tijelovo. U drugom čitanju današnje liturgije, sveti Pavao iznova budi našu vjeru u to otajstvo zajedništva (1 Kor 10, 16-17). On ističe dva učinka kaleža iz kojega se zajednički pije i kruha koji se lomi: mističan učinak i učinak zajedništva.

Apostol najprije kaže: „Čaša blagoslovna koju blagoslivljamo nije li zajedništvo krvi Kristove? Kruh koji lomimo nije li zajedništvo tijela Kristova?“ (r. 16). Te riječi izražavaju mističan odnosno mogli bismo reći duhovan učinak Euharistije, a odnosi se na sjedinjenje s Kristom koji se u kruhu i vinu daje za spas svih ljudi. Isus je prisutan u sakramentu Euharistije kako bi bio naša hrana, da bismo ga primili i da bi u nama postao obnavljajuća snaga koja ponovo vraća energiju i želju da se nakon svakog zaustavljanja i pada ponovno vratimo na pravi put. No to zahtijeva

naš pristanak i spremnost da dopustimo da se preobrazi nas same, naš način razmišljanja i dje-lovanja. U protivnom euharistijska slavlja na kojima sudjelujemo svode se na prazne i formalne obrede. Toliko puta neki idu na misu zato što se mora ići, kao neki društveni čin, koji se poštuje, ali koji je čisto društveni. Ali otajstvo je nešto drugo: prisutan je Isus koji nas dolazi nahraniti.

Drugi je učinak zajedništva. Sveti Pavao je to izrazio ovim riječima: „Budući da je jedan kruh, jedno smo tijelo mi mnogi“ (r. 17). Radi se o međusobnom zajedništvu onih koji sudjeluju u Euhari-stiji do te mjere da postaju među sobom jedno tijelo, kao što je jedan kruh koji se lomi i dijeli. Mi smo zajednica koja se hrani Kristovom tijelu i krvlju. Zajedništvo u Kristovu tijelu djelotvoran je znak jedinstva, zajedništva i međusobnog dijeljenja. Ne možemo sudjelovati u euharistiji, a ne zalagati se oko iskrenog uzajamnog bratstva. Ali Gospodin dobro zna da za to nisu dovoljne naše ljudske snage. Štoviše, zna da će uvijek među njegovim učenicima biti prisutne napasti suparništva, zavisti, predrasude, podjele... Svima su nam poznate te stvari. I zbog toga nam je ostavio sakrament svoje stvarne, konkretne i trajne prisutnosti, tako da, ostajući ujedinjeni u njemu, uvijek možemo primiti dar bratske ljubavi. „Ostanite u mojoj ljubavi“ (Iv 15, 9), rekao je Isus, a to je moguće zahvaljujući Euharistiji. Ostatи u prijateljstvu, u ljubavi.

Taj dvostruki plod Euharistije: prvi, jedinstvo s Kristom i drugi, zajedništvo među onima koji se njime hrane, stalno stvaraju i obnavljaju kršćansku zajednicu. Crkva čini Euharistiju, ali na još temeljniji način Euharistija čini Crkvu i omogućuje joj da bude njezino poslanje, prije no nešto što ona čini. To je otajstvo zajedništva Euharistije: primati Isusa da nas preobrazi iznutra i primati Isusa da čini od nas jedinstvo, a ne podjelu.

Neka nam Presveta Djevica pomogne da uvijek s divljenjem i zahvalnošću prihvaćamo veliki dar koji nam je Isus dao, ostavivši nam sakrament svojega Tijela i Krvi

Prigrliti evanđelje znači velikodušno darivati samoga sebe

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U Evanđelju ove nedjelje (usp. Mt 10, 37-42) snažno odzvanja poziv živjeti u punini i bez oklijevanja naše prianjanje uz Gospodina. Isus traži od svojih učenika da ozbiljno shvate evandeoske zahtjeve, pa i onda kad to iziskuje žrtvu i napor.

Prvi veliki zahtjev koji On upućuje onima koji ga slijede jest taj da ljubav prema njemu stave iznad privrženosti obitelji. On kaže: „Tko ljubi oca ili majku [...] sina ili kćer više nego mene, nije mene dostojan“ (r. 37). Isus zasigurno ne kani podcijeniti ljubav prema roditeljima i djeci, no zna da rodbinske veze, ukoliko ih se stavi na prvo mjesto, mogu odvratiti od istinskog dobra. Svjedoci smo tome: do nekih oblika korupcije u vlasti dolazi upravo zato što je ljubav prema rodbini veća od ljubavi prema domovini te se na položaje postavlja rođake. Isto je i s Isusom: kad je ljubav prema rodbini veća od ljubavi prema Njemu nije dobro. Svi bismo mogli u vezi s tim navesti mnogo primjera. A da i ne spominjemo one situacije u kojima se osjećaji prema članovima obitelji miješaju s izborima koji su suprotni evanđelju. Kad je, međutim, ljubav prema roditeljima i djeci pokretana i pročišćena Gospodinovom ljubavlju tada ona postaje potpuno plodna i daje dobre plodove u samoj obitelji i još više izvan nje. U tome smislu Isus izriče tu rečenicu. Sjetimo se kako Isus prekorava pismoznance koji dopuštaju da se roditeljima uskrati ono nužno uz izliku davanja priloga za hram, za Crkvu (usp. Mk 7, 8-13). Prekorava ih! Prava ljubav prema Isusu zahtijeva pravu ljubav prema roditeljima, prema djeci, ali ako najprije tražimo obiteljski interes to uvijek vodi na pogrešan put.

Isus potom kaže svojim učenicima: „Tko ne uzme svoga križa i ne pođe za mnom, nije mene dostojan“ (r. 38). Radi se o tome da ga moramo slijediti na putu kojim je On sâm prošao, ne tražeći prečace. Nema istinske ljubavi bez križa, to jest bez cijene koju trebamo osobno platiti.

Kazuju nam to toliki očevi i majke koji se mnogo žrtvaju za djecu i podnose prave žrtve, križeve, jer ljube. Križ koji se nosi s Isusom, ne plaši, jer On je uvijek uz nas da nas podrži u času najveće kušnje, da nam dade snage i hrabrosti. Ne koristi uzrujavati se kako bismo plašljivim i sebičnim ponašanjem sačuvali vlastiti život.

Isus opominje: „Tko nađe život svoj, izgubit će ga, a tko izgubi svoj život poradi mene – to jest iz ljubavi, iz ljubavi prema Isusu, iz ljubavi prema bližnjemu, u služenju drugima – naći će ga“ (r. 39). To je paradoks evanđelja. No i o tome, hvala Bogu, imamo veoma mnogo primjera! Vidimo to u ovim danima. Kolike osobe, koliki nose križeve da bi pružili pomoć drugima! Žrtvaju se kako bi pomogli drugima kojima je u ovoj pandemiji potrebna pomoć. Ali s Isusom se uvijek može činiti. Punina se života i radosti nalazi darujući sebe same za evanđelje i braću u otvorenosti, prihvaćanju i dobrohotnosti.

Tako čineći možemo iskusiti Božju velikodušnost i besplatnost. Isus nas na to podsjeća: „Tko vas prima, mene prima [...] Tko napoji jednoga od ovih najmanjih samo čašom hladne vode [...] neće mu propasti plaća“ (rr. 40, 42). Bog Otac u svojoj velikodušnoj besplatnosti vodi računa i o najmanjim gestama ljubavi i služenja braći. Ovih sam dana čuo jednog svećenika koji je bio vrlo ganut jer mu je u župi prišao jedan dječak i rekao mu: „Oče, ovo je moja ušteđevina, nije mnogo, to je za vaše siromahe, za one koji su u potrebi u ovoj pandemiji“. Mala stvar, a opet tako velika! To je zarazna zahvalnost koja svakome od nas pomaže biti zahvalni onima koji se brinu o našim potrebama. Kada nam netko učini neku uslugu, ne smijemo misliti da je sve to morao učiniti radi nas. Ne, mnoge se usluge čine besplatno. Sjetite se volonterstva, što je jedna od najvećih stvari koje ima talijansko društvo. Volonteri... Koliki su samo od njih izgubili život u ovoj pandemiji! To se čini iz ljubavi, jednostavno radi služenja. Zahvalnost je prije svega znak dobrog odgoja, no i kršćanska odlika. To je jednostavan znak, no u isti mah istinski znak Božjega kraljevstva koje je kraljevstvo besplatne i zahvalne ljubavi.

Neka nam Presveta Djevica Marija koja je Isusa ljubila više nego svoj život i slijedila ga sve do križa, pomogne da uvijek pred Bogom budemo otvorena srca, dopuštajući da njegova riječ prošuđuje naše ponašanje i izbore.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Podrška predsjedniku HBK kardinalu Vinku Puljiću

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup Želimir Puljić u izjavi za Hrvatski katolički radio u utorak, 12. svibnja komentirao je sarajevske osude najavljenе mise koju će u subotu, 16. svibnja u sarajevskoj katedrali za žrtve bleiburške tragedije predvoditi vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić.

„Jasno da je posrijedi velika, strašna manipulacija kojom se želi obezvrijediti ono što je Crkva desetljećima činila i čini jer je pozvana po mandatu Isusa Krista moliti i za žive i za mrtve“, izjavio je zadarski nadbiskup Puljić.

Na pitanje što Crkva čini slaveći mise poput one na obljetnicu Bleiburga, nadbiskup Puljić je odgovorio: „Crkva s pravom oplakuje žrtve rata i porača i moli za pokoj njihovih duša. U svojim molitvama uključuje sve žrtve rata i porača, bilo kojega naroda i kraja. Jasno u prvom redu moli, u ovom slučaju, za žrtve hrvatskoga naroda. U tom kontekstu molitve, ona ne isključuje čak ni one koji su ih pobili, preporučuje ih Božjem milosrđu, a konačni sud o stradanjima i krivnjama prepušta Bogu koji je puna istina, savršena pravda i beskrajna ljubav, kako su napisali biskupi prije 25 godina kada su uputili pismo prigodom 50. obljetnice završetka drugog svjetskog rata“.

Iz ovoga jasno slijedi da se slaveći misu za bleiburške žrtve Crkva ne opredjeljuje za rehabilitaciju niti jednog režima, kako se predbacuje kardinalu Puljiću u Sarajevu. „Ovakva manipulacija nema veze s režimima ni sa sustavom niti politikom“, rekao je predsjednik HBK, pojasnivši da „Crkva ima pravo okupljati, moliti i preporučivati pokojne Božjem milosrđu“.

Podsjetimo, 75. obljetnica stradanja bleiburških žrtava bit će obilježena u subotu, 16. svibnja: u Austriji na Lojbaškom polju, u Hrvatskoj na Mirogoju, u Zagrebu, te u Bosni i Hercegovini, u katedrali Srca Isusova u Sarajevu. Na sva tri mjesta molit će se za stradale zarobljenike s Bleiburga koji su skončali u onih 1700 masovnih grobišta od kojih je najviše u Hrvatskoj (850), zatim u Sloveniji (600), u Srbiji (180), te u Bosni i Hercegovini (90).

„Htio bih javno zahvaliti kardinalu Vinku Puljiću što je prihvatio ove godine predvoditi misu za žrtve Bleiburga i zahvaliti mu uime svih hrvatskih biskupa. Izričem mu i solidarnost u ovim trenucima koji uistinu nisu nimalo lagani, ali neka se ne boji. S njime smo i sa svima koji budu pratili euharistiju koja će se u subotu slaviti u sarajevskoj katedrali Srca Isusova. Žrtve će biti spomenute i u Zagrebu na Mirogoju te na Lojbaškom polju u Bleiburgu gdje obično bude kome-moracija za Bleiburške žrtve“, istaknuo je zadarski nadbiskup Puljić.

Kardinal Vinko Puljić trebao je misu predvoditi u Bleiburgu, ali zbog ograničenosti uzrokovanih koronavirusom to nije moguće. Zato će biti obilježavanje u tri države.

„Crkva ima dužnost i obvezu moliti i za žive i za mrtve. Isus je osnovao svoju Crkvu da bude ona koja će dijeliti svete tajne, odgajati Božji narod i naviještati Radosnu vijest Kristova uskrsnuća. Kad se radi o ovakvim žrtvama onda želi reći uključujemo ih u svoje molitve. To se svake godine čini dostojanstveno u mjestu gdje je započela Bleiburška tragedija“, pojasnio je nadbiskup Puljić.

U razgovoru o Bleiburgu predsjednik HBK nadbiskup Želimir Puljić prisjetio se i Ivana Pavla II. koji je obilježio 20. stoljeće, a u ponедjeljak 18. svibnja spominjemo se njegovog 100. rođendana: „On je obilježio konac 20. stoljeća svojom aktivnošću, zauzimanjem, nazočnošću, interventima. Znamo da je to bilo krvavo stoljeće, stoljeće dva svjetska rata. On je kao dječak u drugom svjetskom ratu bio živi svjedok onoga što se ljudima događalo u Poljskoj. Zato je bio osjetljiv na

ratove i oružane sukobe. Nastojao je i kod nas, od početka poticati sukobljene strane da pregovorima rješavaju nesporazume i brojna pitanja. Svojom aktivnošću, govorima, pismima posebice je pozivao svjetske moćnike neka zaustave ruku koja ubija. Papa je jako zaslužan za završetak rata u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Kad je prvi put došao u Hrvatsku 1994. rekao je nešto što su naši biskupi u svome pismu ponovili. Potaknuo nas je da u toj ratnoj situaciji budemo kadri oprostiti i moliti oproštenje. To je bila njegova poruka kod prvog pohoda. Nije se umarao poticati nas da budemo mirotvorci i da se ne osvećujemo, nego da mirnim putem pronalazimo rješenja“, posvjedočio je nadbiskup Puljić.

Kad se govori o žrtvama Drugog svjetskog rata i porača, mons. Želimir Puljić napomenuo je da Crkva od početka nije zaboravljala te žrtve: „Crkva je molila za njih, slavila euharistiju. Jako je teško čuti ovih dana kako se duhovi bune, kako se nakon 75 godina ti duhovi nisu razoružali, nego nastupaju bojovnim rječnikom. Govore se neistine, na primjer da je Bleiburg izmišljotina. Ovih dana se po raznim portalima i radnjima moglo čitati i čuti da tamo nije bilo žrtava. I na koncu optužuje se Katoličku Crkvu da je kriva za to. Kakvo izvrтанje istine i vrijeđanje. U tom kontekstu kardinal Puljić proživljava pravu drama jer ga optužuju za nešto za što ni u čemu nije kriv. Dapače, želi pridonijeti smirenju i želi moliti za sve žrtve Drugog svjetskog rata, ne samo Križnog puta“, istaknuo je nadbiskup Puljić.

„Ako je itko zaslužan za vraćanje mira na naše područje, to je Ivan Pavao II.“, naglasio je u razgovoru za HKR mons. Želimir Puljić:

„On je te 1994. godine kad je došao u Zagreb živo želio poći i u Beograd i u Sarajevo. Htio je donijeti poruku mira svim narodima. Međutim, nije mu bilo omogućeno da posjeti Beograd i Sarajevo. Osobito mu je bilo žao što su mu priječili dolazak u Sarajevo. Rečeno je da mu se tamo ne može jamčiti sigurnost. E, onda je učinio nešto što je baš u duhu Ivana Pavla II. Ako ja ne mogu doći tamo, onda može biti moj nadbiskup, moj izaslanik, moj kardinal. I te godine imenovao je sarajevskog nadbiskupa Vinka Puljića kardinalom. To je uistinu povjesni događaj koji ni stanovnici Sarajeva ni BiH ne bi trebali nikad zaboraviti. A kako nije mogao doći u opkoljeno Sarajevo, organizirao je 1994. misu iz Castel Gandolfa i izgovorio vapaj koji nikad jedan papa nije izgovorio. To je najdirljiviji vapaj u njegovom pontifikatu. Pogledom uperenim prema stanovnicima Sarajeva, prema napačenim stanovnicima BiH izgovorio je rečenicu koja je postala povjesna: ‘S vama smo i bit ćemo sve više s vama’“, podsjetio je na Papinu gestu predsjednik HBK nadbiskup Puljić.

Predsjednik HBK čestitao muslimanima Ramazanski bajram

Po završetku trideset dnevnog posta vjernici Islamske zajednice proslavit će Ramazanski bajram koji se obilježava u mjesecu kad je počela objava Kurana. Lijepa je i hvale vrijedna praksa posta koju muslimani održavaju, a traje čitavi dan, od zore do mraka. Iako je post jedan od vjerskih stupova Islam-a, njegova je korist višestruka. Postom se, naime, vježba uzdržljivost, jača volja i snaga vjere, te potiče na solidarnost i pomoć onima koji oskudijevaju. Lijepo je što se tijekom ramazanskog posta stavlja naglasak i na duhovnu higijenu. Izbjegavaju se ružne misli, riječi i djela i nastoji se oplemenjivati karakter kvalitetom strpljivosti, mirotvorstva i suosjećanja.

Čestitam Vam, poštovani Muftijo Hasanoviću, svečanost Ramazanskog bajrama koji neka donese obilje zdravlja i Božjeg blagoslova Vama, Vašim suradnicima i svim vjernicima Islamske zajednice u Republici Hrvatskoj.

Govor predsjednika HBK na početku 60. plenarnog zasjedanja

1. Pozdrav nazočnim članovima HBK

Uzoriti gospodine kardinale, preuzvišeni Apostolski nuncije, gospodo nadbiskupi i biskupi, poštovani Generalni Tajniče sve vas od srca pozdravljam na ovom redovitom 60. plenarnom zasjedanju HBK. Na zadnjem izvanrednom susretu ovdje, 27. siječnja 2020. predvidjeli smo neke programe, među kojima: Redovito zasjeda-nje HBK (21.-23.04), susret Hrvatske katoličke mladeži u Zagrebu (9.-10.5), susret HBK i HRK (8.6.), te izvanredno zasjedanje HBK (9.06). Pandemija covida-19 koja nas je zahvatila polovicom ožujka, omela je ove i druge brojne pastoralne planove i programe, ne samo kod nas, već i, diljem svijeta. A onda u nedjelju, 22. ožujka 2020. u 6, 24 sati dogodio se u Zagrebu potres (5,5 stupnjeva) koji je ostavio razorne posljedice, kako na zgradama gdje ljudi žive, tako i na sakralnim objektima u kojima se Bogu mole i euharistiju slave.

Dok Bogu zahvaljujemo da usprkos silini potresa nije bilo ljudskih žrtava, vama Uzoriti gospodine kardinale Bozaniću, Vašem sufragantu mons. Milanu Stipiću i svim župama i redovničkim zajednicama u našem glavnom gradu, koje su osjetile i pretrpjele posljedice razornog potresa, izražavamo svoju kršćansku solidarnost i bratsku blizinu.

Posebice pozdravljam na ovom zasjedanju Apostolskog Nuncija u RH, preuzvišenog gospodina mons. Giorgia Linguu, koji je u ovom kratkom razdoblju obišao dosta naših biskupija i krajeva, predvodio više liturgijska slavlja, te susreo dosta javnih službenika u našoj državi. Upućujem Vam, Eccellenza, dobre želje za plodan i uspješan rad koji obavljate u ime Svetoga Otca i Svetе Stolice. Neka stanovnici naše zemlje osjete Vaše zauzeto služenje u službi općeg dobra. Hvala Vam na nazočnosti među biskupima, kao i riječima koje ćete nam danas uputiti.

2. Rekoh kako nas je korona virus prilično uzdrmao i poremetio brojne naše planove i programe. Ali, i učinio svjesnim da smo u biti „vrlo slabašni i nejaki“ kad nas jedan „tako sićušan virus“ može baciti na koljena i uzrokovati višeslojnu krizu goleminih razmjera. Malo je bilo potrebno da čovjek osjeti krhkost i granice svoje moći i vlastitih snaga, kao što je to bilo tijekom nedavne opće pandemije. A onda potres u Zagrebu koji je iznjedrio velikodušne i požrtvovne pojedince institucije, zdravstvene djelatnike, caritasove volontere.. Oni su posvjedočili snagu i osjetljivost za druge, pa su ljudi imali prigode učiti biti dobri, brižljivi i solidarni.

Vidjeli smo uz to kako su pojavom korona virusa diljem svijeta poduzimane neviđene mjere opreza, karantene, zabrane kretanja i rada, dezinfekcija prostora, obustava okupljanja u liturgijskim prostorima, ukidanje redovite školske i sveučilišne nastave, nametanje distance među ljudima i dr.

U kontekstu pandemije i njezinih posljedica zapele su mi za oko tri stvari koje letimično spominjem:

a. Prošlih dana u Italiji je objavljeno kako će se i dogodine nastava odvijati „on-line“. To je bilo povod novinaru da napiše kako nas to vodi prema „tehnološkom barbarstvu“ i „virtualizaciji sveučilišta“. Stoga je naslovio svoj novinarski uradak: „Zbogom sveučilište, slijedi digitalna diktatura“

– Sličnu bojazan „digitalizacije i virtualizacije“ izrazio je prije par godina uvaženi psihijatar u Njemačkoj i dobitnik brojnih prestižnih nagrada, Manfred Spitzer. Njegova knjiga „Digitalna demencija“ prevedena je i objavljena i kod nas (2018.). U knjizi se autor kritički osvrće na posljedice „elektroničkih medija, pametnih telefona, računala i stalne navezanosti na Internet“. Sve nas to, veli on, „oslobađa uobičajenih mentalnih napora, pa ljudi postaju ovisni o tehnologiji, a njihove psihičke sposobnosti bivaju sve slabijima“. Stoga je i stavio podnaslov u knjizi „kako mi

i naša djeca silazimo s uma“. Njegova znanstvena i kritička razmišljanja mogu pomoći svima da budu kadri „oduprijeti se pred opasnošću medijske manipulacije (Manfred Spitzer, Digitalna demencija –kako mi i naša djeca silazimo s uma, Ljevak Zagreb 2018.).

b. Kritizirajući prije petnaestak dana ishitreno traženje krivaca za pandemiju korona virusa, milanski nadbiskup Mario Delpini ocijenio je da će trebati vremena da „zaista razumijemo što se to dogodilo ovih prošlih mjeseci“.

– „Ne sviđa mi se, rekao je nadbiskup, lov na krivce, a ni agresivni glasovi onih koji se smatraju žrtvama. Platili smo visoku cijenu. Previše je bilo mrtvih da bismo sada površno zaključivali i osuđivali. Uz potrebu temeljite analize o poduzetim mjerama i širenju zaraze, sada nam je u prvom redu potrebno suošjećanje zbog oboljelih i preminulih. Ali, i zahvalnosti onima koji su nam pomogli, riskirajući vlastito zdravlje i zdravlje svojih obitelji“ istaknuo je nadbiskup Delpini (Repubblica, 24. svibnja).

c. Papa je u tom kontekstu na svetkovinu Duhova uputio video poruku na španjolskom (30. svibnja 2020.), u kojoj je rekao da će nakon pandemije sve biti drukčije. A svijet će biti bolji ili gori. U tom obraćanju ponudio je određeno usmјerenje:

– Naglasio je ponajprije kako nam je potreban „Duh Sveti koji će nam dati novi pogled na svijet i pomoći otvoriti um i srca da se suočimo sa sadašnjоšću i budućnošću“.

– Istakao je i lekciju koju smo naučili iz iskustva s Covidom-19, da je „čovječanstvo jedna ljudska obitelj, te da nikomu ne uspijeva sâm se spasiti“.

– Podvukao je i naglasio činjenicu kako bi „sve ove patnje bile uzaludne ako zajedno ne bi gradili pravednije društvo“, te poželio da okončanje svjetske pandemije bude prigoda „okončati i pandemiju siromaštva“.

– Završio je preporukom i željom da se sve više „otvaramo Duhu Svetomu koji neka nam promjeni srca i pomogne nam postati boljima“. (Hina, 31. 05. 2020.).

Ovim Papinim razmišljanjima i željama moglo bi se dodati samo onu završnu riječ iz Konavoske zdravice: „I hoće ako Bog da“.

3. Što je predviđeno za ovo 60. plenarno zasjedanje HBK?

Od zadnjega redovitog 59. plenarnoga zajedanja (16.-18. listopada 2020.) održano je izvanredno zasjedanje HBK, 27. siječnja 2020., o kojem ste dobili Zapisnik prošloga tjedna. Na ovom zasjedanju osvrnut ćemo se na deveti pastoralno-katehetski kolokvij za svećenike, te predložiti temu za sljedeći deseti kolokvij. Raspravit ćemo prijedlog promjena nekih članaka Statuta HBK i osvrnut ćemo se na izvješća Predsjednika, Komisija, Vijeća i Odbora HBK.

Na zasjedanju će biti predstavljene na usvajanje Pravilnik i Smjernice za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba. Odobrit će se nastavni materijali za katolički vjeroučitelja laika u životu Crkve. Bit će govora i o svetom Jeronimu povezano s Nedjeljom Riječi Božje koju je ustanovio Papa Franjo u rujnu prošle godine. Velika godišnjica ovog crkvenog naučitelja, naime, kao i ustanovljenje „Nedjelje Riječi Božje“ dobra je prigoda razmislti o Jeronimovoj izreci: „Ne poznavati Pisma znači ne poznavati Krista“.

Planiramo završiti radom zajedničkim objedom sutra, 9. lipnja 2020. godine. Još jednom sve vas od srca pozdravljam i želim plodan rad i blagoslovljeno naše zborovanje. Hvala na pozornosti.

Poruka biskupa HBK za parlamentarne izbore 2020.

1. U povodu skorih parlamentarnih izbora, koji su raspisani za 5. srpnja 2020. godine, mi katolički biskupi želimo podsjetiti članove Božjega naroda, ali i ljude dobre volje, kako izbori zastupnika za Hrvatski sabor značajno utječu na osobnu, obiteljsku, društveno-političku i gospodarsku stvarnost. Za nas vjernike, stoga, izaći na izbore i osobno preuzeti odgovornost za pravedniji i općedruštveni boljšak te daljnji razvoj demokracije u hrvatskom društvu nije samo građanska dužnost, nego i izričaj kršćanske odgovornosti i istinske ljubavi prema domovini.

Jasno je da se u ovoj prigodi pitamo komu od predloženih kandidata na izbornim listama iskazati svoje povjerenje?! Proteklih mjeseci zbog pandemije izazvane koronavirusom morali smo se odreći mnogih ustaljenih navika. Privremeno smo iz brižnosti za zdravlje bližnjih obustavili redovita liturgijska slavlja i odustali od društvenih okupljanja. To iskustvo pokazalo je koliko su važne stručne i mjerodavne osobe u javnim službama i u politici. Naime, samo mudri i stručni, pošteni i nesobični pojedinci mogu osigurati da društvo napreduje i raste. Epidemiološka je kriза uz to pokazala koliko je važna samostalnost i neovisnost države, kako u donošenju vlastitih odluka i propisa tako i u gospodarskom smislu proizvodnje hrane, lijekova i drugih potrepština.

2. Dobronamjerno, stoga, u ovom predizbornom razdoblju podsjećamo da je veoma važno upoznati kako pojedini kandidati ili političke stranke vide budućnost naše domovine i što kane učiniti da ona postane mjestom dobrega i zdravoga življenja. Važno je provjeriti i prosuditi kako kandidati namjeravaju jačati samostojnost države, promicati otvorenost i suradnju s drugim državama i narodima i provoditi učinkovito gospodarske programe i agrarnu politiku, te kako i što žele učiniti da javna uprava postane učinkovitija i na službu građanima. Posebice valja uočiti koje se mjere kane poduzeti da se zaustavi val iseljavanja mladih ljudi i obitelji, stvore uvjeti za povratak hrvatskih iseljenika, sprijeći socijalno raslojavanje i osiromašenje građana te promiću načela socijalne države.

Nadalje, potrebno je uočiti i kako pojedine političke stranke ili nezavisne liste namjeravaju provesti daljnju demokratizaciju društva, ponajprije promjenom izbornoga zakona i razvojem civilnoga društva na načelima pluralnosti i vjerske slobode. Važno je također vidjeti kako kandidati gledaju na zločine svih ideologija u kojima su stradali članovi našega i drugih naroda tijekom i nakon Drugoga svjetskoga rata. Posebice je važno kako se odnose prema Domovinskom ratu i osuđuju li sve oblike totalitarizma, rasne, vjerske i druge netrpeljivosti. Konačno, bitno je da u svom programu promiču pozitivan i zdrav nacionalan osjećaj te traže cjelovitu i punu istinu o događajima iz prošlosti temeljem koje će se moći uspostaviti kultura dijaloga, nacionalnoga pomirenja i zajedništva.

3. Vjernici će svojom slobodnom odlukom glas povjerenja dati onima koji se zauzimaju za zaštitu braka kao zajednice muškarca i žene, koji promiču kulturu života dugoročnom pronatalitetnom politikom te se zalažu za neradnu nedjelju kao dan obiteljskoga zajedništva i dan Gospodnjeg. Važno je također znati kako namjeravaju provoditi obrazovnu reformu koja bi uključivala odgojne dimenzije utemeljene na općeljudskim vrijednostima i u skladu s kršćanskim vrijednosnim sustavom koji je utkan u identitet našega društva. Neizostavno je propitati na koji se način kandidati kane zalagati za ozdravljenje hrvatskoga društva od ideoloških raslojavanja, korupcije i različitih oblika pogodovanja koja razaraju dobro i guše nadu.

Pozivamo sve stranačke i neovisne kandidate da u predizbornoj kampanji sačuvaju osobno dobrostojanstvo i povjerenje građana nastoje pridobiti snagom političkoga programa. Biti saborski zastupnik nije kakav politički aktivizam kojim se zadovoljavaju osobne ambicije, nego odgovorna služba u svrhu promicanja i ostvarenja općega dobra. Potičemo i sredstva društvenih komunikacija da svoje poslanje ispune visokim standardima profesionalnosti te pruže dostačne i jasne

informacije o izbornim programima i kandidatima za budući saziv Hrvatskoga sabora. Zaređene službenike pozivamo da crkvene prostore čuvaju od bilo kakve predizborne aktivnosti i s vjernicima mole za blagoslov i napredak domovine.

4. Ne smijemo dopustiti da nas zahvati duh ravnodušnosti ili napast malodušja kako se ništa ne može učiniti. Kad netko ostane kod kuće i ne ide na biralište, čini grijeh propusta. Bježeći od vlastite odgovornosti, prepušta drugima da odlučuju i u njegovo ime. Među osobama koje se kandidiraju za obnašanje službe narodnoga zastupnika ili zastupnice u Hrvatskom saboru ima onih koji zaslužuju povjerenje. Izbor tzv. preferencijalnim glasom k tomu daje mogućnost izravno birati zastupnika ili zastupnicu za koje smo uvjereni da su sposobni suočiti se sa suvremenim izazovima. Naime, sud savjesti nije kakav emotivan sud, nego proizlazi iz razborite prosudbe i odgovornosti te usvojenoga sustava vrijednosti koji nadahnjuje naš kršćanski život.

Predizbornu kampanju, kao i same izbore, preporučujemo zagовору Blažene Djevice Marije, koju vjekovima nazivamo odvjetnicom našom, te zagоворu sv. Josipa, zaštitnika Hrvatske i Hrvatskoga sabora. Posebice molimo zagовор i pomoći blaženoga Alojzija Stepinca, koji je svoje služenje i život darovao Crkvi i svojemu narodu. Uz njihovu pomoći svi odgovorno i savjesno pristupimo skorim parlamentarnim izborima.

Vijeće HBK za nauk vjere o vremenu pandemije COVID-19

Redovita sjednica Vijeća HBK za nauk vjere pod predsjedanjem predsjednika sisačkog biskupa mons. dr. sc. Vlade Košića, održana je u srijedu, 24. lipnja 2020. u Biskupijskom ordinarijatu u Sisku. Sjednici su, uz predsjednika mons. Košića, nazočili prof. dr. sc. Željko Tanjić, prof. dr. sc. Tonči Matulić, prof. dr. sc. Mijo Nikić, doc. dr. sc. s. Valerija Kovač i doc. dr. sc. Richard Pavlić.

U prvom dijelu sjednice članovi su, prema ranije dogovorenom planu rada, usvojili dokument o karizmatskom pokretu i obnovi u Duhu u Katoličkoj crkvi, u kojemu se donose fenomenološka analiza i pastoralne smjernice.

U drugom dijelu sjednice članovi su dali osvrt na crkveno djelovanje za vrijeme pandemije COVID-19 te naznačili perspektive za daljnje postupanje. Istaknut je i angažman pojedinih članova Vijeća koji su svojim javnim istupima doprinijeli pastoralnom, duhovnom i intelektualnom suočavanju s nepredvidivom situacijom u kojoj su se našli Crkva i društvo izazvani pandemijom COVID-19. S tim u vezi, Vijeće je donijelo sljedeće zaključke:

Cijela crkvena zajednica pozvana je da iz više perspektiva promišlja sadašnju i buduću situaciju pandemije COVID-19, koja je donijela velike promjene ne samo na društvenom području, nego i na razini crkvenoga i vjerničkog života. Crkva je pozvana da na kreativan način crpi iz svoga bogatoga duhovnoga i sakramentalnog blaga, da se kritički osvrne na prijeđeno vrijeme pandemije, da se otvoreno suoči s novim pitanjima koja su se pojavila, da vjernicima pruži utemeljenu pouku u vjeri, duhovnu okrepnu i pomoći u vremenu nesigurnosti. Pozvana je da se čuva mogućih pretjerivanja u prosuđivanju sadašnje situacije te sužavanja na jednostavna, možda na prvi pogled privlačna rješenja, koja iskriviljuju ili zastiru autentičnost crkvenoga nauka i života u vjeri.

Potrebno je s iskrenom zahvalnošću istaknuti veliki doprinos svećenika i vjernika laika koji su se nesobično zalagali na duhovnom, sakramentalnom i karitativnom području, i tako mnogim ljudima u samoći, bolesti, ugroženosti i ranjivosti pružili neizmjernu potporu. Na taj način su posvjedočili mnogovrsnost služenja Crkve današnjemu čovjeku u trenutnoj situaciji koja dotiče sve razine njegove egzistencije. Crkva će se i dalje nastaviti angažirati u vjerskom i intelektualnom, znanstvenom i djelatnom pogledu, za stručno proučavanje i praktično svjedočenje ljubavi prema bližnjemu, posebno prema bolesnima, slabima, ranjivima. Uz duboke izraze zahvalnosti civilnim službama u vrijeme pandemije COVID-19, potrebno je istaknuti nezamjenjivo mjesto

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

svećenika, redovnika, redovnica i vjernika laika. U želji za konkretnim zalaganjem, potrebno je slušati glas naših pastira te imati povjerenja u njihove mjerodavne odluke. Time ćemo svi doprinijeti da u ovome vremenu neizvjesnosti prevlada utjeha, jedinstvo i povjerenje u Crkvu i njezino poslanje u svijetu.

Crkva je u svome pastoralnom angažmanu otvorena za suradnju s civilnim vlastima i zdravstvenim ustanovama. Također je otvorena za prihvatanje utemeljenih znanstvenih spoznaja, zastupajući načelo komplementarnosti vjere i razuma. Ona ne podržava magijsko suprotstavljanje vjere spoznajama znanstvenih istraživanja, ali isto tako ne prihvata samo racionalno-empirijske odgovore, koji ne uvažavaju tjelesno-duhovnu cjelovitost čovjeka. Odlučna je da, u mjeri u kojoj je to prihvatljivo i moguće, brani i osigura pravo vjernika na duhovnu pomoć i sakramentalnu okrepnu, te da poboljša i prilagodi pastoral bolesnih i umirućih. Crkva i u vrijeme pandemije COVID-19 promiče zreo i odgovoran život u vjeri, naglašava prvenstvo zaštite svakoga ljudskoga života te brigu za duhovno i tjelesno zdravlje svakoga čovjeka, posebno onih najslabijih. Na taj način Crkva, uz svoje redovne pastoralne aktivnosti, i u ovim izvanrednim okolnostima ostvaruje svoje poslanje služenja čovjeku u njegovoj konkretnoj egzistencijalnoj i duhovnoj potrebi.

Vijeće HBK za nauk vjere objavilo dokument o karizmatskom pokretu u Crkvi

Na redovnoj sjednici Vijeće HBK za nauk vjere, održanoj pod predsjedanjem predsjednika sisackog biskupa mons. dr. sc. Vlade Košića, u srijedu, 24. lipnja, u Biskupijskom ordinarijatu u Sisku, usvojen je dokument „Karizmatski pokret i obnova u Duhu u Katoličkoj Crkvi. Fenomenološka analiza i pastoralne smjernice“.

Time se Vijeće očituje o još jednoj aktualnoj temi u današnjemu crkvenome i vjerničkome životu. Karizmatski pokret i obnova u Duhu prisutni su kako u Crkvi u svijetu tako i na našim prostorima. On donosi mnogo duhovnih plodova u promicanju nove evangelizacije, ali se pojavljuju i kontroverzna pitanja na koja treba odgovoriti iz perspektive dogmatske i pastoralne teologije kao i zdrave psihologije.

U Dokumentu se najprije govori o pojavi i mjestu karizmatskog pokreta i obnove u Duhu u Katoličkoj Crkvi u svijetu i u Hrvatskoj te se odgovara na pitanje, je li Crkvi potrebna karizmatska obnova. Potom se kratko tumači značenje karizmi kod svetoga Pavla i daje se osvrt na važnije pojmove u karizmatskoj obnovi, kao što su: izljev Duha Svetoga, proroštvo, govor u jezicima, karizme ozdravljenja, počivanje u Duhu. Dokument se zatim u zasebnim poglavljima bavi potekoćama koje se mogu pojaviti u karizmatskim pokretima te kriterijima njihova razlučivanja. Konačno, navode se načela Crkve za njihovo ispravno djelovanje.

Ovo je drugi dokument koji Vijeće HBK za nauk vjere objavljuje o nekim aktualnim temama, prema ranije zacrtanom planu rada. U studenome 2019. godine Vijeće je objavilo dokument „Čovjek stvoren na sliku Božju – njegova veličina i poziv“, a u pripremi je dokument o značenju sakramenta ženidbe i braka. Svi dokumenti mogu se pronaći na službenoj mrežnoj stranici Hrvatske biskupske konferencije.

ZADARSKA NADBISKUPIJA

VJERNICI RADO SLAVE MARIJINE SVETKOVINE

NIN: Svetkovina Gospe od Zečeva - propovijed mons. Ž. Puljića
(Dj 1, 12-14; Ps 113, 1-8; Gal 4, 4-7; Lk 1, 39-47)

1. U prvom večerašnjem čitanju iz Djela Apostolskih čitamo kako nakon Isusove smrti mala skupina sljedbenika tvrdi Isus je uskrsnuo. Oni se međusobno nazivaju 'braćom', okupljaju se u Salomonovu trijemu, sastaju se i po kućama, lome kruh i slave svete Tajne. Među njima vladaju sklad, ljubav i povezanost. Što je to zapravo što veže ovu skupinu ljudi? Zašto ostaju u Jeruzalemu? Koji je njihov proglaš? Njihov je proglaš jednostavan: Isus iz Nazareta je Mesija, Krist, Spasitelj i Otkupitelj! A vjera im se temelji na četiri velika događaja spasenja: Na Posljednjoj večeri na kojoj je Isus pod prilikama kruha i vina uprisutnio svoju smrt i uskrsnuće, te s učenicima sklopio novi savez. Drugi događaj je njegovo uskrsnuće, to najveće čudo povijesti kojim je potvrdio svoje božansko poslanje. Treći je događaj njegovo slavno uzašašće na nebo. Konačno tu je i četvrti događaj Pedesetnice kad je poslao obećanoga Duha i najavio novo doba, a zajednica Isusove 'braće' postala nova stvarnost – Crkva kao početak Božjega kraljevstva. Sve se to zbilo u Jeruzalemu koji ima veliku važnost kako za Židove, tako i za kršćane. Jer u tom svetom gradu dovršilo se djelo spasenja, rodila se Crkva i počelo širenje Radosne vijesti. A u toj prvoj jeruzalemskoj zajednici posebno mjesto zauzima Marija, majka Isusova.

2. Zbog toga vjernici s posebnim veseljem slave Marijine svetkovine koje im donose milinu, radost, utjehu zbog molitvenog ozračja koje tamo vlada. U te dane oni rado hodočaste u Marijina svetišta. I mi smo danas kao pobožni hodočasnici došli zahvaliti našoj Gospo od Zečeva za sve što je činila ovoj nadbiskupiji i narodu u njegovoj dugoj povijesti. Zahvalni za svjetlo dobrote koje nam je preko Marije zasjalo u svijetlim likovima tolikih žena i majki, mi ćemo moliti večeras za naše obitelji, očeve i majke da budu dostojni svoga roditeljskog poziva. Molit ćemo posebno za žene, djevojke i majke naše nadbiskupije kako bi znale zavjetovati Gospo svoju čednost, svoju djecu i svoje muževe. Molit ćemo za sve nas da budemo ispunjeni strapohoštovanjem pred Bogom, pred životom i pred vječnošću. Mariju, koja majčinski osjeća dramu borbe dobra i zla, svjetla i tame, mi ćemo večeras žarko moliti da podržava naše molitve i naše pouzdanje. Ona je "početak boljeg svijeta" koji želimo graditi s njezinim Sinom Isusom Kristom.

3. Danas je sto godina od rođenja svetog Ivana Pavla II. koji je bio osobiti štovatelj BDM. U svoj papinski grb upisao je u donjem desnom dijelu veliko slovo „M“, kao inicijale Marijinog imena s latinskom frazom „Totus Tuus“: Sav sam tvoj, Marijo. Kad sam ovih dana snimao jedan serijal njemu u čast (snimljeno ih je dosada pet i mogu se pogledati na našoj nadbiskupijskoj stranici i na IKI), u jednom od tih nastavaka govorio sam o potresnom događaju, o atentatu na Papu Ivana Pavla II. koji je šokirao čitavi svijet. Stoga su rimske novinari taj planirani i izveden atentat, 13. svibnja 1981., na blagdan Gospe Fatimske, nazvali "zločinom stoljeća". Papa je preživio tešku pucnjavu triju metka koji su ga pogodili. Sjećajući se kasnije toga dana on je izjavio da je „jedna ruka pucala, a druga metke vodila“. Kao osobiti štovatelj BDM bio je duboko uvjeren da je Gospa Fatimska bdjela nad njegovim životom. Stoga je „onaj treći metak, kojega je nevidljiva ruka vodila“, darovao Fatimskom svetištu, za krunu Gospina kipa.

4. Kao što je atentat – taj zločin stoljeća šokirao cijeli svijet, htio bih ovdje spomenuti kako se u nedjelju nakon atentata, kad se Papa probudio poslije teških i zahtjevnih operacija, 17. svibnja 1981., dogodio vrlo potresan pozitivan šok: Naime, nakon buđenja, četiri dana poslije atentata, Ivan Pavao II. uputio je šest kratkih rečenica okupljenim vjernicima na Trgu svetog Petra:

-„Znam kako ste ovih dana, posebice u ovu uru molitve Kraljice neba sjedinjeni sa mnom. – Vrlo

sam dirnut pa vam zahvaljujem na molitvama i sve vas blagoslivljam. – Posebice sam blizu dvjema osobama koje su sa mnom ranjene, – te se molim za brata koji me ranio i kojem iskreno opraštam. – Sjedinjen s Kristom, Svećenikom-Žrtvom, prinosim svoje muke na dar Crkvi i svijetu. – Tebi Marijo ponavljam: Totus tuus sum (sav sam Tvoj, Marijo!)“.

Veliki uistinu ostaju velikima i u najtežim trenutcima života. Hvala Ti, sveti Ivane Pavle II. što si svojim javnim nastupima, živom vjerom, te osobito žarkom i dubokom molitvom pokazao kako voljeti ljude i kako se odano Bogu moliti. Hvala Ti i na herojskom činu oproštenja „bratu koji te ranio“. Hvala i Tebi, Gospo i odvjetnice naša što si imala ovako divnog štovatelja kojega je Krist pozvao i predao mu ključeve svetoga Petra. Ovakvo ponašanje on je naučio u školi Isusa Krista, koji nam je na Kalvariji predao Tebe da budeš Majka naša i Majka Crkve. Pomozi nam, zagovornice naša, u ovoj zdravstvenoj krizi Koronevirusa otkrivati ljepotu molitve i sakramentalnog života. Nauči nas živjeti s Bogom i moliti za potrebe Crkve i svijeta. Utječemo se pod okrilje ‘Gospe od Zečeva, koja je ‘nada naša i zora spasenja’. I žarko je molimo neka nam povrati nadu i Krista u srca naša i u naš stan! Gospe od Zečeva moli za nas. Amen.

ZADAR: – Uz obnovu svećeničkih obećanja – Nagovor mons. Ž. Puljića

1. Ovogodišnja Liturgija Posvete ulja proslavljena je skromno, bez uobičajene koncelebracije svećenika iz Nadbiskupije, bez pjevača i vjernika zbog opasnosti Korone virusa. Istina, bili smo duhovno povezani, te molili i mislili jedni na druge. Tijekom liturgije posvete i blagoslova ulja mislio sam na bolesnike koji će tražiti utjehu i bolesničko pomazanje svetim uljima koje sam na Veliki četvrtak u katedrali blagoslovio. Mislio sam i na novokrštenike, krizmanike i ređenike koje će se u prigodi slavlja mazati svetim uljem Krizme koje sam u katedrali posvetio.

Mi nastavljamo prevencijom i molitvom činiti sve kako bi očuvali sebe i druge od opake bolesti, te čim prije mogli započeti normalno raditi i živjeti. Neka nas i dalje prati snaga molitvenog zajedništva, a Uskrsnuli neka nas ispuni nadom, utjehom i novom snagom. Na Veliki četvrtak, koji je dan ustanove Presvete Euharistije i svećenički rođendan, prezbiteri obnavljaju svoja svećenička obećanja. U duhu odlaze u Dvoranu Posljednje večeri čuti još jednom Isusove riječi: „Vi ste prijatelji moji. Ostanite u mojoj ljubavi. Ne izabrate vi mene, nego sam ja vas izabrao i odredio da idete i rod donosite“. Obnova svećeničkih obećanja prigoda je iznova otkrivati otajstvo našega zvanja i veličinu nezasluženoga poziva po kojem smo njegovom milošću postali svjedoci i poslužitelji tako velikoga otajstva i dara.

2. U nedavno objavljenoj knjizi kardinala Saraha „Zamalo će večer i dan je na izmaku“ veliki dio teksta kardinal posvećuje ulozi svećenika kojega opisuje kao „Božjeg čovjeka i čovjeka molitve“. „Svećenik postoji isključivo za Boga i za bogoslužje“, veli kardinal, pa stoga „mora uvijek naći vremena za molitvu, časoslov, duhovno štivo, klanjanje i slavlje Euharistije“. Bez molitve svećenik se brzo istroši i isprazni; „postane stroj koji beskorisno proizvodi mnogo buke“. Stoga, veoma je važno, piše kard. Sarah da svećenik „pođe u pustinju ili na Horeb., na brdo Božje, poput Mojsija, Ilike i samoga Isusa. Ora et labora, moli i radi.“

U tom kontekstu kardinal spominje Majku Tereziju iz Kalkute u čijem je radnom danu prvo mjesto uvijek imao Isus. „Prije susreta sa siromasima, susretala se s Bogom. Prije nego što bi uzela u svoje ruke umiruće siromahe, bila je satima u Isusovim rukama. Kontemplirala je Isusa, pa iz tog izvora crpila snagu da se potpuno daruje najodbačenijima na zemlji“. Krist nam je povjerio veličanstvenu obvezu i odgovornost nastaviti njegovu prisutnost na zemlji. Stoga je htio da mu budemo potrebni! Naše su ruke pomazane onim posvećenim uljem koje se na Veliki Četvrtak posvećuje diljem svijeta. Nakon pomazanja one više nisu naše ruke. One su u službi Krista koji nas šalje da blagoslivljemo, opraštamo i tješimo.

3. Uz trostruku službu (docendi, regendi et santificandi) mi smo zapravo čitavim svojim bićem „signum et sacramentum“, znak i sakrament kao uzor i poticaj svome stadu. I čitav naš život odvija se u sjeni Krista koji prihvata svoj križ i nosi ga do kraja. Stoga, prepoznatljivi smo po našoj „zaljubljenosti u križ i evanđelje Isusa Krista“. Uočljivi smo po bezuvjetnoj ljubavi prema narodu koji čezne za spasenjem. Prihvataljivi smo kad se potpuno predamo i živimo za druge, kad bezuvjetno volimo i cijenimo ljude. Ako pak osjetimo da nas obveze i životne teškoće pritišću i more, neka nas tješe Pavlove riječi: „dosta vam je moja milost“ (2 kor 12, 9).

Božjim promislom i svetim ređenjem, te mandatom Crkve dodijeljena nam je odgovorna i sveta zadaća sabirati, upućivati i odgajati vjerničke zajednice ove mjesne Crkve zadarske. Uključimo u ovom trenutku naših svećeničkih obećanja u molitve povjerene duše. Umrežimo u ovaj molitveni obred i kolege svećenike na čelu s nadbiskupom, pa s apostolom Petrom izrazimo svoje povjerenje i recimo: „Na twoju riječ, Gospodine“ (Lk 5, 5). No, prije nego izrekнемo svoja obećanja, dajemo do znanja sebi i drugima, Gospodine, kako želimo biti nositelji nade i djelitelji svetih otajstava. Ti si nas odabrao i pozvao još iz utrobe majke naše i poslao svjedočiti za tebe. Udijeli nam vjeru, snagu i svijest kako možemo sve „u Tebi koji nas jača“ (Fil 4, 13). Kriste s Posljednje Večere i Kalvarije blagoslovi nas svećenike i redovnike koji radimo na terenu ove svete Zadarske Crkve. Ispuni nas svojim duhom i posveti i u ovoj godini otajstvom Velikoga Četvrtka. Tebe Marijo, koju osobito častimo u ovom mjesecu svibnju, molimo budi i ostani Majka naša i Majka Crkve. I pomozi nam u ovoj zdravstvenoj krizi Koronevirusa otkrivati ljepotu molitve i sakramentalnog života. Utječemo se Tebi pod okrilje i molimo, nauči nas živjeti s Bogom i moliti za potrebe Crkve i svijeta. „Pogledaj na nas milena Mati, svrati k sirotam pogled svoj zlati. Usliši nas i brani nas. Marijo, Majko Crkve i majko svećenika, moli za nas. Amen.

DUH SVETI KOJI NAUČAVA, POSVEĆUJE I UPRAVLJA

ZADAR: Svetkovina Duhova - propovijed nadbiskupa Ž. Puljića

1. Zanimljivo je današnje izvješće apostola Luke, koji u prvom čitanju iz Djela Apostolskih govori o događaju koji se zbio na današnji dan u Jeruzalemu. ‘Pa kad nasta ona buka, strča se mnoštvo da sluša apostole i svatko ih je čuo na svom materinjskom jeziku’. I Luka onda nabraja tko je tada bio u Jeruzalemu: ‘Parti, Međani, Elamljani, žitelji Mezopotamije, Judeje i Kapadocije, Punta i Azije, Frigije i Pamfilije, Egipta i krajeva libijskih oko Cirene, pridošlice Rimljani, Židovi i sljedbenici, Krećani i Arapi’. Luka da bi naglasio univerzalnost Crkve od prvih dana nabraja u današnjem izvješću dvanaest naroda, te zaključuje: „Svi mi čujemo ih gdje našim jezicima razglašuju veličanstvena djela Božja”. Broj dvanaest je u židovskoj i helenističkoj tradiciji broj univerzalnosti. Nabranjem dvanaest naroda koji su nazočni u Jeruzalemu za vrijeme silaska Duha Svetoga, Luka ističe univerzalno poslanje Crkve. U duhu one Isusov odredbe u Ivanovu evanđelju: ‘Kao što je mene poslao Otac, tako i ja šaljem vas. Podignite po sve svijetu i učinite ljude mojim učenicima’. ‘Jer, tko mene ljubi, čuvat će moju riječ’. Ivan, dakle, poziva da čuvamo njegove zapovijedi kako bismo ostali u njemu i on u nama.

Koje su to zapovijedi koje valja držati kako bismo ostali povezani s Gospodinom? Davno ih je Mojsije dobio urezane na dvije ploče na brdu Sinaju. Odnose se na naš odnos prema Bogu i bližnjemu. Isus ih je u svom nastupu sveo na dvije osnovne zapovijedi: Ljubiti Boga iznad svega, a bližnjega svoga kao samoga sebe, eto, to je ono što Gospodin od nas traži kad nas u evanđelju priateljima naziva i traži da ljubimo jedni druge i da čuvamo njegove zapovijedi. Jer, to je vidljivi i prepoznatljivi znak da smo Božji i da Boga poznajemo. U protivnom ne možemo govoriti da smo upoznali Boga. Nije dovoljno znati što vjerujemo. Potrebno je pokazati kako nam je vjera u životu bitna, kako bez Isusa ne možemo.

2. Objavu Duha Svetoga imamo opisanu u događajima Isusova zemaljskoga života, kao i u poskrsnom razdoblju prije Uzašašća. Prisjetimo se nekih od tih događaja. Prvi put Duh Sveti se pokazao u obliku goluba kod Isusovog krštenja na Jordanu. Tada se otvorilo nebo, nad Isusa je sišao Duh Sveti u obliku goluba, a Otac je progovorio: "Ovo je Sin moj ljubljeni; u njemu mi je sva milina!" Drugi put Duh Sveti se objavio na Gori preobraženja u sjajnom oblaku kada je Isus trojici apostola otkrio dio svoje slave. Ovaj nam je oblak naznačio kako će Duh Sveti rasvjetljavati naše pameti i nadahnjivati naše duše. Treći i najsvečaniji čin očitovanja Duha Svetoga zbio se deset dana nakon uzašašća, na dan Pedesetnice, na Duhove. Na taj događaj Isus je već pripremio svoje apostole (Lk 24,49), a Luka je to slikovito danas opisao u Djelima apostolskim: "Kad je napokon došao Dan Pedesetnice.., eto, iznenada šuma s neba kao kad se digne silan vjetar". Sveti Augustin piše kako je Duh Sveti u Crkvi isto što i duša u tijelu. Njegovo se djelovanje u Crkvi očituje na način što naučava, posvećuje i upravlja Crkvom svojom, kako je Isus najavio i govorio. "Kad dođe on, Duh istine, uputit će vas u svu istinu" (Iv 16,13). "Tješitelj, Duh Sveti koga će Otac poslati u moje ime, poučit će vas svemu i napomenut će vam sve što sam vam ja rekao" (Iv 14, 26). S tim uvjerenjem apostoli su na jeruzalemском сaborу говорили: „Duh Sveti i mi odlučismo“. Duh Sveti djeluje u Crkvi i kao posvetitelj. On je ono počelo u Crkvi iz kojeg proizlazi život milosti i svetosti. Bez njegovog "daha" toliki blagoslovi, sakramentalni i sakramenti bili bi mrtve forme i puste ceremonije.

3. Dok je bio na zemlji Isus je bio njezin vidljivi poglavar. On je njom upravljao dok je na zemlji boravio. A nakon odlaska s ovoga svijeta on njom nevidljivo upravlja po svojim vidljivim namjesnicima, Papi i biskupima koji su s papom u zajedništvu. To je nevidljiva snaga koja Crkvu vodi iznutra. Duh Sveti je duša upravljanja koji podjeljuje svoju vlast i milost apostolskim nasljednicima u činu sakramenta ređenja. Namjesnici Isusovi na ovoj zemlji nemaju ni vojske, ni policije. Ne plaše svoje stado ni zatvorima, a ni represivnim mjerama. Sredstva upravljanja su sasvim duhovna: pouka, savjet, opomena. Koja bi to zemaljska država mogla funkcionirati kad bi ovisila samo o savjesti i dobroj volji svojih podložnika?! A u Crkvi već dvije tisuće godina vlada kakav takav red usprkos pokušaju udara izvana, ili pak pobuna iznutra. Zar se tu ne osjeća prst Božji i djelovanje Duha svetoga?!

Stoga, u prigodi proslave svetkovine Duhova molimo ponizna i zahvalna srca neka nas Duh Sveti danas „posjeti zrakom svoje milosti“. Znamo, naime, da „bez Božanstva Tvojega čovjek je bez ičega, tone sav u crnom zlu. Nečiste nas umivaj, suha srca zalivaj, vidaj rane ranjenim“. Dođi, Duše Presveti i obdari nas svojim darovima mudrosti, razuma, savjeta, jakosti, znanja, pobožnosti i straha Božjega. Izlij bujicu svojih milosti i raspali naša srca svojim ognjem da izgaramo tvojom ljubavlju! Nauči nas da shvatimo da je Bog sva naša radost i sreća, te da je samo u njemu naša sadašnjost i budućnost; i naša vječnost. Pomozi nam da budemo potpuno Kristovi, potpuno Tvoji, pod vodstvom Isusove i naše Majke Marije! Amen!

ZADAR: TIJELOVO u katedrali sv. Stošije

Propovijed mons. Ž. Puljića

1. Slavimo svetkovinu Tijelova, svetkovinu Presvetoga Tijela i Krvi Isusove kojom isповijedamo ono što je Crkva stoljećima naučavala: Krist je stvarno i bitno nazočan u Presvetom oltarskom sakramentu. Mi ćemo u toj vjeri radosno pjevati: „Veselo braćo, kliknimo na radost roda svog, pjevajmo bijeloj hostiji: u njoj je živi Bog“. Zahvalni Kristu što nam je ostavio sebe kao hranu i popudbinu, molit ćemo ga onom našom drugom pjesmom: „Ne ostavi nas nigdar, blagoslovi nas svigdar, budi s nama svaki čas, Isuse, Spasitelju naš“. Stoga nam je draga ova svetkovina kojom zahvalna srca isповijedamo da je Krist onaj „kruh živi koji je s neba sišao“. On je među nama, Emanuel, Bog-s-nama; naš suputnik i supatnik; nebeska hrana i popudbina na našem ovozemaljskom putovanju.

„Budući je jedan kruh i mi mnogi jedno smo tijelo; ta svi smo dionici jednog kruha“, tumači nam večeras sveti Pavao u poslanici Korinćanima (1 Kor 10, 16-17). Sudjelovati, dakle, na pričesti znači biti jedno s Kristom i ostati jedno u njemu: „Tko jede moje tijelo i piye moju krv, ostaje u meni i ja u njemu“ (Iv 6,56), govori nam Isus u večerašnjem evandelju. A „ostati u njemu“ označava zajedništvo u tri smjera: Zajedništvo s Kristom, s njegovom Crkvom i svim ljudima, posebice s onima koji pate zbog bolesti, gladi, rata i drugih problema.

2. Crkva, stoga prinosi Ocu nebeskom nekrvnju žrtvu Novog Saveza. Ona slavi euharistiju i od euharistije živi. Isus, koji je prošao svijetom čineći dobro, nastavlja i danas po euharistiji liječiti bolesne, hraniti gladne, tješiti žalosne i praštati grijeha. Euharistija je, dakle, čudo Božje nazročnosti među nama. Kad je Isus na Posljednjoj večeri izgovorio riječi „ovo je čaša moje krvi, novog i vječnoga saveza“, bilo je jasno da nastupa mesijansko razdoblje; novi savez u krivi Kristovoj po kojoj se čovječanstvo povezuje s Bogom i Bog s ljudima. Po činu Isusove Golgotske žrtvezbilo se otkupljenje i sklopljen je novi savez. Svečanost Tijelova dobra je prigoda posvijestiti to naše savezništvo s Bogom i doživjeti blizinu koja se iz tog novog saveza rađa.

Svetkovina Tijelova u tom vidu vodi nas do nezaboravne Večere Gospodnje koju je -kako pišu evandelisti- „Krist vruće želio blagovati sa svojim učenicima“. Nešto je, ipak, bilo neuobičajeno u tom Kristovom posljednjem slavlju Pashe. Nakon blagoslova, naime, Isus je dao učenicima kruh uz riječi: „Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje“. Jednako tako dao im je i čašu govoreći: „Uzmite i pijte, ovo je krv moja, novoga i vječnoga saveza, koja se prolijeva za vas i za mnoge na oproštenje grijeha“. Nakon toga izrekao je i svoju oporučnu želju: „Ovo činite meni na spomen“.

3. Dok slavimo svetkovinu Presvetog Tijela i krvi Kristove, razmišljamo o svetom otajstvu koje po Kristovu nalogu večeras slavimo. Već dvije tisuće godina Crkva to s poštovanjem i zahvalnošću čini. „Nedjeljno misno slavlje, središte je obiteljskog, župskog i kršćanskog života“. Apostoli su to shvatili pa su „svaki dan jednodušno i postojano hrlili u Hram, te u radosti i prostodušnosti srca, zajednički uzimali hranu, hvaleći Boga i uživajući naklonost svega naroda“ (Dj 2, 46-47). „Nauk dvanaestorice apostola“ (Didache) preporučuje vjernicima neka se „u dan Gospodnji okupljaju, lome kruh i slave Euharistiju“. Iako smo tijekom prošlih tjedana imali prigodu pratiti svetu misu putem medija, osjećali smo nedostatak zajedničke euharistijske gozbe. Kad smo se opet zbog popuštanja zdravstvenih mjera počeli okupljati u našim crkvama, „bilo nam je ko da snivamo“ (Ps 126, 1). Molitvenom sabranošću i klanjanjem nakon mise, umjesto procesije, večeras ćemo zahvaliti Isusu što nam se po euharistiji „duša napunja milošću i daje zalog buduće slave“.

Naime, neposredno pred dramu suočenja sa snagama zla i smrti, on nam je ostavio simbole vjernosti i ljubavi. To nam je najdraža i najdragocjenija uspomena: Spomen-čin koji najavljuje novo doba, „novo nebo i novu zemlju“. To je čudesna Božanska pretvorba koja nadilazi vremena i prostore. To je ono što večeras zahvalno slavimo, ispovijedamo i radosno spominjemo. Bože, koji si nam u divnom Sakramentu ostavio uspomenu muke svoje, podaj nam, molimo, tako častiti sveta otajstva Tijela i Krvi tvoje, da vazda osjećamo u sebi plod otkupljenja tvojega. Vjerujemo da je svaka misna pretvorba navještaj onog konačnog Tvoga dolaska „jednog dana“. Zato nas pjesnik poziva: „Budimo, stoga, zahvalni i vjerni Kristu svom, svoj život njemu darujmo, obitelj i svoj dom“. Jer, Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo. Tvoje uskrsnuće slavimo i Tvoj slavni dołazak iščekujemo! Dodji Gospodine Isuse!

Božje stado treba odvažne pastire. Božja njiva zauzete i marljive radnike!

ZADAR: Misa Zahvalnica za akademsku godinu - *propovijed mons. Ž. Puljića*

Izl 19, 2-6a; Rim 5, 6-11; Mt 9, 36-10,8

Htio bih svratiti našu pozornost na dvije rečenice iz evanđelja po Mateju:

„Kad Isus ugleda mnoštvo, sažali mu se nad njim jer bijahu izmučeni i ophrvani kao ovce bez pastira“ (Mt 9,36).

Onda dozva dvanestoricu svojih učenika (s njihovim imenima) i dade im vlast da liječe svaku bolest i svaku nemoć.

1. Uломak Evanđelja veli da se Isus sažalio nad mnoštvom ljudi koji su se bili okupili oko Isusa i pokazali da imaju povjerenja u Njega i da očekuju putokaz za život. Ova slika podsjeća nas i na današnju bespomoćnost suvremenoga čovjeka. On, istina, želi ostaviti dojam vlastite moći i sigurnosti. Jer, gradi visoke zgrade i duge mostove, šalje u svemir rakete s posadom koje mjesecima istražuju zviježđa. A uz to i genski mijenja i kombinira živa bića, otkriva nove lijekove protiv različitih bolesti. Sve mu to „pomaže“ da umislja kako nema kraja njegovoj moći, pa mu nije potrebna nikakva sućut, ni sažaljenje. Vidimo, međutim, kako se ta njegova moć okreće protiv njega zbog neodgovornog uništavanja ozonskog zaštitnog omotača i kozmičkog zračenja, naglih klimatskih promjena koju izaziva bezobzirna eksploracija prašuma, vode i zemlje. Tako ljudi upadaju u začarani krug i ne nalaze rješenja brojnim pitanjima, pa ne vide smisla u svemu tome.

a. Prije par mjeseci korona virus (Covid-19) uzdrmao je našu zemlju, Europu i cijeli svijet i još stvara silu zdravstvenih i drugih problema. Taj virus nas je podsjetio na apokaliptične prizore smrti i ljudskih stradanja. Poduzimane su neviđene mjere opreza, karantene, zabrane kretanja i rada, dezinfekcija prostora, obustava okupljanja u liturgijskim prostorima, ukidanje redovite školske i sveučilišne nastave, nametanje distance među ljudima i dr. Virus je uz to poremetio brojne naše planove i programe. Ali, učinio nas je svjesnim kako smo u biti „vrlo slabašni i nejaki“ kad nas jedan „tako sičušan virus“ može baciti na koljena i uzrokovati višeslojnu krizu golema razmjera. Trebalо je, dakle, samo malо da čovjek osjeti krhkost i granice svoje moći i vlastitih snaga, kao što je to bilo tijekom nedavne pandemije. A k tomu je došao i potres u Zagrebu koji je iznjedrio velikodušne i požrtvovne pojedince, institucije, zdravstvene djelatnike, caritasove volontere.. Oni su posvjedočili snagu i osjetljivost za druge, pa smo imali prigode osjetiti, vidjeti i učiti kako „biti dobri, brižljivi i solidarni“.

b. Druga misao iz evanđelje odnosi se na Isusov poziv „dvanestoricu učenika, s njihovim imenima, neka idu liječiti svaku bolest i svaku nemoć“. Ovdje osjećamo Isusovu nakanu da osnuje Crkvu koja nije „proizvod povjesnog slučaja, nego izvorni Božji naum“ (Ef 5, 22-23), Božja institucija koja će nastaviti njegovo djelo na zemlji. Ona je, dakle, Božje zdanje komu je zaglavni kamen Krist, a u njezine temelje ugrađeni su apostoli i proroci (Ef 1, 20-21). Crkva, dakle, kao Božji naum nadilazi zemaljske zajednice i u njima se povjesno ostvaruje. Stoga, ona se ne može svesti „na čistu povjesnu stvarnost“. Otajstvo Crkve razumljivo je samo u euharistiji koja izgradije Crkvu, a Crkva slavi i čini euharistiju. Njezina organizacija i ustroj nisu sociološke naravi. Temelj njezina jedinstva je vjera. „Jedan Gospodin! Jedna Vjera! Jedan krst! Jedan Bog i Otac sviju, nad svima i po svima“ (Ef 4, 1-6).

2. Visoka obljetnica dvojice vrijednih pastira – svjedoka otajstva Crkve

Prošle godine u travnju bio je stoti rođendan kard. Franje Kuharića, a ove godine u svibnju stoti rođendan Karola Wojtyle koji je kao papa uzeo ime Ivana Pavla II. Obojice se s ljubavlju i zahvalnošću sjećamo jer su svojim apostolskim žarom pokazali kako se Crkvu voli i za nju žrtvuje. Za

obojicu su bili planirani znanstveni i liturgijski susreti, ali je spomenuta pandemija sve poremetila i omela.

a. Još uvijek se sjećamo veličanstvenoga sprovoda pred zagrebačkom katedralom kad se moglo „opipljivo osjetiti i srcem proživljavati govor puka koji je volio svoga pastira“, koji i na odru nije prestao biti privlačna točka i zalog njegove sigurnosti...“ A to je potvrđio i predvoditelj slavlja kard. Tomko koji je „došao k nama u ime Svetoga Oca moliti“ i „iskazati posljednju počast velikom čovjeku Crkve i velikome sinu plemenitoga hrvatskog naroda“. Taj Božji čovjek zračio je ljubavlju prema svima, kako u svojoj nadbiskupiji, tako i u drugim našim biskupijama i diljem svijeta gdje su radili i živjeli Hrvati koje je rado obilazio, hrabrio i poticao neka ostanu vjerni Bogu i svome rodu. Uronjen u sakramentalnu zbilju Crkve govorio je jezikom zagovornika malenih i obespravljenih. Bio je odlučan navjestitelj spasenja i neumorni branitelj istine i slobode. Dao je iznimian doprinos ostvarenju prava hrvatskoga naroda na samostalnu državu. S pravom mu je bivša predsjednica RH, gospođa Kolinda Grabar Kitarović, podijelila posthumno odlikovanje „Velered predsjednika Franje Tuđmana“, te tom prigodom istaknula da su „ljudi u njemu prepoznавали čovjeka duboko prožeta Evangeljem, potpuno posvećen dobru katoličkih vjernika, svoga naroda i domovine, te pomirenju, ekumenizmu i međuvjerskom dijalogu i zaštiti dostojanstva i života svakog ljudskog bića“... Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu bio je odlučilo svom negdašnjem Velikom Kancelaru organizirati znanstveni teološki simpozij u travnju ove godine. Ali, pandemija je to omela i odgodila.

b. Prošlog mjeseca, 18. svibnja, navršilo se sto godina od rođenja Karola Wojtyla koji je kao papa uzeo ime Ivan Pavao II. Tim povodom bile su planirane liturgijske svečanosti i znanstveni simpoziji diljem svijeta, posebice u njegovoj rodnoj Poljskoj i u Vatikanu. No, opaki virus Covid-19 omeo je sve. Ne bih vas htio sada zadržavati i govoriti o ovom velikom Papi. Zadnja četvrtina XX. stoljeća bila je u znaku Ivana Pavla II. Zbog djela koja je učinio i misijskog žara koji je pokazao bit će zapamćen kao „Veliki papa“, poput Grgura i Leona Velikoga. Tim povodom priređeno je osam videouradaka o tom dragom, velikom i nezaboravnom Papi koja se mogu pogledati na stranicama Nadbiskupije kao i portalu IKE. Evo, samo naslova: 1. Ne bojte se! Otvorite širom vrata Kristu; 2. Izbor Karola Wojtyla za Papu- iznenadenje, zabrinutost i „šok“; 3. Vapaji i žarke molitve Ivana Pavla II.; 4. Mladi, vi ste Papina nada. Vi ste nada Crkve; 5. Obitelji, postani ono što jesi; 6. „Božji glasnik“ na putu umorne Europe; 7. Ivan Pavao II. vizionar budućnosti i povijesti, te 8. Hrvatska Ti kliče, hvala!

3. U sklopu zahvalnice, dakle, koju na kraju ove posebne školske godine organizira Zadarska nadbiskupija, Teološko-katehetski odjel i Zadarsko Sveučilište želimo Bogu zahvaliti za sve milosti i darove koje smo primili tijekom godine. Uz zahvalu Uskrsnulom Kristu za Riječ Božju i sakramente koje nam je ostavio kao našu hranu i poputbinu, zahvalni smo za vjeru kojom smo se prošlih mjeseci uz molitvu i prevenciju uporno hrvali s opakim koronavirusom. I pri tom spoznali da smo usprkos silnim moćima kojima smo obdareni, zapravo u biti „vrlo slabašna i nejaka bića“, kad nas je jedan „tako sićušan virus“ bacio na koljena i uzrokovao višeslojnu krizu golemih razmjera.

Osobito smo zahvalni Isusu Kristu za apostole na kojima je utemeljio Crkvu svoju, koju ni vrata paklene neće nadvladati. Večeras smo posebice spomenuli dvojicu vrijednih Isusovih učenika, slugu Božjeg Franju kard. Kuharića i nezaboravnog, dragog i svetog Ivana Pavla II. koji su nam u teškim vremenima bili orientir i poticaj. Stoga, od srca zahvaljujemo Bogu za dar njihovog služenja i svjedočanstva, kao i za sve dobro što su govorili, činili i svjedočili: Hvala im posebice što su nam snažili vjeru! Neka tu našu zahvalnost izrazi pjesma u čast svetoga Ivana Pavla II.:

Hrvatska ti kliče: 'Hvala', pjesma k nebu nosi glas,

Kad te je u suzi zvala, čuvao si nju i nas.

Srca su nam katedrala, tvoja Crkva puk je tvoj.

Hrvatska ti kliče „Hvala“. Novu snagu podaj njoj“.

Tako neka bude. Amen!

VRANA: 59. svećenički dan

Nagovor mons. Ž. Puljića na Molitvi Srednjeg časa

Kad se okupimo na našim mjesечnim susretima uvijek mi negdje u podsvijesti odjeknu Isusove riječi iz Dvorana Posljednje večeri: „Vi ste prijatelji moji. Ne izabrate vi mene, nego sam ja vas izabrao i odredio da idete i rod donosite. Ostanite u mojoj ljubavi.“ Kardinal Sarah u svojoj knjizi „Zamalo će večer i dan je na izmaku“, veli za svećenike da su oni „Božji ljudi i ljudi molitve“. „Svećenik postoji isključivo za Boga i za bogoslužje“. Stoga, „mora naći vremena za molitvu, za časoslov, za duhovno štivo, klanjanje i slavlje Euharistije“. Bez molitve svećenik se brzo troši i „postaje stroj koji stvara mnogo buke“. Potrebno je, dakle, da svećenik „pođe u pustinju ili na brdo Horeb, poput Mojsija, Ilike i samoga Isusa. Potrebno je da njegov život bude opečaćen radom i molitvom. Ora et labora, moli i radi.

Majka Terezija iz Kalkute u svom radnom danu na prvom mjestu imala je Isusa. „Prije susreta s jadnicima na ulici, susretala se s Kristom u euharistiji. Prije nego bi uzela u ruke umiruće siromahe, bila je satima u Isusovim rukama, a nakon toga potpuno se darivala najodbačenijima. Nama je Krist povjerio veličanstvenu obvezu nastaviti njegovu prisutnost na zemlji. Stoga nas šalje blagoslivljati, praštati i tješiti. A kad osjetimo da nas obvezе pritišću i more, poručuje nam po apostolu Pavlu: „Dosta ti je moja milost“ (2 kor 12, 9). Dionici smo svećeničke službe za koju je sveti Ivan Marija Vianney govorio da je „ljubav Isusova Srca“. Božjim promislom, svetim ređenjem, te mandatom Crkve dodijeljena nam je odgovorna i sveta zadaća sabirati, upućivati i odgajati vjerničke zajednice ove mjesne Crkve zadarske. Uključimo ovdje u svoje molitve povjerene nam duše. Umrežimo u ovaj svećenički dan i kolege svećenike pa s apostolom Petrom recimo: „Na tvoju riječ, Gospodine“. Želimo biti „ljubav tvoga Srca“, nositelji nade i odgovorni djelitelji svetih otajstava. Udijeli nam vjeru, snagu i sigurnost da blagoslovom Tvoga Srca, koje je ljubavi i dobrote puno, možemo sve „u Tebi koji nas jačaš“ (Fil 4, 13). Amen.

VRANA: Predstavljanje knjige 'Djeliteljima svetih tajni prigodne propovijedi'

Zahvala mons. Ž. Puljića na kraju predstavljanja

Kad su mons. Lenkić i don Damir inicirali i prikupili izbor propovijedi za tisak, pitao sam se komu namijeniti i posvetiti knjigu propovijedi?! Prva je pomisao bila svećenicima koji su po svojoj službi navjestitelji Radosne vijesti i prvi „suradnici biskupske reda“ (KKC 1567). Vama, dakle, braćo svećenici i redovnici koji „snagom sakramenta reda sudjelujete u općem poslanju što ga je Krist povjerio apostolima“ (KKC 1565), te skupa sa mnom diljem ove Nadbiskupije dijelite svete tajne, posvetio sam stranice ove knjige.

Neka ove homilije budu prigoda razmišljati o nezasluženom Božjem daru našega zvanja i služenja. Ali, i prigodna pomoć kad treba u nekoj prigodi spremiti koje razmatranje, nagovor ili homiliju. Posebice, neka bude poticaj zahvaliti Bogu za sve koje je Gospodin po neizmjernoj dobroti svoje blagosti uzvisio na službu navjestitelja Radosne vijesti i djelitelja svetih tajna. Jer, naše zvanje nije shvatljivo mjerilima ovoga svijeta, već mjerom otajstva vjere.

Svećenika i narod Božji gleda i prihvata očima vjere. Jer, uključen je u plan i djelo Isusa Krista, Velikoga i Vječnoga svećenika. On ne naviješta svoju vjeru i svoja moralna načela, nego vjeru Crkve i njezina moralna načela. Stoga, stranice ovih homilija posvećene su i Božjem narodu koji svojom vjerom i brigom pomaže i molitvom prati svoje pastire.

Crkva zato potiče vjernike neka brinu o onima koje im Gospodin šalje. Neka svojom ljubavlju prate svoje misnike koje je Krist uzvisio na službu nebeskih tajna. Neka ustrajno mole da svećenici budu dostojni sluge svetih oltara, te ono što njihov glas iznese Božjom posvetom bude i potvrđeno.

Zahvaljujem generalnom vikaru, mons. Josipu Lenkiću i tajniku don Damiru Šehiću na odabiru i uređenju ove knjige, te na današnjem predstavljanju u zajedništvu s fra Bojanom, župnikom župe Srca Isusova kojemu čestitamo skori patron župe.

Ovu knjigu posvećujem vama, braćo svećenici, kao mali znak zahvalnosti za podršku, molitvu, lojalnost i suradnju tijekom ovog desetljeća moga služenja ovdje u Zadru. Upućujem žarku molitvu Kraljici apostola za vas eda bi bili i ostali „vjerni Kristovi sluge i mudri upravitelji Božjih otajstva“ (usp. 1 Kor 4,1-2).

Ivan je svjedočio istinu bez kompromisa

BARBAT, Kustići: Blagoslov crkve sv. Ivana Krstitelja -*p*ropovijed mons. Ž. Puljića

(Iz 49, 1-6; Ps 139; Dj 13, 22-26; Lk 1, 57-66)

1. Draga braćo i sestre, liturgija danas slavi svetkovinu Rođenja Ivana Krstitelja. Njemu je Providnost udijelila ulogu biti Isusov preteča da „pripravi put” Jaganjcu Božjem koji oduzima grijehe svijeta. Čuli smo odlomak iz Djela Apostolskih kako Pavao tumači povijest spasenja: „Izraelci i vi svi koji se Boga bojite, čujte me: Iz Davidova potomstva izvede Bog Spasitelja Isusa, a pred njegovim dolaskom Ivan je propovijedao obraćenje svemu narodu” (Dj 13, 25). To je taj Ivan čiji rođendan danas slavimo, a kojeg Luka opisuje u društvu svojih roditelja, Elizabete i Zaharije, koji se radovahu neizmjerno jer im Gospodin iskaza obilnu dobrotu.

Podimo stoga za trenutak u dom ovo dvoje staraca kako bismo razumjeli otajstvo koje danas slavimo. Njih oboje živjeli su prema zapovijedima Gospodnjim. Bili su „besprijekorni i savršeni predstavnici starozavjetnih pravednika”. Zaharija, bio je iz svećeničke loze, pa je mogao služiti u svetištu, te kao zastupnik Božjeg naroda prinijeti kâd Gospodinu. Možemo samo pretpostaviti kako je kucalo Zaharijino srce kad je tog znakovitog dana ušao do zastora koji je skrivao Svetinju nad svetinjama. Kad mu se u molitvi ukaza Božji glasnik, Zahariju strah spopade pa ga je anđeo tješio neka se ne boji, jer „uslišana mu je molitva. Njegova žena Elizabeta rodit će sina, pa neka mu nadjene ime Ivan. On će im biti radost i veselje, a njegovo rođenje mnoge će obradovati”.

2. Luki zapravo dugujemo što imamo bogato izvješće o Ivanovom i Isusovom rođenju i prvim godinama života. Zbog toga je njegovo evanđelje „najljepša knjiga”, ne samo s povijesnog ili književnog zrenika, nego i s onog teološkog. On vjerno prenosi što je vidio i čuo, te opisuje vjeru prve zajednice koja sve te događaje duboko proživljava i navješćuje u liturgiji. Luka započinje svoje izvješće liturgijskim činom: „Dok je Zaharija prinosio kad sve ono mnoštvo naroda vani je molilo”. Sličnim liturgijskim činom on završava i svoje evanđelje: „Dok je Isus uzlazio na nebo i blagoslivljao ih”, apostoli „padoše ničice a onda puni radosti vratiše se u Jeruzalem, te sve vrijeme u hramu blagoslivlju Boga” (Lk 24,52-53).

Zato je liturgija bit Crkve. Ona, naime, slavi euharistiju i od euharistije živi, te bez Krista i euharistije ne može. Jer, Isus je svojim utjelovljenjem ušao u ljudsku povijest i učinio je svojom. A liturgija je to doživljeno opisala i opjevala. U tom kontekstu valja gledati i Ivana Krstitelja koji je

svojim radom, propovijedanjem i molitvom ostavio vidljive tragove. Ni pred kim nije imao straha, niti su mu koljena klecali. Imao je jasna načela kojima je ostao vjeran do kraja. Nije popustio ni pred Herodom i njegovom priležnicom Herodijadom. Bio je pravi granit značaj i karakter. Zato je Isusu bio drag pa ga je pohvalio kako se takav „od žene rodio nije“. Svojom dosljednošću i žrtvom postao drag i našem čovjeku, a po sodbini blizak vjerniku Hrvatu. Puno je Ivanâ stradalio širom Lijepe Naše, samo zato što nisu htjeli pogaziti svoju vjeru, zanijekati svoje korijene i odreći se kršćanskih načela. Gdje bismo, zapravo, danas bili da nije bilo tih naših hrabrih, neutrašivih i svjesnih očeva i majki?!

3. Povijest nam naša govori da je Katolička Crkva morala često polagati dva teška ispita i voditi dvije ozbiljne bitke: Jednu za goli život i opstanak s moćnicima ovoga svijeta koji su je htjeli učiniti svojom sluškinjom: od rimskih careva do boljševičkih i komunističkih komesara. Drugu bitku vodila je za očuvanje svetih tajna u svom krilu, s vlastitom djecom. Crkvu je, dakle, kroz stoljeća pogodašlo unutarnje rastakanje i izvanjsko ugrožavanje. I dok se s jedne strane udaralo po njezinoj strukturi i obaralo na njezinu hijerarhiju, s druge strane kušalo se zanijekati njezin nadnaravni karakter i posvjetovnjačiti je. A zaboravljalio se da je ona „glasnica vječnosti i nadzemaljske istine“, te navjestiteljica „novoga neba i nove zemlje“.

Što nam onda u tom kontekstu mogu pomoći sveci koje u liturgiji slavimo?! Koja je njihova poruku današnjem čovjeku pred brojnim izazovima, zastrašivanjima i zavodenjima kojima su izloženi u ovom vremenu u kojem živimo?! I posebice što sveti Ivan Krstitelj može reći današnjim vjernicima?! Najprije, valja znati da je štovanje svetaca tihi, ali radikalni otklon svih zavodenja, progona i zastrašivanja. Ono je potvrda onog milosnog i evandeoskog kršćanstva koje su ispovedali i prakticirali naši vjernici kroz stoljeća. Očevi naši s vjerom su prihvaćali i liturgijom slavili slike događaje iz Povijesti spasenja. Jer, znali su i vjerovali da je Sveta Misa predokus Božjeg Kraljevstva i navještaj njegovog konačnog dolaska "jednog dana". Stoga, i vi dragi vjernici župe Barbat i stanovnici zaseoka Kustići, želite ovim blagoslovom kapele u čast sv. Ivana Krstitelja ispovjediti da čvrsto vjerujete u Jaganjca Božjega koji oduzima grijehu svijeta.

U ovoj prigodi valja odati priznanje i zahvaliti donatorima ovog plemenitog djela, u prvom redu Gradskoj upravi iz Novalje na čelu s gradonačelnikom gospodinom Antonom Dabom, kao i svim drugima koji su se uključili u dovršetak ovog projekta. S velikim prorokom Ivanom i Isusovim pretečom, koji nas upućuje prema Božjem Jaganjcu koji oduzima grijehu svijet, i mi okupljeni na ovom slavlju radosno molimo i pjevamo: Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo. Tvoje uskršnuće slavimo. Tvoj slavni dolazak iščekujemo! Dodji Gospodine Isuse!

Budi na visini zadatka koji ti Crkva danas povjerava!

ZADAR: Svećeničko ređenje Marka Vujasina -propovijed mons. Ž. Puljića

1. Događaj ređenja uvodi nas u otajstvo Božjeg plana s ljudima i podsjeća na Isusove riječi: „Ne izabraste vi mene, nego sam ja vas izabrao i odredio da idete i rod donosite“. Divna posvetna molitva otkriva nam da je njegova milost što smo postali „rod odabrani, kraljevsko svećenstvo, narod stečen da naviješta silna djela Gospodnja“ (1 Pet 2, 9). Njegova je milost što je i kandidat za ređenje, Marko, izrekao maloprije svjesno i slobodno svoj: Evo me! Stoga se i veli da je duhovno zvanje „dar i otajstvo vjere“, a u njegovu rađanju i hodu uključeni su Bog i čovjek, obitelj i zajednica vjernika. A ređenju se pripušta samo one koji su vođeni ispravnom nakanom, imaju potrebno znanje, uživaju dobar glas, besprijekorna su ponašanja i prokušanih vrlina.

Prije desetak godina papa Benedikt XVI. proglašio je Svećeničku godinu kojom je htio odati priznanje svećenicima za njihov apostolski rad, samozatajno služenje, ljubav i za vjernost Kristu koji ih je po imenu pozvao, odabrao i poslao. Papa je tada ponudio uzor velikodušnog pastira u liku svetog Ivana Marije Vianneya koji je jednakim duhovnim poletom slavio svetu misu na ol-

taru i slušao pokornike u isповјedaonici. A o uzvišenosti svećeničke službe on je ovako govorio: „Kad bi svećenik shvatio koliko je velik, umro bi; ne od straha, nego od ljubavi. Jer, svećeništvo je ljubav Isusova srca“. Ova je rečenica ušla u poklad vjere u Katekizam Katoličke Crkve.

2. Dragi ređeniče, Marko! Crkva zadarska, ecclesia Iadertina, radujem se ovom milosnom danu. I zahvaljuje Bogu što ćeš svetim činom ređenja postati navjestitelj njegove istine koja spašava. Jer, i tebi je, kao nekoć proroku Jeremiji, došla riječ Gospodnja: „Prije nego te oblikovah u majčinoj utrobi, ja te znadoh; prije nego što iz krila majčina izide, ja te posvetih i za proroka svih naroda postavih te“ (Jer 1, 4-5). Temeljem toga Božjeg odabranja ti ćeš ovim svetim obredom postati navjestitelj Radosne vijesti, djelitelj svetih tajna i odgojitelj Božjeg naroda Crkve zadarske. Svećenik nije samo netko „tko tamo nešto obavlja“. Ne, on čini nešto što nitko drugi ne može po sebi činiti. A to je: „U ime Isusovo govoriti riječi odrješenja, te po darovima kruha i vina, činom pretvorbe uprisutniti Krista Uskrsnuloga.

Zbog toga svećeništvo nije obična služba, nego sakrament: Bog se služi siromašnim čovjekom kako bi po njemu bio nazočan među ljudima i djelovao u njegovo ime. Ova Božja smjelost, kojom sebe povjerava ljudskim bićima, te usprkos naše slabosti, smatra nas sposobnima da djelujemo u njegovo ime. Ta je Božja smjelost doista velika, kaže Benedikt XVI. (Homilija na završetku Svećeničke godine). Tu veličinu i otajstvo svećenik posebice proživljava kad nakon pretvorbe objavljuje vjernicima da se tu na oltaru, po njegovim riječima, „dogodila tajna vjere“; te pri tom otkriva kako je i njegovo svećeništvo, poput euharistije „tajna vjere“. Jer, snagom Božjega Duha on je primio neizbrisivi biljeg ređenja kako bi mogao slaviti euharistiju. Nema, naime, euharistije bez svećenika, kao što nema ni svećenika bez euharistije. Zbog toga je između svećeničkog reda i euharistije osobita povezanost. Oba sakramenta rođeni su skupa u Božjem Srcu, u Dvorani Posljednje večere.

3. Za liturgiju su potrebni misnici koji će slaviti i dijeliti svete tajne. Potrebni su pastiri koji će pasti i odgajati narod Božji. Svjesna činjenice kako je zvanje Božji dar i govor koji zahtjeva velikodušan odgovor, Crkva se ne umara pozivati vjernike neka se mole i čine sve kako bi bilo dovoljno svećeničkih zvanja koji će hraniti narod kruhom Života. Ovim svetim činom i obredom, dragi Marko, uključuješ se u božanski plan spašavanja svijeta. Budi, stoga, vjeran Kristov učenik, te vrli suradnik i pomoćnik biskupskog reda. Kad sam ti kod đakonskog ređenja (1. prosinca 2019.) predavao evanđelje, rekao sam: „Primi Kristovo evanđelje kojemu si postao navjestitelj. Nastoj vjerovati što čitaš, učiti što vjeruješ, te živjeti što druge učiš“.

Kad ti doskora budem predavao darove, što ih narod prinosi Bogu, upozorit ću te da „budeš svjestan onoga što radiš, te da svoj život suočljuješ otajstvu križa Gospodnjega“. Poželimo, braće i sestre, našem ređeniku neka budu na visini zadataka koje mu Crkva povjerava. Neka po molitvi bude svjestan onoga što radi, a Duh Sveti neka ga obdari poniznošću srca i velikim pouzdanjem u Boga. Kad se doskora bude prostro na zemlju, mi ćemo zazivati nebesku Crkvu i usrdno moliti za don Marka kako bi uistinu bio Božji dar ovoj Nadbiskupiji. Njegovo pak služenje neka bude velikodušan dar ljubavi bez koristoljublja i dar služenja bez uvjetovanja. Gospodin, koji je pozvao od „utrobe majke njegove“, neka do kraja izvede ono što je započeo na njegovu krštenju u crkvi sv. Spasa, u Pakoštanima (1986.). Tako neka bude. Amen.

ODREDBE

OBLJETNICA POSVETE KATEDRALE SV. STOŠIJE

Broj: 538/2020.

Zadar, 18. svibnja 2020.

Svim župnim uredima, upraviteljima crkava i svim redovničkim zajednicama u Zadru

Draga braćo svećenici,

U srijedu, 27. svibnja obljetnica je posvete zadarske katedrale sv. Stošije. Katedrala je posvećena 27. svibnja 1285. godine. Obljetnicu posvete Katedrale proslavit ćemo misnim slavljem u Katedrali u 19 sati.

„Katedralna je crkva središte liturgijskog života jedne biskupije, te se na prikladne načine treba u vjerničke duše utiskivati ljubav i poštovanje prema katedralnoj crkvi. Tome osobito doprinosi godišnja proslava njezinog posvećenja, kao i hodočašća vjernika u katedralnu crkvu“. (Biskupski ceremonijal, br. 44.-45.)

Pozivam sve svećenike, redovnike, redovnice i Kristove vjernike laike da svojom nazočnošću uzveličate ovo slavlje. Svima pozdrav u Gospodinu,

† Želimir Puljić, nadbiskup

MISA ZA DOMOVINU

Broj: 539/2020.

Zadar, 18. svibnja 2020.

Svim župnim uredima, upraviteljima crkava i svim redovničkim zajednicama u Zadru

Poštovana braćo svećenici,

U prigodi Dana državnosti Republike Hrvatske, u subotu 30. svibnja 2020., u katedrali u 11 sati slavit će se misno slavlje za Domovinu. Molimo Vas da u župnim obavijestima kod nedjeljnih sv. Misa obavijestite i potaknete vjernike na sudjelovanje i na zajedništvo molitve za Domovinu.

Iskreno Vas pozdravljam u Gospodinu,

† Želimir Puljić, nadbiskup

SVETKOVINA PRESVETOG TIJELA I KRVI KRISTOVE - TIJELOVO

Broj: 560/2020.

Zadar, 4. lipnja 2020.

Svim župnim uredima, upraviteljima crkava i svim redovničkim zajednicama u Zadru

Draga braćo svećenici, redovnici, redovnice i Kristovi vjernici,

Na svetkovinu Presvetog Tijela i Krvi Kristove - Tijelovo, u četvrtak 11. lipnja 2020., u katedrali sv. Stošije u 19 sati predvodit ću misno slavlje i euharistijsko klanjanje.

Svetkovinom Tijelova slavimo veliko otajstvo Kristove ljubavi ostavljeno nama ljudima u euharistijskom otajstvu, čime nam je Isus ostavio prigodu i mogućnost da se njime hranimo kao što učiniše i apostoli na Posljednjoj večeri. Budimo stoga zahvalni Bogu, hranitelju koji nas hrani pravim životom. Razbudimo žar prema presvetoj euharistiji, jer je ona čudo našega preobraženja iz ljudske propadljivosti do vječne neraspadljivosti.

Sudjelovanjem u misnom slavlju iskazujemo zajedništvo okupljene Crkve Božje i svoju živu vjeru u Isusa Krista, koji je Kruh života, nazočan u presvetoj Euharistiji. Pozivam na ovo slavlje sav Prezbiterij grada Zadra, redovnike obaju naših Samostana, sve redovničke zajednice u Gradu, kao i vjernike svih gradskih župa, da svjedočki iskažemo svoju ljubav prema Kristu u otajstvu Euharistije.

Svima pozdrav i blagoslov u Gospodinu,

† Želimir Puljić, nadbiskup

DUHOVNE VJEŽBE SVEĆENIKA

Broj: 571/2020.

Zadar, 5. lipnja 2020.

Svim svećenicima Zadarske nadbiskupije

Draga braćo svećenici,

Kao i dosada planirana je mogućnost sudjelovanja na duhovnim vježbama na jednom od dva turnusa s naznačenim voditeljima duhovnih vježbi i mjestom održavanja:

I. turnus: Mjesto održavanja: Pastoralni centar "Plitvički Emaus", Mukinje
od 29. lipnja navečer do 2. srpnja u podne
voditelj: o. Jozo Milanović, OSB

II. turnus: Mjesto održavanja: Nadbiskupsko sjemenište "Zmajević"
od 30. kolovoza navečer do 2. rujna u podne
voditelj: mons. Bože Radoš, varaždinski biskup

Mole se svećenici neka čim prije (najkasnije do 12. lipnja 2020.) prijave svoje sudjelovanje na duhovnim vježbama (radi pripreme i organizacije). Oni pak koji neće moći sudjelovati, a obavit će ih negdje drugdje neka dostave pismenu potvrdu na Ordinarijat (radi evidencije). Ne trebam ni napominjati kako "Direktorij za službu i život prezbiterâ" u duhu Zakonika kanonskoga prava navodi da su klerici "obvezni posvetiti dužnu pozornost duhovnoj sabranosti" (Kan 276, & 4). A "iskustvo Crkve pokazuje da su duhovne obnove i vježbe prikladno i djelotvorno sredstvo za trajnu izgradnju klera" (br. 103). Spomenuti Direktorij objašnjava kako "dani sabranosti go-dišnjih duhovnih vježbi ne bi smjeli biti poput nekog tečaja ili seminara, već dani proživljeni kao vrijeme molitve i sabranosti" (br. 103). Zato je dobar poznavatelj svećeničke duhovnosti, sveti Karlo Boromejski, poticao svoje svećenike neka "ne zanemare brigu o sebi" i neka "misle na duše koje su im povjerene": "Dijeliš li sakramente, misli brate, što činiš; ravnaš li dušama, misli kojom su krvlju oprane. Tako ćeš lako moći nadvladati poteškoće što ih danomice doživljavaš, te imati snage roditi Krista u sebi i u drugima" (Acta Milanske Crkve, 1559., 1178). Neka nam planirani dani sabranosti pomognu ne zanemariti duhovno brinuti o sebi, te savjesno i odgovorno voditi brigu i za povjerene nam duše.

Svima pozdrav i blagoslov od Gospodina,

† Želimir Puljić, nadbiskup

SVEĆENIČKI DAN I SVEĆENIČKO REĐENJE

Broj: 572/2020.

Zadar, 8. lipnja 2020.

Svim župnim uredima i Samostanima u Nadbiskupiji

1. Svećenički dan 17. lipnja 2020. - Vrana (Svetište sv. Nediljice)

Prema programu koje je Povjerenstvo za permanentno obrazovanje svećenika i rekolekcije učinilo za pastoralnu 2019./2020. godinu predviđeno je da za 59. svećenički dan u lipnju podemo do Vrane. Predviđeni program za taj dan:

10,00 sati: Srednji čas. Predstavljanje knjige Djeliteljima svetih tajni - prigodne propovijedi (urednik don Damir mr. Šehić) u prigodi 30. obljetnice biskupske službe nadbiskupa Želimira. Razgledavanje povjesno-kulturnog lokaliteta Stari grad Vrana (samostan vitezova templara iz 12. st.). Zajednički objed u Maškovića hanu. Nakon zajedničkog objeda predviđen je posjet brdu Kamenjak i molitva odrješenja.

U vidu organizacije za taj dan molimo preč. Dekane da najkasnije do 15. lipnja u dogovoru sa svećenicima iz Dekanata prijave Ordinarijatu (Ured bilježnika) svećenike koji će sudjelovati na Svećeničkom danu.

2. Svećeničko ređenje, 27. lipnja 2020. u Katedrali

U subotu, 27. lipnja 2020. u 10,00 sati bit će u našoj katedrali svećeničko ređenje našeg đakona don Marka Vujasina iz župe Pakoštane. Pozivam braću svećenike koji mogu priključiti se euharistijskom slavlju ređenja, a sve potičem pratite molitvom našeg ređenika i s ljubavlju ga prihvativi kao člana prezbiterija naše Nadbiskupije.

I dok Bogu zahvaljujemo za dar njegova zvanja, molimo za našeg ređenika, za njegov rast u vjeri i apostolskom žaru, da velikodušno i hrabro stavi svoj život u službu Gospodinu. Ovim ujedno molim braću svećenike neka u nedjelju, 21. lipnja 2020., na svim misama s narodom obavijeste vjernike o ovom događaju i potaknu ih sudjelovati na obredu svećeničkog ređenja. Nakon ređenja predviđeno je primanje u Nadbiskupskom sjemeništu.

Svima srdačan pozdrav i blagoslov od Gospodina,

† Želimir Puljić, nadbiskup

MILOSTINJA „PETROV NOVIČIĆ“

Broj: 574/2020.

Zadar, 8. lipnja 2020.

Svim župnim uredima i Samostanima u Nadbiskupiji

Draga braćo svećenici,

Zbog trenutačne zdravstvene situacije, papa Franjo odredio je da će se za tekuću 2020. milodar „Petrov novčić“, koji se tradicionalno prikuplja za svetkovinu sv. Petra i Pavla 29. lipnja, ove godine prikupljati na 27. nedjelju kroz godinu koja pada 4. listopada 2020. godine.

Milodar „Petrov novčić“ predstavlja znak vjerničke solidarnosti s Papom da bi mogao obavljati redovite poslove, ali i kako bi u trenucima posebnih potreba, kao što su rat ili prirodne nepogode, mogao pomoći mjesnim Crkvama. Ovu milostinju je potrebno najaviti i potaknuti vjernike da u njoj sudjeluju. Uz pozdrav i svako dobro od Gospodina,

† Želimir Puljić, nadbiskup

MISNA TABLICA

Broj: 619/2020.

Zadar, 29. lipnja 2020.

Svi dijecezanski svećenici, aktivni i umirovljeni, župni vikari i svećenici redovnici, dužni su predati Nadbiskupskom ekonomatu, do 15. srpnja 2020. godine popunjenu misnu tablicu za II. tromjesečje 2020. godine, kao i tablicu za I. tromjesečje ukoliko to još nisu učinili. Uz pozdrav i svako dobro,

† Želimir Puljić, nadbiskup

GODIŠNJI ODMOR DJELATNIKA U ORDINARIJATU

Broj: 620/2020.

Zadar, 29. lipnja 2020.

Svim župnim uredima i Samostanima u Nadbiskupiji

Poštovana braćo svećenici,

U skladu sa Zakonom o radu (NN 93/14, 127/17) i čl. 10. „Pravilnika o radnom vremenu, plaćenom i neplaćenom dopustu, te godišnjem odmoru u ustanovama Zadarske nadbiskupije“ (Zadar, 28. siječnja 2011.) djelatnici uredâ Nadbiskupskog ordinarijata koristit će pravo na slobodne dane tijekom kolektivnog godišnjeg odmora od 20. srpnja do 14. kolovoza 2020. godine.

Ovim Vas obavještavamo da u navedenom razdoblju uredi Nadbiskupskog ordinarijata neće raditi, osim Porte. Ujedno Vas molimo, da predmete vezane uz rad Nadbiskupskog ordinarijata koji zahtijevaju žurno rješavanje, nastojte dostaviti do 17. srpnja ili nakon 17. kolovoza 2020. godine. Iskreno Vas pozdravljam u Gospodinu,

† Želimir Puljić, nadbiskup

NADBISKUPSKO SJEMENIŠTE „ZMAJEVIĆ“ ZADAR

Trg sv. Stošije 2, 23000 Zadar

sjemeniste.zmajevic.zd@gmail.com

www.zmajevic.hr

tel. +385 23 251 167; fax: +385 23 250 885

Broj: 34/2020.

Zadar, 27. svibnja 2020.

Predmet: Upisi u Nadbiskupsko sjemenište „Zmajević“ u Zadru u šk. god. 2020./2021.

Poštovani,

Bliži se završetak školske godine te se ovogodišnji učenici osmih razreda trebaju opredijeliti koju školu upisati i u kojem smjeru usmjeriti svoj život. Među njima su također oni koji razmišljaju o duhovnom pozivu te bi se željeli upisali u naše Sjemenište. Zbog situacije oko pandemije Covid-19, ovogodišnji upis u srednje škole još uvijek nije moguć, te Vam ne mogu dostaviti informacije vezano za isto.

Za upis u sjemenište „Zmajević“ potrebno je pripremiti sljedeće:

1. Krsni list
2. Molba za prijam u Sjemenište (vlastoručno napisana i naslovljena na Ordinarijat)
3. Preporuka župnika (naslovljena na Ordinarijat)
4. Potpisana izjava obaju roditelja da su suglasni s izborom zvanja svoga sina te

ODREDBE

prihvaćaju pravila života i ponašanja u Sjemeništu

5. Liječničko uvjerenje o zdravstvenom stanju koje ne prijeći put prema svećeništvu
6. Izvornici školskih svjedodžbi od 5. do 7. razreda (8. razreda, ako ju je već dobio)
7. Dvije fotografije (veličina za osobne dokumente)
8. OIB i JMBG (kopija osobne iskaznice ili putovnice)

Sve dokumente potrebno što ranije poslati na vlastiti Ordinarijat. Isti će ga, s Ordinarijevim zahtjevom za upis, poslati na adresu Sjemeništa najkasnije do 20. lipnja 2020., a onda će Uprava Sjemeništa poduzeti sve potrebne korake s kandidatom oko upisa u Srednju školu.

Posjet sjemeništu „Zmajević“ bit će moguć u dogovoru s ravnateljem. Kandidate možete najaviti na broj mob. 00385 951 977 518 (don Roland Jelić) ili na e-mail:

rolandjelic@gmail.com ili sjemeniste.zmajevic.zd@gmail.com

S poštovanjem,

don Roland Jelić, ravnatelj

RAZRJEŠENJA I IMENOVANJA

1. Don Mario dr. Soljačić imenovan je ravnateljem Stalne izložbe crkvene umjetnosti (SICU) u Zadru (dekret imenovanja broj: 606/2020., od 23. lipnja 2020.)

KRONIKA

Svibanj - Lipanj 2020.

1. svibnja - Zadarski nadbiskup Želimir Puljić, predsjednik HBK, organizirao je Konferenciju za medije u Nadbiskupskom domu u Zadru.
2. svibnja - Zadarski nadbiskup Želimir Puljić sudjelovao je u pobožnosti Prvog petka kojega slave štovatelji Srca Isusova u župnoj crkvi Presvetog Srca Isusova na Voštarnici u Zadru.
8. svibnja - Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić obišao zajedno sa zagrebačkim nadbiskupom kardinalom Josipom Bozanićem zagrebačku katedralu i Nadbiskupski dvor koji su teško oštećeni u potresu.
8. svibnja - Nadbiskup je uputio prigodno pismo svećenicima i vjernicima Zadarske nadbiskupije prigodom popuštanja mjera zaštite od COVID-19.
13. svibnja - Nadbiskup je zahvalio za sudjelovanje u molitvi i emisiji 'Duhovni kutak' koja se emitirala 52 uzastopna dana na HRT Radio Zadru.
17. svibnja - Nadbiskup je uputio Hrvatskom katoličkom radiju čestitku za njegov 23. rođendan
18. svibnja – Zavjetna svetkovina Gospe od Zečeva svečano je proslavljena u Ninu, središnjem marijanskom svetištu Zadarske nadbiskupije i jednom od najstarijih Gospinih svetišta u Hrvatskoj. Večernje koncelebrirano slavlje na Višeslavovom trgu u središtu Nina predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić.
20. svibnja - Zadarski Nadbiskup je sudjelovao na redovnoj mjesечноj rekolekciji na kojoj su svećenici položili svoja svećenička obećanja.
30. svibnja – Zadarski Nadbiskup predvodio je svečano misno slavlje na svetkovinu Duhova u zadarskoj katedrali.
8. lipnja – Nadbiskup je presjedao na 60. plenarnom zasjedanju HBK u Zagrebu
11. lipnja - Nadbiskup je na svetkovinu Tijelova predvodio svečano misno slavlje u katedrali sv. Stosije u Zadru.
12. lipnja - Nadbiskup je pohodio je župu sv. Ante Padovanskog u Dragama na uočnicu blagdana sv. Ante, naslovnika i zaštitnika župe
13. lipnja – Nadbiskup je u Popovićima predvodio svečano misno slavlje u župnoj crkvi sv. Ante Padovanskog na blagdan zaštitnika i titulara župne crkve.
14. lipnja - Misu zahvalnicu sa svečanim Tebe Boga hvalimo za proteklu akademsku godinu na Sveučilištu u Zadru predvodio je zadarski Nadbiskup.

KRONIKA

17. lipnja – Knjiga „Djeliteljima svetih tajni – prigodne propovijedi“ mons. dr. Želimira Puljića, zadarskog nadbiskupa, izdana povodom 30. godišnjice biskupskog posvećenja mons. Puljića, predstavljena je na 59. svećeničkom danu Zadarske nadbiskupije u Vrani.

20. lipnja - U svečanoj dvorani Nadbiskupskog doma u Zadru, 20. lipnja 2020. godine u 15,30 sati potpisana je novi ugovor o uvjetima financiranja Stalne izložbe crkvene umjetnosti (SICU).

25. lipnja – Crkvu sv. Ivana Krstitelja u predjelu Kustići u župi Bezgrešnog začeća BDM u Barbatu na otoku Pagu, blagoslovio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić na blagdan Rođenja sv. Ivana Krstitelja.

27. lipnja – U katedrali svete Stošije u Zadru je zaređen don Marko Vujasin iz župe Uzašašća Gospodinova u Pakoštanima na svečanom koncelebriranom Misnom slavlju kojeg je predvodio Nadbiskup zadarski.

30. lipnja – Nadbiskup je nazočio obrani doktorskog rada, svećenika Zadarske nadbiskupije don Damira Šehića, na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.14. ožujka

IZ ŽIVOTA ZADARSKE NADBISKUPIJE

Nadbiskup Želimir Puljić: Odredbe i preporuke za Zadarsku nadbiskupiju glede specifičnih mjera koje je objavio Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić uputio je Odredbe i preporuke svećenicima, župnim uređima i samostanima u Zadarskoj nadbiskupiji glede specifičnih mjera koje je objavio Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZZZ), u četvrtak 30. travnja. Dopis nadbiskupa Puljića prenosimo u cijelosti.

Uz Pismo biskupa HBK, a u vidu pomoći svećenicima u sprječavanju zaraze i zaštite zdravlja ljudi na temelju specifičnih mjera koje je objavio Hrvatski zavod za javno zdravstvo, donosim sljedeće odredbe i preporuke za Zadarsku nadbiskupiju:

1. Neka se, koliko je moguće, vrata crkve drže otvorenima da ih vjernici ne moraju dodirivati pri ulasku/izlasku iz crkve i neka se kod ulaska u crkvu omogući vjernicima dezinficiranje ruku.

2. Ako se dogodi da svećenik ima simptome povišene tjelesne temperature te uz to kašlje i ima poteškoća s disanjem, neka ne slavi misu s narodom i neka ne dijeli sakramente.

3. Neka se suzdrže od dolazaka na svete mise:

osobe sa simptomima povišene tjelesne temperature, kašla i koji imaju poteškoća s disanjem, kao i osobe s kroničnom bolešću srčano-žilnog ili dišnog sustava, šećerne i maligne bolesti;

osobe koje su pod rizikom da su mogle biti u kontaktu s osobama pozitivnim na COVID-19 ili su pod sumnjom da bi mogle biti zaražene s COVID-19 ili su u samoizolaciji.

4. Moguće je slaviti svete mise i na otvorenom uz održavanje mjera fizičkog distanciranja.

5. Neophodna je dezinfekcija ruku djelitelja svete pričesti prije samog čina podjeljivanja svete pričesti, koju neka dijeli s maskom na licu.

6. Na vjerskim okupljanjima preporučuje se nošenje maske, posebice svećenicima kad isповijedaju i dijele sakramente bolesničkog pomazanja i pričesti, kao i tijekom krštenja, vjenčanja i sprovoda. Budući da se virus širi kapljičnim putem, maskama se štiti sebe i druge. Ako se ne nosi maske, tvrde stručnjaci, šanse za obolijevanje idu do 70%. Ako nositelj zaraze ima masku, šanse se smanjuju na 5%. Ako svi sudionici susreta imaju maske, mogućnost zaraze pada na samo 1,5%. Stoga se preporuča nošenje maske.

7. Kao što je i kod prvih odredbi bilo rečeno, neka se na svetim misama izostavi davanje mira pružanjem ruke, a u škropionici neka ne bude vode.

8. Premda primanje svete Pričesti poznaje dva oblika (na jezik ili na ruke) sugestija je da se u ovim neredovitim prilikama vjernici pričešćuju primanjem svete hostije na ruke.

9. Svećenici neka omoguće isповijed na prozračnom mjestu (sakristija ili dvorana) gdje će biti osigurana diskrecija i potrebna fizička distanciranost.

10. Neka se nastavi pripremati učenike za sakramente dodjelom planiranih lekcija i ponudom duhovne lektire. Slavlja Prve pričesti i svete Krizme odgađa se do najesen, kako su predložili svećenici, ukoliko zdravstvene prilike budu dopuštale.

11. Neka se milostinja prikuplja tako da vjernici ne dolaze rukama u kontakt s košaricom

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

u koju se prikuplja milostinja. A onaj tko prikuplja lemozinu neka nosi masku. U svakom slučaju, treba izbjegavati da vjernici jedan drugome dodaju košaricu.

12. Tijekom podjele sakramenata vjenčanja, krštenja i drugo, upute HZJZ kažu da „bude prisutno najviše 10 osoba ukoliko se radi o manjem prostoru ili više osoba s prethodno navedenim razmakom od najmanje 2 metra između osoba. Svećenik, kumovi i ostale osobe koje neminovno dolaze u bliži kontakt, preporuča se da nose maske“.

13. One vjernike, koji zbog trenutnog stanja s koronavirusom, u savjeti smatraju kako ne mogu ići na misu, kao dijecezanski biskup oslobađam obveze i dužnosti sudjelovanja na nedjeljnoj svetoj misi. Potičem ih neka svetu misu prate na radiju, televiziji ili na internetu, te neka s vjerom u stvarnu Isusovu prisutnost u euharistijskim prilikama probude u sebi želju za sjedinjenje s Njim.

Sastavni dio ovih odredbi su i preporuke Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo o fizičkom distanciranju, pojačanoj osobnoj higijeni, pojačanoj higijeni prostora i praćenju zdravstvenog stanja koje su objavljene na službenim stranicama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (HZJZ).

Ove odredbe stupaju na snagu od subote, 2. svibnja 2020. te vrijede do opoziva ili do drugačije odluke. Stupanjem na snagu ovih odredbi opozivaju se ranije odredbe izdane 19. ožujka 2020. koje su se odnosile na opasnost od zaraze koronavirusom.

Ovim odredbama želimo solidarno sudjelovati u zaštiti i sprečavanju zaraze koronavirusom koji prijeti sve većem broju pučanstva. Dok u ovo uskrsno vrijeme razmatramo otajstvo Kristove slavne pobjede nad smrću i nad grijehom, usmjerimo svoju pozornost prema onima koji su pogodjeni i trpe zbog oboljenja ili proživljavaju teške trenutke neizvjesnosti, straha i panike.

Sve vjernike i ljudе dobre volje stavljamo pod moćni zagovor naše nebeske Majke – Blažene Djevice Marije i sv. Josipa, zaštitnika Crkve i

naše Domovine i svih svetih zaštitnika naše Nadbiskupije.

ZADAR: Konferencija za medije nadbiskupa Puljića, predsjednika HBK, glede ponovnog slavljenja sakramenata svećenika s narodom

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić, predsjednik HBK, na Konferenciji za medije u Nadbiskupskom domu u Zadru u petak 1. svibnja, komentirao je postupno popuštanje novih odredbi u načinu slavljenja sakramenata svećenika s narodom u crkvama, a mjerodavne su od subote, 2. svibnja.

„Drago nam je da je nakon mjesec i pol dana došlo do popuštanja u mjerama i mogućnosti vjerskih okupljanja. No i dalje nam je potreban oprez u svim vidovima. I dalje se želimo štititi odredbama u vidu prevencije“ rekao je nadbiskup Puljić, nadajući se da će to s vremenom dovesti i do bržeg konačnog ukidanja mjera. Smatra da su mjere kojih se Crkva pridržavala u proteklom razdoblju doprinijele u donošenju novih mjera popuštanja od strane Stožera civilne zaštite RH. „Mislim da se disciplinom i našom žrtvom pripomoglo da pandemija ne zahvati više stanovnika Hrvatske i da ne bude uzrokom patnje, kao što se to dogodilo u većim razmjerima u nekim susjednim zemljama. Svećenici i vjernici odgovorno su proveli dosadašnje odredbe koje su bile donesene u suglasju sa Svetom Stolicom, s Papom, kao što su to učinile biskupske konferencije diljem Europe. Prepostavljam da je to bio razlog trenutnog popuštanja mjera koje je najavio Stožer civilne zaštite“ istaknuo je mons. Puljić, poručivši kako vrijeme novih mjera predstavlja razdoblje odgovornosti i važnosti. „Jer ovo (mjere koje su trenutno na snazi, nap.) nije konačno. Ovo je samo prijelazna faza u kojoj se treba držati svih uputa. Mi biskupi konkretno smo naveli sve da se odvija onako kako stručnjaci predviđaju: dakle, da se izbjegava blizina, da se nose maske, da se dezinficiraju ruke, da se ima što manje kontakta“ rekao je mons. Puljić.

Na konkretna novinarska pitanja, nadbiskup je komentirao neke odredbe. Svećenici pripremaju crkve nabavom nužnoga za dezinfekciju

prostora. Župnici su pozvani angažirati volontere da pomognu u smještanju ljudi i dezinfekciji ruku svih koji će doći na misu. Preporuka je da pjevači zbora budu udaljeni jedno od drugoga jer zajedničko pjevanje povećava mogućnost kapljičnog prijenosa virusa. Svećenik za vrijeme služenja mise ne treba imati masku, ali treba je staviti kad pričeće vjernike. „Sve je to zbog predostrožnosti, jer ovo razdoblje ne treba shvatiti kao fazu opuštanja, nego kao prijelazno razdoblje u kojem treba odgovorno pristupiti mjerama popuštanja“ potaknuo je nadbiskup Puljić.

Na pitanja brojnih roditelja o podjeljivanju sakramenata Prve pričesti i krizme mladima, nadbiskup je rekao da se to odgađa. „U razdoblju u kojem je bilo planirano podijeliti pričesti i krizmu, nema mogućnosti to sada činiti. Ukoliko se stanje popravi, postoji mogućnost najesen, u listopadu ili studenom. Ako ni tada ne bude moguće, odgađamo do daljnega“ rekao je mons. Puljić, potaknuvši svećenike neka krizmanicima elektronskim putem dodjeljuju lekcije u pripremi za primanje sakramenta potvrde.

Nadbiskup je upitan komentirati i sakrament isповijedi. „Uskratiti isповijed i primanje pričesti bilo nam je najbolnije, ali prihvatili smo to kao žrtvu“ rekao je mons. Puljić u ime hrvatskih biskupa i pojasnio nove okolnosti za obavljanje sakramenta isповijedi. „Svećenik i penitent moraju imati masku i biti u prostoru gdje postoji mogućnost za održavanje distančne. Bilo da je to dvorana za vjerouauk, crkva ili ured, gdje ima prostora u kojem će svećenik i penitent boraviti i gdje mora biti zagarantirana diskrecija, a ne da netko na udaljenosti od pet metara sluša što se isповijeda“ rekao je predsjednik HBK.

Zahvalio je svima koji brinu o zdravlju građana te svećenicima i vjernicima na disciplini u proteklom vremenu u odgovornom prihvaćanju i provedbi mjera. „Hvala svim vjernicima, usprkos prigovoru. Uz prevenciju u ovom vremenu, Crkva je uz naravna sredstva stavila i nadnaravna sredstva, molitvu i druga djela pobožnosti. Mjesec i pol dana izolacije vjernici i svećenici u tom pogledu zaista su bili vrlo

kreativni. Pokazali su, iako ne možemo ići u crkvu, ali možemo se povezivati. Možemo zajednički moliti. Možemo učiniti da obitelj postane Crkva u malom. Nisu se, dakle, umarali, u raznim prigodama i na više načina, upravljati svoje molitvene vapaje Gospi i drugim Božjim ugodnicima“ rekao je mons. Puljić.

Zatvoreni prostori izazovniji su u prevladavanju pandemije, pa biskupi potiču da se, ako za to postoji mogućnost, mise slave na otvorenom. „Pozivam vjernike da dođu na misna slavlja, ali neka se drže onoga što je istaknuto u preporukama HZJZ-a i u preporukama HBK. Te su mjere kompatibilne. Neka vjernici dođu u crkve, ali neka se drže kako propisi nalažu, dva metra međusobne udaljenosti, svećenici se potiču i označiti ta mjesta. Ako bude više ljudi, moguće je pratiti misu ispred crkve. Ne vjerujem da će ljudi nahrupiti u velikom broju jer određeni strah postoji. Ne možemo zabraniti vjernicima da dođu, ako su nahlađeni. Ali je preporučeno neka se od dolazaka na misu suzdrže osobe povisene tjelesne temperature, s kašljem i raspiratornim poteškoćama. Jer pojava koronavirusa je nepredvidiva. Stvorio je trenutke neizvjesnosti i nesigurnosti, netko je rekao, uneredito nas je“ rekao je nadbiskup Puljić, podsjetivši i na odredbu da svećenik ne slavi misu i ne dijeli sakramente ako je prehlađen i ima neke simptome, da ne bude uzrok prijenosa virusa.

„Ja sam proživio rat, ali ovo mi je teže od rata. U ratu se skloniš, donekle znaš odakle dolaze metci, a sada ne znaš odakle te može pogoditi virus“ rekao je mons. Puljić te potaknuo puk da i dalje bude u prevenciji i molitvi. Nadbiskup Puljić zahvalio je i medijskim djelatnicima: „Drago mi je što ste u službi onoga što ljudi i očekuju, u službi javnosti“ te svima poželio blagoslovljene dane u vremenu popuštanja mjera.

Serijal nadbiskupa Želimira Puljića o sv. Ivanu Pavlu II. - „Izbor Karola Wojtyle za Papu bio je iznenadenje, zabrinutost i ‘šok’“ (2. dio)

„Izbor Karola Wojtyle za Papu bio je iznenadenje, zabrinutost i ‘šok’“ tema jedrugog razmatranja u serijalu “Uz 100. obljetnicu rođenja

Karola Wojtyla, prvog pape Slavena – nadbiskup Želimir Puljić”.

Taj niz specijaliziranih emisija povodom 100. godišnjice rođenja sv. Ivana Pavla II. (18. svibnja 1920. – 18. svibnja 2020.) priređuje zadarski nadbiskup Želimir Puljić u produkciji Diadore TV.

Visoka obljetnica spomena rođenja Pape koji je Crkvu uveo u treće tisućljeće trebala je biti svečano liturgijski i društvenim događajima proslavljeni u Rimu i Poljskoj, no sve je odgođeno zbog pandemije koronavirusa. Drugo razmatranje, kojim nadbiskup Puljić osobito želi istaknuti Papinu poruku – „Bratu koji me je pokušao ubiti, od srca sam oprostio“, donosimo u cijelosti.

Poštovani gledatelji i slušatelji serijala o velikom papi Ivanu Pavlu II.

Prošli put sam rekao da je izbor Karola Wojtyle za papu mnoge iznenadio. Doista, bila je značajna i hrabra, velika gesta kardinala kada su u Sikstinskoj kapeli, poslije četiri i pol stoljeća, izabrali stranca, netalijana, za „Petra naših dana“. I k tomu, prvoga papu Slavena u osobi Karola Wojtyle, kojega je mističarka sv. Faustina Kowalska predvidjela „kao sjajnu zvijezdu s Istoka“ koja dolazi na Petrovu stolicu.

I dok je njegov izbor diljem Poljske uzgibao veliko oduševljenje, slavlje i radost, u zapadnim zemljama Europe, u Francuskoj, Njemačkoj i drugim zemljama, ljudi su se pitali što će se dogoditi nakon ovoga izbora; što li će biti od ovoga novog Pape kojega su izabrali. Naime, Papa

dolazi s onu stranu ‘željezne zavjese’ i probudio je, ne samo uobičajenu znatiželju, nego i pozitivno raspoloženje s osjećajima nade. U Rusiji je, međutim, zavladao muk, šok i velika zabrinutost.

S pravom je talijanski povjesničar, prof. Impagliazzo, priredio knjigu s naslovom ‘Wojtylin šok’. Dakle, Wojtyla je svojim dolaskom i svojim izborom mnoge šokirao. Kada nas nešto strašno iznenadi, kažemo kako smo ‘šokirani’. A kada dođe do poremećaja cirkulacije ili pak do kritičnog smanjenja krvi u mozgu, srcu, bubrežima ili nema dovoljno kisika u ćelijama našega tijela, organizam može doživjeti šok. Šok je određeno neugodno stanje koje stvara ozbiljne zdravstvene probleme.

Je li onda opravdan naslov knjige koju je Impagliazzo nazvao ‘Wojtylin šok’?! Čime je to Karol Wojtyla šokirao svijet?! Prof. Impagliazzo navodi određene razloge za naslov svoje knjige.

Prvi šok i iznenadenje bio je taj što je novoizabrani Papa stigao s onu strane ‘željezne zavjese’, iz komunističkog bloka, ili kako se on sam predstavio, „stigao iz daleke zemlje“ (un paese lontano). Ljudi su se stoga pitali što će učiniti Papa koji, istina, dolazi iz katoličke zemlje, ali u kojoj je Crkva već dugo vodila borbu s opakom ideologijom komunizma?

Iznenađenje se zabilo i kod prvog njegovog službenog pojavljivanja na lođi Sv. Petra, 16. listopada, kada je umjesto uobičajenog blagoslova „prekršio uhodani protokol“; on se obratio svijetu. Pa se neposredno obratio okupljenoj masi: „Želim vas pozdraviti na vašem, dapače, našem lijepom talijanskom jeziku. Ako pogriješim, vi ćete me ispraviti“. Kakva gesta, rekao bih, poniznog Pape, da on dopušta da ga ljudi ispravljaju. A on nepogrešiv.

Osobito iznenađenje dogodilo se za vrijeme njegove prve pontifikalne mise, 22. listopada 1978., kada je povišenim tonom uzviknuo: „Ne bojte se Krista!“ i žarko zamolio neka se Kristu otvore širom vrata sustava, ekonomskih i političkih, neka se ne boje Krista. Jer on zna što je u srcu čovjeka. Ovaj Wojtylin vapaj u vremenu jakе sekularizacije i udaljavanja ljudi od vjere, Boga i Crkve, došao je kao melem na ranu. Bio je to znak velikog ohrabrenja, poticaja i nade. Njegove riječi nisu mogle ostaviti nikoga ravnodušnim.

A onda, velika novost i šok, posebice za one koji su gledali Crkvu stjerati u sakristiju, kad je već ne mogu zbrisati s lica zemlje, bila je zapravo njegova misionarska pastoralna aktivnost putovanjima diljem svijeta. U svojim nastupima i govorima, porukama, pismima i propovijedima, u središte pozornosti stavio je čovjeka, njegovu slobodu i njegova prava te osobito vjerska prava i vrijednost ljudskog života.

Njegova putovanja osobito su zabrinula vlade iz komunističkog lagera, pa su odlučili zastaviti toga „Papu Poljaka“. Turčin Mehmet Ali Agca izvršio je atentat na njega, 13. svibnja 1981., na Trgu sv. Petra. A imao je tek 23 godine i bio je član desnog radikalnog pokreta ‘Sivih vukova’ u Turskoj. Njihov je cilj ujediniti u jednu državu sve narode koji su nekada bili pod ‘Otomanskom vlašću’, od Balkana i Srednje Azije do Kine. Osuđen je na doživotnu robitu te nakon 19 godina kazne provedenih u zatvoru, pomilovan i otišao u Tursku.

On je u svojim izjavama stalno ponavljao kako je on osobno organizirao i izveo atentat. Međutim, saznao se za njegove veze s bugarskom tajnom službom, a također se otkrila i veza s tajnom ruskom službom, KGB-om koja je,

kako se čini, ‘ovlastila’ bugarske kolege likvidirati Papu Poljaka. Jer, podrškom sindikalnom pokretu „Solidarnost“, on je postao ozbiljna opasnost komunističkom sustavu u cjelini. Posebice nakon 2. lipnja 1979., godinu dana nakon izbora za Papu, kad je posjetio rodnu Poljsku i održao misu na Trgu pobjede, u centru Varšave, pred gotovo tri milijuna Poljaka.

Stoga je planiran i izведен taj “zločin stoljeća”, kako su atentat nazvali rimske novinari. Bio je to zapravo dvostruki šok: prvo, sama činjenica da se netko usudio izvesti taj gnusni čin, svakoga je šokiralo. I drugo, da je ranjeni i teško ozlijedjeni Papa preživio pucnjavu tri metka koja su ga pogodila.

Sjećajući se kasnije toga događaja i toga atentata, Ivan Pavao II. je izjavio da je „jedna ruka ispalila metak, a druga ga je vodila“. Kao osobiti štovatelj BDM (Totus Tuus njegovo je papinsko geslo), bio je duboko uvjeren da je Gospa Fatimska bdjela nad njegovim životom. Atentat se, naime, dogodio upravo na njezin spomendan, pa je onaj treći metak, kojega je „nevidljiva ruka vodila“, darovao Fatimskom svetištu, za krunu Gospina kipa.

Vezano s ovim, čini mi se važnim na kraju napomenuti kako se u nedjelju, 17. svibnja 1981. godine, dogodio vrlo potresan pozitivan šok, kojim završavam ovo javljanje.

Ovdje bih nešto prijavio, što je kardinal Stanislaw Dziwisz pričao, prije nego navedem same riječi sv. Ivana Pavla II. Kardinal Dziwisz priča, kad se Papa probudio, a kako je on bio pokraj njega, da mu se Papa obratio pitanjem: „Jesmo li izmolili Večernju?“. A onda je, znajući da se okupio narod na Trgu sv. Petra za uobičajeni Angelus, uputio nekoliko riječi koje će pročitati doslovce, da vidite ovaj pozitivni šok koji je potresao svijet.

Dakle, nakon buđenja, četiri dana poslije atentata, Ivan Pavao II. uputio je kratku poruku ljudima okupljenim na Trgu svetog Petra uz uobičajeni Angelus: „Znam kako ste ovih dana, posebice u ovu uru molitve Kraljice neba, sjedinjeni sa mnjom. Vrlo sam dirnut, pa vam zahvaljujem na molitvama i sve vas blagoslivljam. Posebice sam blizu dvjema osobama koje su sa mnjom ranjene, te se molim za brata koji

me ranio i kojemu iskreno oprštam. Sjedinjen s Kristom, Svećenikom -Žrtvom, prinosim svoje muke na dar Crkvi i svijetu. A Tebi Marijo ponavljam: Totus tuus ego sum – Sav sam Tvoj, Marijo!“.

Veliki uistinu ostaju velikima i u najtežim trenutcima života. Hvala Ti, sveti Ivane Pavle II., što si svojim javnim nastupima, živom vjerom te osobito žarkom i dubokom molitvom, pokazao kako voljeti ljude i kako se odano Bogu moliti.

Pomozi i nama u ovoj zdravstvenoj krizi koronavirusa, otkrivati ljepotu molitve i sakramentalnog života. I nauči nas živjeti s Bogom i moliti za potrebe Crkve i svijeta. Sveti Ivane Pavle II., moli za nas! Amen.

ZADAR: Nadbiskup Puljić sudjelovao u pobožnosti Prvog petka u župi Presvetog Srca Isusova

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić sudjelovao je u pobožnosti Prvog petka kojega slave štovatelji Srca Isusova u župnoj crkvi Presvetog Srca Isusova na Voštarnici u Zadru 1. svibnja. Mons. Puljić je predvodio misno slavlje a potom i euharistijsko klanjanje pred Presvetim oltarskim sakramentom u molitvi i za prestanak pandemije koronavirusa.

„Prvi petak prvoga svibnja u Uskrsnom vremenu je i simboličan jer je zadnji petak kad se slavi bogoslužje bez sudjelovanja vjernika. To je i prvi dan svibnja, Gospinog mjeseca. Osim toga, to je i spomendan sv. Josipa radnika. U jednodnevnoj duhovnoj obnovi ćemo razmisljati o susretu Uskrslom Kristu s učenicima i učiti kako se evanđeoskom istinom boriti protiv tuge u nama. Neka nam ova duhovna obnova bude poticaj da se pripremimo za susret s Kristom kojega od subote, 2. svibnja, možemo redovito susretati u crkvama“ rekao je fra Bojan Rizvan, župnik župe Presvetog Srca Isusova. Zahvalio je nadbiskupu Puljiću na dolasku kao znaku blizine s vjernicima koji su pratili to misno slavlje putem Facebook streaminga uživo.

„Crkva zna iščitavati tragove prisutnosti u povijesti i mi to činimo posljednji dan mjera

kada se misa slavi bez sudjelovanja vjernika. Na blagdan sv. Josipa donijete su odredbe o slavlju mise bez naroda koje su za sve bile bolne, a od spomendana sv. Josipa radnika donesene su odredbe koje nam opet omogućuju slavlja slaviti s Božjim narodom. Služba sv. Josipa je bila čuvati svetu obitelj, a služba biskupa je čuvati svetu obitelj Božjeg naroda“ rekao je fra Bojan, podsjetivši da se tijekom posta od euharistije na drugačiji način uranjalo u zajedništvo svećenika s narodom. „Hvala Bogu za ljepotu zajedništva, zahvalimo Gospodinu za darovanu ljubav. Neka nam da mudrosti da živimo odgovorno u svijetu i objavljujemo njegovu ljubav“ poželio je fra Bojan. Župnik Rizvan je prije mise predvodio pobožnost Srcu Isusovom i pjevanjem litanija. Potom je fra Andrija Bilokapić, provincijal Franjevačke provincije sv. Jeronima održao nagovor počevši od misli blagopokojnog šibenskog biskupa Srećka Budurine koji je rekao: „Bog ima srce“.

„Božje srce je sva dobrota, sva ljubav koja je pokazana u Isusu Kristu. Božje srce je sve milosrđe koje je pokazano prema grešnicima. Božje srce je sva Božja bol koja je pokazana na križu. Božje srce je Božja ljubav. To je Božja bit. Zato se radujem što štujemo Srce Isusovo i njegujemo tu pobožnost. Srce Isusa je i euharistijsko srce. Euharistija je plod Isusova srca. Isus je domislio način kako s nama ostati, s nama biti, kako nas hraniti“ istaknuo je fra Andrija, podsjetivši da Ivanovo evanđelje navještavano ovih dana govori o Isusu kao kruhu života. „Biti kršćanin znači blagovati euharistiju. Znači po sakramentima sjedinjavati se s Bogom, posebno po euharistiji koju puk najviše slavi nedjeljom. Nedjelja je dan stvaranja, dan Uskrsa, dan novoga stvaranja. Nedjelja je dan našega dostvaranja, našega usavršavanja. Nedjelja je dan ne samo Isusova, nego i našega uskrsa. Jedino Isusovo tijelo i krv mogu biti naš spas“ rekao je fra Andrija, istakнуvši da je to tvrda riječ – da nemamo života u sebi ako ne jedemo Isusovo tijelo i ne pijemo njegovu krv. Isus je rekao da po tome ostajemo u Bogu.

„Kad je Isus izgovarao taj govor, mnogi su ga počeli napuštati, jer to čovjekova pamet ne može probaviti. Jesti tijelo i piti krv doista je

zbunjajuće. No Isus je istinska hrana i piće. Njegovo milosrdno božansko srce domislilo se na koji će način biti hrana, piće. Ostavio nam je svetu misu. U tom daru želio je ostati s nama, želio je bogatiti nas sobom, svojim božanskim bićem, bogatiti nas Bogom. Premda ljudi odlaže, Isus se ne povlači od toga što je rekao. Treba nam puno poniznosti i vjere da bismo usvojili taj nevjerljivi dar“ poručio je fra Andrija. Naglasio je da čovjek ima potrebu drugoga nositi u sebi, nekome pripadati i da mu netko pripada. Na taj način puni se srce čovjeka. „Naše srce može se puniti sadržajem srca Božjega, samim Bogom. Tada ono nalazi sebe. Čovjek se boji nekome do kraja pripadati, boji se nekoga prijestiti do kraja u svoj život, jer se čini da čovjek više ne može raditi što želi, kao da nije više svoj. A tada je svoj, kada nekome pripada, kada je nečiji. Najpogubnije je kada smo ničiji. Bog hoće da budemo njegovi i da on pripada nama. Bog nama nudi svoje biće, a mi njemu nudimo svoje biće“ rekao je fra Andrija.

Istaknuo je da čovjek nema život po sebi, nego nam život dolazi od drugoga, izvana. Snagu za život dobivamo iz hrane, sunca, zraka. „Ali sve to ne može nas oživjeti dok u naš život ne dođe drugi, Bog. Kad od njega živimo, onda možemo uistinu živjeti. Bog se želi udomiti u nama i želi da se svaki od nas udomi u njemu, da budemo jedno s njim. Postajemo tada živa pokaznica Boga u svijetu“ rekao je fra Andrija. Upozorio je da „jesti Isusovo tijelo nije magičan događaj“. „Svaki sakrament pretpostavlja vjeru. Čovjeku je nemoguće razumjeti Boga žrtve, ljubavi, patnje, Boga Isusa Krista koji daje svoj život za nas. Teško je razumjeti taj dar koji poziva da budemo kao on. Bog se želi u nama nastaniti. Naše srce je nebo, svetište. I naše zajednice su Božje svetište, gdje su ljudi povezani jednim duhom. Da bismo to živjeli, potrebni su nam sakramenti, posebno euharistija“ poručio je provincijal Bilokapić, istaknuvši da je misa izvor i vrhunac našeg života. „Pričešćivanje čini da postajemo ono što primamo, da budemo s onim s kojim smo suuskrslji. Našu suuskrslost euharistija u nama hrani i daje da raste. Svetom pričešću Gospodin nam daje udio u svom božanstvu, postajemo Bogonositelji u svijetu“ rekao je fra Andrija poručivši da je kršćanstvo

u znaku križa: „Vertikala je naš odnos s Bogom, naše pobožanstvenjenje, a horizontala je naše zajedništvo. Odnos prema Bogu nosi naše međuljudske odnose, odnose prema ljudima“.

Nakon nagovora Bilokapića, misno slavlje predvodio je nadbiskup Puljić. Istaknuo je da nas otajstvo euharistije preoblikuje. „Čini nas boljima te postajemo dio svetoga tijela Isusova. Što je Isus najavio u Kafarnaumu a ostvario na Posljednjoj večeri, njegovu euharistijsku žrtvu mi slavimo na nekrvan način“ rekao je mons. Puljić. U propovijedi je govorio o sv. Josipu i apostolu Pavlu. „Sv. Josip, poglavatar Svetе obitelji zaštitnik je i hrvatskog naroda. Spomendan je sv. Josipa radnika, pa želimo njegovoj brizi prepustiti sve očeve, poglavare obitelji, sve radnike koji u sv. Josipu mogu naći uzor i poticaj. Sv. Josip je bio izvrstan radnik koji je svojim rukama zarađivao kruh i hranio obitelj. Nadasve je bio izvrstan Božji suradnik i ostvarivao je sve Božje planove koje mu je Bog povjerio“ naglasio je nadbiskup, pohvalivši kako je sv. Josip na svaki Božji poticaj odgovorio sa ‘Hoću, evo me’: kada je čuo Božji poticaj ‘Josipe, ne boj se uzeti Mariju za ženu; Josipe, uzmi obitelj i idi u Egipat jer Herod i Isusa želi ubiti među drugom djecom. „Dok se spominjemo sv. Josipa radnika, molimo za sve naše radnike i očeve. Preporučujemo ih zagovoru sv. Josipa kako bi bili izvrsni radnici i dobri Božji suradnici. Jer Bog im je povjerio suprugu, dječu, obitelj, neka to izvrše na dostojanstven i Božji način, kako je Bog naumio“ potaknuo je mons. Puljić.

Tragom navještaja iz Djela apostolskih koji govori o početcima Crkve, nadbiskup je rekao da su se apostoli nakon što je Isus uzašao na nebo, razisli prema Isusovoj zapovijedi: ‘Podignite i propovijedajte’. „Ta misijska aktivnost izazvala je puno buke, neprijatelja, među njima je bio i Pavao koji je kasnije postao apostol. Čuo je da oko Damaska postoji skupina onih koji su na Isusovom putu. Mislio je da ih treba eliminirati, zabraniti i pošao je s tom nakanom. Ali Bog je imao drugi plan. ‘Savle, zašto me progoniš’ bio je susret kod Damaska koji Pavao neće nikad zaboraviti. Toga trenutka kad je pao i oslijepio, Pavao je zapravo progledao.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Pavao je shvatio, prihvatio i pošao do Ananije koji je položio ruke na njega. Poslije je od toga progonitelja i neprijatelja Kristovog puta, Bog dobio izvrsnog apostola, jako aktivnog, koji je na svoja tri misionarska putovanja osvajao ljude ne za sebe, nego za Krista, za Boga. Neumorno je hodao govoreći o Isusu, o onome koji je njega obratio, njemu otvorio oči. Bogu zahvaljujemo za veliki dar apostola Pavla, koga da nema, Bog zna kako bi Crkva krenula. Zahvaljujući Pavlu, Crkva je postala opća, katolička. Spominjemo toga velikog apostola i preporučujemo mu svećenike, biskupe, redovnike, sve koje je Gospodin pozvao da njegovu riječ navješćuju, svjedoče, da budu djelitelji njegovih tajni. Neka po uzoru velikoga apostola i oni izgaraju od želje i volje širiti njegovo evanđelje i svjedočiti u ovom svijetu koji bježi od Boga, kako je govorio Ivan Pavao II.“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da je taj Papa zato, noseći ime apostola Pavla, „sve vrijeme svog apostolskog djelovanja išao svijetom svjedočiti za Krista i govoriti o njemu koji je naš Spasitelj i Otkupitelj. Neka nam Pavao pomogne da u ovim izazovnim vremenima možemo i mi svjedočiti Krista uskrsloga“.

Nadbiskup Puljić čestitao je župniku Rizvanu što su kao redovnička zajednica u župi proteklog vremena bili povezani s narodom redovito prenoseći misna slavlja putem Facebooka koja su bila puno praćena.

ZEČEVO: Blagdan Prikazanja Gospe od Zečeva na otočiću Zečevu

Blagdan Prikazanja Gospe od Zečeva, naslovne jednog od najstarijih hrvatskih marijanskih svetišta, Gospe od Zečeva u župi sv. Anselma u Ninu, proslavljen je u utorak 5. svibnja misnim slavljem ispred crkvice Gospe od Zečeva na otočiću Zečevu koje je predvodio ninski župnik i dekan don Božo Barišić.

Proslavu Prikazanja Gospe od Zečeva 5. svibnja utemeljio je ninski biskup Juraj Divnić 1517. g., nakon što se Majka Božja ukazala pastirici Jeleni Grubišić 5. svibnja 1516. g. na otočiću Zečevu, u vrijeme prodora Osmanlija u hrvatske krajeve. Tada su na otočiću Zečevu ubijeni redovnici pustinjaci koji su tu djelovali, a crkva i samostan su bili uništeni.

„I mi se pridružujemo tolikim generacijama hodočasnika koji su prije nas hodočastili na

ovaj Gospin otočić. I mi danas donosimo pred našu Majku Mariju sve naše boli, bolesti, tuge, probleme, napasti i grijeha i utječemo se njoj koja je utočište grešnika i zdravlje bolesnih. Dolazimo njoj jer znamo da nas voli, da nam je Majka, zagovara nas i bdije nad nama i našim životima“ rekao je don Božo u propovijedi, istaknuvši da je „Marija došla na ovaj svijet kako bi nam pokazala put spasenja i vodila nas prema vječnom blaženstvu. Ona je uspjela svojim životom povezati nebo i zemlju, vrijeme i vječnost. Ušla je u najbliskiji odnos s Isusom, našim jedinim Spasiteljem i Otkupiteljem. Bog je odabrao jednu nazaretsku djevojku kako bi po njoj započeo naše spasenje“ istaknuo je don Božo.

„Na početku povijesti spasenja, Sotona se poslužio ženom Evom kako bi upropastio cijeli ljudski rod, a nešto više od dvije tisuće godina Bog se služi djevojkom, ženom, majkom i pravom kraljicom, sve ostale su samo blijeda kopija, kako bi došlo spasenje ljudskom rodu. Marija se stavlja u Božje ruke i prihvata njezinu volju. Postaje Isusovom roditeljkom i nje-

govom najizvrsnijom učenicom. Kada slavimo Mariju, ona nas uvodi u savršeno otajstvo spašenja koje je svoj vrhunac i puninu doživjelo Kristovom smrću i uskrsnućem“ rekao je don Božo, istaknuvši da je „Marija u svom životu uvijek tražila Božju volju, ali i dobro drugih ljudi. Željela se svidjeti samo Bogu i biti blizu bližnjima. Svojom vjerom i duhom služenja postala je majkom Kristovom, ali i našom majkom. Zato joj se i danas molimo i hvalu joj iskazujemo“.

„Marijin život u nama izaziva osjećaje divljenja, ali nas i potiče da prihvaćamo njene životne stavove kako bi bili dobri ljudi i dobri kršćani, Isusovi učenici. Isus je naš Put, naša Istina i naš Život, a da bi došli do njega Marija je najbolji, najsigurniji i najkraći put. Po njoj je naš Gospodin došao u svijet, a mi po njoj i njezinu zagovoru možemo doći u nebo. Neka nas zagovara Majka koju čestimo na našem suncem okupanom i morem okruženom otočku, gdje se ukazala prije više od pet stoljeća i pozvala narod na življjenje onoga što je čovjeku potrebno u sva vremena: moliti, postiti i čini-

ti pokoru. Zajedno s Gospom pjevajmo njezin Veliča i naše životne stavove, probleme, boli i tuge predajmo i prepustimo Bogu u ruke“ potaknuo je župnik Barišić.

Don Božo je srdačno pozdravio hodočasnike koji su se okupili na Zečevu, radostan zbog nastavka održavanja tradicije, s obzirom na mjere koje su bile onemogućile slavlja svećenika s narodom. „Mili moji. Na jednom hodočašću na kojem sam bio, vodič je neprestano koristio te riječi: Mili moji, ovo, mili moji, ono. Tada mi se to činilo tako pretjeranim da ga više nisam mogao slušati. A danas tim riječima ja želim pozdraviti sve vas, braćo i sestre, mili moji. Nakon toliko dana bez javne mise i bez vas, kako sam vas se zaželio i punog srca izgovaram vam te riječi, Mili moji“ rekao je župnik Barišić u obraćanju puku. Na kraju mise blagoslovio je poljsko cvijeće koje je puk imao i narod ga nosi kući kao ‘Gospino cviče’.

Župnik Barišić potaknuo je na molitvu i za prestanak pandemije te je s tom nakanom napisao i molitvu Gospi od Zečeva sljedećeg sadržaja: „Draga naše Gospe, dobra Majko sa Zečeva, ti stoljećima bdiješ nad Ninjanima i nad Gradom Ninom. Svrni svoj majčinski pogled na nas, na našu Zadarsku nadbiskupiju, na našu domovinu Hrvatsku i na sve zemlje koje su zahvaćene virusom korone. Bez tebe smo slabici i nemoćni. Treba nam tvoja pomoć i zaštita. Pred tebe stavljamo Majko: našu Crkvu, naše obitelji, osobe nama drage i naša srca. Pokaži se Majkom, kao Zdravlje bolesnih. Na poseban način te molimo: Bdij nad našom djecom, starijima, bolesnima, siromašnima i onima koji su od svih zaboravljeni. Molimo te za sve osoblje koje se stavlja u službu oboljelih, posebno svrni svoj pogled na medicinsko osoblje i liječnike. Neka tvoja molitva podrži naše molitve i molitve cijelog našeg Grada, koji te slavi kao svoju moćnu zagovornicu i veliku zaštitnicu. Prinesi naše molitve svome Sinu, a našem Spasitelju i Otkupitelju, koji živi i vlada u vjeke vjekova. Amen.“

Gospa od Zečeva u Ninu časti se tri puta godišnje. Na otočić Zečevu hodočasti se na dan Prikazanja 5. svibnja i na Dan domovinske zahvalnosti 5. kolovoza. Zbog još uvijek svježeg

stanja s donesenim mjerama, na ovogodišnji blagdan Prikazanja, kip Gospe od Zečeva nije bio prenesen iz župne crkve u Ninu na Zečeve.

Najveće i središnje čašćenje Gospe od Zečeva je na zavjetnu svetkovinu Gospe od Zečeva u župi sv. Anselma u Ninu u svibanjski datum koji je promjenjiv, a slavi se svake godine prvi put ponedjeljka prije blagdana Uzašašća s više misnih slavlja i procesijom, od kojih središnje tradicionalno predvodi zadarski nadbiskup. Nin tada pohodi tisuće hodočasnika iz cijele Zadarske nadbiskupije utječući se zagovoru Gospe od Zečeva kojoj puk zahvaljuje za brojna duhovna i tjelesna ozdravljenja, što je potvrđeno i zavjetnim darovima tijekom stoljeća.

Serijal nadbiskupa Želimira Puljića – Uz 100. rođendan Karola Wojtyle: “Vapaji i zarke molitve Ivana Pavla II.” (3. dio)

Kod prvog javljanja u ovoj seriji ususret 100. rođendanu svetog Ivana Pavla II., naglasio sam kako taj dan i nastupna propovijed bila vrlo znakovita u pontifikatu svetog Ivana Pavla II. On je, naime, 22. listopada 1978. slavio prvu svetu misu kao Papa, te u homiliji najavio što želi činiti kao Petrov nasljednik. Najprije je povиšenim tonom glasa zamolio sve „neka širom otvore vrata Kristu, jer on zna što je u srcu čovjeka“. A onda je prikazao program pontifikata: „Želim svima doći i sve posjetiti; mjesta gdje se moli i ljudi koji mole... Htio bih vidjeti i sve one koji su poniženi i obespravljeni. Htio bih zaviriti i iza kućnih pragova vaših kuća; po svuda bih htio doći“.

U toj nastupnoj propovijedi nalazimo odgovor zašto je Ivan Pavao II. toliko putovao i zašto su njegovi pastoralni pohodi bili tako brojni, misionarska tjeskoba naglašena, a molitveni vapaji za spasenjem veoma glasni. Iako je volio samoću i prostore tišine, molitve i sabranosti, zapamtili smo ga kao Papu velikih nastupa i masovnih okupljanja. Posebice je bila zanimljiva njegova eshatološka usmjerenošć prema sutra. Govorio je o „kraju drugog tisućljeća“ i o „došašću novog doba i iščekivanja“, o „Crkvi koja s Marijom očekuje dolazak Duha Svetoga“. Njegove su propovijedi i govori često bili praćeni molitvenim vapajima s povиšenim gla-

som.

Poštovani gledatelji i slušatelji, htio bih podsjetiti na nekoliko takvih vapaja: Onaj „najjači“ (Peru), „najduži“ (Kanada), „najstrašniji“ (Italija), „najhrabriji“ (Sicilija) i „najdirljiviji“ (za Bosnu).

Najstrašniji vapaj bio je u domovini dobrog pape Ivana XXIII., na Bijelu nedjelju (26. travnja 1981.). U Italiji je zahuktala kampanja za legalizaciju pobačaja. Ivan Pavao II. vapije u ime Krista pobjednika smrti i nastupa iz sveg glasa u obranu života. Zaziva i dobrog Ivana da bude za „njegovu braću i sestre svjedokom Kristovog uskrsnoga, svjedokom života, radoći i nade“. Blijedim usnama i glasom koji treperi Wojtyla potresa savjest Talijana i pita: „Je li dopušteno oduzeti život čedu za koje je Krist prolio svoju krv?! Ako tom činu ubijanja čovjeka u utrobi majke njegove dadnemo pravo građanstva, onda smo na rubu provalije s nesagledivim posljedicama“.

Najhrabriji vapaj bio je u Agrigentu, na Siciliji, 9. svibnja 1983. kad je na koncu Mise povišenim glasom pozvao članove mafije neka se obrate. Bog je zapovijedio “ne ubij”. I nema toga čovjeka ili udruge poput mafije koja bi mogla izmijeniti ovaj sveti zakon. Stoga, u ime

Krista Uskrsnuloga govorim vam, obratite se, prije nego dođe sud Božji! Neustrašivi Karol Wojtyla nije se ničega bojao. Nastupao je kao „Božji general“ koji predvodi vojsku u borbi sa zlom i zasjedama ovoga svijeta. Obilazio je i branio Božja i ljudska prava. Na tom putu, međutim, pojavili su se i „protivnici toga programa“, pa su tog Božjeg vojskovodu, 13. svibnja 1981. htjeli ukloniti s pozornice svijeta.

Najduži vapaj izgovorio je Ivan Pavao II. u Montrealu, u Kanadi (20. rujna 1984.), na istu temu iz Lime o svijetu bez Boga i posljedicama takve orientacije. „Ništa ne može nadoknaditi prazninu koja je nastala nestankom Božjim. Ne smijemo Bogu zatvarati vrata škola, domova i sustava. Rascjep između Evangelja i kulture, drama je našeg stoljeća“. Sličnu misao Papa je ponovio u Gradišću i Beču, nekoliko godina kasnije. Tu, u centru Europe, on veli da je zabranut što stari kontinent protjeruje Boga: „Lice se Božje zamračilo i više ga se ne prepoznaće“. Stoga u Mathauzenu, u koncentracionom logoru Papa upućuje molitvu Isusu: „Kriste, žarko te molim, ostani s nama i nastavi živjeti s nama ubuduće!“

Najjači se vapaj dogodio se u Limi, u Peru-u (1985.), na glavnom trgu gdje su se skupili

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

svećenici, redovnici i redovnice prigodom njegovog dolaska iz Ekvadora. U zanosnom oduševljenju kakav Peru nije doživio, Papa je govorio kako „zemlja ne smije ostati bez Boga“ (El hombre puede organizar la tierra sin Dios, pero...). Čovjek može urediti zemlju bez Boga. Ali, ona će tada nužno biti protiv čovjeka. Tu je rečenica Papa izgovorio posebnim naglaskom i povиšenim tonom pa su je lokalne radio stанице ponavljale nekoliko puta pod motom „Papin vapaj“ (El grito del papa). Španjolska poslovica veli da „Bog uvijek prašta, čovjek ponekad, ali priroda nikada“. Stoga je važno izgrađivati zemlju s Bogom.

Istim osjećajima neustrašivosti htio je 1994. poći u opkoljeno Sarajevo. Te godine imao je namjeru posjetiti Beograd, Sarajevo i Zagreb. Tadašnji moćnici nisu mu to omogućili. Nije mu ostalo ništa drugo, nego iz Castel Gandalfa uputi žarki vapaj i nebu i ljudima. Kako se ne sjetiti one divne liturgije i najdriljivijega vapaja koji je Papa ikad izgovorio, uzdignutim pogledom prema Bosni i povиšenim glasom: „S vama smo i bit ćemo sve više s vama“!

Poštovani gledatelji i slušatelji,

Vapaji i molitve Ivana Pavla II. izvirale su iz dna njegove duše, iz vjerničke sigurnosti i dubokih uvjerenja. One su bile odraz njegove radosti, ali i osobitih briga i strahovanja. Poput Mojsija hrabro je koračao ulicama svijeta. Osjećao se pozvanim uvesti Crkvu u treće tisućljeće kršćanstva. Hvala ti, sveti Ivane Pavle, za tvoje vapaje i žarke molitve.

Hvala ti posebice za tvoju uzornu pobožnost i vjerničku sigurnost. Pomozi nama sigurno prevladati nesigurnost opake zaraze koronavirusa. Štiti nas i moli za nas. Amen.

PISMO NADBISKUPA PULJIĆA SVEĆENICIMA, 8. SVIBNJA 2020.

Draga braćo svećenici,

Početkom svibnja najavljeni su i provedene mjere popuštanja u svezi s odredbama o dovoljno nepoznatom koronavirusu koji je prošlih tjedana stvorio ogromnu paniku među

ljudima diljem svijeta. U toj prigodi najavljeni je mogućnost liturgijskih slavlja, pa smo s pravom mogli ponavljati stihove psalma, „obradovah se kad mi rekoše, hajdemo u dom Gospodnji“ (Ps 122,2). Pandemija nam je uz to dala iskusiti slabost i krajnju nemoć, te pokazala kako je ljudski život na zemlji trajno podložan oboljenjima, razaranju i umiranju. Potpuno pak ozdravljenje može se očekivati tek na koncu vremena, „kad se raspadljivo obuče u neraspadljivost, a smrtno u besmrtnost“ (1 Kor 15,53). Tada će, naime „nestati tuge, jauka i bola, a Bog će otrti svaku suzu s naših očiju“ (Otk 21, 4). Dok se to ne ostvari, preostaje nam mukotrpna borba čuvati zdravlje duše i tijela, pa koristiti raspoloživa naravna i nadnaravna sredstva uz pomoć nebeskih zaštitnika.

Vidjeli smo kako je vrijeme od 19. ožujka do 2. svibnja 2020., uz moto „ostani doma“, ograničilo našu pastoralnu aktivnost i djelomično nas tjelesno udaljilo od povjerenih duša. No, osjetili smo i doživjeli kako nas je to vrijeme približilo u molitvi i intenzivnijoj duhovnoj povezanosti. Ovim dopisom htio bih istaknuti dvije stvari koje mi se sada čine važnim i aktualnim: Ispovijed i vjeronaučna priprava kandidata za krizmu i prvu pričest!

1. U prošlom pismu skupa s odredbama o obustavi pastoralnih aktivnosti napisao sam kako to nikako ne znači „obustavu“ brige i skrbi za povjerenе duše, pogotovo ne „obustavu“ naše katehetske i odgojne obvezе. Tada sam napisao „neka župnici sa svojim vjeroučenicima „tjedno odrađuju predviđene lekcije“ i tako pripreme krizmanike i prvpričesnike za jesen (ako tada budu prilike dopuštale, dopis br. 500/2020.). Ovim ponavljam neka župnici, gdje je bilo planirano slavlje krizme i prve pričesti ove godine, do konca lipnja prate svoje vjeroučenike prema planiranom programu, te prije ljetnih praznika organiziraju provjeru znanja. Onima pak koji ne prođu na toj provjeri, neka omoguće popravak najesen u rujnu, kako bi ih se priupustilo sakramentima tijekom listopada.

2. Budući da nije bilo prilike da se vjernici isповjede za Uskrs, neka župnici omoguće da to učine tijekom uskrsnog vremena, do Duhova. Neka u tom vidu na vidljivom mjestu oglase

vrijeme i mjesto tijekom tjedna kada i gdje vjernici mogu doći na ispovijed.

Prošlog tjedna obilježena su dva datuma u Hrvatskoj i diljem Europe:

3. U petak 8. svibnja spominjalo se 75. obljetnicu završetka Drugog svjetskog rata. Prije 25 godina HBK je objavila Pismo uz 50. obljetnicu završetka rata, koje je nedavno objavljeno je na stranicama IKE (<https://ika.hkm.hr/novosti/dvadeset-i-peta-obljetnica-znacajnog-dokumenta-hrvatske-biskupske-konferencije/>). Pismo je prošlo prilično nezapažano, pa je dobro opet ga pročitati zbog aktualnosti tema koje su u njemu obrađene.

4. Dan poslije toga obilježen je „Dan Europe“ koji se veže uz „Schumanovu deklaraciju“ koju je on kao ministar vanjskih poslova Francuske predstavio 9. svibnja 1950. kao „zajednicu za ugljen i čelik“. To je bio početak formiranja onoga što danas zovemo Europskom unijom.

5. Vezano uz događaj završetka Drugog svjetskog rata svake godinu u svibnju održava se na Bleiburgu liturgijsko slavlje za pokoj stradalih na križnim putovima Slovenije, Hrvatske, BiH i drugih država i krajeva. Ove godine zbog koronavirusa spomen na Bleiburške žrtve održat će se 16. svibnja na tri mjesta: U Bleiburgu će misionar u Klagenfurtu fra Pavo Dominković moliti na spomen groblju; u Zagrebu, na Mirogoju, vojni Ordinarij mons. Jure Bogdan održat će molitvu za žrtve stradale na križnim putovima; a uzoriti Vinko kard. Puljić, koji je ove godine trebao predvoditi slavlje u Bleiburgu, imat će svetu misu u sarajevskoj katedrali koju će prenositi HRT.

Pozivam svećenike neka tijekom svete Mise u subotu, 16. svibnja, u molitvi vjernika mole za mir u svijetu, posebice neka se spomenu žrtava Bleiburške tragedije i svih žrtava Drugog svjetskog rata, kao i žrtava nedavnog Domovinskog rata.

Iako se još uvijek nalazimo pred ozbiljnom kušnjom pandemije, Uskrsnuli nas potiče pretvoriti ovu kušnju i trenutnu krizu u šansu kako bi „u nadi bili radosni, u nevolji strpljivi, a u molitvi postojani“, kako je svojevreme-

no poticao svoje Rimljane apostol Pavao (Rim 12,12).

ZADAR: Sprovod natporučnika Marka Novkovića

Na gradskom groblju Zadar, uz visoke vojne počasti, u utorak, 12. svibnja održani su sprovodni obredi i pokop natporučnika Marka Novkovića, pilota Hrvatskog ratnog zrakoplovstva koji je tragično stradao u nesreći vojnog školskog aviona ZLIN u četvrtak, 7. svibnja kod Biljana Donjih.

Sprovodne obrede predvodio je vojni ordinarij Jure Bogdan, u pratnji generalnog vikara Vojnog ordinarijata don Marka Mede, vojnih kapelana Ive Topalovića i Daniela Čole OCD te župnika Župe Uznesenja BDM na Belafuži don Darija Tičića, izvjestio je Vojni ordinarijat.

Uz ožalošćenu obitelj, prijatelje i kolege, pokojnog Marka su na posljednje počivalište ispratili izaslanici predsjednika Republike Hrvatske Orsat Miljenić i Darko Lozančić, potpredsjednik Vlade i ministar obrane na odlasku Damir Krstičević, načelnik Glavnog stožera OS RH admirал Robert Hranj, djelatnici MORH-a, prednici Hrvatske vojske i Hrvatskog ratnog zrakoplovstva te predstavnici lokalnih vlasti. Tijekom obreda prigodne pjesme izvela je Klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“.

Biskup Bogdan izrazio je sućut obitelji zbog iznenadne smrti pokojnog Marka te je prenio izraze sućuti i molitve zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića i umirovljenog biskupa Jurja Jezerinca.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

U propovijedi je istaknuo da su "suze i tuga zbog odlaska mladog čovjeka s kojim smo bili duboko povezani znak naše ljudskosti, čovječnosti i međusobne ljubavi, ali istovremeno se u svjetlu Isusova Uskrsnuća otvara nova perspektiva i budi nada u ponovni susret".

„Jedan čovjek po imenu Krist, sin Djevice iz Nazareta, Bogočovjek, živio je svega 33 godine, vratio se od mrtvih. Tim događajem nad događajima, povratka od mrtvih kojeg zovemo Uskrsnuće, i svojom jasnom riječju i nedvosmislenom porukom, poručio nam je i danas nam poručuje. 'Ne bojte se!' 'Ja sam uskrsnuće i život. Tko u mene vjeruje neće umrijeti nikada.' (Iv 11, 19-27) „, rekao je biskup.

Osvrnuo se na svjedočanstva Markovih bližnjih o vrlinama koje su ga krasile – vedrini, skromnosti, požrtvovnosti, časti i domoljublju te zaključio: „Marko je u Krista vjerovao i njegov odlazak s ovoga svijeta u cvijetu mladosti, koliko god tužan i tragican bio, gledamo i želimo gledati u svjetlu uskrsle vjere, kojom je bio sakramentalno obilježen. Čvrsto se nadamo, kao kršćanski vjernici, da s Kristom sada živi u vječnosti. Sve dobro u životu što je činio, sva ljubav i pažnja prema onima s kojima je živio i ostvarivao svoje ljudsko, vojničko i profesionalno poslanje, u Božjim očima ima svoju veliku vrijednost i sigurno su nagrađeni“.

Nakon sprovida, biskup Bogdan je služio misu za dušu pokojnog Marka u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije na Belafuži.

Pokojni natporučnik Marko Novković rođen je 23. travnja 1989. godine u Melbourneu, Australija, a u Republiku Hrvatsku dolazi u 12. godini života. Zbog domoljublja i želje da bude pilot Hrvatskog ratnog zrakoplovstva prijavljuje se na natječaj i upisuje Prometni fakultet u Zagrebu te postaje inženjer aeronaute. U Oružane snage RH pristupio je 1. studenoga 2011. godine. Radio je kao nastavnik letenja i demo pilot na avionu Pilatus PC-9M u 392. Eskadrili aviona, 93. krila Hrvatskog ratnog zrakoplovstva. Tijekom svoje letačke karijere na avionima Pilatus PC-9M i Z242L ostvario je oko 800 sati naleta. Za svoj rad pohvaljivan je i ocjenjivan najboljim ocjenama.

Zahvala nadbiskupa Puljića za sudjelovanje u molitvi i emisiji 'Duhovni kutak' i poziv na post i molitvu

Ovih dana završava redovito dnevno uključivanje u Radio Zadar i radio Biograd pod naslovom „Prevencijom i molitvom protiv koronavirusa“ koji sam pokrenuo sa svećenicima, a uređivali Ines Grbić i don Damir Šehić. U opširnom razgovoru za Radio Zadar danas sam zahvalio svima koji su sudjelovali u „duhovnom kutku“ molitvene akcije koja je trajala neprekidno punih 57 dana, od 18. ožujka do 13. svibnja 2020.

Upravo na kraju našeg molitvenog hoda „Prevencijom i molitvom protiv kronevirusa“ stigao je poziv „Papinskog vijeća za međureligijski dijalog“ svim vjernicima i svim ljudima dobre volje da se u četvrtak, 14. svibnja, „na duhovan način pridružimo Danu molitve, posta i djela ljubavi kako bi se izmolilo pomoći čovječanstvu da prebrodi pandemiju izazvanu koronavirusom“. U tom vidu piše kako nije potrebno organizirati neke skupove, već u diskretnosti srca prikazati Bogu molitve, žrtve, dobra djela na navedenu nakanu.

Pozivam, stoga, vjernike Zadarske nadbiskupije do kojih će doći ova poruka, neka se u četvrtak, 14. svibnja 2020. ujedine u molitvi, postu i dobrim djelima s ljudima diljem svijeta kojima je na srcu ovaj molitveni poticaj Crkve. Neka to bude naš dar Bogu, praćen željom da nas čim prije osloboди od ove pandemije i skrati dane njezinoga djelovanja.

ZADAR: Blagdan sv. Leopolda Bogdana Mandića u crkvi Gospe od Zdravlja

Blagdan sv. Leopolda Bogdana Mandića svečano je proslavljen u crkvi Gospe od Zdravlja u Zadru u utorak 12. svibnja s četiri misna slavlja. Večernje misno slavlje predvodio je don Josip Radojica Pinčić, župnik katedrale sv. Stošije koji upravlja i crkvom Gospe od Zdravlja. U toj crkvi sv. Leopold djelovao je od 1897. do 1900. g. kao isповjednik i rektor kapucinskog samostana koji se nekada nalazio pri toj crkvi.

Među ruševinama te crkve i samostana u Drugom svjetskom ratu netaknutim je bio ostao oltar Gospe od Zdravlja. Odlukom zadarskog

nadbiskupa Marijana Oblaka, od 1978. g. ta je crkva svetište sv. Leopolda za Zadarsku nadbiskupiju. Sv. Leopold za života osobito se utjecao zagovoru Gospe od Zdravlja, što je vidljivo i u njegovoj osobnoj pisanoj ostavštini. Koliko ga je pratila vidljivo je i u činjenici da je za svećenika bio zaređen u crkvi Gospe od Zdravlja u Veneciji 20. rujna 1890. g.

„Božja ljubav utaborila se u Bogdanovom srcu. Kako i ne bi, kad je Bogdan – od Boga dan, darovan, kao 12. dijete u svojoj obitelji. Što bi i mogao biti, nego Božja ljubav, živi znak Božje ljubavi među ljudima“ rekao je don Josip, istaknuvši da sv. Leopold „i nama danas želi reći da i mi budemo znak Božje ljubavi u svijetu“.

Isusova riječ upućena nama je ‘Ne bojte se’. „Svijet je uplašen. U Prvom čitanju iz Knjige Sirahove na Leopoldov blagdan piše: ‘Vi što se bojite Gospoda, očekujte njegovu milost, uzdajte se u nj. Nadajte se dobru. Jer nitko se nije postidio tko se u njega uzdao’. Poput sv. Leopolda, uzdajmo se u Gospodina. I nitko od nas neće se postidjeti“ potaknuo je župnik Pinčić.

U svjetlu proslavljenih Nedjelje Dobrog pastira, don Josip je rekao da je i sv. Leopold Bogdan Mandić primjer dobrog pastira kakav je i „Isus, dobri pastir koji polaže život svoj za ovce svoje. Onaj tko nije pastir, nije ga briga za ovce kada dođu vuk i neprilike. On vodi računa samo o sebi. Ali dobri pastir izlaže sebe da bi zaštitio druge. Tako postupaju Božji ljudi. Tako je postupao i Leopold Bogdan Mandić. Ispovedajući, propovijedao je o Božjoj dobroti, Božjoj ljubavi, što naviješta i Ivanova poslanica, Boga ljubavi. Tom duhu ljubavi sv. Leopold posvetio je cijeli svoj život“ istaknuo je don Josip.

Podsjetio je kako je, prema osobnom kazivanju sveca, Leopold sa svojih sedam godina starosti u obitelji učinio dječji nestašluk. Bilo ih je 12 braće i sestara i to u kući punoj života nije neuobičajeno. Nije učinio nešto strašno, ali sestra ga je ukorila i odvela

na isповijed. Župnik mu je dao pokoru da za vrijeme mise kleči u sredini crkve. „Izvršio je tu pokoru u poniznosti i dozvao u svijest: ‘Kada jednog dana ja budem svećenik, nikome neću dati takvu pokoru’. Klečao je tada na sredini crkve. I postao je svećenik. Sv. Leopold je prošao školu iznimno velikog pokorničara koji je bio u službi sakramenta pokore, Božjeg milosrđa, kojega je nesebično služio kroz 52 godine svoga svećeničkog života. Doista, u njemu se utjelovila Božja ljubav te je i svojim penitentima govorio da će on preuzeti izvršiti pokoru za njih“ naglasio je don Josip, u zahvalnosti Bogu za sveca velike ljubavi koji je utjelovljavao Božje milosrđe.

Puk je nakon mise molio i pred relikvijom sv. Leopolda koja je bila izložena na pokrajnom oltaru iznad kojega se nalazi velika slika sv. Leopolda Bogdana Mandića.

Serijal nadbiskupa Želimira Puljića – Uz 100. rođendan Karola Wojtyle: „Mladi, vi ste Papina nada. Vi ste nada Crkve“ (4. dio)

Poštovani čitatelji, gledatelji i slušatelji,

Još uvijek rado se sjećamo dragih uspomena iz života svetoga Ivana Pavla II., posebice njegovih zapaženih susreta koje je imao s mladima na sportskim stadionima, livadama i velikim trgovima. A sve je započelo one jubilarne Svetе godine, 1983., kad smo obilježavali 1950. obljetnicu od smrti našeg Gospodina Isusa Krista.

Među brojnim pastoralnim aktivnostima o kojima se raspravljalo i koje se za tu godinu planiralo, papa Ivan Pavao II. poželio je imati susret s mladima, na Cvjetnicu te 1983. godine. Predviđalo se da bi moglo doći oko trideset do šezdeset tisuća mladih, a došlo ih je 250 000.

Sljedeće, 1984. godine, Ujedinjeni narodi proglašili su 'Godinu mladih', pa je Papa pozvao mlade neka za Cvjetnicu dođu opet u Rim. Tada ih je stiglo preko 300 000, pa je sv. Ivan Pavao II. odlučio nešto ustanoviti. Ustanovio je instituciju koja će voditi brigu o susretu mladih na međunarodnoj razini. Objavio je da „ustanovljuje međunarodni susret katoličke mладеžи koji se ima organizirati svake druge godine u nekom mjestu diljem svijeta“. A uz to je potaknuo biskupe i biskupske konferencije neka nešto slično učine i na dijecezanskom i nacionalnom planu. Tako je zapravo počelo okupljanje mladih koje je sveti Ivan Pavao II. na liturgijskim svečanostima pretvarao u velika slavlja mladosti. Mladi su ga rado slijedili, slušali, za njim išli i izvikivali njegovo ime, a poklicima i aplauzima prekidali njegove govor. Bili su slobodni prići mu, zagrliti ga i nešto na uho šapnuti.

Tako je u Caracasu, npr., dok se on spremao obratiti okupljenoj masi, došao jedan mladić, uzeo Papinu desnu ruku, podigao je u zrak i proglasio ga „svjetskim šampionom“ (campeón del mundo). Možemo samo zamisliti kako su okupljeni mladi pozdravili tu spontanu gestu mladića. Ali i Papu koji se bez komplikacije uključio u tu igru mladih.

Nešto slično dogodilo na susretu mladih u Parizu, u velikom Parku prinčeva. Neki se mladić ustao i došao do mikrofona kako bi Papu proglasio 'Božjim atletom'. A on se zaista s mladima osjećao 'kod kuće'. Cijenio je njihovu spontanost, otvorenost i ljubav koju su mu pokazivali. Zbog toga je u susretima s njima dopuštao da mu priđu, da mu šapuću nešto na uho i da ga pitaju. Nije imao poteškoća uspostaviti s njima dijalog i odgovarati na njihova brojna pitanja.

Dvije rečenice iz njegove propovijedi u Buenos Airesu (1987.) najbolje oslikavaju što su Ivanu

Pavlu II. značili susreti s mladima. Oni su bili za njega bili, kako je rekao, i odmor i radost, u ispunjavanju Isusova naloga.

„Došao sam da se s vama malo odmorim, draga mладеžи. Došao sam vas čuti, s vama razgovarati, da s vama molim. Želio bih vam ovdje ponoviti ono što sam rekao prvi dan svoga pontifikata: „Vi ste Papina nada, vi ste nada Crkve“. Osjećao sam toplinu vaše blizine i vašeg prijateljstva u ovim godinama moga služenja Crkvi! „Vaša ljubav i vaša molitva neprestano su me podržavali u ispunjavanju zadaće koju sam od Krista primio“.

Kroz punih dvadeset godine (1984.-2004.), sveti Ivan Pavao II. pratio je mlađe kako na međunarodnim susretima koje je osobno predvodio, tako i na planu nacionalnih ili biskupijskih susreta kamo je redovito upućivao svoju poruku: „Draga mладеžи! Najljepša je i najutješnija istina koju vam mogu navijestiti: Isus vas voli. A najsadržajniji dar koji vi njemu možete prinijeti jest vaša ljubav, vaše srce, vaša budućnost. Kad vas muče problemi i zapanjeno stojite pred tajnom života, upravite svoj pogled prema Kristu. U njemu, naime, u kojem „živimo, mičemo se i jesmo“ (Dj 17, 28) naći ćete i postići puninu ostvarenja vaših mogućnosti i vaših nadanja“.

I mi smo u Hrvatskoj, potaknuti upravo ovom aktivnošću sv. Ivana Pavla II. i njegovom željom da se i na nacionalnom planu organiziraju takvi susreti, dosad imali deset nacionalnih susreta mladih: u Splitu (1996.), Rijeci (2000.), Osječku (2002.), Šibeniku (2004.), Puli (2006.), Varaždinu (2008.), Zadru (2010.), Sisku (2012.), Dubrovniku (2014.) i Vukovaru (2017.). Jedanaesti susret ove godine trebao je biti upravo ovih prošlih dana u Zagrebu, ali je zbog pandemije koronavirusa odgođen.

Mladi su, dakle, bili osobita ljubav svetog Ivana Pavla II. i sastavni dio njegove pastoralne strategije. On je bio uvjeren da će u Crkvi pred ulaskom u treće tisućljeće mlađi imati odlučnu ulogu. „Vjerujem u vas, mладеžи, svim srcem i snagom svoga uvjerenja. Vi ćete sutra postati živa snaga Crkve i vaših naroda. Dok vas gledam ovdje okupljene, vidim pred sobom bu-

dućnost Crkve s kojom Bog ima svoje planove. No, za njihovo ostvarenje On treba vas. Treba vaše srce, vaše ruke, vaše pameti. Kad se vrati te svojim kućama, pričajte roditeljima i svakome tko to želi čuti, kako Papa ima povjerenja u vas i računa na vas. Recite im da je mladež – Papina snaga“ (Propovijed u Galwayu, 1979.).

Zbog toga je Ivan Pavao II. rado pozivao mlađe na godišnje susrete, okupljao ih i obraćao im se. Pisao im je pisma i govorio kad god se našao na kakvom apostolskom putovanju. Nije im te-pao ni povlađivao. Naprotiv, tražio je i žrtvu, i napor i zalaganje. A ostavio im je u baštinu nalog da budu sveti i da svjedoče za Evangelje: „Budite sveto ambiciozni, kao što je Otac svet! Nosite Krista u treće tisućljeće i povjerite sve Njemu“.

„Ohrabrujem vas, budite postojani i predajte se Gospodinu. Ne bojte se Krista! (Manila, 1995.). „Vi ste nada Crkve i svijeta; ne dopustite da ta nada zamre! Založite svoj život za nju i budite odsjaj lica njegovoga Sina“ (2002). Mladio su ga, znamo, slijedili, rado slušali i od milja nazivali različitim titulama: „Superstar, Superman, Goleador de la Iglesia, Maradona de la fe, Tratamundo de la paz“.

Budući da smo nedavno obilježili Nedjelju Dobrog Pastira kada Crkva moli za svećenička i redovnička zvanja, čini mi se prikladnim spomenuti jedan detalj iz mladih dana Karola Wojtyle kojeg je Ivan Pavao II. naveo u svojoj autobiografiji.

Sjeća se svoga ređenja u privatnoj kapelici krakovskog nadbiskupa Sapiehe. Tamo je, naime, često dolazio i u ranim jutarnjim satima, skrivenički, potajno, služio svetu misu. S njime je stanovito vrijeme dolazio još jedan tajni bogoslov, Jerzy Zachuta. Jednog dana, međutim, nije došao...

„Kad sam poslije Mise navratio njegovim roditeljima, piše Karol Wojtyla, doznao sam kako ga je te noći odveo njemački Gestapo. Uskoro se njegovo ime našlo na popisu Poljaka određenih za strijeljanje. Primajući Sveti Red u toj istoj kapelici gdje smo obojica skupa ministrali, kaže Papa, nisam mogao ne sjetiti se toga moga brata po svećeničkom pozivu, kojeg je

Krist na drugačiji način sjedinio s otajstvom svoje smrti i uskrsnuća“ (str. 63).

Divna i dirljiva zabilješka koju je mladi Karol zapamtio i napisao te posvijestio kako je svećeničko zvanje velika tajna i dar koji nadilazi naše shvaćanje. U svećeništvo, naime, „Bog poziva ne po našim djelima, nego po svojem naumu i milosti“ kako kaže Pavao svom učeniku Timoteju (2 Tim 1,9).

Završit ću ovo obraćanje o mlađima i Papinoj naklonosti prema njima, riječima sv. Ivana Pavla II. mlađima te s molitvom koju je Papa izgovorio u Torontu, 2002. Godine, u prigodi Svjetskog susreta mlađeži.

„Dragi prijatelji! Ne bojte se sudjelovati u evangelizaciji svijeta. Jer, život s Kristom čudesna je pustolovina“. Onda se obraća Kristu i moli za mlađe: „Gospodine Isuse Kriste, prihvati ove mlađe u ljubavi i pouči ih neka svjedoče svoju vjeru, šire ljubav i poklanjaju nadu. Učini ih svjedocima tvoga Evangela i novim narodom blaženstava. Neka budu sol zemlje i svjetlo svijeta na početku trećeg tisućljeća. Marijo, Majko Crkve, štiti i vodi mlađe u 21. stoljeće i sačuvaj ih sve u svom majčinskom srcu“. Amen. (Toronto, 2002.)

NIN: Uočnica svetkovine Gospe od Zečeva

Zavjetna svetkovina Gospe od Zečeva u Ninu počela je uočnicom u nedjelju, 17. svibnja, kada je svečano misno slavlje na trgu pokraj župne crkve sv. Anselma predvodio o. Marko Dokoza, župni vikar iz zadarske župe Uznesenja BDM. Suslavio je ninski župnik i dekan don Božo Barišić.

O. Marko je u propovijedi govorio o kršćanskoj nadi. „Sv. Petar nas poziva u navještenoj Drugoj poslanici da budemo spremni dati obrazloženje nade koja je u nama. Meni se čini da mi često dajemo puno obrazloženja, a bez zaleđa u nadi. Smatram da smo, na neki način, izgubili smisao, osjećaj i tu kršćansku nadu, a to se posebno vidi u ovoj situaciji koju smo proživljavali i koju još proživljavamo. Jer vidimo da su se kroz ovo vrijeme uvukli tjeskoba i strah u naše domove. Promatrajući ljude ovih zadnjih nekoliko nedjelja koliko zajedno slavimo misu,

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

primjećujem na licima ljudi da više nisu isti. To je taj jedan znak. Vidi se određena preplašenost na licima ljudi. Zato smatram da je jako bitno, i čitanja su nam poslužila u tom smislu, da razmišljamo o kršćanskoj nadi“ potaknuo je o. Marko.

„Vjera, to nam je koliko toliko jasno. Vjera je prianjanje srcem i umom uz jedan sadržaj, naveštaj. Kao što je Filip naviještao, Samarijanci su prihvatili, krstili se, primili krizmu, odnosno Duha Svetoga. Ljubav, kaže Isus u današnjem evanđelju, to je čuvanje zapovijedi: „Tko čuva moje zapovijedi, ljubi me“. A nada? Nada je najljepša riječ koju možemo upotrijebiti da bismo objasnili iščekivanje. U kršćanskom smislu, nada je uvijek radosna. Zato što to naše iščekivanje nije iščekivanje u prazno. Mi vjerujemo da smo otkupljeni, da smo spašeni, da nas naš Bog ljubi u svakom trenutku našeg života i da upravlja svakim trenutkom našeg života. Zato, bez obzira odakle je došla koronavirus, bez obzira kako je došlo do ove situacije; je li to neka ljudska pogreška, neka ljudska loša namjera, je li to stvarno došlo iz prirode ili na drugi način, kršćanin ne treba, usudim se reći, ne smije imati straha pred tim – jer on živi u kršćanskoj nadi“ istaknuo je o. Marko, dodavši da to nije nada poput druge Isusove kušnje, kad mu je Đavao rekao neka se baci s visine, a anđeli će ga uhvatiti da ne padne.

„To je iščekivanje u radosti onoga što je Gospodin pripremio za mene. A on uvijek priprema ono što je najbolje za mene, bez obzira koliko se sada okolnosti mogu činiti teškim. Primjer žene koja je ispravno živjela stav nade je Majka Božja. Blažena Djevica Marija nam može biti primjer kako živjeti to iščekivanje i u nadi“ poručio je o. Marko i naveo primjer navještenja Mariji da će roditi Sina Božjega, „kada je preokrenut cijeli Marijin život“.

„Pretpostavljam da je Marija kao mlada djevojka imala neke svoje planove, neka svoja iščekivanja, nadanja. I u trenutku navještenja preokrenut je cijeli njen život. Ona u vjeri i ljubavi prihvata ono što joj anđeo naviješta. Sigurno to u potpunosti ne razumije, kao što ni mi često ne razumijemo ono što Bog nama donosi u život. Ali gdje se vidi ta Marijina nada? U

onome: ‘Ustade i podje u gorje, u grad Judin’. Dakle, Marija ne стоји suočena s tom objektivno teškom situacijom, nije zastala, nije se zavukla, zabila u svoju kuću, nego izlazi i podje u gorje u grad Judin, da bude na pomoć svojoj rođici Elizabeti. I to je dokaz Marijine iskrene nade, iščekivanja i povjerenja u Boga koji brine za nas u svakom trenutku našeg života“ poručio je Dokoza.

O. Marko imao je želju hodočastiti u Nin osobito stoga što je Nin središnje marijansko svetište u Zadarskoj nadbiskupiji, ali i iz osobnih razloga. „Imao sam jaki poticaj doći, a slaviti misu, što mi je ponudio don Božo, je dodatni privilegij. Tri su mjesta posebna za mene jer me uvijek podsjećaju na moju duhovnu majku, a to je bila moja prabaka. Ona je bila zavjetovana Gospi od Zdravlja, Svetom Šimi i Gospoj od Zečeva. U tim crkvama, na ta tri mjesta, ja se uvijek osjećam kod majke. I kod Majke, Blažene Djevice Marije, ali i u nekom posebnom odnosu s mojoj prabakom, duhovnom majkom naše obitelji koja je nama prenijela vjeru“ rekao je o. Marko, potaknuvši puk na pobožnost prema Gospoj, zahvalu za njena velika djela i naslijedovanje njenih kreposti u izgradnji odnosa povjerenja s Bogom.

Nakon mise puk je izvršio zavjet oko čudotvornog kipa Gospe od Zečeva koji se na svetkovinu podigne iznad glavnog oltara u ninskoj župnoj crkvi sv. Anselma, a tijekom godine nalazi se u kapeli Gospe od Zečeva u desnoj pokrajnjoj lađi crkve. Tu se nalazi i grob ninskog biskupa Jurja Divnića koji je utemeljio tu zavjetnu svetkovinu 1517. g. i priznao autentičnim Gospino ukazanje odmah godinu dana

nakon što se dogodilo na otočiću Zečevo, kada se Gospa ukazala pastirici Jeleni Grubišić 5. svibnja 1516. g. te je tijekom tadašnjih turskih osvajanja naših krajeva pozvala puk na post i molitvu.

ZADAR: Svećenici Zadarske nadbiskupije obnovili svećenička obećanja

Svećenici Zadarske nadbiskupije obnovili su svećenička obećanja u kapeli bl. Miroslava Bušešića u Nadbiskupskom sjemeništu ‘Zmajević’ u Zadru u srijedu 20. svibnja, u sklopu svoje redovite mjesecne rekolekcije. Svećenici su uzeli i ulje za bolesničko pomazanje koje je zadarski nadbiskup Želimir Puljić blagoslovio na Veliki četvrtak, 9. travnja u zadarskoj prvostolnici sv. Stošije i krizmu koja se koristi u sakramantu krštenja, potvrde i svetog reda te kod posvete oltara i crkve.

Svećenici inače obnavljaju svoja svećenička obećanja na Misi posvete ulja na Veliki četvrtak. Ove godine u Velikom tjednu svećenici nisu tu misu slavili u zajedništvu s nadbiskupom u katedrali sv. Stošije zbog pandemije koronavirusa. Stoga su obećanja obnovili na svom prvom mjesecnom susretu koji je održan nakon normalizacije u dozvoli zajedničkog okupljanja.

Prije obnove obećanja, nadbiskup je svećenicima održao prigodni nagovor. „Ovogodišnja liturgija Posvete ulja proslavljena je skromno, bez uobičajene koncelebracije svećenika iz Nadbiskupije, bez pjevača i vjernika zbog opasnosti koronavirusa. Bili smo duhovno povezani te molili i mislili jedni na druge. Tijekom

liturgije posvete i blagoslova ulja mislio sam na bolesnike koji će tražiti utjehu i bolesničko pomazanje svetim uljima koje sam na Veliki četvrtak blagoslovio u katedrali. Mislio sam i na novokrštenike, krizmanike i ređenike koje će se u prigodi slavlja mazati svetim uljem krizme koje sam posvetio u katedrali“ rekao je nadbiskup, poželjevši da nas i dalje prati snaga molitvenog zajedništva, a Uskrsnuli ispunji nadom, utjehom i novom snagom.

„Na Veliki četvrtak, koji je dan ustanove Presvete Euharistije i svećenički rođendan, prezbiteri obnavljaju svoja svećenička obećanja. U duhu odlaze u dvoranu Posljednje večeri čuti još jednom Isusove riječi: „Vi ste prijatelji moji. Ostanite u mojoj ljubavi. Ne izabrate vi mene, nego sam ja vas izabrao i odredio da idete i rod donosite“. Obnova svećeničkih obećanja prigoda je iznova otkrivati otajstvo našega zvanja i veličinu nezasluženog poziva po kojem smo njegovom milošću postali svjedoci i poslužitelji tako velikog otajstva i dara“ rekao je mons. Puljić. Podsjetio je na knjigu kardinala Roberta Saraha „Zamalo će večer i dan je na izmaku“ u kojoj kardinal dio teksta posvećuje ulozi svećenika kojeg opisuje kao „Božjeg čovjeka i čovjeka molitve“.

„Svećenik postoji isključivo za Boga i za bogoslužje, pa stoga mora uvijek naći vremena za molitvu, časoslov, duhovno štivo, klanjanje i slavlje euharistije“. Bez molitve svećenik se brzo istroši i isprazni; „postane stroj koji beskorisno proizvodi mnogo buke“. Stoga, veoma je važno, piše kardinal Sarah, da svećenik „pode u pustinju ili na Horeb, brdo Božje, po-

put Mojsija, Ilike i samoga Isusa“ citirao je nadbiskup kardinala Saraha, istaknuvši značaj benediktinskog gesla Moli i radi.

U tom kontekstu, kardinal spominje sv. Majku Tereziju u čijem je radnom danu prvo mjesto uvijek imao Isus: „Prije susreta sa siromasima, susretala se s Bogom. Prije nego što bi uzela u svoje ruke umiruće siromahe, bila je satima u Isusovim rukama. Kontemplirala je Isusa, pa iz tog izvora crpila snagu da se potpuno daruje najodbačenijima na zemlji“.

„Krist nam je povjerio veličanstvenu obvezu i odgovornost nastaviti njegovu prisutnost na zemlji. Stoga je htio da mu budemo potrebni! Naše su ruke pomazane posvećenim uljem koje se na Veliki Četvrtak posvećuje diljem svijeta. Nakon pomazanja one više nisu naše ruke. One su u službi Krista koji nas šalje da blagoslivljemo, oprštamo i tješimo. Uz trostruku službu poučavanja, upravljanja i posvećivanja, mi smo čitavim svojim bićem znak i sakrament, kao uzor i poticaj svome stadi. Prihvatljivi smo kad se potpuno predamo i živimo za druge, kad bezuvjetno volimo i cijenimo ljude. Ako osjetimo da nas obveze i životne teškoće pritišću, neka nas tješe Pavlove riječi ‘Dosta vam je moja milost’“ rekao je nadbiskup Puljić.

„Božjim promislom i svetim ređenjem te mandatom Crkve dodijeljena nam je odgovorna i sveta zadaća sabirati, upućivati i odgajati vjerničke zajednice mjesne Crkve zadarske. Uključimo u trenutku naših svećeničkih obećanja u molitve povjerene duše. Umrežimo u ovaj molitveni obred i kolege svećenike na čelu s nadbiskupom, pa s apostolom Petrom izrazimo svoje povjerenje i recimo: „Na tvoju riječ, Gospodine“ (Lk 5, 5). Ti si nas odabrao i pozvao još iz utrobe majke naše i poslao svjedočiti za tebe. Udijeli nam vjeru, snagu i svijest kako možemo sve „u Tebi koji nas jačaš“ (Fil 4, 13)“ zaključio je mons. Puljić, zamolivši Krista da blagoslovi svećenike i redovnike, ispuni ih svojim duhom i posveti otajstvom Velikog Četvrtka. Mariju koju osobito častimo u svibnju, zamolio je da nas kao Majku Crkve „nauči živjeti s Bogom i moliti za potrebe Crkve i svijeta“.

Prije obnove obećanja, molitvu krunice u kape li sjemeništa predvodio je don Srećko Petrov,

župnik župe sv. Jude i Tadeja s Bokanjca i ekonom Zadarske nadbiskupije.

Nakon obnove svećeničkih obećanja, u dvorani sjemeništa dr. don Zdenko Dundović izlagao je o temi „Vizitacije zadarskih crkava 1517. godine – odnos mletačkih rektora i crkvene hijerarhije u Zadru“.

100 GODINA VELIKOG PAPE (5): „Obitelji, postani ono što jesi!“

U sklopu serijala “Uz 100. obljetnicu rođenja Karola Wojtyle, prvog pape Slavena – nadbiskup Želimir Puljić”, donosimo tekst petog razmatranja nadbiskupa Puljića pod nazivom „Obitelji, postani ono što jesi!“ o pogledu sv. Ivana Pavla II. prema obitelji.

Poštovani čitatelji, gledatelji i slušatelji.

Malo koji Papa se tako umješno i uspješno približio suvremenom čovjeku kao sveti Ivan Pavao II. Bio je blizu svima: kako sportašima i umjetnicima, tako i političarima i znanstvenicima; kako biskupima, svećenicima i Bogu posvećenim osobama, tako i radnicima, obrtnicima i težacima. Brojnim pohodima zemljama i narodima kao i svojom pojavom i čudesnom aktivnošću, postao je osobitim „građaninom svijeta“. Žarko je želio da narodi postanu jedna velika Božja obitelj koju je Isus Krist otkupio svojom dragocjenom krvlju.

Kao što je papa Lav Veliki pozivao kršćane „neka upoznaju svoje dostojanstvo“, tako se i sveti Ivan Pavao II. nije umarao ponavljati obiteljima neka „postanu ono što im je u naravi zapisano“ (FC 17), ono što su pozvane biti i ostati. A to je onaj iskonski, prvotni naum koji je Stvoritelj upisao u srce muža i žene na početku stvaranja svijeta.

Prošli put kad sam govorio o mladima, naglasio sam osobitu naklonost Ivana Pavla II. prema mladeži. No, istim žarom, istom ljubavlju i zauzetošću, on se obraćao i obiteljima, pisao pisma i enciklike, predsjedao velikim međunarodnim obiteljskim skupovima. I neumorno ponavljao osnovne istine o naumu koji Bog ima s obiteljima, kao i o zadacima koji su s tim naumom povezani. Kao i Svjetski dani mlade-

ži, i susreti su obitelji nastali iz proročke intui-cije Karola Wojtyłe i postali su i ostali dar Crkvi i svijetu.

U veljači 1994. godine papa Ivan Pavao II. objavio je svoje dugačko Pismo obiteljima u kojemu je naglasio hitnu potrebu izgradnje „civilizaci-je ljubavi“ koja bi se trebala temeljiti upravo na obiteljima i po obiteljima. To je bila i tema Svjetskog susreta obitelji u Rimu, početkom listopada 1994. godine. Na susretu je bilo go-vora o „identitetu i poslanju obitelji u Crkvi i u svijetu“.

Tri godine kasnije održan je drugi susret obite-lji u Brazilu, u Rio de Janeiru (4. i 5. listopada 1997.) stmom „Obitelj je dar i nada čovječan-stva“. U okviru Jubileja 2000. Papa je pozvao obitelji na treći susret koji je bio u Rimu i bio je posvećen djeci koja su „proljeće obitelji i društva“.

Zadnji, četvrti susret koji je Ivan Pavao II. imao s obiteljima bio je u Manili na Filipinima, u si-ječnju 2003. godine. U središtu je bila tema „Kršćanska obitelj je dobra vijest za Treće ti-sućjeće“. Papa zbog zdravstvenih problema nije mogao biti na tom susretu, ali se sudioni-cima obratio putem televizije. Te je godine, sje-ćamo se, Papa došao kod nas, na svoje jubilar-no, 100. putovanje i obišao Dubrovnik, Osijek, Đakovo, Rijeku i Zadar.

Ivan Pavao II. imao je četiri važna susreta s obiteljima i bio je pokretač Međunarodnog susreta obitelji. Druga tri susreta je imao njegov nasljednik Benedikt XVI., a sadašnji papa Fra-njo imao je dva susreta koja su bila posvećena obiteljima. Sveukupno, dosad je bilo devet tak-vih susreta.

Budući da je obitelj „intimna zajednica života i ljubavi“ (GS 48), njezina je zadaća, kako kaže Karol Wojtyla, „stvaranje zajednice osoba“. Kada toga zajedništva u obitelji nema, nema ni obitelji. Tu se onda govori o udruzi, bratstvu, klubu i ortaštvu, jer pojedinci se udružuju iz osobnih ili skupnih interesa. Obitelj je, napro-tiv, kako uči Ivan Pavao II., prožeta ljubavlju koja stvara zajednicu osoba, a one žive jedna za drugu. Stoga je u temelju njihovog života lo-gika obiteljskog zajedništva i ognjišta, kako je

govorio sv. Ivan Pavao II.

Druga temeljna zadaća na koju Stvoritelj pozi-va muža i ženu jest služenje životu. A to se slu-ženje životu odvija na dva kolosijeka: prenoše-njem života – rađanjem i odgojem djece. To je onaj iskonski naum koji je Stvoritelj upisao u srce muža i žene na početku stvaranja svijeta, koji se sveti Ivan Pavao II. nije umarao ponav-ljati. To su ta dva temeljna i intimna zadatka svake obitelji.

Uz ove dvije zadaće upisane u narav obitelji, sveti Ivan Pavao II. govori i o dvije društvene zadaće koje su povjerene obiteljima, a tiču se sudjelovanja obitelji u društvenom životu te u životu i poslanju Crkve. U tom vidu kaže se da je obitelj prva životna stanica društva. A sna-gom svoje prirode i poziva, obitelj je „prva ško-la društvenih vrlina“ gdje se uči zajedništvu, poštivanju, solidarnosti, gostoljubivosti i svim drugim pozitivnim krepostima.

No, kršćanska obitelj je pozvana pomoći ostva-rivanju i izgradnji kraljevstva Božjega putem „sudjelovanja u životu i poslanju Crkve“ (FC 49).

To je ta četverostruka zadaća obitelji o kojoj je sveti Ivan Pavao II. neumorno govorio tije-kom svoga dugogodišnjeg pontifikata. Znao je on i za brojna iskušenja i teškoće kojima su suvremene obitelji izložene. No, nije se uma-rao tumačiti kako je sakrament svete ženidbe istodobno zvanje, poziv i zapovijed: Ostati zauvijek vjerni jedno drugome i poslušni volji Gospodnjoj. Jer, „što Bog združi, čovjek neka ne rastavlja“ (OZ 20).

Isto tako, ponavljao je kako budućnost bra-ka nije unaprijed predodređena. A ni uspjeh i sreća supružnika nisu negdje „u zvjezdama zapisani“. Ne. Oni su predani u ruke supružni-cima. A projekt obiteljskog zajedništva uručen je njihovom razumu i srcu, njihovoj slobodi i odgovornosti, njihovoj ljubavi i zauzetosti. Bu-dući da se Isus rodio u obitelji, pa tako podi-jelio brige i radosti s ljudskim rodom, On će blagosloviti obitelji ako budu vjerne, u ljubavi gorljive, u molitvama postojane i koje budu ži-vot poštivale.

Stoga se obraćamo Uskrsnulom Gospodinu

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

koji je za života upoznao ljudske brige i radošti, nade, tjeskobe i žalosti, neka blagoslovi sve naše obitelji koje su utemeljene sakramentom ženidbe i posvećene darom života.

Sveti Ivane Pavle II., usrdno te molimo, pomozi očevima i majkama neka budu vjerni u ljubavi i postojani u molitvi, gorljivi u apostolatu i djelima dobrotvornosti. A njihovoj djeci daruj duha zahvalnosti prema roditeljima i potrebnu poslušnost prema onima koji im dobro žele.

Neka svi članovi naših obitelji riječju i primjerom svjedoče svoju vjeru kako bi u trajnom zajedništvu Katoličke Crkve mogli uživati obilje Božjeg blagoslova, zdravlja, sloge i mira ovdje na zemlji, a u nebu vječno spasenje. Amen.

100 GODINA VELIKOG PAPE (6): „Božji glasnik’ na putu umorne Europe“

U sklopu serijala “Uz 100. obljetnicu rođenja Karola Wojtyla, prvog pape Slavena – nadbiskup Želimir Puljić”, u produkciji Diadora TV, donosimo tekst šestog razmatranja nadbiskupa Puljića pod nazivom „Božji glasnik’ na putu umorne Europe“ o pogledima sv. Ivana Pavla II. u odnosu na Europu.

Poštovani čitatelji, slušatelji i gledatelji

U ovoj emisiji o Ivanu Pavlu II. htio bih progovoriti o njemu kao o Božjem glasniku na putu umorne Europe.

Ponovio sam više puta kako je izbor za papu Karola Wojtyla, koji je uzeo ime Ivan Pavao II., bio uistinu događaj stoljeća. Poljska je poklonila Crkvi svoga najboljeg sina. Teško je bilo predvidjeti što će za povijest i Crkvu značiti taj događaj. No, činjenica je kako on koji je stigao „iz daleka“ („da

un paese lontano“) nije mogao ne gledati daleko. Došavši s granica „istočnoga carstva“, iz komunističkog dijela Europe, osjećao je veliku odgovornost kada se našao u središte kršćanstva, u Rimu.

Obdaren istančanim osjećajem za povijest, svojim porukama i propovijedima vraćao je povjerenje i budio osjećaj nostalгије za izgubljenim jedinstvom. Nije se umarao poticati ljudi neka ne zaboravljaju svoje korijene i neka sanjaju bolji svijet i drugačiju Europu. Kada se prvih godina svoga pontifikata našao u prastarom svetištu sv. Jakova u Španjolskoj (Santiago, 9. 11. 1982.), poručio je jasno svima tko je i što želi: „Ja, Ivan Pavao II, sin poljskog naroda, koji se uvijek smatrao europskim zbog svojih korijena, tradicije i kulture; koja je slavenska među Latinima, i latinska među Slavнима; ja, nasljednik svetog Petra na katedri u Rimu, koju je Krist htio postaviti u Europi; ja, biskup Rima i pastir sveopće Crkve, vičem tebi, stara Europa, s ljubavlju iz Santiaga: Pronađi sebe! Budi svoja! Otkrij svoje početke! Oživi svoje korijene i povrati se životu“.

Svetom Ivanu Pavlu II. posebice je na srcu bila Europa. Poslije pada Berlinskog zida, on je dva puta okupio europske biskupe da razmisle o njezinoj ulozi u svijetu. Prvu je najavio u Češkoj, u Velehradu nad grobom sv. Metodija, 22. travnja 1990., a održana je u prosincu 1991.

Imao sam milost s četvoricom hrvatskih bi-

skupa sudjelovati na toj Sinodi odakle je uoči sumitta Europske zajednice u Maastrichtu poslana poruka "Hrvatska je u smrtnoj borbi". Poruka je imala svoju težinu, pa su članice Europske zajednice donijele odluku priznati neovisnost Republike Hrvatske i Slovenije 15. siječnja 1992.

Održavanje Druge sinode europskih biskupa, 1999. g., najavio je u Berlinu riječima: „Iz ovog grada koji je proživljavao sudbinu europske povijesti ovog stoljeća, obznanjujem saziv Druge specijalne sinode o Europi“. Europa je za Wojtylu više kulturni, nego zemljopisni kontinent. No, i njezino ozemlje obuhvaća više od onoga kako se u to vrijeme izjednačavalo „Europu samo s njezinim zapadnim dijelom“.

Iz vida se potpuno izgubilo njezin istok, ono „drugo plućno krilo“ iza željezne zavjese. A upravo otuda je došao Karol Wojtyla koji je u više navrata i na više načina dao do znanja da je Europa puno više i puno šire od onoga kako se to kolokvijalno govorilo. Ona, prema njegovom shvaćanju, seže „od Portugala do Urala“ i ima svoje duboke kršćanske korijene s različitim tradicijama koje valja ponovno otkrivati i vrednovati. U tom vidu valja shvatiti njegov govor iz Santiaga u kojem je sadržajno izrekao viziju Europe.

Naime, Europa je u dvadesetom stoljeću doživjela vrhunac krize, pa je veliki Bernanos zapisao kako „vidi svijet koji se izgrađuje, ali u njemu, ajme, nije pretjerano ustvrditi, čovjek neće moći živjeti. Moći će živjeti, ali uz uvjet da bude sve manje čovjek“.

A kao kruna i posljedica svih kriza, Europa je proživjela divljanje nacionalsocijalizma i fašizma, te boljševizma i komunizma. I došlo je do podjele Europe na dva dijela. Jalta linija je po završetku Drugog svjetskog rata potezom pera izbrisala centralnu Europu. A „željezna zavjesa“ utjelovljena vidljivo i opipljivo u „Berlinskom zidu“, postala je ne samo simbolom razdijeljenosti „duha, pameti i srca Europe“, već i njezinog korpusa s dva nova imperija na njezinim rubovima, a to su Rusija i Amerika. Jalta i Postdamska konferencija razdijelile su Europu između „dva velika brata“, pobjed-

nika Drugog svjetskog rata. Berlinski zid („zid srama i bezakonja“) postao je zapravo „nadgrobna ploča Europe“ koja je pokopana dogovorom pobjednika Drugog svjetskog rata. Kroz pola stoljeće, od 1945. naovamo, u Europi se ništa značajno nije dogodilo što ne bi bilo opečaćeno „mitom Jalte“.

Prva istinska povreda „Jaltskih dogovora“ zbilja se u listopadu 1978., kad su kardinali u Rimu izabrali za poglavara sveopće Crkve, građanina Poljske, iz istočnog bloka, krakovskog kardinala Karola Wojtylu. To nije bila politika, već djelo Duha Svetoga. Taj izbor je pokazao da Crkva nadilazi sve podjele i ne da se ušančiti ni u kakve kalupe.

Od tog 16. listopada 1978., ni Europa, a ni svijet nisu mogli ostati isti. Toga dana, naime, pokopan je „duh Jalte“; umro je fantom „Velikoga Brata“. Zašto? S granice istočnog carstva stigao je u centar kršćanstva i Europe čovjek koji je imao osjećaj za povijest, koji je vraćao povjerenje u ljude i budio nostalгију za izgubljenim jedinstvom.

To je posebice očitovao svečanim europskim činom u hodočasničkom svetištu Santiago de Compostella: „Ja, Ivan Pavao II., s ljubavlju vičem tebi, drevna Europa: Pronađi ponovo sebe i budi svoja... Nemoj biti utučena zbog gubitaka svoje veličine i kulturnih kriza kroz koje prolaziš. Ti još možeš biti svjetionik civilizacija i pokretač napretka u svijetu“.

Ove riječi pape Poljaka koje je izgovorio u svetištu sv. Jakova (9. studenog 1982.) nisu bile samo proglaš ili program. Ne, one su bile DOGAĐAJ. Nikakvo čudo što se veliki i moći centri, koji su poput „Velikoga Brata“ nadzirali Europu, nisu oduševili izborom Pape koji dolazi iz zone ruskog interesa.

No, bilo ih je koji su bili oduševljeni njegovim programom jer su osjetili kako san o uskrsnucu starog kontinenta nije više posao vizionara, pjesnika i filozofa. Ne, on je stvarnost koja se počela događati, upravo kad je s pročelja crkve sv. Petra objavljeno da su kardinali izabrali za Papu Karola Wojtylu.

Izborom krakovskog nadbiskupa i kardinala, Europa je ponovno živnula i ojačala. Ne na ekonomskom, političkom ili strateškom planu, već na onom duhovnom koji ističe vrijednost čovjeka i obitelji te važnost naroda.

Kao hrabri borac i dobri Otac prošao je Ivan Pavao II. gradovima i zemljama diljem svijeta. Poput Mojsija koji je objedinio raspršene Izraelce i doveo ih u Obećanu zemlju, i Wojtyla se osjećao pozvanim ujediniti Crkvu i povesti je u treće tisućljeće kršćanstva.

Svjestan da su Istok i Zapad Europe „dva plućna krila Crkve“, objavio je encikliku o svetoj braći Ćirilu i Metodu koje je uz svetog Benedikta proglašio „suzaštitnicima Europe“.

Zahvalni smo ovom velikom sinu poljskoga naroda koji se uvijek smatrao europskim te je bio slavenski među Latinima i latinski među Slavenima.

Osobito smo mu zahvalni za sve dobro što je učinio nama u Hrvatskoj, u Crkvi i u svijetu. Posebice se sjećamo njegove čvrste vjere i uzorne pobožnosti.

Molimo ga neka i nama u ovom izazovnom vremenu krize i panike zbog koronavirusa, pomogne otkrivati razloge naše nade i vjerničke sigurnosti. Sveti Ivane Pavle II., moli za nas. Amen.

ZADAR: Misno slavlje za domovinu u katedrali sv. Stošije: „Hrvati, ne odustajte od Hrvatske!“

Misno slavlje za domovinu sa svečanim ‘Tebe Boga hvalimo’ na Dan državnosti u subotu, 30. svibnja u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je katedralni župnik don Josip Radojica Pinčić.

Čestitajući Dan državnosti puku, don Josip je rekao da je to spomen slavlje „neodvojivo od događaja prije 30 godina koje treba čuvati duboko u našoj nacionalnoj memoriji“. Upozorio je kako je ta obljetnica u hrvatskoj javnosti bila gotovo zanemarena, izazvala je zabune kojeg će se datuma održavati, što je kod ljudi unijelo nesnalaženje.

„Ne smijemo zaboraviti na prve slobodne parlamentarne izbore i na konstituiranje demokratski izabranog višestranačkog Hrvatskog sabora. Ma kako se političkim odlukama mijenjali spomen dani, suvremena Hrvatska ne može se odvojiti od proljeća 1990. godine kada su hrvatski građani odbacili komunistički totalitarizam i u radosti počeli novo razdoblje svoje povijesti. Osim toga, ovih mjeseci, pogotovo posljednje godine, spominjemo se i 70. obljetnice završetka Drugog svjetskog rata. Dok su druge, uglavnom zapadnoeuropske zemlje, po završetku toga rata mogle odahnuti od fašističkog i nacističkog totalitarizma, Hrvatska je uvedena u krug zemalja u kojoj je zavladao komunistički totalitarizam te je slobodu dočekala tek 1990. g.“ rekao je don Josip, podsjetivši da se u Hrvatskoj urušavanje komunističkog režima dogodilo sa zakašnjnjem od jedne godine, jer je u drugim europskim zemljama politički obrat prema demokraciji bio 1989. g.

„Prije 30 godina, hrvatski narod oslobođio se komunističkog totalitarizma. Događaji vezani uz pad Berlinskog zida i novi dah slobode krajem 1980.-ih i početkom 1990.-ih godina omogućili su rušenje komunističkog režima, jednog od tri velika zla 20. st., uz fašizam i nacizam, kojima su hrvatski narod i Europa bili pogodeni“ rekao je župnik Pinčić.

Događaji od prije 30 godina spomen su hrvatske slobode i s pravom se može vezati baš za 30. svibnja. „U tome nalazi svoje utemeljenje Dan državnosti, blagdan za našu hrvatsku domovinu. To je vrijeme ostavilo tragove, nove brazde i plodove, ali i svoje rane. Posljedice ostaju, slojivite su i raznolike. Ostaci ideoloških sukoba koje su posijale i siju ideologije zla održavaju se i obnavljaju, a temelje hrvatske države nagrizaju raznim sredstvima. Kako bi se omogućio suvremeniji, miran i skladan razvoj i napredak hrvatskog društva, za prevladavanje totalitarnog nasljeđa nužan je otklon od ideologije zla 20. st., fašizma, nacizma i komunizma, slijedeći smjernice parlamentarnih skupština Vijeća Europe iz godine 1996. i 2006.“ rekao je don Josip.

„Dan državnosti dobra je prigoda da razmišljamo o temeljima, posebno kada nas na to raz-

mišljanje potiče Isusova riječ koja je izravna kao što je navješteno evanđelje. Isus na kraju svoga govora na gori pred nas donosi jasnu vezanost riječi i djela. Za onoga tko ide putem naslijedovanja Krista, životna logika ne može biti dvoličnost, nego nastoji ostvariti vrijednosti koje ispovijeda, pretače u djela svoju vjeru koja ga nadahnjuje. Velike vrijednosti poštovanja, pravednosti, slobode ne postoje odvojene od ljudi koji ih utjelovljuju svojim postupcima“ istaknuo je propovjednik.

Upozorio je da je „odstupanje od te temeljne istine jedan od razloga suvremene moralne krize, krize autoriteta koju živimo i u hrvatskom društvu“. Istaknuo je zasluge „svih koji su sebe nesobično djelima ugradili u hrvatski dom i domovinu. Njihova su djela čvrsta stijena. Na toj stijeni treba čuvati sagrađeno, treba stalno graditi, bez dvoličnosti i pokušaja da se postojanost stijene zamijeni s brzim građenjem na pijesku“ upozorio je župnik Pinčić.

Koristeći se evanđeoskom slikom o stijeni i pijesku, don Josip je rekao da Isus koristi sliku pijeska kao sliku nestalnosti i nesigurne podloge. „Ako nismo prihvatali evanđeosku mudrost, ako mislimo da se samo lijepim rijećima i obećanjima može doći do punine života, stvarnost će to brzo opovrgnuti. Zahvalni smo Bogu što nam je prije 30 godina pomogao graditi na čvrstom tlu. Jer puno ljudi u Hrvatskoj i izvan nje pokazali su podudarnost riječi i djela. To je stijena jačanja zajedništva“ istaknuo je don Josip.

Ukazao je na osjetljiva područja koje oslikavaju sadašnje stanje u hrvatskom društvu i pokazuju gradimo li na solidnoj stijeni ili je nešto položeno i na pijesak. To su demografsko stanje hrvatskog društva, iseljavanje i „sve što nagriza našu domovinu, oni koji po svaku cijenu žele unijeti razdor, neslogu među ljude. Taj smjer je zabrinjavajući“ rekao je don Josip.

Upozorio je na starenje i depopulaciju u Hrvatskoj. „Naša Hrvatska, nažalost, postaje starica. Starica ne može roditi život. Potrebno je učiniti nešto da se pomlađi hrvatska država – da u njoj bude i vojnika i odgojitelja, propovjednika i navjestitelja, inženjera i ekonomista, svih koji će u gospodarskim i društvenim područjima raditi i unaprjeđivati našu zemlju“ potaknuo je propovjednik. Ukazujući na potrebu sustavnog i odgovornog suočavanja s time, apelirao je na potrebu zaštite obitelji i zaposlenosti, fleksibilnost poslodavaca u uređenju radnog vremena, izgradnju jaslica i vrtića. Upozorio je na nemar u stvaranju preduvjeta koji bi ljudima omogućili rad i podizanje obitelji. Prozvao je izricanje laži kojima se Hrvatsku predstavlja kao mjesto

gdje se ne može živjeti, što „unosi malodušje u srca ljudi koji se boje da neće izdržati okrutnost takve pustinje. Onda radije odustaju ili misle da se sreću neće naći u domovini, nego odlaze iz nje. Iako, neki su otišli i vratili se“ rekao je don Josip, upozorivši da se ispraznim i lažnim obećanjima nekad baca ljudima pjesak u oči o odlasku u inozemstvo kao jedinom rješenju.

„Neki mediji natječe se tko će vještije prikazati da se u Hrvatskoj ne može živjeti. A može se živjeti i treba htjeti raditi. To treba utisnuti u srce i um našeg čovjeka. Oni koji Hrvatsku promatralju izvana, u njoj vide predivne mogućnosti, tolike privlačnosti i čude se što Hrvati odustaju od Hrvatske. Nekima je baš to zacrtani cilj, Hrvate ponovno odvesti daleko od Hrvatske. Zato je važno ponavljati: ‘Hrvati, ne odustajte od Hrvatske!’. Ona je naša, treba je učiniti boljom. Boriti se pameću, ljubavlju i rukama za ostanak“ potaknuo je don Josip.

Podsjetivši da navješteno prvo čitanje pokazuje kako Gospodin pred nas stavlja život ili smrt te smo u mogućnosti birati, katedralni župnik potaknuo je da „kao mudri i pametan narod izaberemo život. To znači izabrati ostati, biti, živjeti i boriti se u vlastitoj domovini. Neka nove generacije to uoče, prepoznaju te budu borci za istinu, pravednost i dosljedan život u našoj hrvatskoj domovini“ zaključio je don Josip Radojica Pinčić.

Na misi je bio i zadarski gradonačelnik Branko Dukić te predstavnici državne i parlamentarne vlasti rodom iz Zadra. Na kraju mise pjevala se himna Lijepa naša i pjesma Bože, čuvaj Hrvatsku.

ZADAR: Svetkovina Duhova u katedrali sv. Stošije: „Duh Sveti naučava, posvećuje i upravlja“

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je svečano misno slavlje na svetkovinu Duhova u nedjelju, 31. svibnja u katedrali sv. Stošije u Zadru.

„Djelovanje Duha Svetoga u Crkvi očituje se na način što naučava, posvećuje i upravlja svojom Crkvom, kako je Isus najavio i govorio: “Kad

dode on, Duh istine, uputit će vas u svu istinu” (Iv 16,13). S tim uvjerenjem apostoli su na jeruzalemском сaborу говорили: „Дух Свети и ми одлуčисмо“. Дух Свети дјелује у Цркви и као посветитељ. Он је почео у Цркви из којег произлази живот милости и светости. Без његовог даха, толико благослови, сакрентали и сакраменти били би мртве forme i пусте ceremonije“ rekao je nadbiskup Puljić.

Dok je bio na zemlji, Isus je bio vidljivi poglavар apostola, Crkve i njima je upravljaо. Nakon odlaska s ovoga svijeta, Isus nevidljivo upravlja Crkvom po svojim vidljivim namjesnicima na zemlji. „Crkvom upravlja Duh Sveti preko njegovih namjesnika, Pape, biskupa i svih koji služe Crkvi. To je ta nevidljiva snaga koja Crkvu vodi iznutra. Duh Sveti je duša upravljanja koji podjeljuje svoju vlast i milost apostolskim nasljednicima u sakramenu ređenja. Ljude treba odgojiti i živjeti za njih“ poručio je nadbiskup, istaknuvši da sredstva upravljanja Crkvom nisu svjetovne, nego duhovne naravi. To su pouka, savjet, opomena i poticaj. „Koja bi to zemaljska država, društvo ili institucija mogla funkcionirati kad bi ovisila samo o savjesti i o dobroj volji svojih podložnika? A u Crkvi već dvije tisuće godina vlada kakav takav red, usprkos pokušaja udara izvana, progona, zatiranja, omalovažavanja ili pobuna iznutra, po hereticima. Zar se tu ne osjeća prst Božji i djelovanje Duha Svetoga“ naglasio je mons. Puljić.

Pozvani smo čuvati Isusove zapovijedi kako bismo ostali u Isusu i on u nama, kako bismo bili povezani s Gospodinom. Zapovijedi se odnose „na naš odnos prema Bogu koji nas je stvorio, Богу koji нас је по своме Сину откупio и Богу koji nas po svom nazоčnom Duhu trajno posvećuje. Druga zapovijed je prema bližnjemu. To je vidljivi i prepoznatljivi znak da smo Božji i da Boga pozajemo, da po njemu djelujemo, njegovom snagom svjedočimo. Trebamo utjeloviti te zapovijedi u našim razmišljanjima i vjerovanju. Nije dovoljno znati što vjerujemo. Potrebno je pokazati kako nam je vjera u životu bitna, da se temelji na te dvije zapovijedi koje u životu očituju“ potaknuo je nadbiskup.

Podsjetio je da je objava Duha Svetoga opisana u događajima Isusovog zemaljskog života i

u pouzsrsnom razdoblju prije Uzašašća. „Prvi put Duh Sveti se objavio kad se pokazao u obliku goluba kod Isusovog krštenja na Jordanu. Tada se otvorilo nebo, nad Isusa je sišao Duh Sveti u obliku goluba, a Otac je progovorio: „Ovo je Sin moj ljubljeni...“. Svetkovina Dušova nas podsjeća na krštenje i poziva na zahvalnost, na molitvu Duhu Svetom kojeg nam je Bog poslao kod našeg krštenja. I na našem krštenju Nebo je progovorilo roditeljima koji su donijeli krstiti dijete. Budimo zahvalni za tu milost koju nam je Bog pokazao na početku našeg ovozemnog života. Zahvalimo za roditelje, kumove i župu gdje smo kršteni“ potaknuo je mons. Puljić. Podsjetio je kako bi kardinal Franjo Šeper, kad je dolazio u domovinu Hrvatsku, dok je bio pročelnik Kongregacije za nauk vjere, prvo otišao u crkvu svoga krštenja. „Da u crkvi pred Presvetim, gdje je postao dijete Božje, zahvali za to, svjestan toga događaja i tog dara. Duhovi nas podsjećaju da ne zaboravimo i one koji su zaslužni da smo kršćani, nedostojni, ali smo po Božjem odabranju njegova djeca“ rekao je mons. Puljić.

„Drugi put Duh Sveti objavio se na Gori preobraženja u sjajnom oblaku kad je Isus pošao u društvu trojice odabranih apostola, da im po kaže, da osjete što to znači nebo, onostranstvo, raj. Trojici apostola otkrio je dio svoje slave. Toliko su bili zadriveni da su tu htjeli ostati“ rekao je nadbiskup, istaknuvši kako ih je Isus uputio da se moraju vratiti „dolje, na zemlju; dolje treba svjedočiti. Ono je samo da osjete predokus što znači ustrajati i na kraju doći među svete koji se klanjavaju pred Bogom“ rekao je nadbiskup.

Treći čin očitovanja Duha Svetoga bio je pedeset dana nakon uzašašća, na Pedesetnicu, na Duhove u Jeruzalemu, o čijoj veličini govori navješteno prvo čitanje iz Djela apostolskih. „Na taj događaj Isus je već pripremio svoje apostole. Učenicima koji su bili zaključani u dvorani, Isus dolazi kroz zatvorena vrata, pokazuje svoje rane i daje upute. On je na putu prema Ocu, ali apostole je na Veliki četvrtak redio, ostavio euharistiju i rekao neka to čine njemu na spomen. Šalje ih da idu i to objave svim narodima. On je s nama po Duhu Svetom do kraja svijeta“ istaknuo je mons. Puljić.

„Da bi naglasio univerzalnost Crkve od prvih dana, Luka nabraja dvanaest naroda. Broj dvanaest u židovskoj i helenističkoj tradiciji je broj univerzalnosti. Nabranjem dvanaest naroda koji su nazočni u Jeruzalemu za vrijeme silaska Duha Svetoga, Luka ističe univerzalno poslanje Crkve. Zato se mi nazivamo članovima sveopće, katoličke Crkve. Ona nije vezana uz jedan narod i uz neki kraj, nego je univerzalna“ naglasio je nadbiskup.

Potaknuo je da prigodom proslave Duhova “ponizna i zahvalna srca molimo neka nas po hodi Duh Sveti, zahvalni za sve što nam Crkva nudi i daje po svojoj Riječi i sakramentima“. Podsjetio je da su inače toga dana katedrale u znaku dijeljenja svete potvrde, „silaska Duha Svetoga, koji u krizmanicima svojom snagom i svojim poslanjem potvrđuje ono što su primili na krštenju. Na Duhove svi smo mi dionici toga slavlja. Ne samo krizmanici, nego svi mi krštenici zahvaljujemo Bogu na tom daru. Ali ne samo daru, nego i na poslanju. Kao što je Isus poslao apostole i odredio neka navještaju, objave ljudima što im je predao, po krštenju smo pozvani u ovom svijetu svjedočiti snagu Duha Svetoga i blagodati krštenja, pripadnosti njegovoj Crkvi, blagodati koje smo primili kao dar i obvezu“ rekao je nadbiskup Puljić. Zamolio je neka nas Duh Sveti posjećuje i bude s nama. „Potrebno nam je u svaki trenutak, svaki dan prisjetiti se te Božje nazočnosti bližu nas, osobito kad smo u sumnjama, tjeskobama, problemima, da nismo sami. On je tu, u nama i s nama. Neka nas Duh Sveti obdarí svojim darovima mudrosti, razuma, savjeta, jakosti, znanja, pobožnosti i straha Božjega. Neka nas nauči da shvatimo da je Bog sva naša radost i sreća te da je samo u njemu naša sadašnjost, budućnost i vječnost“ poručio je nadbiskup Puljić.

CRNO: Hrvatska nogometna reprezentacija svećenika: Zlatni humanitarci srebrnog jubileja igranja i djelovanja

Plemeniti sportsko humanitarni događaj održan je u srijedu, 3. lipnja na velikom nogometnom igralištu u župi sv. Nikole u Crnom pokraj Zadra, čiji je inicijator fra Žarko Relota, župnik zadarske župe sv. Petra u Pločama, nekadašnji

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

dugogodišnji kapetan Hrvatske nogometne reprezentacije katoličkih svećenika.

Utakmica između Hrvatske nogometne reprezentacije svećenika (HNRS) i Veterana Crno-Ploče-Dračevac zadarski, odigrana je u pomoći za liječenje 15-godišnje Leonarde Marnika iz Crnog, oboljele od leukemije, koja od rujna 2019. g. otkad joj je dijagnosticirana zločudna bolest, boravi u bolnici na Rebru u Zagrebu gdje prima kemoterapije i druge tretmane.

Na početku utakmice koja je završila pobjedom domaćina Crno-Ploče, rezultatom 3:2, umirovljeni šibenski biskup Ante Ivas uručio je ček vrijednosti 10 000 kn Leonardinoj sestri Loreni. Taj iznos darovali su svećenici iz HNRS-a, odvojivši od svoje mjesečne naknade. Na igralištu je bila postavljena kutija za dobrovoljne priloge gledatelja koji su došli podržati taj mlađi život i obitelj u potrebi.

Svećenici su do pred kraj utakmice imali vodstvo od 2:1. Golove su dali don Kristijan Stojko, župnik u Ivancu pokraj Varaždina i don Josip Benko, katedralni župnik u Bjelovaru. U zadnjih pet minuta Crno – Ploče izjednačili su golom iz jedanaesterca, a onda i poveli. U reprezentaciji svećenika bili su: Šime Žilić (golman), Stjepan Matezović, Darko Banfić, Vladimir Brizić, Kruno Juraković, Alojz Čubelić, Mladen Parlov, Josip Benko, Domagoj Matović, Žarko Relota, Kristijan Stojko, Zvonimir Mikulić, Pavao Filipović i dr. Damir Erceg.

Svećenici su došli iz svih dijelova Hrvatske. U plemenitoj nakani pridružili su se i studenti iz Rima. „Pula, Osijek, Split, Zagreb, Neretva i drugi gradovi, nema županije odakle nisu došli. Nama nije cilj samo odigrati utakmicu.

Nama je cilj susresti se i učiniti nešto dobro. Humanitarno djelovati primarni je cilj reprezentacije svećenika. Nikad nam rezultat nije bio u prvom planu. Organiziramo utakmicu jer je to povod i način da ostvarimo plemenitoj cilj. To je povod da se okupimo i pokažemo kako još uvijek možemo nešto učiniti za čovjeka u Hrvatskoj“ rekao je fra Žarko Relota.

Roditelji Leonarde, Sanja i Auzebio Marnika, sudionicima utakmice poslali su pismo zahvale sljedećeg sadržaja: „Dragi svi. Šaljemo vam jedno veliko Hvala, iako riječi u ovom trenutku nisu dovoljne. Hvala vam od srca što ste nam u ovim teškim trenucima još jednom pokazali kako nismo sami i zaboravljeni. Nakon svih ratova i oluja, pred nama se našla još jedna teška bitka, najteža od svih, ona u kojoj kao roditelji strepimo nad životom svoga djeteta. Sigurni smo da ćemo iz ove borbe izaći kao pobjednici, da će naša Leonarda uskoro bolnički krevet zamijeniti s igralištem i da ćemo opet živjeti normalno. A do tada, hvala svećenicima, mještanima Crnog i Ploče, braniteljskim udrugama, obitelji, rodbini i prijateljima na porukama podrške, na lijepim gestama i pozitivnim emocijama. Zbog ljudi poput vas, lakše prolazimo kroz ovaj teški period života“.

„Svećenici članovi reprezentacije sve što rade, rade u dobre svrhe. I sam za tu prigodu odjenuo majicu ‘Blaženije je davati’. Bitno je činiti dobro, ljubiti Boga i bližnjega. Evangelje kaže da je to najvažnije od svega. To je oblik ljubavi prema Bogu koja se prelijeva u ljubav prema bližnjemu, pogotovo prema onima koji su ugroženi. Drago mi je da sam sudjelovao i podržao to vrijedno djelo“ rekao je biskup Ivas.

U Zadru se taj dan mons. Ivas zatekao zbog osobne potrebe. Budući da je zadarski nadbiskup

skup Želimir Puljić bio spriječen doći na utakmicu, tijekom dana mons. Puljić pohodio je svećenike u župnoj kući u Pločama gdje ih je susreo i zahvalio im na toj inicijativi. „Onda mi je nadbiskup Puljić rekao, ‘Budući da ne mogu doći, ja te delegiram’“ rekao je mons. Ivas. Bilo mu je povjerenje izvršiti i prvi udarac loptom sa središta terena na početku utakmice. „Svećenik Ante Pavlović s kojim sam došao iz Šibenika rekao mi je: ‘Biskupe, nije za vas više balun, nego balote’. Ali, igrao sam ja nekada i na krpaše, lopte koje su bile od krpe, to su bile naše prve lopte. Kao sjemeništari igrali smo nogomet na Bokanju u Zadru, kao bogoslovi igrali smo na Šalati. Kako sam rastao, preselio sam se u gledalište. Treba uvijek priznati realni status, shodno mogućnostima“ rekao je biskup Ivas, pohvalivši svećenike kako čine lijepu reprezentaciju.

Izbornik HNRS-a 17 godina je vlč. Krešimir Žinić, župnik u Ždralovima pokraj Bjelovara. Nakon utakmice sažeo je dojmove. „Bila je dobra utakmica, to su dvije podjednake momčadi, ali domaćin je imao dužu klupu. Mi, nažalost, ni smo imali dovoljno igrača za zamjenu. Mislim

da je presudilo to i mirnoča u igri u zadnjim minutama. Zabili smo gol za 2:1, ostalo je pet minuta do kraja, i u tih pet minuta dobili smo dva gola. Umjesto da mirno privedemo utakmicu, primili smo dva gola“ rekao je vlč. Žinić.

U revijalnoj ekipi svećenika u Crnom bili su mnogi veterani. „To je super veteranska ekipa svećenika. Ta je ekipa igrala početkom 2000.-ih godina, mi smo sad 50 i plus godina. Imali smo par mladih svećenika. Ova klapa je igrala zajedno 15-ak godina, zaista su igrali vrhunski nogomet. Malo su nas stigle godine, pa ne možemo više kao prije“ rekao je izbornik Žinić. Sadašnja nova ekipa svećenika u reprezentaciji ne osvaja više prva mjesta na natjecanjima kako su to uspijevali sadašnji veterani. Hrvatska reprezentacija svećenika tri puta bila je europski prvak, bili su i europski doprvaci, srebrni i brončani na međunarodnim natjecanjima.

„I dalje je naša reprezentacija jaka. Mi smo svećenici i imamo pastoralne obveze koje su nam prioritet, nogomet je u drugom planu. Zadnjih par godina nismo mogli napraviti pravu ekipu, igrati u punom sastavu, uvijek je netko

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

imao neke pastoralne obveze. I to je doprinojelo malo lošijem rezultatu. U veljači ove godine na Europskom prvenstvu u Češkoj osvojili smo deveto mjesto. Išli smo na to prvenstvo desetkovani“ rekao je vlč. Žinić, istaknuvši da se uvijek odazivaju na humanitarne akcije. „Nama je to misao vodilja. Mi nismo svećenici koji bismo se okupljali samo da igramo nogomet. Nego želimo kroz tu igru učiniti nešto dobro. To je naša deviza i od toga ne odstupamo, koliko god bili stari. Gdje god dođemo, imamo publiku, prijatelje s kojima se lijepo družimo, zabavljamo i uvijek se volimo vratiti“ rekao je izbornik Žinić.

Kapetan reprezentacije svećenika je vlč. Domagoj Matošević, rektor svetišta u Mariji Bistrici. Nakon utakmice zahvalio je dragim domaćinima koji su ih lijepo primili. „Igralište je bilo jako lijepo za igru, bilo je puno ljudi, lijepo smo igrali, bez grubih startova i pritisaka. Baš je bilo mirno i sportski, lijepa atmosfera. Taj susret i nama je veliki dar jer smo se tijekom korona krize malo družili. Nama je ovo prvi susret svećenika i to dviju generacija, seniorske – prve generacije koja je počela igrati s nama mlađima. Baš smo radosni što smo se nakon dugo vremena mogli okupiti. Kriza može biti dar da shvatimo koliko su te male stvari zapravo velike – biti zajedno, igrati nogomet, družiti se, zajedno se pomoliti, popiti piće, prekrasno“ rekao je vlč. Matošević. On je bio najmlađi kad je počeo igrati sa sadašnjim seniorima, a sada je među starijima u sadašnjoj generaciji igrača.

„Prva generacija svećenika nogometnika postizala je super rezultate. Ali svećenička prvenstva iz godine u godinu sve su bolja. Ekipe su organizirane. Svaka bolja momčad ima svog trenera, to su i profesionalni sportaši, nogometnici; npr. BiH vodi Mato Neretljak, poznati igrač Hajduka. To su jako dobre momčadi i teško je ostvariti dobar rezultat. I mi smo imali dobrih rezultata, ali nismo uspjeli ponoviti ono što je postigla prva generacija svećenika koja je stvarno bila talentirana, počevši s Crnjakom. On je bio pokretač, spiritus movens naše reprezentacije. Tehnički je bio snažan, motivator i lijepo pjeva. Najvažnije je druženje svećenika“ rekao je kapetan Matošević, poručujući da im

je cilj pomladiti reprezentaciju, vidjeti tko su novi zaređeni svećenici, potencijalni igrači.

Nekad zadnji vezni Tadija Crnjak, profesor je teologije i povijesti na KBF-u u Đakovu. Široko slavonsko srce vuklo ga je da iz Slavonskog Broda dođe samo kako bi podržao kolege svećenike i humanitarnu nakanu. „Mi smo došli ponajprije radi plemenitog cilja, pomoći djevojčici. Žao mi je roditelja koji prolaze kroz tešku situaciju. Zato sam došao pomoći akciju, kao podrška obitelji i svećenicima“ rekao je Crnjak.

Relota je poželio organizirati susret HNRS-a u Zadru u sklopu proslave 30. godišnjice župe sv. Petra u Pločama. „Uz vjerski, znanstveni, povjesni i kulturni dio, želio sam upriličiti i rekreativni događaj koji bi okupio ljude u veće zajedništvo. To je odgodeno zbog korone. Kad sam čuo za teško stanje djevojčice, poželio sam organizirati humanitarni događaj kako bismo iskazali poštovanje prema toj obitelji, molili za zdravlje i materijalno pomogli, da im u toj teškoj situaciji iskažemo blizinu i poštovanje. Uvijek smo se dogovarali, gdje god čujemo da postoji materijalna potreba, a mi možemo pomoći, da ćemo se uključiti. Mi u reprezentaciji pozajmemo se na terenu i kao osobe. U stalnom smo u kontaktu i čujemo se i izvan nogometnog konteksta. Apeliramo i na mlađe svećenike, svi su dobrodošli, koji misle da bi mogli igrati. Mi ne gledamo samo nogometne kvalitete. Gledamo i ljudske kvalitete, svećeničke i vedri duh koji možemo unositi u društvenu zajednicu“ poručio je fra Žarko.

Dobro djelo u Crnom pomogao je i don Mladen Parlov, dekan splitskog KBF-a. „Kažu da sam dobro igrao nogomet. Počeo sam u mlađim kategorijama u Mladosti iz Prološca. Za vrijeme srednje škole igrao sam za NK Mračaj iz Runovića i tada su mi predviđali veliku nogometnu karijeru. No, ja sam mislio da trebam završiti fakultet i baviti se knjigom. Ali nogomet mi je ostao velika ljubav. I za vrijeme boravka u Rimu imali smo nogometnu reprezentaciju Hrvata svećenika, zvala se Croatia, osvajali smo turnire“ prisjeća se nogometni i teološki doktor Parlov. Godinama je bio dio reprezentacije svećenika s velikom radošću i zadovoljstvom. U

malom nogometu može igrati sve pozicije, a u velikom nogometu igra zadnjeg veznog, „gdje treba puno trčati, oduzimati lopte i davati lopate“.

„Sport općenito, a nogomet posebno, pobuduje emocije koje rijetko što može pobuditi u životu. Za mene su naši nogometni susreti najprije prigoda da susretnim braću svećenike, da se vidimo i družimo. Osim svetog reda i pripadnosti svom narodu, nas u reprezentaciji veže i ljubav prema nogometu. Ali nikada to nije samo nogomet. Uvijek su to svećenički susreti protkani molitvom, druženjem, slavljem misa i često humanitarnom akcijom“ rekao je Parlov.

Na činjenicu da je sastavni dio reprezentacije želja pomoći zajednici, don Mladen kaže: „Svećenik je postao svećenik zbog toga. Ne radi sebe, nego zbog služenja svom narodu, Bogu i Crkvi, onima kojima nas Bog šalje. Kroz ovo druženje s radošću susreta s braćom svećenicima povezujemo i humanitarno, da to bude karitativno“. Reprezentaciji treba podmлатka. „Zato sam i napustio reprezentaciju kao aktivni igrač, jer sam računao da treba otvoriti prostor mlađima da dođu i iskuse to što smo mi iskusili. Da iskuse radost druženja, nogometu i svećeništva. No, mladi svećenici kao da se nerado uključuju ili ako se uključe, to nije na način kako smo mi stariji proživljivali. Dakle, s puno radosti, zato što susrećemo subraću svećenike. Mislim da se mlađi svećenici tome još trebaju učiti – kako je važno susretati se, kako je važno iskazati radost da vidiš kolegu svećenika iz drugog dijela Hrvatske kojega duže nisi vidi. Ta međusobna radost treba biti veliki motivator, veliki razlog za nove susrete i za nova druženja, novu radost i za humanitarne akcije“ istaknuo je Parlov.

Potvrđuje kako biti članom reprezentacije svećenika znači – Više od igre. „Nikad to nije samo igra. Budu tu i duhovni nagovori, padne i puno šale i puno smijeha, ali treba nam svega. I susreta, radosti, šale, smijeha. Ali nadasve nam treba Duha Božjega i duhovnosti. Na europskim prvenstvima, uvijek je naša reprezentacija, mi Hrvati uvijek smo bili oni koji su okupljali druge reprezentacije na zajednička druženja, na

pjesmu, razgovor, svećenička druženja. Uvijek smo mi bili inicijatori tih druženja. Volio bih da mlađi naraštaji koji ulaze u reprezentaciju u tom tonu okupljanja radosti zbog svećeničkog druženja i susreta braće svećenika, nastave kao što smo mi stariji prije to radili“ potaknuo je don Mladen Parlov.

Koliko reprezentaciju prati duh radosti i smisao za duhovitost, potvrdio je don Pavao Filipović, župnik u Suhopolju. Nakon utakmice je rekao: „Najbolji sam igrač u reprezentaciji, ali često sam žrtva taktike. Stavljam me uvijek u rezervu, ali iz taktičkih razloga. Zato me ljudi često ne vide po terenima. A za rezultat, nema veze. Ni ne znam koji je. Na majicama imamo natpis ‘Blaženije je davati nego primati’. To se odnosilo na golove također, pa smo pustili domaćima da oni više daju. Volimo kad su dobri domaćini“ rekao je taj vedri svećenik koji je dio reprezentacije od početka. „Igram na poziciji bočnoga koji probija, ali morao sam čuvati talente, da se odmah sve ne vidi. S reprezentacijom pojačavamo zajedništvo. Još kad je igra poduprta humanitarnom akcijom, to postaje snažnije i vrijednije. Drago mi je uvijek se održavati“ poručio je don Pavao Filipović.

Među gledateljima bili su i brojni roditelji s djecom, želeći pomoći sumještanku, kao roditelji osobito suosjećajući s boli zbog trpljenja djeteta. U Crnom je poznato uprizorenje živilih jaslica, a Leonarda je prošlih godina uprizorila lik Majke Božje. Ima sestre Luciju i Leonoru. Leonarda je upisala prvi razred Srednje medicinske škole kad su joj otkriveni zločudni limfni čvorovi. „Malena je optimist, jaka je. Njeni mama i tata su razvojačeni hrvatski branitelji, bili su oboje po pet godina u Domovinskom ratu. Majka je nezaposlena, zet je bio zaposlen. To je krasna obitelj, katolička, hrvatski osvještena, pošteni i skromni ljudi, velikog srca i duše. Obitelj je zahvalna svim ljudima dobre volje koji pomognu. Svaka pomoć je dobrodošla. U Svetom Pismu 365 puta piše kako Bog kaže ‘Ne boj se’. Dakle, za svaki dan u godini, po jedno – Ne boj se. To je poruka“ rekla je Maja Ivković Bučić, sestra Leonardine majke Sanje.

Donaciju je dala i Udruga Šijavoga iz Privlake koja promiče tradicijske vrijednosti. Tko

želi pomoći obitelji Marnika, može uplatiti na žiro račun Hrvatske poštanske banke: HR2123900013102468833.

Ove godine Hrvatska nogometna reprezentacija svećenika obilježava 25 godina djelovanja. Korona je odgodila taj svečani spomen u svibnju, no jubilarno obilježavanje nogometne promocije hrvatskih svećenika će se održati. „Pokušat ćemo dobiti kolege svećenike iz različitih zemalja Europe da sudjeluju s nama u obilježavanju 25 godina našeg djelovanja. Želimo organizirati turnir u Zagrebu humanitarnog karaktera za sve koji su pogodeni potresom u Zagrebu. To ćemo sigurno učiniti, vjerojatno u rujnu“ s odlučnim osmijehom potvrdio je izbornik reprezentacije vlč. Krešimir Žinić, još jednom potvrđujući kako se i u prigodi srebrnog jubileja ne udaljavaju od svoje nogometne misije i duhovnog poslanja: imati pogled suočenja prema svom narodu i pomoći ljudima u potrebi.

100 GODINA VELIKOG PAPE (7): „Strateg i vizionar budućnosti s velikim osjećajem za povijest“

U sklopu serijala “Uz 100. obljetnicu rođenja Karola Wojtyla, prvog pape Slavena – nadbiskup Želimir Puljić”, u produkciji Diadore TV, objavljujemo sedmo razmatranje nadbiskupa Puljića pod nazivom „Strateg i vizionar budućnosti s velikim osjećajem za povijest“.

Poštovani čitatelji, gledatelji i slušatelji.

U ovoj emisiji htio bih Vam progovoriti o Ivanu Pavlu II. kao velikom strategu i vizionaru, kardinalu, biskupu i Papi koji je imao osobiti osjećaj za povijest.

Papa Ivan Pavao II. bio je pravi vizionar s razvijenim osjećajem za povjesna zbivanja. Nastupao je s velikim razumijevanjem za ljude i njihovu prošlost, njihove teškoće i probleme. Nije ih ostavljao bez utjehe i nade, a crpio je svoju snagu u molitvi i u pouzdanju u Božju pomoć i Providnost. Zanimljiv je u tom vidu zapis jednog novinara, koji je nakon izbora Ivana Pavla II. i prvih Wojtylinih nastupa, pod dojmom onoga svega što je čuo i video, zapisao: „Imamo Papu koji se zna ophoditi s masama, koji

je jasan, čvrst i hrabar. Imamo Papu kojemu se valja pokoravati“.

Čvrsti i hrabri Karol Wojtyla odmah po preuzimanju službe „izašao je iz Vatikana i uputio se ulicama svijeta“. Njegovu aktivnost i brojna putovanja treba staviti u kontekst njegove nastupne propovijedi 22. listopada 1978. godine.

Ta je propovijed toliko znakovita da je Kongregacija odlučila za dan njegovog spomena u liturgijski kalendar unijeti upravo taj datum – ne datum njegove smrti ili datum njegovog rođenja, nego datum njegove nastupne propovijedi 22. listopada. Tada je rekao: „Želim svima doći i sve posjetiti“.

Sjetimo se kako je u svojoj 84. godini života odlučio doći u Hrvatsku, u sklopu svoga jubilarnog stotog putovanja. Nije se umarao niti ičega bojao. Ostavljao je dojam hrabrog vođe koji predvodi vojsku u borbi sa zlom, zasjedama i napastima ovoga svijeta.

Do zadnjeg dana života bio je u pokretu i među ljudima i do kraja se istrošio obilazeći svijetom i braneći ljudska i božanska prava. Čini se kako je u toj borbi njegov mač bio uperen protiv idola našeg vremena, protiv svijeta koji bježi od Boga.

Iako je ostavljao dojam poniznog i skromnog pastira, djelovao je proročki, snažno i zauzeto. Volio je tišinu i samoću. Ali, zapamtili smo ga kao voditelja velikih masovnih okupljanja gdje je u životnom ringu pokazao umjetničke manire oca i svetog svećenika. Bio je uistinu, u pravom smislu riječi, otac.

Još kao dijete ostao je bez majke, a oca i brata izgubio je u ranoj mladosti. Osjetio je, dakle, što znači rasti bez roditeljske skrbi. Zato je postao dragi i sveti otac, brat, prijatelj, skrbnik i odvjetnik, posebice ugroženih, napuštenih i ostavljenih. No, on je bio i mudri otac koji savjetuje, opominje, prijeti, ukorava i potiče.

Ljutio se, naime, što je „grijeh je stekao pravo građanstva“, a otpisivanje Boga ušlo u „program ljudskog umovanja“. Stoga je bio vrlo kritičan i nepopustljiv prema svim vrstama lažnih ideologija i zavodenja ljudi. Bio je odva-

žan i neustrašiv u susretima sa svjetskim moćnicima i apostolski zagrijan za navještaj istine i Božje riječi.

Nije se mogao pomiriti s činjenicom da se Boga otpisuje, pa zbog toga svuda „puše ledeni vjetar“ (kako je zapisao Beckett). Stoga je neuromorno propovijedao o Bogu koji ne prolazi, dok obliče ovog svijeta prolazi i nestaje. I to je zauzeto činio i ponavljao u različitim skupinama i susretima koje možemo grupirati u četiri kruga.

1. U prvom krugu tri su skupine ljudi kojima se najviše obraćao. To su obitelji, mlađi i bolesnici. Obiteljima je poručivao neka „postanu ono što jesu po Božjoj zamisli“: a to je intimna zajednica osoba, u službi i obrani života, te mala Crkva u kojoj se raste u kreposti i svetosti. U pastoralnim pothvatima oslanjao se osobito na bolesne i nemoćne te svoje nakane preporučivao u njihove žrtve i patnje. Poticao ih je neka svoju starost i bolest namijene za dobro Crkve i Božjeg kraljevstva. Osobitu naklonost i ljubav očitovao je prema mladima, kako sam to nedavno obrazložio. Usudio bih se reći kako su njemu kao ocu i voditelju Crkve Božje, obitelji, mlađi i bolesnici bili njegova pješadija, njegova

velika uzdanica i snaga.

2. U drugom krugu bili su oni koji oblikuju javno mnjenje: državnici, znanstvenici, političari, djelatnici kulture i obavjesnih sredstava. Obraćao im se u različitim prigodama, te neumorno ponavljao da će se pravi napredak dogoditi kad se poveže tehnika s etikom, a vjera udruži sa znanostišću. Vjera, dakle, u zagrljavaju sa znanostišću i tehnika pod ruku s etikom moći će, po mišljenju Karola Wojtyle, dati pozitivan obol razvoju i doprinijeti napretku i općem dobru.

3. U trećem krugu bili su biskupi s kojima se često savjetovao, svećenici, bogoslovi i Bogu posvećene osobe. Njima je svake godine barem tri puta pisao: na Veliki Četvrtak, na Dan Posvećenog života te za Nedjelju Dobroga Pastira. Biskupe, svećenike i Bogu posvećene osobe držao je svojim časnicima i generalima, neposrednim vrijednim suradnicima. Smatrao ih je „duhovnom vertikalom“ na koju se može osloniti u borbi sa zlom u svijetu. Stoga, nije se umarao poticati ih neka budu vidljivi znak onostranosti i djelotvorni kvasac u ovostranosti; evanđeoskim rječnikom rečeno: molio je i tražio neka budu sol zemlje i svjetlo svijeta.

4. Četvrti krug u kojem se očitovala aktivnost Ivana Pavla II. jest njegova briga oko svetosti Crkve; oko štovanja onih koje je Crkva uzdigla na čast oltara te uvažavanja vjerničke pučke pobožnosti koju se prepoznaće kao „sensus fidelium“ – osjećaj vjernih. Nošen tim osjećajem, on je tijekom svoga pontifikata proglašio 482 sveca i 1338 blaženika. A od toga najveći broj mučenika, preko 70% mučenika.

U svim tim krugovima i brojnim susretima ostavljao je dojam „Božjeg generala“ koji predvodi vojsku u borbi sa zlom, zasjedama i napastima ovoga svijeta. Stalno je bio u pokretu i među ljudima, braneći i ljudska i božanska prava.

Imali smo, dakle, Papu vizionara s jakim osjećajem za ljude i njihovu povijest. Čini se kao da mu je bio san popeti se jednog dana kakvim svemirskim brodom u nebeska prostranstva pa odozgor doviknuti svima preko svih planeta i meridijana kako čitavim vidljivim i nevidljivim svijetom „kraljuje Gospod Bog“. Sve je to u Božjim rukama!

Doslovce je shvatio Kristovu zapovijed „Idi i učvršćuj braću svoju“. Zato se osjećao kao „glasnik Velikoga Kralja, koji je poslan na raskršća života“.

I dok razmišljamo o ovom svetom Papi kao iznimnom vizionaru koji je imao osobiti smisao za povijest ljudi i povijest Kristove Crkve, osjećamo kako smo imali veliku milost što smo upoznali odvjetnika ugroženih i neumornog graditelja boljeg društva i nove Europe.

Ivan Pavao II. bio je istinski prijatelj svakog čovjeka i zauzeti promicatelj mira i pravde među ljudima, narodima. Providnost ga je pozvala u ovom povijesnom prijelazu uvesti Crkvu u treće tisućljeće.

Za sve dobro i lijepo što je učinio nama i u svijetu, harno mu zahvaljujemo i žarko molimo, neka nas sada s neba prati onom istom naklonošću i ljubavlju kakvom nas je pratio tijekom svojih 27 godina pontifikata. Sveti Ivane Pavle II., moli za nas. Amen.

ZADAR: Svetkovina Tijelova u katedrali sv. Stošije

Na svetkovinu Tijelova u četvrtak 11. lipnja, svečano misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Nakon mise, u katedrali je bilo klanjanje pred Presvetim, a na kraju euharistijskog klanjanja nadbiskup Puljić je blagoslovio puk s Presvetim oltarskim sakramentom.

„Svetkovinom Presvetog Tijela i Krvi Isusove ispovijedamo ono što je Crkva stoljećima naučavala: Krist je stvarno i bitno nazočan u Presvetom oltarskom sakramantu. Zahvalni smo Kristu što nam je ostavio sebe kao hranu i popudbinu. Draga nam je svetkovina kojom zahvalna srca ispovijedamo da je Krist „kruh živi koji je s neba sišao“. On je među nama, Emanuel, Bog s nama, naš suputnik i supatnik; nebeska hrana i popudbina na našem ovozemaljskom putovanju“ rekao je nadbiskup Puljić, istaknuvši da „sudjelovati na pričesti znači biti jedno s Kristom i ostati jedno u njemu: „Tko jede moje tijelo i piye moju krv, ostaje u meni i ja u njemu“ (Iv 6,56). ‘Ostati u njemu’ označava zajedništvo u tri smjera: zajedništvo s Kristom, s njegovom Crkvom i svim ljudima, osobito s onima koji pate zbog bolesti, gladi, rata i drugih problema“ potaknuo je mons. Puljić.

„Dok slavimo svetkovinu Presvetog Tijela i Krvi Kristove, razmišljamo o svetom otajstvu koje po Kristovu nalogu slavimo. Već dvije tisuće godina Crkva to s poštovanjem i zahvalnošću čini. Nedjeljno misno slavlje središte je obiteljskog, župnog i kršćanskog života. Apostoli su to shvatili pa su „svaki dan jednodušno i postojano hrlili u Hram te u radosti i prostodušnosti srca zajednički uzimali hranu, hvaleći Boga i uživajući naklonost svega naroda“ (Dj 2, 46-47). Iako smo tijekom prošlih tjedana imali prigodu pratiti svetu misu putem medija, osje-

čali smo nedostatak zajedničke euharistijske gozbe“ rekao je mons. Puljić, potaknuvši da molitvenom sabranošću i klanjanjem zahvalimo Isusu što nam se po euharistiji ‘duša napušta milošću i daje zalog buduće slave’.

Nadbiskup je podsjetio da nam je Isus „neposredno pred dramu suočenja sa snagama zla i smrti ostavio simbole vjernosti i ljubavi. To nam je najdraža i najdragocjenija uspomena: Spomen čin koji najavljuje novo doba, ‘novo nebo i novu zemlju’. To je čudesna Božanska pretvorba koja nadilazi vremena i prostore. To na Tijelovo zahvalno slavimo, isповijedamo i radosno spominjemo“ rekao je nadbiskup, poželjevši da časteći sveta otajstva Tijela i Krvi Kristove osjećamo u sebi plod njegovog otkupljenja.

„Svetkovina Tijelova vodi nas do nezaboravne Večere Gospodnje koju je, kako pišu evanđelisti, ‘Krist vruće želio blagovati sa svojim učenicima’. Nešto je, ipak, bilo neuobičajeno u tom Kristovom posljednjem slavlju Pashe. Nakon blagoslova Isus je dao učenicima kruh uz riječi: „Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje“. Dao im je i času govoreći: „Uzmite i pijte, ovo je krv moja, novoga i vječnoga saveza, koja se prolijeva za vas i za mnoge na oproštenje grijeha“. Nakon toga izrekao je i svoju oporučnu želju: „Ovo činite meni na spomen““ podsjetio je nadbiskup, istaknuvši da je „svaka misna pretvorba navještaj konačnog Isusovog dolaska ‘jednog dana’. Crkva prinosi Ocu nebeskom nekrvnju žrtvu Novog Saveza. Crkva slavi euharistiju i od euharistije živi. Isus, koji je prošao svijetom čineći dobro, nastavlja i danas po euharistiji liječiti bolesne, hraniti gladne, tješiti žalosne i prašati grijehu. Euharistija je čudo Božje nazočnosti među nama. Kad je Isus na Posljednjoj večeri izgovorio riječi „Ovo je čaša moje krvi, novog i vječnoga saveza“, bilo je jasno da nastupa mjesansko razdoblje; novi savez u Krvi Kristovoj po kojoj se čovječanstvo povezuje s Bogom i Bog s ljudima. Po činu Isusove golgotske žrtvezbilo se otkupljenje i sklopljen je novi savez. Svečanost Tijelova dobra je prigoda posvijestiti to naše savezništvo s Bogom i doživjeti blizunu koja se iz tog novog saveza rađa“ poručio je nadbiskup Puljić.

100 GODINA VELIKOG PAPE (8): „Hrvatska ti kliče, Hvala!“

U sklopu serijala “Uz 100. obljetnicu rođenja Karola Wojtyle, prvog pape Slavena – nadbiskup Želimir Puljić”, u produkciji Diadore TV, objavljujemo zadnje, osmo razmatranje nadbiskupa Puljića pod nazivom „Hrvatska ti kliče, Hvala!“.

U zadnjem razmatranju o pontifikatu sv. Ivana Pavla II., nadbiskup Puljić podsjeća na Papine pohode Hrvatskoj i izražava veliku zahvalnost hrvatskog naroda za sve što je Veliki papa Wojtyla činio tijekom svoga pontifikata za hrvatski narod kojega je u Hrvatskoj pohodio tri puta, a u BiH dva puta.

Sve video snimke nadbiskupovih razmatranja mogu se pogledati na YouTube kanalu Zadarske nadbiskupije.

Poštovani čitatelji, gledatelji i slušatelji.

Gоворимо о Ивану Павлу II. који је од свога првог nastupa и nastupног говора, 22. listopada 1978., освојио срца људи те својом nastupном propovijedi zapravo засртавао програм свога pontifikata. Тада је, наиме, изјавио како „želi svima доћи и све посетити: мјеста где се моли и људе који mole; bolesнике у креветима и раднике по tvornicama, понижене и обесправљене. Пожелио је „zaviriti i iza kućnih pragova“ i по- svuda поći.

Ове ријечи су одговор на пitanja која се данас, nakon толико godina, postavljaju: Што је motiviralo Ivana Pavla II. да толико putuje svijetom? Obavio је 104 pastirska pohoda izvan Italije, a preko stotinu u самој Italiji. То је одговор на пitanje, Зашто? On је у nastupnom говору rekao: Posvuda bih htio doći.

Izbor за papu Karola Wojtyle, 16. listopada 1978., bio je uistinu događaj stoljeća. Prvi put poslije 458 godina dolazi na Petrovu stolicu netko tko nije iz Italije, već iz slavenskoga svijeta, „iza željezne zavjese“. „Iz zemlje daleke“, kako je on sam rekao.

Poljska poklanja Crkvi svoga najboljeg, naj-vrjednijega sina. Teško je bilo predvidjeti što će za povijest i Crkvu značiti taj događaj. No,

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

činjenica je kako Wojtyla nije dao svijetu mira. Stalno je bio u pokretu i među ljudima.

Doslovce je shvatio Kristovu zapovijed – ‘Idi i učvršćuj braću svoju’. A pred svijetom koji bježi od Boga, osjećao se glasnikom velikoga Kralja, poslan na raskršća života. Stoga, odmah na početku pontifikata, uskliknuo je i poručio svima: „Ne bojte se! Otvorite vrata Kristu i njegovoj spasenjskoj moći. Neka mu se otvore granice država, ekonomskih i političkih sustava, široka područja kulture, civilizacije i razvoja. Neka se nitko ne plaši Krista, jer On jedini zna što je u srcu čovjeka“.

Malo se koji Papa tako umješno i tako uspješno ‘umiješao’ i približio suvremenom čovjeku, kao što je to učinio Karol Wojtyla. Od djece i mlađih, do starih i bolesnih. I svatko ga je osjećao blizu.

Hrvatski narod ne bi smio nikada zaboraviti njegovu očinsku brigu koju je pokazao kad nam je bilo najteže, u vrijeme Domovinskog rata. Nije se, naime, tih dana umarao moliti za mir u našim krajevima te činiti sve što je bilo u njegovoj moći kako bi se obustavilo ratna stradanja.

Još uvjek nam zvonи u ušima njegova poznata rečenica upućena moćnicima ovoga svijeta pred stravičnim događanjem koje se događalo diljem Hrvatske i Bosne i Hercegovine; njegova žarka molitva, „Obustavite ruku koja ubija“. Zaustavite rat. Pokušajte prisiliti ljude da pregovaraju, razgovaraju, jer ratom se može sve izgubiti, a mirom se može sve dobiti. Nije se, dakle, umarao tih dana zauzimati se za mir u našem području.

Pet puta se službeno susreo s Hrvatima: tri puta u Hrvatskoj i dva puta u BiH. Zahvalni smo mu što je pomagao i pomogao da svijet prizna Hrvatsku kao suverenu i nezavisnu državu i zauzima se da bude pridružena zajednici naroda ujedinjene Europe.

Dok zahvaljujemo svetom Ivanu Pavlu II., ne samo za njegovu misijsku vatrnu koju je zapalio, već i za osobitu ljubav i brigu koju je pokazao i prema nama očitovao u teškim danima Domovinskoga rata, od srca mu velimo: Hrvatska ti

kliče, hvala!

Zahvalni smo Božjoj Providnosti što smo imali prigodu slušati ga i susresti se s njime. Radosna je, doista, bila zemlja Hrvatska, što su njegove noge stupale u nekoliko navrata ozemljem Lijepe naše.

Zahvalan je osobito bio naš narod što su njegove svete ruke blagoslovile ne samo ljude i obitelji, nego i mučeničkom krvlju natopljeno tlo Domovine naše.

Prebjiremo u duši njegovih pet službenih susreta s Hrvatima: 1994. u Zagrebu, 1997. u Sarajevu, 1998. u Mariji Bistrici, Splitu i Solinu gdje su naši vjerski i narodni korijeni, 2003. u Dubrovniku, Osijeku, Đakovu, Rijeci, Zadru i Banja Luci.

Osjećamo duboku zahvalnost za pažnju i ljubav koju nam je tim pohodima i tim susretima upriličio i očitovao.

Neki hrvatski povjesničari (Mandić i Draganić) kada govore o našem „povijesnom etnikumu“, upotrebljavaju izraze da su Hrvati smješteni u „panonskom“ (sjevernom), „gorskom“ (srednjem) i „jadranskom“ (južnom) prostoru.

Bogu zahvaljujemo što je Ivan Pavao II. u svojih pet povijesnih pohoda i susreta s Hrvatima obuhvatio sva ta tri dijela povijesnog etnikuma: onaj sjeverni („panonski“), kad je posjetio Zagreb 1994., Osijek i Đakovo 2003., srednji („gorski“) kad je bio u Sarajevu 1997. i u Banja Luci 2003. te južni („jadranski“) prostor kad je bio u Splitu i Solinu 1998., u Dubrovniku, Rijeci i Zadru 2003.

To bi se onda moglo smatrati znakovitim “zaokruženjem” pastoralnog pohoda Ivana Pavla II. hrvatskom narodu u njegovom „povijesnom etnikumu“.

Stoga, uistinu smo duboko zahvalni svetom Ivanu Pavlu II., odvjetniku siromašnih, neuromnom graditelju nove Europe, istinskom prijatelju svakog čovjeka i naroda, zauzetom promicatelju mira i pravde u svijetu, nasljedniku Sv. Petra kojega je Providnost pozvala voditi Crkvu u ovom povijesnom trenutku prijelaza u treće tisućljeće.

Navodim na koncu tri kratka teksta s posljednjeg Papinog jubilarnog pohoda u Hrvatskoj 2003. Dva teksta su iz Zadra i jedan iz Dubrovnika:

1. Ne možemo zaboraviti riječi oproštaja Ivana Pavla II. na zadarskom Forumu pred okupljenom masom i raspjevanim pukom kada je rekao: „Posebna hvala tebi, ljubljeni puče hrvatski, koji si me dočekivao raširene ruke i srca otvorena po ulicama Dalmacije, Slavonije i Kvarnera. Sjećam se vaših patnji uzrokovanih ratom što su još uvijek vidljive na tvojem licu. Poznata mi je, međutim, tvoja snaga, tvoja hrabrost i tvoje ufanje i siguran sam da će ti ustrajno zalaganje omogućiti da jednom i ti ugledaš bolje dane. Hvala i tebi, mladeži Hrvatske. Mladeži hrvatska, neka te Bog blagoslovi. Zemljo Hrvatsku, Bog te blagoslovio“ (Zadar, 9. lipnja 2003.).

2. Kao nekadašnjem dubrovačkom biskupu, još mi u ušima zvone Papine riječi na koncu Mise u Gružu. Te riječi nisu bile predviđene uobičajenim tekstovima u protokolu. One su napisane na licu mjesta. Naime, kad je Papa došao u Gruž i osjetio masu koja ga je tako radosno dočekala, prije samog početka mise pozvao je svoga tajnika, sadašnjeg kardinala Stanisława Dziwisza i rekao mu nekoliko rečenica na poljskom koje je on preveo na talijanski. A onda je tadašnji pratitelj Papinog pastirskog pohoda u Hrvatskoj, mons. Martin Vidović, nuncij koji je sada u Vatikanu, preveo to na hrvatski. A te riječi glase:

„Dugo sam vremena želio posjetiti Dubrovnik. Ta se moja želja danas ispunila. Zahvaljujem Bogu na tome. Hvala i vama na ovom prelijepom dočeku, na ovom bogoslužju, kao i na ovim predivnim prirodnim ljepotama. Blagoslivjam vaše obitelji i mlade, djecu i bolesnike. Neka Bog blagoslovi rodno mjesto nove blaženice, grad Dubrovnik i cijelu Hrvatsku“. Te su riječi uklesane na gradski toranj i potaknule su vlasti grada Dubrovnika da ga uz njegov osobni pristanak proglose počasnim građaninom Dubrovnika, što je Papa rado prihvatio.

3. Treći tekst koji mi se čini prikladnim u ovom uratku o odnosu Pape prema Hrvatskoj je tekst koji je izgovorio u Zračnoj luci prije samog poli-

jetanja nazad za Vatikan. Prije samog povratka u Vatikan, Papa je u zračnoj luci u Zadru rekao: „Molim Boga neka plemenitom hrvatskom puku udijeli mir, slogu i ustrajnost u zalaganju za opće dobro. Neka Bog nastavi blagoslivljati i štititi Hrvatsku! Ona će uvijek imati povlašteno mjesto u mojoj ljubavi i u mojoj molitvi“.

Poštovani čitatelji, slušatelji i dragi gledatelji: Ne preostaje nam ništa drugo, već od srca zahvaliti Bogu za dar Karola Wojtyle, pape Ivana Pavla II., koji je rodom, kako je on to sam govorio, iz naše pradomovine, Bijele Hrvatske.

Zahvaljujemo Svetom Ivanu Pavlu II. za sve što je rekao i učinio za nas i za čitavo čovječanstvo: Hvala Ti, Oče, što si nam snažio vjeru!

„Hrvatska ti kliče, Hvala, pjesma k nebu nosi glas,

Kad te je u suzi zvala, čuvaš si nju i nas.

Srca su nam katedrala, tvoja Crkva puk je tvoj.

Hrvatska ti kliče, Hvala. Novu snagu podaj njoj“.

Tako neka bude. Amen.

DRAGE: Nadbiskup Puljić pohodio župu sv. Ante Padovanskog na uočnicu blagdanna sv. Ante

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić pohodio je župu sv. Ante Padovanskog u Dragama na uočnicu blagdana sv. Ante, naslovnika i zaštitnika župe, u petak 12. lipnja, kada je u dragarskoj župnoj crkvi sv. Ante Padovanskog predvodio svečano misno slavlje.

Nadbiskup je podsjetio da je župa Drage, kao prva, odnosno zadnja župa Zadarske nadbiskupije na njenom južnom kopnenom obalnom dijelu, bila prvi domaćin u dočeku nadbiskupa Puljića prije deset godina u dan kada je iz Dubrovnika došao preuzeti službu zadarskog nadbiskupa. Dragari su ga tada srdačno dočekali i počastili. Nadbiskup je pohvalio uređenost župne crkve u međuvremenu, u kojoj je postavljen novi mramorni oltar, ambon i učinjeno niz zahvata za liturgijsko dostoјanstvo Božjeg hrama kao i novouređeni prostor oko crkve. Veliki napredak u uređenju župnog

kompleksa ostvaren je inicijativom, trudom i zalaganjem dragarskog župnika Ivana Jordana koji u tome ima podršku župljana na njihovu radost i dobročinitelja.

„Lijepo je to vidjeti i osjetiti duh sv. Antuna koji vas pokreće, koji vam daje nadahnuće i koji vas štiti“ pohvalio je nadbiskup Dragare. U propovijedi je razlagao navještaj Božje riječi iz poslanice apostola Pavla njegovom ljubljenom učeniku Timoteju do kojega je Pavlu bilo jako stalo, aktualizirajući poticaje koje je Pavao uputio Timoteju, no odnose se na svakog krštenika.

„Timotej je bio Pavlov učenik, a upoznao ga je u delikatnoj situaciji, kad su Pavla kamenovali, jer je Pavao stalno pričao o Uskrslome. Tada je došla obitelj koja je jako supatila s Pavlom. Pavao je dolazio kod njih, bio je njihov kućni prijatelj. Nekoliko puta su ga primili, ugostili kao Božjeg poslanika. Tijekom kamenovanja Pavao je osjetio kako su oni blizu njega. Doveli su sa sobom i dijete. Tada je Pavao video male nog Timoteja kako mu teku suze. Dijete proplakalo. Pavao je to zapamtilo i poslije je pratilo

Timoteja kao mladića. Zaredio ga je za svećenika i u jednoj mjesnoj Crkvi Pavao je postavio Timoteja za poglavara, biskupa“ pripovjedio je mons. Puljić. Timotej je bio s Pavlom od malih nogu, „sve je osjetio i čuo što je Pavao govorio, prihvatio i zaljubio se u Isusa“.

„Timotej je bio dostojan zaređenja. Kao kada tijekom svećeničkog ređenja, nakon što se predstavi kandidat, biskup pita: ‘Znate li da je dostojan?’. Netko u ime Crkve kaže: ‘Iz informacija koje smo čuli i prikupili, smatramo ga dostoјnjim’. Pavao je znao da je njegov dragi Timotej dostojan, znao ga je u dušu, od malih nogu“ rekao je nadbiskup. Božja Riječ naviješta kako „Pavao piše Timoteju punoga srca, radostan što je takav, ali ga i upozorava da propovijeda Riječ i bude uporan, bilo zgodno ili nezgodno. Pavao je mislio da će i Timoteja progoniti, neće ga prihvatići. Ali ga zaklinje neka bude uporan: ‘Prijeti, zapovijedaj sa svom strpljivošću i poukom, jer doći će vremena kada ljudi neće podnositi zdrava nauka, nego će sebi po vlastitim požudama nagomilavati učitelje kako im godi ušima. Od istine će uho odvraća-

ti, a bajkama se priklanjati. Ti, naprotiv, budi trijezan u svemu. Zlopati se, izvrši djelo blagovjesničko”.

„Te su riječi upućene biskupu koji je u Pavlovoj školi završavao teologiju. Rekli bismo, siguran čovjek, posvećen, zaređen. Ali Pavao je svjestan ljudskih mana i slabosti, svjestan je okolnosti u kojima se živi. Svjestan je zavodljivosti ovoga svijeta. Pavao je uskoro nakon toga mučenički umro u Rimu. Odlazi, rastaje se od svoga učenika kojega je postavio biskupom i stavlja mu to na srce. No, te riječi ne odnose se samo na biskupa. Odnose se na svakog učenika, na svakoga tko je kršten, na svakog roditelja, učitelja, javnog djelatnika, na svakog tko vrši javnu službu, a osobito ako vjeruje, ako mu Krist nešto znači. Ako je radi Krista neku službu prihvatio i želi svijetu nešto dobro učiniti. Pavao svakome upućuje te riječi“ istaknuo je nadbiskup Puljić, naglasivši da su osobito upućene roditeljima sadašnjeg vremena.

Majka i otac darovani su najvećim darom, životom novog djeteta te ih Pavao preko Timoteja potiče neka učine sve da dijete ide pravim putem. Neka paze da ga ne zavedu, upropaste, unište. „Pavao je rekao Timoteju neka uvjera, prijeti, zapovijeda sa svom strpljivošću i poukom. To bi očevi i majke trebali prihvati kao svoju domaću zadaću; da se ne boje reći djeci da paze. U pogledu morala i vrednota koje Krist traži ima samo hoćeš li biti za Boga ili protiv njega“ istaknuo je mons. Puljić, rekavši da smo pozvani svojim životom, svojom riječju i primjerom mlađima biti poticaj i uzor.

„Pavao dobro definira svijet u kojem živimo i svom dragom Timoteju stavlja pred oči da će doći vrijeme kad ljudi neće podnositi zdravog nauka. Došlo je to vrijeme. Nekad se čovjek pita, pa što je tim ljudima, zdrav razum kaže da je nešto ovako, ali ne, nije tako. Razne ideologije poput fašizma, komunizma, genderizma i druge ideologije koje su vladale i još uvjek vladaju, ljude zavode i ljudi ne prihvataju zdravog nauka. Daju se zavesti. Postaju robovi toga, a ne slobodni. Bog nas je za slobodu stvorio. Krist je za nas umro da budemo slobodni. Slobodni, u ljubavi da mu kažemo: Isuse, tebi vjerujemo. Tebi poklanjamo svoju obitelj. Po-

mozi da djecu uputim na pravi put, pomozi i meni da ne skrenem“ potaknuo je nadbiskup, istaknuvši da treba biti budan, kako Pavao potiče i Timoteja.

Pavao kaže da će „ljudi sebi po vlastitim požudama nagomilavati učitelje“. „Koliko je bilo zavodnika tijekom stoljeća? Ljudi su ih slijedili, vjerovali im i na kraju su očajavali gdje su izgubili vrijeme, gubeći sebe, ne vjerujući onome što je Isus donio, zdravu nauku. Pavao kaže, ‘od istine će uho odvraćati, a bajkama se priklanjati’. Zar se to i danas ne događa“ upozorio je nadbiskup, rekavši da se treba zlopatiti, a to znači mučiti se, pripraviti se za vječnost.

„Isus nam je darovao milost, darovao nam je Crkvu i svece koje možemo zazivati i slijediti u njihovom dobrom primjeru. Darovao nam je sakramente, darovao nam je sebe. Zar možemo kod takvog dara ostati gluhi i tražiti neke druge učitelje? A to se događa, jer svijet je pun zavodnika“ upozorio je mons. Puljić.

Podsjetio je i na Pavlovu riječ da se on prinosi kao ljeganica. „Pavao osjeća kraj svojih dana i želi da Bogu bude na dar njegov život, trud, njegova patnja, svi brodolomi, kamenovanje i prijezir koje je doživio. Sve je to Bogu darovao jer ga je volio. Bio je spremjan za Boga. Konačno, njemu će glavu i odsjeći zbog njegove ljubavi prema Kristu. Kako bi bilo lijepo da svaki učitelj, odgojitelj, majka, otac i oni koji imaju odgojnju, društvenu i važnu ulogu, mogu na kraju svoga života reći, s Pavlom ponoviti, Dobar sam boj bio, trku završio i zahvaliti Bogu za sve patnje, križeve i što su proživjeli. Život nije lagam. Treba se boriti. Nismo tu da trajno živimo na zemlji. Ovo je samo priprema za skok u vječnost. Najvažnije, da kao odgovorni roditelji, odgojitelji, učitelji i društveni radnici, možemo reći i da smo vjeru sačuvali. Vjeru za sebe, s punim povjerenjem u Boga koji vodi povijest pojedinaca i naroda i vjeru za one koji su u nas gledali, nas nasljedovali i od nas puno očekivali. Neka nam sv. Ante pomogne da to u životu i ostvarimo“ zaključio je nadbiskup Puljić.

Na kraju mise nadbiskup je pokadio moći sv. Ante koje su dar svetišta sv. Antuna iz Pado-

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

ve, a nalaze se u relikvijaru položenom u oltar župne crkve, kojim je nadbiskup i blagoslovio puk. U misi su sudjelovali i članovi dragarske bratovštine sv. Ante Padovanskog, društva Gospe od Ružarija, članovi KUD-a sv. Ante Padovanski, Vranski vitezovi te načelnik Općine Pakoštane Milivoj Kurtov.

Dragarskom župniku Jordanu prijatelj župe, general Mladen Fuzul, na kraju mise u ime župljana darovao je drvenu lađu čije je jedro u hrvatskoj šahovnici. Podsjetnik je to na burnu prošlost hrvatskog naroda kojega je tijekom teške povijesti očuvala vjera u Boga i križ, rekao je general Fuzul, podsjetivši da je i Dan hrvatske diplomacije 7. lipnja vezan za odnos Pape i hrvatskog naroda, kada je papa Ivan VIII. 879. g. blagoslovio hrvatski narod i zemlju, što se smatra prvim međunarodnim priznanjem hrvatske države.

Nakon mise nadbiskup je blagoslovio novouređeno dvorište pokraj župne crkve uređeno mediteranski, sa stablima maslina, u čijem je pločniku stiliziran križ. Poželio je da to bude mjesto bratskog susretanja i druženja u zajedništvu, Bogu na slavu. Potom je koncert održala Klapa HRM-a Sv. Juraj koja je pjevala i na misnom slavlju.

Željko Barešić, predsjednik bratovštine sv. Ante, rekao je da su prezadovoljni učinjenim radovima: „Podržavamo župnika don Ivana. Ovo se nije moglo sanjati. U par godina što se napravilo, mislim da se neće napraviti sljedećih puno godina. Ovo će ostati za nova pokolenja“.

Župljanka Margarita Rašin u Dragama živi od početka gradnje crkve, inače je s Lastova. „Crkva je sada fantastično uređena. Gledali smo njen rast, kad je bilo 10, 30, 50 ljudi u crkvi, a sada je puna ljudi. Možemo biti zadovoljni, s obzirom koliko je župa mlada. Kad ljudi nisu imali blizu crkvu morali su ići pet kilometara pješke da bi došli u crkvu. U ove dvije godine koliko je s nama, don Ivan Jordan je dao 300 posto sebe, a uzeo je toliko i od nas. Nije mogao to sam napraviti. Puno je Dragara dalo sebe sto posto. Pomogli su i ljudi sa strane, neke institucije, tu je puno uloženo. Drage su danas ‘Mali Pariz’ u odnosu na prije 45 godina.

Iz godine u godinu Drage su sve bolje“ zadovoljno će Rašin.

Ana i Milan Gudek oduševljeni su sudjelovanjem na slavlju. Došli su u Drage na odmor iz Križevaca, treću godinu. „Posebno mi je draga što sam mogla prisustvovati blagdanu sv. Antuna, kada obično idemo u Bjelovar gdje je franjevački samostan. Ovo je posebno, veličanstveno, presretna sam. Drage nas privlače jer je mirno mjesto, lijepo, sve je u malome, prekrasno je. Doživimo tu mir i odmor. Opet ćemo doći u srpnju“ rekla je Gudek.

Izražavajući podršku župi, u izjavi za medije načelnik Općine Milivoj Kurtov je rekao: „Župnik Jordan je mlađ, dobar, ambiciozan, onda mi pratimo te njegove ambicije i pokušavamo ih realizirati. Trudim se da sva naselja u Općini Pakoštane imaju isti standard. Kontinuirano pokušavamo nešto raditi. Drage su zadnjih godina u ozbiljnim investicijama, učinjena je rekonstrukcija vode i kanalizacija u vrijednosti oko 35 milijuna kuna. Sada županijska lučka uprava radi rivu u vrijednosti 18 milijuna kuna, to Općina sufinancira s 4 milijuna kuna. Općina je sudjelovala i u uređenju okoliša župne crkve. Trudimo se stvoriti što kvalitetnije uvjete za život ljudi u Dragama. Drage su turističko mjesto i treba se razvijati. Sada se radi luka otvorena za javni promet. Nadamo se da ćemo iduće godine početi radove na Marini Drage i da će 2022. g. Drage imati marinu. Dokumenti su pripremljeni. S tim sadržajem mijenja se karakter destinacije, produžava sezona. Trudimo se na lokalnoj razini promijeniti destinaciju. Što je u našoj nadležnosti, riješimo brzo. Nažalost, kad ide na višu razinu, nastanu poteškoće. Treba ulagati, tu je i poljoprivreda, Vransko polje treba maksimalno aktivirati. Proizvodnja hrane je budućnost. Zadarska županija ima najveću proizvodnju u marikulturi, možemo to još više razvijati, povezati poljoprivredu i turizam, da to skladno radimo“ rekao je Kurtov.

Na svetkovinu sv. Ante u subotu, 13. lipnja, svečano misno slavlje u župnoj crkvi sv. Ante u Dragama predvodio je ninski župnik i dekan don Božo Barišić.

POPOVIĆI: Nadbiskup Puljić na blagdan sv. Ante Padovanskog: Vjernički stav svetaca relativizira ovozemne veličine i prolazne slave

Blagdan sv. Ante Padovanskog svečano je proslavljen u istoimenoj župi u Popovićima gdje je koncelebrirano misno slavlje u župnoj crkvi sv. Ante Padovanskog u subotu 13. lipnja predvodio zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Nakon mise nadbiskup je predvodio i procesiju sa svećevim kipom dijelom toga mjesta u zaledu Zadarske nadbiskupije.

Pohod nadbiskupa Puljića Popovićima na tragu je poticaja pape Franje o potrebi izlaska na periferije, jer su Popovići u Benkovačkom dekanatu udaljena i mala župna zajednica od 156 župljana. U tom naizgled pustom, više kilometara dugom mjestu zelenih brdašaca i dolina, s lijeve i desne strane od glavne ceste zaseoci su raštrkani i međusobno udaljeni. Po prezimenima iz zaseoka Popovića evidentno je da ljudi tih prezimena imaju generacije svojih potomaka diljem Hrvatske u velikim sredinama, gradovima i u inozemstvu.

Župljanimu koji živim čine svoje mjesto, nadbiskup Puljić čestitao je na čvrstoći u opstanju. Osobito je pohvalio prizor mnoge malene djece u naručju roditelja, brojne za tu sredinu, koji su znak budućnosti Popovića i otvorenosti životu tih obitelji koje se utječu zagovoru sv. Ante. Mnogi među njima žive u Zadru, a za vikend dolaze u mjesto svojih korijena i čuvaju lozu svojih marljivih predaka opstalih u teškim zemljopisnim i povjesnim uvjetima, izloženi kroz povijest osvajanjima neprijatelja, pa i u Domovinskom ratu kada je puk bio prognan, a župna crkva sv. Ante devastirana.

„Štujući svece mi prihvaćamo nadnaravno, nebo, Božju, Isusovu poruku, milosno, evanđeosko crkveno zajedništvo koje su ispovijedali naši preci kroz stoljeća. Nisu se dali zavesti. Zahvaljujući toj čvrstoj vjeri, mi smo danas ovdje. Neka i buduća pokoljenja budu čvrsti i nepokolebljivi poput vas sada koji djeci prenosite vjeru i ostajete u Popovićima“ ohrabrio je nadbiskup Puljić župljane, istaknuvši da „stu-

jući svece otklanjamo zavodnike i zavodljivosti ovoga svijeta. Prihvaćamo svece kao Božje miljenike, moćne zagovornike i drage zaštitnike“.

„Kultom i čašćenjem svetaca mi ispovijedamo vjeru u svijet objave koji nam je Krist objavio, u svijet otkupljenja čina kojim nas je Krist spasio i otkupio, u svijet Duha koji je jači od prolaznog svijeta. Štujući svece ispovijedamo da nam je zakon evanđelja jedina prava i cjelovita mudrost života i opredjeljujemo se za plodove novoga čovjeka koje Duh Gospodnji izvodi. To su sveci otkrili, o tome su propovijedali te nastojali živjeti i ostvariti te vrline u svom životu“ naglasio je nadbiskup Puljić.

Sveci su pokazali što znači imati vjernički stav koji relativizira ovozemne veličine i slave. „Koliko je surogata u svijetu koji nam prodaje rog za svjeću. Čini se veliko, važno, a na kraju, sve prolazno. Sveci nas upućuju na temeljno i bitno. Pomažu nam da živimo vrednote. Narod koji štuje svece je kršćanski narod. On se time ponosi, ne boji se smrti, vjeruje u višu Božju pravdu. Štovanjem svetaca, takav narod pribraja se velikoj pobjedičkoj zajednici općinstva svetih i mnoštva otkupljenih o kojem govori Ivan u Otkrivenju, koje se pred uskrsnim Jaganjem klanja i pjeva, Svet, Presvet“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da je „put svetaca radikalni otklon od modernih zavođenja, manipulacije, globalizacije, ateizacije, relativizma, indiferentizma, svih -izama koji su se pojavljivali ili će se pojavljivati i drugih zastranjenja“.

Podižući svece na čast oltara, Crkva potiče ljudе da im se mole, da ih naslijedu i slušaju, da se nadahnjuju na onome što su oni govorili i radili. Veliko je značenje svetaca u povijesti spasenja te nam i danas imaju što poručiti u osobnom, obiteljskom i župnom životu. Sv. Ante pribraja se onima 72 učenika koje Isus šalje i određuje da idu po svem svijetu, propovijedaju, navješćuju i svjedoče.

„Uloga svetih Božjih odabranika je višestruka. Iako su živjeli davno, oni su uvjek suvremeni i izazovni. Sv. Ante je suvremen svetac po svojoj svjedočkoj riječi, po jasnoći moralnih i kršćanskih načela koja je izlagao u svojim poznatim propovijedima. On je revno propovijedao i pozivao na obraćenje. Korio je, upozoravao na

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

zablude svoga vremena, na loše običaje i kri-vo naučavanje, što mu je pribavilo naslov ‘malj heretika’. On ukorava, prijeti i potiče. Jasno je i neustrašivo propovijedao o Isusu Kristu, jedi-nom otkupitelju čovjeka“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da je sv. Ante posjedovao veliko teološko znanje, dobro je poznavao Svetu Pismo.

„Bog ga je obdario i izvrsnom rječitošću koja će ga učiniti najčuvenijim propovjednikom svih vremena. Nije študio poroke svoga vre-mena i svojih suvremenika: oholost, škrtost, bludnost, lihvarstvo, bilo je uvijek na tapetu njegove kritike i opomena. Kao takav, sv. Ante je i danas nadahnuće suvremenim propovjednicima i vjernicima. Pape su ga stoga odliko-vali naslovom crkvenog naučitelja, a to se ne dodjeljuje baš tako. Nema ih puno“ istaknuo je mons. Puljić.

„Da bi kršćani mogli ispuniti svoje poslanje i životne zadatke koje traži sadašnje vrijeme, treba vidjeti s kojim se porocima ili hereza-ma ljudi danas susreću. Koje rane i boli treba liječiti kod suvremenog čovjeka“ potaknuo je nadbiskup, istaknuvši da je „suvremeni čovjek izgubio smisao za vlastitu vrijednost i vlastito dostojanstvo. Ostao je bez centra, bez hijerar-hije vrednota, bez čvrste uporišne točke. Nema strahopštovanja pred životom i Božjim zako-nima upisanima u savjest čovjeka. Zato se osje-ća pomalo izgubljeno i nesigurno“ upozorio je nadbiskup, dodavši da su „veliki ateistički po-kreti kojih je bilo napretek u 20. st., ostavili čo-vjeka praznim i bez odgovora na najdublja pi-tanja njegove egzistencije. Suvremeni grobovi droge i drugi perverzni oblici traganja za smi-slom krivo su artikulirani krikovi za Bogom. Izgubljeni ljudi nesvesno traže Boga. A našli su surogat, ono što je naopako i što ih upro-paštava. Oni zapravo žele naći luku spasenja. U tome nam sveci pomažu. Oni kažu gdje krenuti. Sveci su nam potrebni da ne zalutamo, da se ne izgubimo i ne postanemo robovi opasnih surogata“ poručio je nadbiskup, istaknuvši da je Isus ugaoni kamen i središte svega.

Upozorio je da „živimo u vremenu nejasnoća, pomutnji te su potrebni svjedoci koji će poput sv. Antuna i drugih Božjih svjedoka upućivati na središte, Isusa, spasitelja i otkupitelja čovje-

čanstva. Čovjek je vrijedniji od proizvoda ruku i treba ga uputiti na prostore gdje je sasvim svoj i slobodan. Hoće li se na početku 21. st. naći neki novi sv. Antun, neki novi Leon Veliki, pa reći: Kršćanine, upoznaj svoje dostojanstvo. Ne gubi se, ne daj se zavoditi. Okreni se pravim putem i biraj ono što će te spasiti i tvoje do-stojanstvo učiniti vrijednim. To trebaju učiniti ljudi koji se hrane hranom besmrtnosti, koji se nadahnjuju Božjom riječju i znaju komu su povjerovali. Pred tim odgovornim zadatkom nalazimo se i mi koji smo zavoljeli Isusove sve-ce, miljenike, sv. Antuna, jer on je volio Krista. Krist je jedini kadar preobraziti naše srce“ po-ručio je nadbiskup Puljić.

Uz župnika Popovića don Ivicu Bašića, u misi su suslavila i dva domaća sina, rodom iz Popovića: don Nikola Tokić, župnik župe sv. Ivana na Torovima u Biogradu i fra Petar Klarić, žu-pnik Karina, za koje je nadbiskup Puljić rekao: „Ponosna je župa Popovići na svoje sinove koji su odlučili služiti Crkvi i dijeliti svete tajne“.

Majka fra Petra, Ika rođena Ćirjak, rodom je iz Popovića. „Majka mi je pričala kako je kao djevojčica odlazila u crkvu sv. Ante u kojoj je primila svete sakramente i u njoj se vjenčala na uskrsni ponедjeljak 1946. g. Crkva sv. Ante i taj svetac osobito me vežu preko majke. U djetinjstvu sam dolazio tu na blagdan sv. Ante. Prati me sv. Ante na službama gdje sam bio, u Kninu, Drnišu, u rodnoj župi po ocu, Stankov-cima. Želio bih da cijeli naš narod zahvati istinska vjera u Isusa i vjernost Katoličkoj Crkvi, kako je to posvjedočio i sv. Ante“ rekao je fra Petar Klarić.

U misi je sudjelovao i Tomislav Bulić, grado-načelnik Benkovca koji svojim dolaskom rado podržava puk i u manjim mjestima povjerenih mu za upravljanje. „Gradonačelnik je gradona-čelnik svih 41 naselja i Grada Benkovca. Nisam prvi put u Popovićima, to je moj narod, to je najmanje što gradonačelnik može učiniti, da dođe kod svog naroda, da mu zaželi dobro, če-stita Dan Grada i blagdan nebeskog zaštitnika, sv. Ante, da nas Bog čuva. Vidjeti puno dječice najviše me veseli i daje motiva da se borim i da-lje, da dižemo naše Popoviće koji to zasluzuju kao i svako drugo naselje“ rekao je gradonačel-

nik Bulić. Glede fizionomije toga mjesta u kojem su zaseoci udaljeni jedno od drugoga, Bulić je rekao: „To je naša povijest brojnih naselja u zadarskom zaleđu. Bio je takav način života i pristup uvjetovan konfiguracijom reljefa, plodnim zemljишtem. Bez obzira na to, radimo sve što možemo da omogućimo bolji i kvalitetniji život, dali smo se i u projektiranje vodovodne mreže za Popoviće. Ljudi su tu opstali i želimo da tako bude i ubuduće“ poručio je Bulić.

U misi je sudjelovala i baka Peka Zelić, rodom iz Popovića. Ta je pobožna starica uvijek odjevana u narodnu nošnju i svojevrsni je simbol požrtvovne pobožnosti, poznata puku i svećenicima u cijeloj Nadbiskupiji. S više od svojih 90 godina, baka Peka je stalna i uporna hodočasnica, sada i sa hodalicom, koja sudjeluje u mnogim misnim slavlјima, revno pohodeći svetkovine u župama diljem Zadarske nadbiskupije, bivajući primjerom što znači podržavati zajedništvo vjere i tradicije u mjesnoj Crkvi.

Po povratku u Zadar, nadbiskup Puljić je u pratnji župnika Bašića i gradonačelnika Bulića pohodio i groblje u Popovićima gdje se pomolio za pokojne te je video ostatke drevne crkve sv. Mihovila koja je bila minirana u Domovinskom ratu, a predstoji joj obnova u suradnji Zadarske nadbiskupije i Grada Benkovca.

ZADAR: Misa zahvalnica za akademsku godinu u katedrali sv. Stošije

Misu zahvalnicu sa svečanim Tebe Boga hvalimo za proteklu akademsku godinu na Sveučilištu u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić u nedjelju, 14. lipnja u katedrali sv. Stošije u Zadru.

Suslavili su dr. don Zdenko Dundović, ravnatelj Visoko – teološkog odjela na zadarskom sveučilištu, predavači na tom odjelu dr. don Elvis Ražov i mr. don Damir Šehić te katedralni župnik Josip Radojica Pinčić. Uz studente, u misi su sudjelovali i dr. Dijana Vican, rektorica zadarskog Sveučilišta te prorektori dr. Nedjeljka Balić Nižić i dr. Josip Faričić.

„Božje stado treba odvažne pastire. Božja njiva zauzete i marljive radnike“ tema je propovijedi nadbiskupa Puljića u kojoj je temeljem na-

vještaja iz Matejevog evanđelja razlagao kako se Isus sažalio nad narodom i osniva Crkvu. U drugom dijelu propovijedi istaknuo je visoke obljetnice 100. godišnjice rođenja Sluge Božjega kardinala Franje Kuharića i pape Ivana Pavla II., „dvojice velikih Božjih ljudi, vrijednih pastira, svjedoka Otajstva, koji su od otajstva Crkve živjeli i ostavili divno svjedočanstvo kako se za Crkvu žrtvuje, kako se po Crkvi i za Crkvu živi“.

Nadbiskup je istaknuo Matejev zapis kako je „Isus zaplakao kad je ugledao mnoštvo, bio je ganut, bilo mu je žao naroda koji je bez pastira. ‘Kad Isus ugleda mnoštvo, sažali mu se nad njim jer bijahu izmučeni i ophrvani kao ovce bez pastira’ (Mt 9,36). Onda dozva dvanestoricu svojih učenika, s njihovim imenima i dade im vlast da liječe svaku bolest i nemoć. Matej nabraja pojmenice svih 12 apostola kojima je Isus dao ovlast, smjernice, odredbe. To nabranjanje apostola podsjeća da je Isus na njima ustanovio ono što mi danas živimo i za što zahvaljujemo Bogu, a to je da je Isus osnovao Crkvu utemeljenu na apostolima. Činjenica da ih Matej pojmenice sve nabraja pokazuje da Crkva nije neka anonimna masa. U njoj smo svi po imenu i prezimenu. Upisani smo u dlanove Božje ruke“ istaknuo je mons. Puljić.

Prizor kako se Isus sažalio nad mnoštvom ljudi koji su se okupili oko njega i pokazali da imaju povjerenja u Isusa i očekuju od njega putokaz za život, „podsjeća i na današnju bespomoćnost suvremenog čovjeka. Čovjek želi ostaviti dojam vlastite moći i sigurnosti koji na ovom svijetu gradi visoke zgrade i duge mostove, šalje u svemir rakete koje mjesecima istražuju zvježđa. Genski mijenja i kombinira živa bića, otkriva nove lijekove protiv različitih bolesti. Sve mu to ‘pomaže’ da umišlja kako nema kraja njegovoj moći, pa mu nije potrebna nikakva sučut ni sažaljenje. Vidimo, međutim, kako se ta njegova moć okreće protiv njega zbog neodgovornog uništavanja ozonskog zaštitnog omotača i kozmičkog zračenja, naglih klimatskih promjena koje izaziva bezobzirna eksplatacija prašuma, vode i zemlje. Tako ljudi upadaju u začarani krug i ne nalaze rješenja brojnim pitanjima“ upozorio je mons. Puljić.

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

U Isusovom pozivu poimence dvanestorici učenika neka idu liječiti bolest i nemoć, „osjećamo Isusovu nakanu da osnuje Crkvu koja nije ‘proizvod povijesnog slučaja, nego izvorni Božji naum’ (Ef 5, 22-23), Božja institucija koja će nastaviti njegovo djelo na zemlji. Crkva je Božje zdanje kojemu je zagлавni kamen Krist, a u njene temelje ugrađeni su apostoli i proroci (Ef 1, 20-21). Crkva je Božji naum u kojoj i mi sudjelujemo i koju baštimo. Zahvalni smo Bogu za tu milost. To nije naše pravo, nego milost što nas je Bog primio i posvetio kao svoju djecu“ istaknuo je nadbiskup, dodavši da „Crkva nadilazi zemaljske zajednice i u njima se povijesno ostvaruje. Tu je paradoks, Božja institucija ostvaruje se među nama, krhkima, slabima, grešnim ljudima“.

„Crkva se ne može svesti na čistu povijesnu stvarnost. Zato se kaže otajstvo, otajstvo Crkve. Otajstvo Crkve razumljivo je samo u otajstvu euharistije koja izgrađuje Crkvu. Crkva slavi i čini euharistiju, od euharistije živi. Njena organizacija i ustroj nisu sociološke naravi. One nadilaze tu stvarnost. Temelj njenog jedinstva je vjera. Zato Pavao kaže „Jedan Gospodin! Jedna Vjera! Jedan krst! Jedan Bog i Otac sviju, nad svima i po svima“ (Ef 4, 1-6)“ istaknuo je mons. Puljić.

Nadbiskup je podsjetio da je u travnju 2019. g. bio stoti rođendan kardinala Franje Kuharića, a u svibnju 2020. g. stoti rođendan Karola Wojtyle. „Obojice se sjećamo s ljubavlju i zahvalnošću jer su svojim apostolskim žarom pokazali kako se Crkvu voli i kako se za nju žrtvuje. Za obojicu su bili planirani znanstveni i liturgijski susreti, ali je pandemija sve poremetila i omela“ rekao je nadbiskup Puljić.

Podsjetio je na veličanstveni sprovod kardinala Kuharića pred zagrebačkom katedralom „kad se moglo ‘opipljivo osjetiti i srcem proživljavati govor puka koji je volio svoga pastira’, koji i na odru nije prestao biti privlačna točka i zalog njegove sigurnosti. To je potvrđio i predvoditelj slavlja kardinal Jozef Tomko koji je rekao da je „došao k nama u ime Svetoga Oca moliti“ i „iskazati posljednju počast velikom čovjeku Crkve i velikom sinu plemenitog hrvatskog naroda“. Taj Božji čovjek zračio je ljubavlju prema

svima, u svojoj Nadbiskupiji i u drugim našim biskupijama i diljem svijeta gdje su radili i živjeli Hrvati koje je rado obilazio, hrabrio i poticao neka ostanu vjerni Bogu i svom rodu“ istaknuo je nadbiskup Puljić.

Podsjetio je da je kardinal Kuharić često upotrebljavao riječ ‘otajstvo’. „Za njega je sve bilo otajstvo, od života do smrti, od sakramenata do pastoralnog rada. Uronjen u sakramentalnu zbilju Crkve, govorio je jezikom zagovornika malenih i obespravljenih. Bio je odlučan najvestitelj spasenja i neumorni branitelj istine i slobode. Dao je iznimian doprinos ostvarenju prava hrvatskog naroda na samostalnu državu. S pravom mu je bivša predsjednica RH, Kolinda Grabar Kitarović podijelila posthumno odlikovanje Velered predsjednika Franje Tuđmana i tom prigodom istaknula da su „ljudi u njemu prepoznivali čovjeka duboko prožetog Evandželjem, potpuno posvećenog dobru katoličkih vjernika, svoga naroda i domovine te pomirenju, ekumenizmu i međuvjerskom dijalogu, zaštiti dostojanstva i života svakog ljudskog bića“ naglasio je nadbiskup, podsjetivši da je Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu bio svom negdašnjem Velikom Kancelaru organizirao znanstveni teološki simpozij u travnju 2020. g. ali je odgođen zbog pandemije.

Povodom stote godišnjice rođenja pape Ivana Pavla II. 18. svibnja, bile su planirane liturgijske svečanosti i znanstveni simpoziji diljem svijeta, osobito u njegovoj rodnoj Poljskoj i Vatikanu. „Zadnja četvrtina 20. st. bila je u znaku Ivana Pavla II. Zbog djela koja je učinio i misijskog žara koji je pokazao, bit će zapamćen kao ‘Veliki papa’, poput Grgura i Leona Velikoga“ istaknuo je mons. Puljić koji je povodom toga velikog jubileja proteklih mjesec dana priredio osam video snimki „o tom dragom, velikom i nezaboravnom Papi“ koja se mogu pogledati na portalu IKA-e i na stranici Zadarske nadbiskupije.

Naslovi tih razmatranja su: 1. Ne bojte se! Otvorite širom vrata Kristu; 2. Izbor Karola Wojtyle za Papu – iznenadenje, zabrinutost i ‘šok’; 3. Vapaji i žarke molitve Ivana Pavla II.; 4. Mladi, vi ste Papina nada. Vi ste nada Crkve; 5. Obitelji, postani ono što jesi; 6. ‘Božji glasnik’ na putu umorne Europe; 7. Ivan Pavao II., vi-

zionar budućnosti i povijesti te 8. Hrvatska Ti kliče, Hvala!

„U sklopu mise zahvalnice koju organizira Zadarska nadbiskupija, Teološko-katehetski odjel i Sveučilište u Zadru, želimo Bogu zahvaliti za sve milosti i darove koje smo primili tijekom godine. Lijepo je biti zahvalan. Blago obitelji i Crkvi koji imaju zahvalnu djecu. Blago narodu koji ima zahvalne građane. Ne možemo dovoljno zahvaliti za milosti i sve što smo primili i primamo, nezasluženo. Sve je dar, sve je milost“ poručio je mons. Puljić, u zahvalnosti „Uskrasnulom Kristu za Riječ Božju koju slušamo i koja nas hrani i za sakramente koje nam je ostavio kao hranu i poputbinu“.

„Osobito smo zahvalni Isusu za apostole na kojima je utemeljio svoju Crkvu koju ni vrata paklena neće nadvladati. Zahvalni smo i za dvojicu vrijednih Isusovih učenika čije smo stote obljetnice rođenja obilježili: Slugu Božjega Franju kardinala Kuharića i nezaboravnog, dragog i svetog Ivana Pavla II., koji su nam u teškim i izazovnim vremenima bili nadahnuc, orijentir, potpora i poticaj. Od srca zahvaljujemo Bogu za dar njihovog služenja i svjedočanstva i za sve dobro što su govorili, činili i svjedočili. Hvala im posebice što su nam snažili vjeru i bili poticaj“ zaključio je nadbiskup Puljić.

Na kraju mise svjedočio je Vladimir iz Rijeke, mlađić koji se tri i pol godine nalazi u zajednici Mondo Nuovo u Nuniću pokraj Kistanja. „Moj put ovisnosti trajao je više od 20 godina. S 14 godina već sam, nažalost, počeo skretati na krivi put kriminala, ulice koja piše svoja pravila i daje puteve koji najčešće ne završavaju najbolje. Bilo je u tim godinama perioda i kad sam se htio iščupati iz te tame, ali nažalost, sâm sam teško uspijevao, uvijek me vuklo nazad. Svih tih godina, moja svrha života i moj cilj bio je samo jedan – kako doći do droge. Upao sam u teške depresije, teško psihičko stanje, više nikoga nisam vidio oko sebe. Ljudi su već bili digli ruke od mene. Bilo je i teško tjelesno stanje. Potražio sam pomoć u Zajednici. Najzahvalniji sam Bogu što mi je dao novu šansu, što mi je dao snage da sve izdržim. Puno sam zahvalan ljudima u Zajednici koji su bili uz mene od prvog dana i pokazivali mi svjetlost, bili su moje

svjetlo.

U Mondo Nuovo sam završio program, no odlučio sam još ostati u Zajednici, da sada ja mogu biti tračak svjetlosti, pomoći drugima i biti dokaz da se iz toga može izvući. U zajednici u Nuniću živi 13 mlađića. Princip Zajednice temeljen je na evanđelju, imamo malo gospodarstvo, životinje i zemlju. U radionici gipsa i stolarskoj radionici izrađujemo radove svojim rukama. Preko toga se ponovno učimo odgovornosti, kako biti odgovoran u životu. Kupnjom naših radova pomažete Zajednici, da primimo nove dečke, uspravimo ih na pravi put i da im pokažemo svjetlost. Poštenje, čestitost, vjernost, ljubav i vjera u Boga jedini je ispravan put. Nekad zna biti jako teško, nekad zna biti velika tama, veliki mrak, ali Bog je svjetionik koji nam uvijek pokazuje pravi put“ rekao je Vladimir te zahvalio župniku Pinčiću i mons. Puljiću za prijem. Nadbiskup je čestitao i zahvalio Vladimиру i snažno ga zagrljio.

„Svjedočanstvo Vladimira poticaj je da čuvamo jedni druge, da pomažemo otkrivati ljudi kojima treba pomoći, osobito da roditelji paze djecu, da ne zanemare odgojnju funkciju koju je Isus dao svojim apostolima, a preko apostola svakome koji je odgovoran za drugoga, posebice roditelji, odgojitelji, učitelji. Svi smo odgovorni jedni za druge. Neka nas Bog blagosloví u dobroj nakani da budemo njegova vrijedna djeca“ zaključio je nadbiskup Puljić.

ZADAR, VOŠTARNICA: Trodnevnu duhovnu pripremu za svetkovinu Srca Isusova predvodio don Zdenko Dundović

U utorak, 16. lipnja, započela je trodnevna priprava za svetkovinu Presvetog Srca Isusova u istoimenoj Župi na zadarskoj Voštarnici koju predvodi don Zdenko Dundović, pročelnik Teološko-katehetskog odjela Sveučilišta u Zadru.

Predvoditelj trodnevnice uveo je i potaknuo okupljene vjernike na razmišljanje kako bi se naša srca trebala ogledati u srcu Isusa Krista. „Što zapravo znači zatražiti Gospodina da naše srce učini svojim?“ zapitao se don Zdenko, te istaknuo kako srdžbe, ljutnje, ogovaranja, ne slavljenje svetih sakramenta truju naša srca i usporavaju naš rast u svetosti. „Nažalost svi

mi u svom životu imamo nekoga s kim smo posvađani i to smatramo normalnim”, rekao je don Dundović. Pritom je pozvao štovatelje Srca Isusova da se samo prisjete Gospodinove Muke. „S Kristom na križu su visjela i dvojica razbojnika i u svojim zadnjim trenutcima jedan se odlučio izrugivati, a drugi pokajati. To je snaga srca, snaga iskrene ispovijedi.” napomenuo je don Zdenko.

U homiliji za vrijeme euharistijskog slavlja kojeg je predvodio voditelj trodnevnice u zajedništvu s fra Bojanom Rizvanom, župnikom i fra Antonom Budimirom, članom franjevačkog bratstva, don Zdenko se osvrnuo na navještaj evanđelja i Kristovu zapovijed o ljubavi prema neprijateljima i molitvi za progonitelje te istaknuo kako nam je Bog darovao svoga Sina da preko njegovog ljudskog srca upoznamo božansko i da u beskrajnim izljevima ljubavk tog Božjeg srca uživamo u sadašnjosti i pripremamo se za vječnost. „Upravo zato trebamo zamoliti Gospodina da naša srca učini po svome” zaključio je don Zdenko pozvavši vjernike da to učine ovih dana osobito u sakramantu pomirenja i euharistijskom zajedništvu.

Nakon sv. Mise uslijedilo je euharistijsko klanjanje gdje se molilo za dar praštanja, kao i za nova redovnička i svećenička zvanja u Crkvi Božjoj.

U srijedu, 17. lipnja, u Župi Presvetog Srca Isusova u Zadru nastavljen je drugi dan trodnevne priprave za župnu svetkovinu. Prije nagovora predvoditelja trodnevnice don Zdenka Dundovića, pročelnika Teološko-katehetskog odjela Sveučilišta u Zadru, pobožnost Presvetom Srcu Isusovu predvodio je fra Bojan Rizvan, župnik.

Svoj nagovor don Zdenko je započeo citirajući poznate riječi književnika Petra Preradovića: „Ljudskom srcu uvijek nešto treba, zadovoljno nikad posve nije: čim željenog cilja se dovreba, opet iz njeg sto mu želja klije“ te istaknuo kako je srce mjesto čovjekovih želja i zato nas Sveti pismo poziva da imamo hrabrosti preispitati svoje srce. „O odgovoru na pitanje naših čeznuća ovisi ravnoteža u našem životu“, naglasio je predvoditelj te usmjerio razmišljanja

na konzumeristički mentalitet koji nas trajno podsjeća da nam nešto treba. Kao slikoviti primjer, don Zdenko je istaknuo kako su često hladnjaci u našim obiteljskim kućama puni, a kako u njima najčešće ima dosta namirnica kojima je odavno istekao rok. „Mi stalno obavljamo neke stvari, misleći da će nas one ispuniti. Slično je bilo i s apostolima u Isusovo vrijeme koji, dok Isus naviješta svoje otajstvo spasenja, razmišljaju o prvim mjestima u kraljevstvu nebeskom“, poručio je don Zdenko te analizirajući pojedine svetopisamske tekstove progovorio je o odnosu apostola i Isusa koji nas poučava da ne možemo imati stalno svoj život pod kontrolom.

Don Zdenko je upozorio kako često mi ljudi ne prihvaćamo Božju riječ iako je ona neprolazna. „Osobito je to vidljivo u susretu s bolestima koje pogode naš život. Bolest nam ponekad otvara oči srca i duše. Mi želimo biti mladi i zdravi pod svaku cijenu. Zato je varka ovoga svijeta što će čovjek pogaziti sve moralne i etičke norme samo kako bi ostvario svoje sebične želje“, rekao je predvoditelj trodnevnice. „Najveća bolest našega srca jest kad počnemo opravdavati zlo! Mi smo okrenuli svoje srce od Boga. Čak što više, mi smo se počeli igrati boga i očekujemo dobro. To je nemoguće! Svaki put kad čovjek misli da je bog onda se dogodi neko zlo u njegovu životu. Tako smo, po grijehu praroditelja, i izgubili raj. A mi se često pravimo bogovima u svojem životu. Čim dobijemo neku odgovornost na poslu ili obitelji gdje znamo da po službi koju obavljamo moramo nekime upravljati, odmah pomislimo da smo bogovi. To je put razočarenja u našem životu i utapanja u zlu“ istaknuo je don Zdenko Dundović.

Osim toga, predvoditelj se osvrnuo i na naše strahove koje često nosimo u srcu. „Svi naši problemi u odnosima nastaju iz straha jednih pred drugima. Bojimo se reći istinu, ali se bojimo i čuti istinu!“ naglasio je don Zdenko donoseći primjer Kristova razgovora sa Samarijankom gdje joj je Krist objavio istinu u ljubavi koja je stubokom promijenila njezin život. „Isus je bio savršeno slobodan i on cjeni slobodu drugih. Krist nas želi slobodne, ali on svoju slobodu pronalazi u volji Očevoj“, spomenuo

je don Zdenko te podsjetio vjernike kako je na krštenju Bog preuzeo naš život u svoje srce. Na koncu nagovora, don Zdenko Dundović osvrćući se na riječi apostola Pavla u kojima nas poziva da se zaodjenemo u milosrdno srce, dobrostivost, poniznost, blagost i strpljivost, rekao je kako je upravo to Božja receptura za naše ranjeno i bolesno srce te pozvao vjernike da liječe svoje srce pred Kristovim srcem.

Nakon nagovora, don Zdenko Dundović predvodio je euharistijsko slavlje u zajedništvo s braćom franjevcima koja djeluju u Župi i don Franjom Kowalom, župnikom Dikla i Kožina. U homiliji je spomenuo skorašnju beatifikaciju mladog Carla Ascattija koji je u dobi od 15 godina postigao svetačku zrelost, a naš je suvremenik. Posvješćujući Božjem narodu opći poziv na svetost, don Zdenko je istaknuo kako su sveci bili normalni ljudi koji su svoj život temeljili na Bogu. Predočavajući osam načela duhovnog života koja je zabilježio Carlo Ascatti, propovjednik je pozvao na borbu protiv licemjerja i trajnu radost zbog iskustva ljubljenosti koju nam pruža Bog.

Po Misnom slavlju uslijedilo je euharistijsko klanjanje kojim je završio drugi dan trodnevnice u čast Presvetog Srca Isusova.

U četvrtak, 19. lipnja, u Župi Presvetog Srca Isusova u Zadru održan je posljednji dan duhovne priprave za župnu svetkovinu. Nakon pobožnosti Presvetom Srcu Isusovu, nagovor okupljenim vjernicima je uputio don Zdenko Dundović, pročelnik Teološko-katehetskog odjela Sveučilišta u Zadru. Na početku je don Zdenko pročitao tekst iz Knjige proroka Izajie o Sluzi Jahvinom istaknuvši kako je to jedan od najljepših starozavjetnih tekstova koji je nJAVA spasenjske ljubavi Božje ostvarene u potpunosti u Isusu Kristu. Ta ljubav je bezuvjetna, istaknuo je don Zdenko, te spomenuo kako mi često jedni drugima uvjetujemo ljubav.

„Koliki su samo među nama koji žive u različitim odnosima u kojima se kreće s prepostavkom ‘E ako me voliš, onda ćeš učiniti to i to.’“ Naveo je don Zdenko i zapitao se, „Isplati li se raniti vlastitu dušu i srce samo da bi nekome dokazao svoju ljubav?“ Osobito se tu osvrnuo

na mlade i njihov život u čistoći prije braka čiji put u grijeh započinje baš ovakvim uvjetovanjima te ih pozvao na spremnost i žrtvu iz ljubavi jer je sam Krist svoju ljubav pokazao prema čovjeku vlastitim trpljenjem.

„Ljubav Božja nije ljubav iz bajke! Sveti pismo nisu pričice. Nije to neka dogodovština. Sveti pismo je dokument Božje ljubavi koje nam obznanjuje kako je Bog poslao svoga Sina u smrt!“, rekao je predvoditelj trodnevnice istaknuvši kako Bog nije tražio druge žrtve nego je žrtvovao svojega Sina. U tom ozračju don Zdenko je okupljene štovatelje Presvetog Srca Isusova pozvao da prepoznaju Božju prisutnost u trenucima patnje jer Srce Isusovo je objava baš takve Božje ljubavi. „Kada bol propada tvoje srce, bol probada i Božje srce!“, naglasio je don Zdenko ističući kako nas patnja pročišćava i koje su sve faze u borbama s Bogom za prihvatanje patnje u svom životu.

„Božja ljubav zahvaća sve segmente našega života, pa nam Bog u Kristu čak i kad je mrtav iskazuje svoju ljubav. Kad je Kristu proboden bok iz kojeg su potekli krv i voda po kojima se rađa Crkva, darivaju nam se sakramenti“, rekao je don Zdenko te se osvrnuo osobito na sakrament euharistije i sakrament svećeništva.

„Kristovo srce je izvorište ljubavi koje drhti i treperi u trenutcima dok pred učenicima razlaže svete tajne i dariva im milost svećeništva. Zato je Kristov križ najveći dar Božji čovjeku. Najveća ljubav jest ona koja umire za drugog, a to je učinio Krist za nas“ spomenuo je don Zdenko i nastavio kako nije najvažnije zdravlje u našemu životu, nego ljubav. „Nije Isus pokazivao hrabrost nego bratsko zajedništvo s ljudima u prihvatanju Božje volje! I zato mi prihvatajući svoj križ života zakoračujemo na put spasenja“, zaključio je don Zdenko.

Po nagovoru, don Zdenko Dundović predvodio je Misno slavlje u zajedništvu s braćom franjevcima iz Župe i don Zvonimirovom Milićem, duhovnikom Sjemeništa „Zmajević“ i župnikom Crnog, te se u homiliji osvrnuo na molitvu Gospodnju i njezinu sadržajnu ljepotu. Pozivajući se na redak iz prvog čitanja Knjige Sirahove „Za života je čudesa činio, a u smrti svojoj djela divotna“, propovjednik je istaknuo kako se ove riječi ostvaraju u Isusu Kristu koji

je prošao zemljom čineći dobro, ali koji je u svojoj smrti učinio najdivotnije djelo – dar našeg spasenja.

Na koncu slavlja župnik fra Bojan Rizvan zahvalio je vjernicima na okupljenosti i sudjelovanju, kao i predvoditelju don Zdenku Dundoviću što je vjerno lomeći Božju riječ kroz ova tri dana obasjavao tmine naših srdaca. Uslijedilo je euharistijsko klanjanje gdje je blagoslovom s Presvetim oltarskim sakramenetom završena trodnevna priprava za župnu svetkovinu.

VRANA, RADOŠINOVAC: 59. svećenički dan Zadarske nadbiskupije – Spomen na stradanje Hrvata u jami na brdu Kamenjak

59. svećenički dan Zadarske nadbiskupije u srijedu 17. lipnja u svetištu sv. Nediljice u Vrani i u kapeli Svih Svetih na brdu Kamenjak u župi sv. Ante Padovanskog u Radošinovcu bio je i u znaku spomena na žrtvu mučenika i stradanje hrvatskog naroda u Drugom svjetskom ratu.

Susret je okupio svećenike Zadarske nadbiskupije sa zadarskim nadbiskupom Želimirom Puljićem. Okupili su se najprije u vranskoj župnoj crkvi sv. Mihovila gdje su izmolili Srednji čas, a mons. Puljić je uputio nagovor.

Nadbiskup je rekao da mjesечно okupljanje svećenika u njemu potakne odjek Isusove riječi iz dvorane Posljednje večeri: „Ne izabrate vi mene, nego sam ja vas izabrao i odredio da ide te i rod donosite“. „Kad razmišljamo o milosti koju imamo kao svećenici, njegovi opunomoćenici, da propovijedamo, dijelimo svete tajne, da nastupamo u ime Isusa i njega zastupamo, padaju mi na pamet riječi kardinala Roberta Saraha koji je u knjizi ‘Zamalo će večer i dan je na izmaku’, u velikom prilogu posvećenom svećenicima napisao da su svećenici „Božji ljudi i ljudi molitve“. Zato svaki put kad se sastanemo imamo i duhovni dio, molitveni“ rekao je nadbiskup. Sarah kaže i da „svećenik postoji isključivo za Boga i za bogoslužje“. „Tu je naš posao, naše postojanje, razlog našeg služenja. Stoga, „mora naći vremena za molitvu, za časoslov, duhovno štivo, klanjanje i slavlje euharistije“. Bez molitve svećenik se brzo troši i „postaje stroj koji stvara mnogo buke“. Mi nismo

tu da stvaramo buku, nego da se priberemo i da ljudima pomažemo otkrivati smisao života i smisao našeg poslanja“ rekao je mons. Puljić.

Citirajući Saraha kako svećenik treba „poći u pustinju ili na brdo Horeb, poput Mojsija, Ilike i samoga Isusa“, nadbiskup je rekao da je i taj dolazak u prekrasno prirodno okruženje Vrane, ‘Horeb’ svećenika, dan razmišljanja o njihovom poslanju.

Na misao Saraha da život svećenika treba biti opečaćen radom i molitvom, nadbiskup je rekao kako je važno sve činiti s Isusom. Podsjetio je na sv. Majku Tereziju koja je u radnom danu na prvom mjestu imala Isusa. „Prije susreta s jadnicima na ulici, susretala se s Kristom u euharistiji. Prije nego bi uzela u ruke umiruće siromahe, bila je satima u Isusovim rukama, a nakon toga potpuno se darivala najodbačenijima“, kaže kardinal Sarah. Ljudima s periferije treba naša pomoć, naša blizina i utjeha. Svećenicima je Krist povjerio veličanstvenu obvezu nastaviti njegovu prisutnost na zemlji. Stoga nas on šalje blagoslivljati, praštati i tješiti. To je prekrasna trostruka služba koje ponekad nismo svjesni, neki put je i makinalno činimo. Ali blagoslivljamo zapravo u ime Boga“ istaknuo je mons. Puljić, podijelivši i osobno iskustvo.

„Dok sam bio učenik, student, svećenik i poslije biskup, nikada od kuće nisam pošao da me mama nije blagoslovila rukom. I kad sam postao biskup. Ona zna da ja kao svećenik blagoslivljam. Ali neka, to je njen blagoslov. To mi je bio veliki poticaj, bio sam radostan da moja mama mene svojom rukom blagoslivlja. Ja u autu, a ona prema meni rukom pokazuje križ, znak blagoslova. Mi smo zato na zemlji, da budemo blagoslov – ne samo ljudima kojima smo poslani, nego jedni drugima. Mi smo kao prezbiterij blagoslov jedno drugome. Samo zajedno možemo puno učiniti“ istaknuo je mons. Puljić.

„Kad osjetimo da nas obveze pritišću, što je i prirodno, Isus nam po Pavlu poručuje: „Dosta ti je moja milost“. Dionici smo svećeničke službe za koju je sv. Ivan Marija Vianney govorio da je „ljubav Isusova Srca“. Posvijestimo tu veličinu Božjeg dara. Božjim promislom, svetim

ređenjem te mandatom Crkve dodijeljena nam je odgovorna i sveta zadaća sabirati, upućivati, koriti i odgajati vjerničke zajednice mjesne Crkve. Uključimo zato u molitve povjerene nam vjernike i suradnike. Umrežimo u Svećenički dan i kolege svećenike i s apostolom Petrom recimo: 'Na tvoju riječ, Gospodine', želimo biti ono što si nam naumio, na što si nas pozvao i što si nam povjerio. Želimo biti „ljubav tvoga Srca“, nositelji nade i odgovorni djelitelji svetih otajstava. Udijeli nam vjeru, snagu i sigurnost da blagoslovom tvoga Srca, možemo sve u tebi koji nas jačaš" zaključio je mons. Puljić i potom predvodio Litanije Srcu Isusovom.

Nakon molitve u crkvi sv. Mihovila, u parku svetišta predstavljena je knjiga mons. Puljića 'Djeliteljima svetih tajni – prigodne propovijedi'. U trećem dijelu susreta, svećenici su se okupili u kapeli Svih Svetih koja se nalazi na brdu Kamenjak, na vrhu koji se naziva Crno-gorka, u obližnjoj župi sv. Ante u Radošinovcu.

Kamenjak je brdo iznad Vranskog jezera na 283 m nadmorske visine. Kapela na njemu podignuta je na mjestu oko jame čija je dubina 57 metara. U toj jami nalaze se ostaci kostiju koje su partizani brutalno smaknuli. Među njima je 42 ljudi iz Polače, ubijenih na blagdan sv. Ante 13. lipnja 1944. g. Kontekst toga stradanja i podizanja te kapele koju su 1995. g. izgradili župa Polača i Općina Polača, svećenicima je opisao don Igor Ikić, župnik zadarske župe Bezgrešnog začeća.

Don Igor je bio inicijator izgradnje kapele Svih Svetih i pokretač izvanjski vidljivog čuvanja vjerničkog i domoljubnog sjećanja na te nevine žrtve. Apsida kapele izgrađena je na otvoru jame. Taj otvor ostavljen je da u jamu prodi re svjetlo, simbol želje da mučenicima svijetli vječno svjetlo.

Prva župa don Igora bila je susjedna župa sv. Kuzme i Damjana u Polači gdje je došao kao mladomisnik 1989. g., u svojoj 25 godini života. Zaintrigiralo ga je kada je na blagdan sv. Ante čitao godove pokojnika, da je u jedan dan 1944. g. ubijeno 42 ljudi iz malog mjesta. Potražio je ljude da mu kažu što se dogodilo. „Svi su znali da su ti ljudi bili odvedeni, ali teško je

bilo doći do podataka, teško je bilo naći sugovornike. Teško smo mogli doći do bilo kakvih informacija. Ljudi u tom području nisu smjeli čuvati ovce, jama je bila skrivana, vladao je strah. U Hrvatskoj je jako puno jama i to se zataškavalо. Svi ti stradali bili su vezani bodom žicom. Iz Polače su bili odvedeni u dvorište Nikole Čeprnje gdje su prenoćili. Ujutro su ih odveli iz tog zaseoka. Na putu prema jami, 17-godišnji mladić Santini, rodom iz Turnja, uspio se odriješiti i pobjeći u Turanj pa Zagreb. Taj mladić nam je kao svjedok pričao što se događalo" rekao je don Igor, istaknuvši da su to bili ljudi bez ikakve krivnje, hrvatski domoljubi. Ubijeni su u partizanskoj odmazdi zbog 12 ljudi koji su branili Polaču gdje je bila utvrda koju partizani nisu mogli osvojiti.

Don Igor Ikić je s još dvojicom članova Planinarskog društva 'Paklenica' 1992. g. sašao u dubinu te jame. „Ušli smo u 12 sati, u 17 sati smo izlazili. Jama ima rukavac koji vodi prema Vranskom jezeru. Promjer jame na dnu je više od 30 metara četvornih. Jama je puna kostiju, žice, jer ljudi su bili i žicama vezani pa bačeni. Uglavnom su svi bili prostrijeljeni u lubanju, puno je lubanja. Egzekutor je bio zapovjednik Ante Gvardiol, rodom iz Novigrada. Sjedio je na kamenu kod otvora jame, tukao svakoga oružjem, ljude su zavezivali za ruke pa su padali dolje. Gvardiol je živio u Beogradu, umro je prije šest godina. U jamu je bačen i djed redovnice Miheline, ljudi iz Polače, Bibinja, Siskova, Zemunika, Gorice i toga područja. Kad jamu osvijetlite odozdo prema gore, izgleda kao rascvjetali cvijet. Dolje ima siga, kristala. Na 22. metru je mala platforma gdje smo malo odmarali u toj akciji. Bilo me strah kad sam se počeo vraćati natrag iz jame" rekao je don Igor. O toj organiziranoj akciji Planinarskog društva 'Paklenica' napisano je 72 stranice službenog izvještaja. Fotografije na kamenom zidu u unutrašnjosti kapele pokazuju kosti ubijenih u jami.

Ikić je s nekolicinom ljudi 1991. najprije tražio tu jamu čija lokacija nije bila obilježena. Te su godine mjesto jame obilježili bijelom bojom, a 1992. g. tu su stavili križ i spomen ploču. U Domovinskom ratu četnici su ih protjerali iz

Polače u sv. Filip i Jakov i Biograd. No, i tada je don Igor s nekoliko prognanika iz Biograda svako jutro odlazio na mjestojame gdje su radnim akcijama uređivali taj prostor. Oni su probili stazu, a Hrvatska vojska je od podnožja brda Kamenjak do kapele uredila dva kilometra puta, uzduž kojega je tada podignuto 14 postaja Križnog puta, čiji su križevi na postajama donacija s Brača.

Zadarski nadbiskup Marijan Oblak blagoslovio je izgrađenu kapelu Svih Svetih na blagdan sv. Ante 13. lipnja 1995. g. Tada je blagoslovio i Križni put na Kamenjaku i predvodio prvu pobožnost Križnog puta na tom brdu.

Don Igor je zahvalio don Tomislavu Baričeviću, župniku u Pridrazi, koji je don Igoru u ono vrijeme pomagao osmisliti spomen sjećanje dolaskom šire javnosti na to mjesto stradanja. Baričević je tada bio vojni kapelan u Zadarskoj nadbiskupiji, „on je inzistirao da na taj Križni put dolazi i vojska, da se pridruži puku. Zahvaljujući njemu dolazili su vojnici, napisao je molitvu za taj Križni put koje su čitali vojnici svih rođova“ rekao je don Igor.

Od 1996. g., svake godine u 9,00 sati na Veliki petak, Hrvatska vojska i policija sudjeluju u pobožnosti križnog puta na brdu Kamenjak, predvođeni nekad i vojnim ordinarijem i generalnim vikarom Vojnog ordinarijata u RH, uz sudjelovanje puka. U toj se kapeli misa služi na svetkovinu Svih svetih i Dušni dan.

Sličnejame s ostacima ubijenih Hrvata nalaze se i u Popovićima i Medviđi, gdje je jama duboka 17 metara.

Nakon priopovijedanja don Igora, u kapeli je don Tomislav Baričević u prigodnom razmatranju iz svoje ‘Zbirke križnih putova’ rekao: „Isus Krist i njegova Crkva trajno su pod osudom. Budući da smo se kao narod prije 14 stoljeća po krštenju s Isusom uvezali, i Hrvatskoj se trajno sudi. Ona je vječno na glijotini svjetskih sila nesklonih Kristovom nauku i Katoličkoj Crkvi. A, mi se nadasmo, ispovjediše učenici svoje razočaranje po Kristovoj osudi i smrti. Slično njima i mi se kroz cijelu svoju prošlost sve do Domovinskog rata nadasmo biti svoji i Božji, al' očito nam ne daju. Uvijek nam sude! Očito,

bolje je sanjati, nego biti budan za Hrvatsku. A najbolje je to ne otkriti.

Nisu li osuda Zrinskih i Frankopana kao i osuda blaženog Alojzija Stepinca, zapravo osude Hrvatske koje po svjetskim moćnicima i domaćim škudoljupcima jednostavno ne bi smjelo biti? Katolička vjera, koju u životnoj punini već gotovo četrnaest stoljeća naslijedujemo na ovom prostoru od naših otaca, bezbožnim arhitektima i planerima svjetske vlade – smeta. Zbog toga se ovdje vječno izmišljaju krivnje i donose osude. Teško je dokazati svoju nevinost onima kojima je potrebna tvoja krivnja. Stradanje pravednih nikad nije besmisleno, ma koliko bilo užasno, i na užasnom mjestu stojimo. Izdržati nam je, za snagu u patnji Boga moliti te u neuništivost dobra vjerovati“ potaknuo je don Tomislav Baričević.

Zatim su svećenici otpjevali dio iz napjeva ‘Stala plačuć tužna mati’, a mons. Puljić je pročitao ulomak iz Lukinog evanđelja ‘Uskršnje Gospodinovo’, s porukom vjere u vječni život: “Zašto tražite Živoga među mrtvima? Nije ovdje! Uskršnjuo je!“.

Nadbiskup je zatim izrekao molitvu odrješenja za pokojne. Preporučio je Isusovom milosrdnom srcu „duše naše nastradale braće koje su partizani pobili bez krivnje i suda i bacili u ovu jamu duboku 57 metara. Kapelicu Svih Svetih blagoslovio je nadbiskup Marijan Oblak, pa tako ovo strašno mjesto namijenio i pretvorio u molitveni kutak molitve i sabranosti. Neka se s ovog blagoslovljenog mjesa vime naša molitva za pokoj njihovih duša. Čvrsto se nadamo da će oni svi, koji su u Kristu preminuli, u posljednji dan s Kristom uskršnuti“.

Nadbiskup je u molitvi zahvalio za dobročinstva ubijenih ljudi tijekom njihovog života. „Ona su nam bila znak tvoje dobrote i blaženog zajedništva svetih u Kristu. Zato, Gospodine, otvori slugama svojim rajska vrata. A nama daj da se uzajamno tješimo riječima vjere dok ne podemo svi u susret Kristu i tako zauvijek budemo s tobom i s ovom našom braćom“ zaključio je nadbiskup Puljić.

Dr. don Zdenko Dundović, ravnatelj Teološko-katehetskog odjela Sveučilišta u Zadru,

upoznao je svećenike s bogatom poviješću staroga grada Vrane čija je srednjovjekovna utvrda imala sakralnu, vojnu i civilnu namjenu. „Vrana je bila prvo stalno diplomatsko sjedište papinskih legata na cijelom slavenskom području“ istaknuo je dr. Dundović, rekavši da je Vrana važna za hrvatsku povijest Srednjeg vijeka kao sjedište velike crkvene i svjetovne moći od 11. do 14. st., mjesto gdje se čuvala hrvatska kraljevska kruna i druge dragocjenosti. Vranom koja je bila poprište mnogih bitaka, tijekom povijesti upravljadi su benediktinci, templari, vitezovi Ivanovci, Mlečani i na kraju Osmanlije.

Vrana (lat. Castrum Aurenae) spominje se u 9. st. Kralj Zvonimir, okrunjen u Solinu 1076. g., svojom krunidbenom prisegom darovao je Papi benediktinski samostan sv. Grgura u Vrani, u kojem su bile dvije zlatne krune. Zvonimir je darovao samostan Papi s cijelim vranskim posjedom kako bi papinski izaslanici imali osiguran boravak u hrvatskim zemljama. Tako je samostan postao dio Petrovog nasljeđa i imao je papinsku sloboštinu.

„Padom pod osmansku upravu 1538. g., nasljedna prava nad samostanom i njegovom imovinom pripala su zagrebačkom Kaptolu. U osmansko doba grad je postao pogranična utvrda s vojnicima. Turci su bili svjesni strateške važnosti položaja Vrane pa su je intenzivno obnavljali i ojačavali, pretvorivši je u moćnu utvrdu“ rekao je dr. Dundović. Nakon rušenja u Kandijskom ratu u 17. st., samostan više nije bio vraćen u funkciju. U Vrani su sačuvani i dijelovi gotičke crkve sv. Katarine i glavne obrambene kule. Od 2008. g. u Vrani se održavaju ‘Dani vranskih vitezova’, manifestacija srednjovjekovnog sadržaja koja evocira bogatu prošlost Vrane.

Svećenici su ručali u Maškovića Hanu, zdanju obnovljenom sredstvima iz EU i Ministarstva kulture RH, a svećano je u prisutnosti najviših državnih vlasti otvoren 2017. g. kao suvremeni hotel povijesne baštine. Taj je monumentalni ljetnikovac 1644. g. počeo graditi Jusuf Mašković, porijeklom iz Vrane, visoki dužnosnik na sultanovom dvoru i vrhovni admiral turske flote. Kada je Mašković nakon osvajanja

Krete 1645. g. pokazao plemenitost prema zarobljenim mletačkim vojnicima i građanima i uzdignut za uzornog ratnika, sultan ga je dao smaknuti.

Maškovića Han u Vrani je najveći spomenik turskog graditeljstva u Hrvatskoj i najzapadnija građevina islamske arhitekture na tlu nekadašnjeg osmanskog carstva. Otvoren 370 godina nakon početka svoje gradnje, materijalni je svjedok vremena iz burne prošlosti Vrane u kojoj oduvijek živi domoljubno osviješteni hrvatski narod koji je opstao unatoč osvajanjima i povjesnim nedaćama, marljiv u obrađivanju velikih poljoprivrednih zemljišta koji rađaju kvalitetnim plodovima domaće hrane.

Potpisan novi ugovor o uvjetima financiranja SICU

U svečanoj dvorani Nadbiskupskog doma u Zadru, 20. lipnja 2020. godine u 15,30 sati potpisani su novi ugovor o uvjetima financiranja Stalne izložbe crkvene umjetnosti (SICU). Potpisivanje spomenutog ugovora bilo je predviđeno prije pandemije Covid-19 koja je mnoge stvari odgodila.

Ugovor o uvjetima financiranja Stalne izložbe crkvene umjetnosti (SICU) potpisuju predstavnici Osnivača: U ime Zadarske nadbiskupije mons. dr. sc. Želimir Puljić, u ime Samostana Svete Marije č. m. opatice Anastazija Čizmin, u ime Grada Zadra dr. med Branko Dukić, gradaonačelnik, u ime Ministarstva kulture RH, ministrica dr. sc. Nina Obuljen Koržinek, te u ime HAZU-a akademik Velimir Neidhardt. Svečanom činu potpisivanja nazočio je i Predsjednik Vlade RH, mr. sc. Andrej Plenković, koji je ovih dana u radnom posjetu Zadarskoj i Šibensko-kninskoj županiji.

Stalna izložba crkvene umjetnosti u Zadru jedinstvena je riznica sakralne umjetnosti, koja u svom starnom postavu okuplja brojna remek djela slikarstva, kiparstva i zlatarstva. Postav izložbe predstavlja veliko bogatstvo sakralnih i umjetničkih eksponata, a povijest ustanove SICU-a seže u drugu polovicu prošlog stoljeća: 1967. godine sklopljen je Ugovor o namjeni i obnovi kompleksa Benediktinskog samostana Svete Marije, a 24. travnje 1970. napravljen je

temeljni sporazum o osnivanju SICU-a.

SICU skrbi o vrijednoj kulturnoj i sakralnoj baštini od velikog značaja za Grad, Nadbiskupiju i Republiku Hrvatsku. Fundus riznice slikarstva, kiparstva i zlatarstva prikupljen je iz riznice zadarske katedrale, samostana Svete Marije, crkve sv. Šimuna, Narodnog muzeja u Zadru, te brojnih župnih crkava diljem Zadarske nadbiskupije.

ZADAR, VOŠTARNICA: Biskup Križić na svetkovini Presvetog Srca Isusova: "Na velikom Božjem daru Isusovog srca nikad nećemo biti dostatno zahvalni"

Svetkovina Presvetog Srca Isusova svečano je proslavljena u župi Presvetog Srca Isusova na Voštarnici u Zadru u petak 19. lipnja središnjim večernjim koncelebriranim slavlјem koje je u župnoj crkvi Presvetog Srca Isusova u Zadru predvodio gospičko – senjski biskup Zdenko Križić.

„Glavni problem koji se nameće čovjeku jest: odgoj srca da ono bude sposobno izabrati do-

bro i opredijeliti se za njega. Kada se zapusti srce, osoba se počne ponašati čudno, deformirano. To postaje vidljivo. Mudrac Sirah kaže: ‘Srce mijenja lik čovjeku, bilo na dobro bilo na zlo’ (Sir 13,25). Djelovanje čovjeka zavisi od formacije njegovog srca. Srce je kao neko središte ljudske osobe i od toga srca zavisi sve čovjekovo djelovanje na vani“ poručio je biskup Križić.

Mons. Križić je ohrabrio vjernike da nikad ne posumnjaju u ljubav Isusova srca koje je uz nas i ljubi nas i u našim najtežim životnim teškoćama i iskušenjima, kao i da zahvalimo Isusu na neizmjernoj strpljivosti njegovog milosrdnog Srca kojim nas uporno ljubi i od čovjeka ne odustaje, unatoč svim našim slabostima i padovima. Takva ljubav Isusovog srca zacjeljujuća je i spasonosna za vjernike. U toj zahvali i molitvi, pobožne čežnje čovjekove duše i situacije ljudi u raznim potrebama biskup Križić iznio je klečeći pred kipom Srca Isusova na kraju mise, moleći posvetnu molitvu Srcu Isusovom u ime cijelog puka.

„Stara kršćanska tradicija vidjela je mistično rađanje Crkve baš u trenutku kad je probodeno Isusovo srce. No uvođenje blagdana Srca Isusova za opću Crkvu u 19. st., 1856. g., izazvalo je protivljenja nekih teoloških struja koje su tvrdile da Crkva s time čini idolatriju jer ne slavi realno, nego metaforičko srce“ istaknuo je mons. Križić, naglasivši da je na to odgovor Crkve bio: „S tim blagdanom slavi se zapravo Isusovo čovještvo i njegova ljubav prema nama, jer je iz te ljubavi prihvatio postati jedan od nas, postati našim bratom i dati život za nas“.

„Isus nam je objavio da je Bog ljubav, da Bog ima srce. Objavio nam je Boga kakvog ljudi do tada nisu poznavali, niti su mogli vjerovati da je naš Bog takav, da zbilja toliko voli čovjeka. Isusove prisopodobe o rasipnom sinu, izgubljenoj ovci, Isusovi susreti s grešnicima i patnici ma pokazuju tu nevjerojatnu ljubav i otkrivaju Božje lice za kakvim je čovjek čeznuo od svoga postanka. Na tako velikom Božjem daru nećemo nikada biti dostačno zahvalni“ istaknuo je biskup Križić.

Želeći u ljudima potaknuti još bolje i dublje razumijevanje samog naziva blagdana, mons. Križić je rekao da treba bolje razumjeti značenje srca u Svetom Pismu.

„U odnosu na nas i naše vrijeme srce označava ljubav, osjećaje, nježnost, a u biblijskoj tradiciji srce znači puno šire i jače od toga, koje mu daje naša kultura. Srce je središte cjelokupnog života čovjeka. U Knjizi Izreka stoji: Sine moj, povrh svega čuvaj svoje srce, jer iz njega izvire život (4,23)“ rekao je biskup Križić.

U propovijedi je Božjom riječju iz Svetog pisma potkrijepio pet biblijskih značenja stvarnosti srca: srce kao organ razumijevanja i shvaćanja, kao sredstvo razmišljanja, organ gledanja, organ pamćenja te srce kao svijest i savjest.

U prilog predstavljanju srca u Bibliji kao organa razumijevanja i shvaćanja, mons. Križić podsjetio je na riječ proroka Izajie: „Idi... otežaj salom srce tom narodu... da očima ne vidi, da ušima ne čuje i srcem da ne razumije (6,10)“. „Taj će citat preuzeti i sam Isus da istakne kako zbog okorjelosti srca narod ne razumije Božju poruku. Bez čistoće srca nije moguće razumje-

ti glas istine, odnosno glas Božji. Zato biblijski poziv: ‘Ako danas glas mu čujete, ne budite tvrda srca’. Za biblijskog čovjeka nije dovoljan zdrav razum da bi se nešto dobro razumjelo. Nužno je i srce, odnosno ljubav. Velika je istina da nećemo nikada dobro razumjeti ili upoznati neku osobu ako je dovoljno ne volimo. Isus kaže da poznaje dobro svoje ovce, ali to je zato što ih voli, zato što daje za njih život“ istaknuo je biskup Križić.

Tumačeći kako srce služi za razmišljanje, biskup je citirao mudraca Siraha kada govori o stvaranju ljudi: „Oblikovah im jezik, oči, uši i srce im dade da razmišljaju (17,6), kao i Salomona koji moli od Boga: „Podaj svome služi pronicavo srce da može suditi tvom narodu, da može razlikovati dobro od zla“ (1Kr 3,9).

Brojni citati u Bibliji kazuju da čovjek srcem razmišlja, rekao je mons. Križić. „Isus će to potvrditi kada kaže da čovjeka može onečistiti samo srce, jer iz njega izlaze zle misli i zle nakane. Marija u svom srcu razmišlja o riječima koje umom nije razumjela. To ne znači da osoba u svom razmišljanju i donošenju odluka treba isključiti razum. Bilo bi to vrlo opasno. Nego, sam razum nije dostatan“ upozorio je biskup Križić.

Glede srca kao organa gledanja, Sirah kaže: „Oči je svoje stavio u srca njihova da im pokaže veličanstvo djela svojih (17,8). „Uz oko, i srce je organ gledanja. Štoviše, neke se stvari mogu vidjeti samo srcem, odnosno snagom ljubavi. Zato Pavao moli za kršćane: „Prosvijetlio vam Gospodin oči srca da vidite“ (Ef 1,18). U srcu se nalazi sposobnost čovjeka da vidi ono misteriozno, božansko. Isus proglašava blaženima one koji su čista srca i za njih kaže da će Boga gledati. Ne samo u drugom životu, nego već u ovom. Boga se može vidjeti samo očima čista srca“ poručio je mons. Križić.

Govoreći o srcu kao organu pamćenja, memorije, biskup je podsjetio da je to vidljivo i „u svagdanjoj židovskoj molitvi u kojoj priznaju jedinog Boga i u kojoj su pozvani da Boga ljube „svim srcem svojim“, s naglaskom da se to dobro zapamti, a to je pamćenje sposobnost srca: „Riječi ove koje ti danas naređujem neka

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

ti se urežu u srce“ (Pz 6,6). U Izrekama, mudrac savjetuje svoga sina: „Čuvaj, sine, riječi moje i pohrani moje zapovijedi kod sebe... Upiši ih na ploči srca svoga“ (7,13).

Pslamist stavlja naglasak da se Božja riječ treba pohraniti u srcu da je se ne zaboravi, da bi ta riječ bila korektiv našem životu: „U srce pohranih riječ tvoju da protiv tebe ne sagriješim“ (119,11). Kada se nešto pohrani u um, to se može i zaboraviti, ali kada se pohrani u srce, to ostaje. Ali to ima i svoje opasnosti“ upozorio je mons. Križić.

„Ako ljudsko srce otvrdne, ono i dalje ostaje organ pamćenja, ali pamti iz prošlosti sve ono loše. Problem je što osoba takvog pamćenja postaje nesposobna za praštanje i izmirenje. Jer u srcu njeguje i pamti samo uvrede i rane koje je zadobila od drugih, nekada i prije više desetljeća. Takvi stalno oživljaju u srcu te rane i uvrede i ne dopuštaju da zacijele. A to kvari srce“ upozorio je propovjednik.

Istaknuvši da je „srce u Bibliji nešto kao svinjet i savjest“, biskup je citirao apostola Ivana: „Ljubljeni, ako nas srce ne osuđuje, imamo sinovsko pouzdanje u Boga (3,21). Srce je kao nekakav naš unutarnji sud koji nas optužuje ili brani. Čovjek u srcu provjerava svoju istinu. Isus će reći „Gdje je tvoje blago, ondje će biti i tvoje srce“, a to znači da u srcu možemo iščitati do kojih vrijednosti držimo i u čemu je naše blago. Nema prave vjere u Boga ako ona ne izvire iz srca. Pavao u poslanici Rimljanim piše: „Vjera srca postiže pravednost“ (11,9-10)“ poručio je mons. Križić.

Propovjednik je upozorio da „kada čovjek ne funkcioniра dobro, kada je oslabio ili prekinuo komunikaciju s Bogom, Biblijka kaže da mu se pokvarilo ili otvrdnulo njegovo srce“.

„Isus vidi cijeli problem čovjekova grešnog opredjeljenja u njegovom deformiranom srcu. U polemici s pismoznancima i farizejima oko obrednog pranja ruku prije jela, Isus odlučno ustvrđuje: „Poslušajte i razumijte! Ne ukalja čovjeka ono što na usta ulazi, nego ono što na usta izlazi... Što izlazi iz usta, izlazi iz srca, i to ukalja čovjeka. Jer iz srca izlaze zle misli, ubojstva, preljubi, bludnost, krađe, lažna svje-

dočanstva, psovke. To ukalja čovjeka“ (Mt 15, 10-20).

Blagdan Srca Isusova „poziv je nama da sagešamo svoje srce u svijetlu Isusova srca, njegove ljubavi i dobrote“ rekao je mons. Križić i potaknuo na vlastita preispitivanja pitanjima: „Koliko nam srce ima sličnosti s Isusovim? Koji su sadržaji našega srca? Da li nam je potrebna preobrazba srca?“.

„Sam Isus nas je pozvao govoreći: „Učite se od mene jer sam blaga i ponizna srca. Tako ćete naći mir svojim dušama“ (Mt 11,29). Isusovo srce je bilo ispunjeno ljubavlju, puno. Pumpa s kojom se srce ispunja ljubavlju su djela služenja i darivanja drugima. Isus je iz ljubavi prema nama bio spreman dati svoj život. Nema ljubavi bez spremnosti da se žrtvuje život ili nešto od života za druge, počevši od članova svoje obitelji“ potaknuo je mons. Križić, potkrijepivši to Božjom riječju: „Tako ćete, veli Isus, naći mir dušama svojim“.

„U čovjeku raste život kada ga on troši za druge. A tko želi svoj život sačuvati, Isus tvrdi da će ga izgubiti (Mt 16,25). Gubi život onaj koji izbjegava sve ono što je teško i zahtjevno. Gubi život osoba koja samo gleda sebe i svoje interes, koja se ne želi žrtvovati za druge i dijeliti s drugima breme njihova života. Takav život postaje prazan. Za takve ljude kažemo da su bez srca“ upozorio je propovjednik, poručivši: činjenjem dobrega za druge u nama raste život, a ne smrt.

„Blagdan Isusova srca poziv je svakome da naslijedujemo njegovo srce, njegovu ljubav. Tada će naš život biti ispunjen, nosit ćemo u sebi osjećaj vječnosti. I tada nam, kako tvrdi Isus, radost života nitko i ništa neće moći oduzeti (Iv 16,22)“ poručio je gospicko – senjski biskup križić.

Na kraju mise, župnik župe na Voštarnici fra Bojan Rizvan je rekao: „Ljubav Božjeg srca zahvatila je mnoge i mi smo tome svjedoci. Hvala svima koji su svojim darovima i dobročinstvima uzveličali župnu svetkovinu i koji tijekom cijele godine nama svojom dobrotom, darežljivošću i blagonaklonošću objavljaju blizinu Kristovog srca“.

Među čestitarima župi su i zadarski nadbiskup Želimir Puljić, subraća iz Franjevačke provincije sv. Jeronima kao i fra Josip Peranić iz Argentine, nekadašnji župnik Voštarnice.

„Svećeništvo je dar ljubavi Kristova srca i zbog toga svećenici na svetkovinu Srca Isusova slave i svoj dan posvete. Molite za nas kako bismo što marnije donosili ljubav Kristova srca. Molite za nova duhovna zvanja, jer svećenici su plod molitve“ potaknuo je vjernike fra Bojan.

Župnik Rizvan zahvalio je biskupu Križiću što je razlomio riječ život i potaknuo puk „da se suobličimo Kristovoj ljubavi očitovanoj u probodenom srcu. Samo čisto srce može čuti glas istine. Često zaprljamo svoje srce koječim, onda ne čujemo glas istine i gušimo svoju savjest“ upozorio je fra Bojan.

Rizvan je istaknuo da često vjernicima izriče rečenicu koju je čuo od biskupa Križića na jednim duhovnim vježbama, a važna je za sve nas: „Tko sebe ne reže, druge pila“. Fra Bojan je potaknuo puk da riječi posvetne molitve Srcu Isusovom koju je izmolio mons. Križić budu molitva našeg srca, kako bi se formiralo po uzoru na Isusovo srce.

Mons. Križić je rekao da pobožnost prema Srcu Isusovom datira kod kršćanskog puka još od početka 13. st., a u nekim crkvama taj se blagdan počeo slaviti još od 17. st. Zadnje večernje od pet misnih slavlja tijekom dana župne svetkovine predvodio je fra Marin Karačić. Na toj su se misi osobito okupili mladi župe Srca Isusova koji su prepoznatljivi kao aktivna mladež u pastoralu Zadarske nadbiskupije.

In memoriam, IVICA MATEŠIĆ JEREMIJA – Posljednji ispraćaj hrvatskog domoljuba, časnika, književnika i angažiranog vjernika laika

Vojni časnik Ivica Matešić Jeremija (61), brigadir HV-a u miru i vojno – diplomatski predstavnik RH, književnik i publicist, hrvatski domoljub i angažirani vjernik laik rodom iz zadarskog predjela Arbanasi, dobitnik Velike srebrne plakete Vojno-diplomatskog Zbora u Rimu (2008.) te dva posebna priznanja pape Ivana Pavla II., pokopan je u utorak 23. lipnja

na Gradskom groblju u Zadru.

Sprovodni obred na groblju i misu zadušnicu nakon pokopa u arbanaškoj župnoj crkvi Gospe Loretske koju je za svog redovitog sakramentalnog života Matešić pohodio i gdje se utjecao zagovoru Gospe Loretske – Zonje jon, predvodio je arbanaški župnik don Petar Belina.

Posljednji ispraćaj toga osvijedočenog velikana duha kojega su zvali ‘tribunom hrvatskih ratnika’ okupio je više tisuća ljudi iz Zadarske nadbiskupije, drugih krajeva Hrvatske i inozemstva. Prizor mnoštva ljudi pokazao je koliko je Matešić bio istaknut i značajan – po poštovanju koje je imao u javnosti, a po vlastitom habitusu bio je jednostavan i skroman. Neskroman je bio u potvrđenim djelima požrtvovnog služenja i ljubavi za Boga, domovinu i čovjeka. I nije bio brat samo svojim suborcima, Gardi hrvatskoj, kako je, prvim nazivom naše obrambene vojske u vremenu kada je HV stasala, zvao braću hrvatske branitelje, među kojima je Matešić bio dragovoljac od 1991. g. u Domovinskom ratu.

‘Oni su Hrvatska, njima je dugujemo‘ misao je upravo Matešića koja je kao epitaf uklesana na mnogim spomenicima poginulim hrvatskim braniteljima, a nalazi se i na središnjem križu na Gradskom groblju u Zadru. To je i naziv knjige grupe autora o nestalima u Domovinskom ratu (2006.).

O trajnoj povezanosti sa suborcima Jeremija je ovako govorio za života: „Dio nas je ostao tamo. Dio našeg duha je među ljudima i nabojem koji je tada vladao. Rat je ogroman medij

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

i zaokuplja cijelo ljudsko biće: duh, misao, fizički napor. Ti se ljudi vežu. U jednom danu i trenu stekli smo brata za cijeli život. A nikad ga nisam poznavao. Sve se brzo odvija. Svi rasponi ljudske duše u jednom danu su iskazani. Sve je intenzivnije. Poginuli branitelji su uvijek uz nas. Kad treba nešto odlučiti, uvijek misli na te ljude i nećeš pogriješiti. Misliš ono što su oni razmišljali i savjest ti je čista. Nećeš pogriješiti ako odlučiš na način na koji su oni razmišljali. Od onih koji su s bojišnice stigli do bolnice, 97 % ih je preživjelo. Ti ljudi su radili čudesa. Adrenalin je vjerojatno sprječavao sepsu. Imali smo više od 2000 ranjenih. Cijela moja ulica izginula je na Dračevcu, sedam ih je poginulo u jednom danu. Svi su htjeli dati doprinos. Čovjek u bolnici bi rekao 'Daj mi pušku, idem natrag, nisam toliko teško ranjen'. To je bio taj entuzijazam, volja i želja da se brani domovina".

Matešić je bio čovjek biblijske, evanđeoske vjere. To je vidljivo u mnogim njegovim tekstovima, među kojima su neki kao zapis njebove osobne molitve u odnosu s Gospodinom u živoj dijaloškoj formi, kada u hrvanju svoga suosjećanja s bolima života, Bogu postavlja pitanja, a odgovore pronalazi u svjetlu križa, Raspetoga i Uskrstloga.

Bio je nježni ratnik, ali čvrst i odlučan. Sanjar s osjećajem za stvarnost, realist u neodstupanju od ideala, utkan u život i protkan svim stanjima života. Blaga duša njegove snage bila je opipljiva i vidljiva i u njegovim nasmijanim očima toploga pogleda, koje se nisu sramile muški zaplakati u ispraćaju njegovih suboraca.

Matešićeva djela o proživljenome u Domovinskom ratu i iskustvima u poraću prožeta su duhovnošću i vjerničkim motivima, vođen vrijednosnim načelima. To je pisani 'spomenik' generacije odabranih i odazvanih branitelja slobode i hrvatske zemlje.

Nazivi njegovih knjiga su Križ moje braće (1994.), Uskrs duše gardijske (1996.), S nama su! (1999.), Mir tebi gardo: evanđelje moje (2001.), Takvo zar bilo je lice tvoje (2004.), Naresla je trava (2007.) (posvećena generalu Anti Gotovini), Mi smo Zadar (2009.) – ratni dnev-

nici, memoari i dokumentaristica, Puče moj, što učini meni (2012.) i Pjesma garde hrvatske (2016.). Bio je član Društva hrvatskih književnika. Domaća kritika uspoređivala je Matešića s Hemingwejem, Marquezom i Gorkim.

Prema Matešićevim pričama 'Zaboravljene bitke', Ivica Božić snimio jeigrani film 'Oni su Hrvatska – njima je dugujemo' (2017.). Svoju zadnju knjigu 'Branitelji iz zadarskih Arbanasa u Domovinskom ratu' izdanu za vrijeme njebove kratke bolesti, Matešić je želio predstaviti u sklopu manifestacije Dani Gospe Loretske u Arbanasima. Vjerno bi stajao uz kip Gospe Loretske na arbanaškoj župnoj proslavi.

Župnik Belina je na sprovodu pročitao brzovaj sućuti mons. Jure Bogdana, vojnog ordinarija u RH, u kojem mons. Bogdan izražava duboko poštovanje prema osobnosti Matešića. „Stugom sam primio vijest o smrti hrvatskog branitelja, časnika i književnika Ivice Matešića Jeremije kojega sam kao vojno – diplomatskog predstavnika RH upoznao dok sam bio rektrom Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu. Svojom posebnošću i istaknutim ljudskim vrlinama, neposrednošću, vedrinom i blagom naravi, s lakoćom je pronalazio put do ljudskih srdaca. Hrvatski domoljub, častan, predan, ugodan i profinjen, karakteran, svoje nutarnje svjetove godinama je povjeravao čitateljima kao kolumnist i pisac, kao glas istine o Domovinskom ratu i glas branitelja, glas proroka našeg vremena. O tome sam se uvjeroj čitajući više njegovih tekstova domoljubne tematike i tekstove o ratnim događajima, ali i o svakidašnjim strepnjama i nadanjima u kojima dominira jasnoća misli. Čista i jasna misao zao-dijeva se u jednostavan izričaj, razumljiv svima. Pun je iskrenosti, suosjećanja i topline, ljubavi prema domovini koja je rođena u velikim porođajnim bolima, što nikad ne smijemo zaboraviti. Upravo je brzi zaborav zahvalnosti, ponosa i ushita u vrijeme Domovinskog rata bio razlog neprestane tjeskobe i tuge našeg dragog Ivice. Njegov je prerani odlazak veliki gubitak za obitelj, njegovo rodno mjesto, zadarski kraj, za sve koji su ga poznavali, za Hrvatsku. Častan i obiteljski čovjek, hrvatski branitelj i domoljub koji je svojim životom zadužio da ga se poštu-

je i pamti“ napisao je mons. Bogdan. Uz izraze kršćanske blizine „zbog velikog i iznenadnog gubitka“, vojni ordinarij je na dan pokopa Matešića služio misu za pokoj njegove duše.

U svjetlu svoga nadimka, Jeremija, Matešić je svojim djelovanjem i čistoćom duše nastupao kao prorok ukazujući na zavedenost i stranputice u hrvatskom narodu. Njegovi ukori poraza i previda u miru u Hrvatskoj, nekad i cinično formulirani, nisu vrijedali ni omalovažavali, nego su ogoljevali stvarnost u istini, suočavali s činjenicama, poticali na preispitivanje i kajanje.

Matešić je zračio toplinom, bio je emotivna osoba, i time živeći duh svoga imenjaka Jeremije, starozavjetnog proroka koji je jako emotivno doživljavao propast svoga naroda i zbog toga je patio. To je proživljavao i Matešić. I on je, poput proroka Jeremije, imao vrlo osoban odnos s Bogom i doživljavao ga kao prijatelja kojemu se može izjadati i sve reći. Potvrđio je to i Matešićev zapis u izvedbi dramske umjetnice Milene Dundov ispred mrtvačnice na groblju, u kojoj Matešić izražava bol zbog samoubojstava branitelja u miru.

Dio iz Jeremijinog zapisa glasi: „U polumraku svoje crkve kleći čovjek sam. Skrušen pred raspelom, nemoćan čovjek, branitelj. Sedam ih je, Isukrste, Gospodine. Ubio se čovjek jutros u uredu svome, moj Gospodine. Sedmi od Silevestrova. A tek je Uskrs tvoj. Moj Gospodine, zašto to beznađe, kad ti dolaziš? Kad spasenje dolazi. A to su bili ljudi koji pripadali su tebi, moj Gospodine. Ako su ti pripadali, zašto su se upucali, objesili, moj Gospodine? Zašto su u tebe posumnjali? Bolje je bilo u blatu, u vodi, u krvi, u svijetu u kome nije bilo ni lijevog ni desnog Hrvata, nego naprsto Hrvata. Hoću tvoj Uskrs, Gospode! Tvoj Uskrs, Isuse iz Nazareta! Dođi među izabrane tvoje. Spasi! Neka prestanu ti čovjeko-lomovi, te neimaštine, bijede, nezaposlenost. Dođi, daj da u ovu našu zemlju dođe sveljudski, svehrvatski mir. Mir tvoj, mir Božji, mir novom tvojom objavom. Objavi se u ranama razgoljenim garde Hrvatske. Pokaži im izlaz, Gospode. Ne sudi im, Gospode, strogo, sutra, kad pred sud tvoj stanu. Te koji podnosi su ratišta, tamnice, bolnice, ludnice, sve

za dom svoj. Kleći čovjek pod križem u crkvi svojoj i moli se, i bori se, koprca. Hrva s muškom zemaljskom, s nametima silnim. I opet se u tom mozgu obnavlja čežnja za onim danima čovjekoljublja, jedinstva u oazama spasenja. I traži taj čovjek pred raspelom oprost za braću svoju. Dođi, Gospode, i spasi – zavapi čovjek u mraku ispod križa i žalopojka se u milost pretvara. U snagu, u volju, u bitku, u život, čvrstinu, odlučnost. Uskrs svega onoga o čemu je taj čovjek nesretni sanjao. U Uskrs Gospodina našega Životvorca, koji je radi našega spasenja umro, uzašao na nebesa odakle će doći suditi živima i mrtvima. U Uskrs snova garde hrvatske“.

„Tri brigade hrvatskih vojnika izvršile su suicid. Koga je to u ovom društvu briga? To su mladi ljudi u naponu snage. Riješio si mu mirovinu, ali nisi mu dao život. Ljudima nije trebalo dati mirovinu nego posao. Poslani su kući u četiri zida. Svaka nepravda danas dodatno ga ubija. Zašto je puknuo, a obranio je domovinu“ rekao je Matešić na gostovanju na susretu ‘Večer u knjižari’ u knjižari Verbum u Zadru (15. lipnja 2011. g.), ističući: „Nisu branitelji umrli od metka, nego na naivan način – od zaborava“.

U razgovoru s Ines Grbić u Verbumu tada, ukazao je i na potrebu strahopoštovanja pred Bogom upozorivši: „Totalitaristi u korijenu ne giraju ljudsku slobodu. Jer su ozemljili Boga. Željeli su atribute Boga za sebe, za čovjeka. Tko se dira u atribute Boga, postaje diktator. Zlo uvijek nastupa bahato i sebično“.

Jeremiju su žalostila zastranjenja u iznevjernosti Bogu. „Ko bi nam oprostio toliko grešaka? Nitko, nego sami Bog“ govorio je Matešić. Na spomenutom susretu u Verbumu je rekao: „I danas isti nose križ, a drugi su se izvukli ispod njega. Mnogima se hrvatska država dogodila. Niti su je htjeli ni željeli. Ti kojima se dogodila, izvukli su se. Mi smo prva pobednička vojska kojoj je suđeno, ikad. Koja je to pobednička vojska doživjela? A naš je rat najčišći u svijetu u zadnjih dvadeset godina, s najmanje kolateralnih šteta. Kažu mi to kolege i u svijetu. Svi su bili jedno, a netko nas je opet počeo dijeliti. Imaju interes, da se ne vide pravi problemi u

državi“.

Kod kapele Gospe od sedam žalosti na Gradskom groblju, u riječi utjehe don Petar Belina rekao je da je za župnika u Arbanase došao prije četiri godine. „Ivicu sam upoznao već na prvom sprovodu kojega sam vodio, bilo je to par dana od dolaska u župu. Sretali smo se u crkvi svaku nedjelju. Često smo se susretali, pričali iskreno, ljudski, toplo, prijateljski. Često sam Ivici čestitao nakon sprovoda jer mnoge je Arbanase ispratio s ovog svijeta svojim posebno dirljivim, toplim, ljudskim, jednostavnim riječima. Riječima i načinom koji je samo Ivica znao. Pamtim ga kao čovjeka neizmjerne vrednote, vrline, velikodušnosti. Čovjeka koji je živio za drugoga. Tek je par mjeseci stariji od mene, opraštam se od vršnjaka. Uistinu je u najboljim godinama otišao između nas. Žalosni smo što Ivica više nije s nama, što Arbanasi gube tako vlog sina, što se više s njim nećemo družiti, izmjerenjivati uspomene, stvarati planove. Bili smo ponosni da smo ga među sobom imali, da smo ga poznavali, da smo se na dubini izvora njegove ljudskosti i njegovog izričaja napajali“ rekao je don Petar, istaknuvši da je Matešića resila „neizmjerna i duboka vjera u Isusa Krista uskrsloga“.

„Ivica je živio sto na sat. Da nije, ne bi toliko toga u životu učinio. Kao da je imao nekakvu slutnju da neće doživjeti 90 godina, da ono što treba učiniti, mora učiniti brzo. Učinio je mnogo. I kao župnik, želim mu toplo reći: Ivice dragi, na svemu ti Hvala“ rekao je don Petar, poželjevši obitelji Matešić „Božju snagu da se nose s tim gubitkom, da se nadahnjuju na dubini njegove vjere u Božju dobrotu i ljubav, da žive njegovu ljudskost, kako je i sam živio i na njih prenio“. Istaknuo je i da su župljani svakog dana u arbanaškoj crkvi molili za njega dok je zadnja tri mjeseca bio u bolnici. „Neka ti dragi Bog kojega si toliko ljubio, uz svoju domovinu, podari vječni pokoj i mir. Neka te primi k sebi u nebo i nagradi vječnim životom“ zaključio je don Petar Belina.

Upravo je Jeremija redovito ispraćao branitelje na sprovodima nadahnutom riječi Božje utjehe. U ime branitelja, zapovjednika i generala, ispred mrtvačnice i odra s lijesom pokrivenog

hrvatskom zastavom, dirljivi oproštaj uputio je Jeremijin suborac i sumještanin, Danijel Kotlar, ratni zapovjednik: „Dragi Đido, prijatelju, suborče i brate. Dopalo je mene da se oprostim od tebe, a tko će se oprati od nas, Garde hrvatske, sada kad si ti otišao. Sad si došao u nebesku gardu koju si toliko volio, njoj si pripadao. Virujem da si gori sritan i među svojom braćom, gardom hrvatskom. Volio si nas više od sebe samoga. Nemjerljiva je bila tvoja ljubav prema svakome od nas. Cijeli si bio posvećen nama. Bio si uvijek di si trebao biti. Pun prijaznosti prema svakom koga si sreao, bilo da su prijatelji, protivnici, znanci ili stranci, dobri ili loši, tebi je to bilo svejedno: ti si ih ljubio podjednako. Svakom pri ruci, u dobru i u zlu. Prava braća postali smo kad je došao povijesni trenutak za našu domovinu, kad smo morali uzeti pušku u ruke i braniti naš dom. Nisam ti posta bratom samo ja, nego cila Garda hrvatska. ‘Ko se nadao da ćemo mi ispisati najslavnije stranice hrvatske povijesti, da ćemo mi udariti temelj moderne i nezavisne hrvatske države. Od prvog dana Domovinskog rata počeo si opisivati sva stradanja, muke, poraze i pobjede Garde hrvatske. Opjevao si naš hod ka pobjedi.

Pisao si na malom papiricu, šporkom, koji put i krvlju namočenom, pod svićom, u pauzama bitke. Ali pisao si neumorno, kao da si znao da to neće nitko uraditi, osim tebe. Da nije bilo tebe, za velika junaštva i podvige Garde hrvatske ne bi se znalo, ne bi se znalo za našu poginulu braću ni za one male među nama, koji su bili veliki kad svoja prsa trebalo je isprsiti. Rekao mi je naš brat po oružju Vice da si ti jedan od rijetkih heroja poslije rata, jer si nastavio i dalje svjedočiti, prozivati, ukazivati na nepravdu koja nam je nanesena. Svako slovo koje si napisao, sad vidimo da je ostavljalo traga na tebi. Emocije su učinile ono što rat nije. Teško si se mirio s nametnutom odlukom o odlasku u mirovinu. Govorio si: ‘Ja još puno toga mogu dati. Zašto nas se tako lako odriču, nas koji smo dali najviše i kad je najteže bilo!?’ Nas koji volimo Hrvatsku više od svog života, nas koji ćemo svojim poštenjem, hrabrošću, ljubavlju učiniti sve da naša Hrvatska ide naprid, da naša dica ostanu i nastave graditi Hrvatsku kakvu smo

sanjali i kakva ona doista može biti. Hrvatsku punu sretnih i ponosnih ljudi“ rekao je zapovjednik Kotlar, zaključivši: „Dragi naš Đido, u ime tvojih zapovjednika, Mladena, Dida, Miće, Pulje, Vice, cile Garde hrvatske, tvojih Arbana-sa i Zadrana, želim tvojoj majci Mariji, supruzi Snježani, sinu Luki, kćerki Antoniji, sestri Ani, unučicama, nevjesti i zetovima, cijeloj obitelji, iskazati duboku sućut. Neka budu ponosni što su te imali. A mi smo ponosni što si nam pripadao. Sretan ti put, prijatelju i brate moj. Neka te čuva Zonja jon, Gospa Loretska. S nama si“.

Životopis Matešića ispred mrtvačnice predstavila je Vlatka Vučić Marasović, pomoćnica pročelnice Ureda župana Zadarske županije. „Matešić je rođen 27. veljače 1959. u Arbana-sima u težačko-radničkoj obitelji. Matešić je od samog početka agresije na RH bio na bojišnici. Nakon rata profesionalni život nastavio je u HV-u u vojnoj diplomaciji, u Italiji, Makedoniji, Albaniji i Kosovu. Ono što je, uz njegove ratničke dane, najviše odredilo Ivicu Matešića je njegov književni rad. Sve proživljeno na bojišnici, svu tugu, strah, nemoć, ali i hrabrost, ponos, ustrajnost, Đovani je prelio u početku u kolumnе u Narodnom listu, zatim u zbirke kratkih proznih tekstova, priča, komentara, eseja, reportaža. U kasnijim knjigama tematika je postala i poslijeratna, no uvijek s refleksijom na život hrvatskih branitelja, uvijek s istinom, neiscrpnom temom Domovinskog rata, hrvatskih vojnika, vitezova, dragovoljaca, branitelja, čerčilovski polazeći od teze: „U ratu – odlučnost. U porazu – prkos. U pobjedi – velikodušnost. U miru – dobra volja“. Živio je u svojoj zajednici okrenut obitelji i Crkvi, slaveći Zonju jon, moleći je za duše poginulih subora-ca“ rekla je Marasović.

Vesna Matešić, suradnica ‘učitelja i prijatelja’ Jeremije u organizaciji mnogih događaja i tribina, u oproštajnom slovu rekla je da je Matešić „gledao pogledom prema beskraju. Kao simbol volje, htijenja i hrvatskog vremena, ostavio je za sobom sjećanja na junaštva svojih postrojbi, sjećanja na život, pun, osmišljen, završen. Taj čovjek bio je domovina u vremenu punom bitaka, streljiva, zbjegova i meteža. Noćima i danima što graničili su sa zorom i zalaskom sunca, bez odmora i spavanja, bio je predan

djelu, istrošen u zbilji Hrvatskoj. Čovjek uro-njen u domovinu, ostvaren, uvijek svima spre-man pomoći“ rekla je Matešić, istaknuvši da je u Jeremijino srce „moglo stati tisuće sloboda, suza, jecaja, uzdaha, toliko boli i klonuća, niz imena; stala je domovina i njene rane. Veličina svih ljudskih srca je ista, ali veličina tereta koja se nalazi u njima, posve je različita“ istaknula je Vesna Matešić. Jeremija je imao i dar poučavanja, predavao je na zrakoplovnom učilištu Rudolf Perešin u Zadru. Vesna je istaknula kako je Jeremija poticao i hrabrio da čovjek „treba raditi s osjećajem. ‘Nemoj slušati kad netko kaže da je to patetika. Osjećaji su važni u prenošenju znanja’“ istaknula je Jeremijine riječi Vesna. Zahvalna što je bila među ljudima kojima je nesebično dijelio svoje znanje, svoje radove davao je na korištenje u promicanju istine o herojskoj obrani mnogih neznanih ljudi spremnih umrijeti za nas, Matešić naziva Jeremiju „ratnikom s oružjem, perom i pum-picom“. Naime, Matešića ni astma od koje je bolovao, nije spriječila kao mogući izgovor u želji da brani domovinu niti ga je omela na nje-govom ratnom putu.

Nakon izbora 1990. g., Matešić je s brigadirom Danijelom Kotlarom utemeljio nenaoružane odrede MZ Arbanasi i Ričine čiji je bio dozapo-vjednik. Matešić je bio pomoćnik zapovjednika 7. domobranske pukovnije i pomoćnik zapovjednika Zbornog mesta Zadar. God. 1996. postaje djelatni časnik na Zrakoplovnom vojnem učilištu Rudolf Perišin u Zemuniku, a 2001. g. završio je Zapovjedno – stožernu školu Blago Zadro u Zagrebu kao IX. naraštaj.

Bio je vojni izaslanik RH u Italiji, (2005.-2008.), prvi hrvatski polaznik Visokih studija obrane Talijanske Republike. Magistrirao je 2009. g. na Fakultetu političkih znanosti i novinarstva na Sveučilištu u Perugi, nakon što je završio Strateški studij obrane kao jedini polaznik iz Hrvatske u 60. generaciji te škole. Stekao je stručni magisterij iz komunikologije u Zadru 2010. g. Bio je zamjenik načelnika Službe za međunarodnu vojnu suradnju Ministarstva obrane RH i načelnik Službe za međunarodnu suradnju MORH-a (2010.-2013.). Bio je vojni izaslanik RH u Makedoniji, Kosovu i Albaniji (2013.-2017.). Nositelj je više vojnih i civilnih odličja i dobitnik priznanja, Odličja Reda Dani-

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

ce Hrvatske s likom Marka Marulića, Spomenice Domovinskog rata i Medalje Oluja.

Matešić je preminuo u nedjelju 21. lipnja u Općoj bolnici Zadar nakon tromjesečne hospitalizacije uslijed puknuća aorte. U izrazu sućuti obitelji i župi, zadarski nadbiskup Želimir Puljić istaknuo je da je Matešić obnašao niz vojnih i civilnih dužnosti tijekom Domovinskog rata i poslije. „Zadrani ga se sjećaju kao čovjeka koji „niže ništa napola radio“. No, u nedjelju je prestalo kucati srce rodoljuba koji je iz srca volio Arbanase, Zadar i domovinu Hrvatsku. Neka molitve za pokoj njegove plemenite duše pomognu da ga Svemogući pridruži uskrsnuću Krista Gospodina“.

Među svećenicima na sprovodu bili su o. Ivo Topalović, vojni kapelan Zadarske nadbiskupije, fra Andrija Bilokapić, provincijal Franjevačke provincije sv. Jeronima, don Mladen Kačan, župnik Galovca, don Krešo Ćirak, župnik Obrovca i nekoliko drugih. Matešića je pjesmom ispratila Klapa HRM-a.

S molitvom i suzom za svoga Đidića, od Matešića su se oprostili brojni hrvatski branitelji i ratni zapovjednici, među kojima su bili i Ante Urlić, bivši zapovjednik Hrvatske ratne mornarice te general Ante Gotovina. Upravo je general Gotovina potaknuo Matešića da svoje prve radeve sabere u izdanje zbirke ‘Križ moje braće’. Jeremija se pitao piše li itko o tome što se događa na bojištu. Dok su vozili ranjene u zadarsku bolnicu, video je ljude kao sjede u kafiću, piju, pričaju. „A mi u krvi do koljena. Kažem ‘Moram o tome početi pisati.’ Napisao sam tekst na komad kartona, a prijatelj ga je bez mog znanja odnio u Narodni list koji ga je objavio. Tako je počelo“ rekao je svojevremeno Matešić.

Matešić je bio dugogodišnji kolumnist zadarskog tjednika Narodni list (Izravno s bojišnice, Civilna bojišnica) i dnevnika Zadarski list (Četiri kantuna). Na međunarodnom filmskom festivalu vojno-dokumentarnog filma u Braccianu kod Rima, film Darka Dovranića prema scenariju Jeremije ‘Križ moje braće’ nagrađen je plaketom Narodi i vojske za 2006. g. Dokumentarni film ‘Bombardiranje Zadra 1991.’ Miljenka Dujele i Matešića nagrađen je u ka-

tegoriji ‘Povijest’ istog festivala za 2007. g. i priznanjem Narodi i vojske. Tu je plaketu dobio s Bernardom Kotlarom za njihov film ‘Zadar-Maslenica’ u Braccianu 2008. g.

Veličinu žrtve hrvatskih branitelja naznačuje i ovaj dio Jeremijinog zapisa: „Mi nosimo hrvatski križ, a ostali čekaju da se raspećem okoriste. Uvijek je tako bilo. Kad je Isus nosio križ, rijetki mu pomagahu, a kamoli da svoja leđa podmetnuše. Većina ih je stajala u publići i čekala ishod. Tako i sada. Kao da je nama Hrvatska ostavljena u testamentu... Doktor je pitao naše branitelje: ‘Kakvi ste vi to ljudi? Od čega?’ Srećko je na putu u bolnici, a on pita ‘ima li mista za njega negdje na crti. Ne bi on u pozadinu. A osta bez oka’. Joso kaže: ‘Osta mi ruka i noge na terenu. – Ne brini, Mićo je već krenuo po to. Ništa se ti ne boj. Mi svoje nikad na cjedilu ostavili nismo’... Mile, Ive, Ervin, Marin, Elvis: Svi skupa imaju pet i pol nogu. A svi izgaraju od želje za bojišnicom. Svi bi se htjeli vratiti. Zube bježi iz bolnice s upalom pluća na bojišnicu“. Kako se vratiti, kad ovo jednom stane, ako budem živ? Kako vratiti čovjeka svijetu s novom osjećajnošću i starim brazgotinama koje još nisu zacijelile?“.

BARBAT – PAG: Blagoslov crkve sv. Ivana Krstitelja u Kustićima u župi Barbat

Crkvu sv. Ivana Krstitelja u predjelu Kustići u župi Bezgrešnog začeća BDM u Barbatu na otoku Pagu, blagoslovio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić na blagdan Rođenja sv. Ivana Krstitelja u srijedu 24. lipnja.

Ta je crkvica, s panoramskim pogledom na morsku pučinu, bila dugo željena među 120 žitelja Kustića koji su liturgiju slavili i sakramente primali u crkvi Bezgrešnog začeća BDM u susjednom zaseoku Zubovići koji također pripadaju župi Barbat. Iznos troškova gradnje crkvice od približno dva milijuna kuna gotovo u cijelosti podmirio je Grad Novalja, uz priloge mještana Kustića i dobročinitelja. Župa Barbat čiji je župnik don Stipe Mustapić podmirila je nabavu crkvenog inventara.

Nadbiskup Puljić zahvalio je donatorima toga plemenitog djela, gradskoj upravi iz Novalje na

čelu s gradonačelnikom Antom Dabom i svima koji su se uključili te je pohvalio sudionike koji su iznijeli taj projekt. Izrazio je zadovoljstvo dolaskom u Barbat kojeg nastanjuje oko 750 župljana župa, a nalazi se na kraju sjevernog dijela Zadarske nadbiskupije, u čijoj blizini započinje Krčka biskupija.

„Novalja i susjedni Kolan pozitivno vode brigu o mjestima koji pripadaju Novalji. Želim pohvaliti obje te društvene zajednice, zahvaliti za njihovu svijest i odgovornost za sakralne objekte, za sve što su nam naši očevi namrijeli. Naša je dužnost da vodimo brigu o tome, da to prenesemo budućim generacijama, da se imaju gdje okupljati i Boga slaviti. Izričem pohvalu gradonačelniku Novalje Anti Dabi i načelniku Kolana Marinu Pernjaku. Neka Bog blagoslovi sve koji im pomažu u zajedničkoj brizi o našim zajedničkim projektima“ rekao je mons. Puljić na susretu i druženju s Barbaćanima nakon mise.

Prigodnu riječ žiteljima Kustića uputio je i Ante Dabo, gradonačelnik Novalje koji je također sudjelovao u misnom slavlju. „Vjerujem da je ova crkva odraz vaše želje i trajne odluke, opredjeljenja, da se držimo uz Crkvu, uz naše pastire i da kao naši pradjedovi i očevi nastavimo prenositi vjeru naših otaca na buduća pokoljenja. Bogu hvala na ovom danu“ rekao je Dabo. Zahvalio je bivšem župniku Barbata don Josipu Galiću i sadašnjem Mustapiću na razumijevanju i potpori, jer je ideja gradnje crkve trebala odobrenje nadbiskupa. Mons. Puljić je dekretom od 3. ožujka 2017. g. dao pristanak za gradnju te crkve te je Dabo zahvalio nadbiskupu za podršku i potporu. Zahvalio je i Mjesnom odboru Kustića u prošlom i sadašnjem mandatu na suradnji. Bivši predsjednik MO Kustići Josip Kustić Pipe i sadašnji predsjednik Ivan Kustić

Joskan „zdušno su stali iza tog projekta“, kao i sva mjesta župe Barbat, Zubovići i Metajna koji su se odrekli dijela sredstava u korist izgradnje crkve. Davor Kustić iz Ureda za graditeljstvo Grada Novalje izdao je građevinsku dozvolu za gradnju crkve, a Ante Dabo, pročelnik u upravi Novalje koji bdiće nad svim projektima Novalje bdiće i nad gradnjom te crkvica i u nju ugrađio sebe, rekao je gradonačelnik Dabo.

Projektanti crkve su Silvano Mrak i Ivan Kustić, kustički zetovi. „Najveći dio toga projekta donirali su za svoje mjesto i naš kraj. Iako žive u Rijeci, srce im je u Barbatu i Kustićima“ rekao je Dabo. Izvođač radova je poduzeće Kameni zid iz Drniša čiji je direktor Petar Melvan. Tlocrt crkve je u obliku križa, a pročelje obogaćuje lijepo ugrađeni kamen u zidove crkve.

U propovijedi mise nadbiskup Puljić je istaknuo da je Ivan Krstitelj svjedočio istinu bez kompromisa. „Ivan Krstitelj je svojim radom, propovijedanjem i molitvom ostavio vidljive tragove. Ni pred kim nije imao straha, niti su mu koljena klecali. Imao je jasna načela kojima je ostao vjeran do kraja. Nije popustio ni pred Herodom i njegovom priležnicom Herodijadom. Kao čvrsti karakter bio je drag Isusu pa ga je pohvalio da se takav ‘od žene rodio nije‘“ rekao je nadbiskup, istaknuvši da je sv. Ivan „svojom dosljednošću i žrtvom drag hrvatskom čovjeku, a po sudbini blizak vjerniku Hrvatu“.

„Puno je Ivanâ stradalo širom Hrvatske, samo zato što nisu htjeli pogaziti svoju vjeru, zanijekati svoje korijene i odreći se kršćanskih načela. Gdje bismo danas bili da nije bilo tih naših hrabrih, neustrašivih i svjesnih očeva i majki“ poručio je mons. Puljić.

Istaknuo je kako nam „povijest govori da je Katolička Crkva često morala polagati dva teška ispita i voditi dvije ozbiljne bitke: jednu za goli život i opstanak s moćnicima ovoga svijeta koji su je htjeli učiniti svojom sluškinjom, od rimskih careva do boljševičkih i komunističkih

komesara. Drugu bitku vodila je za očuvanje svetih tajna u svom krilu, s vlastitom djecom. Crkvu je, dakle, kroz stoljeća pogađalo unutarnje rastakanje i izvanjsko ugrožavanje. Dok se s jedne strane udaralo po njenoj strukturi i obaralo na njezinu hijerarhiju, s druge strane kušalo se zanijekati njezin nadnaravni karakter i posvjetovnjačiti je. A zaboravljalo se da je ona ‘glasnica vječnosti i nadzemaljske istine’ te navjestiteljica ‘novoga neba i nove zemlje’“ istaknuo je nadbiskup.

Pred brojnim izazovima, zastrašivanjima i zavođenjima kojima su izloženi ljudi ovog vremena, „štovanje svetaca je tihi, ali radikalni otklon od zavođenja, progona i zastrašivanja. Ono je potvrda milosnog i evanđeoskog kršćanstva koje su isповijedali i prakticirali naši vjernici kroz stoljeća. Naši očevi s vjerom su prihvaćali i liturgijom slavili svete događaje iz povijesti spasenja. Jer znali su da je misa predokus Božjeg Kraljevstva i navještaj njegovog

konačnog dolaska“ rekao je mons. Puljić.

Podsjetio je da su Ivanovi roditelji Elizabeta i Zaharija „živjeli prema Gospodnjim zapovijedima“ i bili ”besprijekorni i savršeni predstavnici starozavjetnih pravednika. Zaharija je bio iz svećeničke loze pa je mogao služiti u svetištu i kao zastupnik Božjeg naroda primijetiti kâd Gospodinu“. Providnost je sv. Ivanu udijelila ulogu biti Isusov preteča da ‘pripravi put’ Jaganjcu Božjem, te je nadbiskup rekao da blagoslovom kapele u čast sv. Ivana Krstitelja, župljani Barbata i Kustića „želete ispovjediti da vjeruju u Jaganjca Božjega koji oduzima grijeha svijeta“.

U Kustićima je duga tradicija čašćenja sv. Ivana Krstitelja. Večer prije blagdana njegovog Rođenja, na Ivanju, tradicionalno se u Kustićima pali vatra, veliki oganj. U jutro blagdana običaj je da se Kustićani umiju u travi koja je ostala nakon izgaranja, simbol želje da njihovi grijesi izgore i duše budu isprane od grijeha. U Kustićima jako puno ljudi nosi ime Ivan. U svakoj obitelj netko se zove Ivan jer su veliki štovatelji sv. Ivana Krstitelja.

ZADAR: Svećeničko ređenje don Marka Vujasina u katedrali sv. Stošije: “Potreban je Božji poziv i ljudski odaziv”

Don Marka Vujasina iz župe Uzašašća Gospodinova u Pakoštanima za svećenika je zaredio zadarski nadbiskup Želimir Puljić u subotu, 27. lipnja, za vrijeme svečanog misnog slavlja koje je mons. Puljić predvodio u katedrali sv. Stošije u Zadru.

U podlozi obreda ređenja je dijaloška forma, rekao je nadbiskup. „Crkva vodi razgovor. Vodi razgovor s onim tko će ga zarediti, vodi razgovor s Onim tko ga je pozvao od utrobe majke svoje i očekuje odgovor onoga tko je pitan. A sve se odvija oko misli koje se čuju na obredu i u kontekstu su Božjeg obećanja ‘Dat ću vam pastire po srcu svome’. To je Božje obećanje i od toga obećanja Crkva živi“ istaknuo je nadbiskup Puljić.

Druga misao je iz navještenog prvog čitanja, iz Knjige proroka Jeremije, kad Gospodin upućuje riječ Jeremiji koji se plaši, koji je zbumjen

i ne usuđuje se učiniti što Gospodin traži od njega. „Gospodin mu kaže: ‘Ne boj se. Još dok si bio u utrobi majke svoje, ja sam te odabrao i odredio, idi’. Dakle, Gospodnja riječ je zadnja i Gospodin ima planove. Sa svakim od nas, tako i s ređenikom Markom. Treću misao čuli smo u Evandelju, kad Isus vodi dijalog sa svojim dragim učenikom Petrom, koji je u procesu Isusovog stradanja, od straha zanijekao Isusa, ne poznaje ga. Ali, nakon uskrsnuća Isus dolazi njemu: Petre, na stranu tvoja prošlost, ja te ponovno pitam: Voliš li me? Petrova isповijest glasi da tri puta kaže: Ljubim te, Gospodine. Pa tebi je sve poznato“ naglasio je mons. Puljić pojašnjavajući otajstveni obred svećeničkog ređenja.

„Događaj ređenja uvodi nas u otajstvo Božjeg plana s ljudima i podsjeća na Isusove riječi: ‘Ne izabratevi mene, nego sam ja vas izabrao i odredio da idete i rod donosite’, rekao je nadbiskup, istaknuvši da „divna posvetna molitva otkriva da je Božja milost što smo postali „rod odabrani, kraljevsko svećenstvo, narod stečen da navješta silna djela Gospodnja“ (1 Pet 2, 9). „Mi svećenici osjećamo: Tvoja je milost da sam ovo što jesam. Posvetna molitva upravo to ističe. Božja je milost i što je Marko izrekao svjesno i slobodno svoj ‘Evo me!’. Bez toga ‘Evo me’ ne bi bilo ništa. Potreban je Božji poziv i ljudski odaziv, Božji plan i ljudski odgovor na taj njegov plan: ‘Evo me, Gospodine, vršiti volju tvoju’“ istaknuo je mons. Puljić. Taj stih iz 40. Psalma ujedno je mladomisničko geslo don Marka. Zato je duhovno zvanje ‘dar i otajstvo vjere’, u čijem su rađanju i hodu uključeni Bog i čovjek, obitelj i zajednica vjernika.

Poželjevši don Marku da bude na visini zadatka kojeg mu Crkva povjerava, nadbiskup je rekao da Crkva od onih koji se odluče za svećeništvo traži da imaju prokušane vrline. „Svećeničko zvanje mora biti obilježeno dostoјnošću“ naglasio je mons. Puljić.

Podsjetio je da je prije desetak godina umirovljeni papa Benedikt XVI. proglasom Svećeničke godine želio „odati priznanje svećenicima za njihov apostolski rad, samozatajno služenje, ljubav i za vjernost Kristu koji ih je po imenu pozvao, odabrao i poslao. Papa je tada ponudio

za uzor velikodušnog pastira sv. Ivana Marije Vianneya koji je jednakim duhovnim poletom slavio svetu misu na oltaru i slušao pokornike u isповједаonicu“ rekao je mons. Puljić, naglasivši da je „svećenik velik po službi, ne po svojim ljudskim vrlinama, nego po Božjem odabiru“.

Istaknuo je misao sv. Ivana Vianneya o uzvišenosti svećeničke službe koji je rekao: „Kad bi svećenik shvatio koliko je velik, umro bi; ne od straha, nego od ljubavi. Jer, svećeništvo je ljubav Isusova srca“. „Ta je rečenica postala pokladom naše vjere i ušla je u Katekizam Katoličke Crkve. To pokazuje koliko je sv. Ivan Vianney bio svjestan nedostojnosti toga Božjeg poziva na kojega ga je Gospodin pozvao, ali i veličine dara u kojem se nalazi“ poručio je mons. Puljić.

Izrazio je radost Crkve zadarske za milosni dan ređenja i zahvalio Bogu što don Marko svetim činom ređenja postaje navjestitelj Božje istine koja spašava. U obraćanju ređeniku nadbiskup je rekao: „Temeljem Božjeg odabranja ti ćeš svetim obredom postati navjestitelj Radosne vijesti, djelitelj svetih tajna i odgojitelj Božjeg naroda. Svećenik nije samo netko ‘tko tamo nešto obavlja’ na oltaru. On čini nešto što nitko drugi ne može po sebi činiti. A to je u ime Isusovo govoriti riječi odrješenja te po darovima kruha i vina, činom pretvorbe uprisutnjivati Krista Uskrasnuloga. Po svećenikovim riječima i gestama, Isus, usuđujem se reći, ‘na zapovijed’ dolazi: Kad me zazivaš, tu sam. Kad želiš da budem tu, tu sam. To je veliko otajstvo pred kojim Crkva zahvaljuje i raduje se što je Božje obećanje na djelu, da će dati pastire po srcu svome“ poručio je nadbiskup.

„Zbog toga svećeništvo nije obična služba, nego

sakrament. Bog se služi siromašnim čovjekom kako bi po njemu bio nazočan među ljudima i djelovao u njegovo ime. Ta Božja smjelost, kako je lijepo rekao Benedikt XVI. u homiliji na završetku Svećeničke godine, kojom sebe povjerava ljudskim bićima, krhkima, slabima i grešnima te usprkos naše slabosti, smatra nas sposobnima da djelujemo u njegovo ime, ta je Božja smjelost doista velika, kaže Benedikt XVI. Tu veličinu i otajstvo svećenik posebice proživiljava kad nakon pretvorbe objavljuje vjernicima da se na oltaru, po njegovim riječima, „dogodila tajna vjere“ te pritom otkriva kako je i njegovo svećeništvo, poput euharistije, tajna vjere“ naglasio je mons. Puljić, poručivši: „Svećenik je snagom Božjeg Duha primio neizbrisivi biljeg ređenja kako bi mogao slaviti euharistiju. Između svećeničkog reda i euharistije osobita je povezanost. Oba sakramenta rođeni su skupa u Božjem Srcu, u dvorani Posljednje večere“.

„Svjesna činjenice kako je zvanje Božji dar i govor koji zahtjeva velikodušan odgovor, Crkva se ne umara pozivati vjernike neka mole i čine sve kako bi bilo dovoljno svećeničkih zvanja koji će hraniti narod Kruhom života. Kako mi je nekada teško, kad vjernici kažu ‘Ma dajte nam svećenika’. Ma ne usuđujem se, ali trebao bih svaki put reći: Koliko se vi molite za svećenika? Prođe li vam dan da ne zavapite, ‘Bože, pošalji nam svećenika. Daj nam svećenika’. Zvanje nije samo – Ja hoću. Zvanje je – Bog poziva. Njega umoliti da on potakne da se javi novi kandidat. U tom smislu, Crkva stalno potiče zajednicu, poziva narod, molite za dobre i svete svećenike. Molite za svećenička zvanja“ potaknuo je mons. Puljić, poželjevši da puk ode iz katedrale s osobnom odlukom moliti za nova svećenička

zvanja i moliti za kler Zadarske nadbiskupije, jer „bez molitve ne možemo ništa. S molitvom možemo puno“. Ohrabrivši don Marka da se „uključuje u božanski plan spašavanja svijeta“, nadbiskup je poželio da „Gospodin do kraja izvede ono što je započeo na njegovom krštenju“. Da bude „vjeran Kristov učenik, vrli suradnik i pomoćnik biskupskog reda. Da ga Duh Sveti obdari velikim pouzdanjem u Boga, da njegovo služenje bude velikodušan dar ljubavi bez koristoljublja i dar služenja bez uvjetovanja“.

Na kraju mise, prije nego je udijelio mladomisnički blagoslov, don Marko je rekao da zahvaljuje Bogu i Božjem narodu kojima želi služiti svojim životom. „U centru događaja ređenja je Krist jer sve što se događalo kroz moj put do svećeništva njegovo je djelo i njegova zasluga. Na meni je bilo samo da kažem ‘Evo me’ i ‘Hoću’. Zahvalujem Bogu za dar poziva kojeg sam primio po ređenju. Zahvalujem nadbiskupu Puljiću koji mi je podrška od prvog dana kad sam bio primljen u kandidate za sveti red. Zahvalan sam i svim odgojiteljima Bogoslovnog sjemeništa Družbe Isusove u Zagrebu gdje sam se pripremao za službu i svim profesorima

s Filozofsko-teološkog instituta Družbe Isusove u Zagrebu. Hvala župniku u Pakoštanima don Jerolimu Lenkiću i bivšem župniku don Juri Zuboviću koji me pratio tijekom bogoslovskega dana. Hvala roditeljima i rodbini. Moj put s ređenjem ne završava. Moj put služenja Bogu i Božjem narodu danas započinje. Molite se da mi svećenici budemo vjerni pastiri, dostojni svoje službe i da ne pokleknemo pred izazovima s kojima se susrećemo“ rekao je don Marko Vujasin.

U misi je suslavio i Marijan Štajner, profesor don Marka s fakulteta Družbe Isusove u Zagrebu koji je sudjelovao i u trodnevničkom predređenju u Vujasinovoj rodnoj župi u Pakoštanima koju je predvodio don Zvonimir Mikulić, duhovnik zadarskog sjemeništa Zmajević. Don Marko je slavio svoju mladu misu u nedjelju 28. lipnja u župnoj crkvi Uzašašća Gospodinova u Pakoštanima.

ZADAR / PLOČE: Biskup Ivas na blagdan sv. Petra u župi sv. Petra: "Isusu se jako sviđalo sve što se sa Šimunom i njegovom vjerom događalo"

Blagdan sv. Petra svečano je proslavljen u župi sv. Petra u Pločama u Zadru u ponedjeljak 29. lipnja. Svečano večernje misno slavlje u župnoj crkvi sv. Petra i procesiju s kipom sv. Petra kroz taj rubni gradski predio predvodio je umirovljeni šibenski biskup Ante Ivas.

Tragom navještaja iz Djela apostolskih o ulasku Petra i Ivana u jeruzalemski hram na molitvu, kod čijih se vrata nalazio hromi čovjek, a prohodao je na Petrovu riječ 'Hodaj' koju je rekao u ime Isusa Krista, biskup Ivas je rekao: „Sv. Petar i danas ulazi u hram, u živu Kristovu Crkvu, u Kristovu obitelj, da je učvršćuje u vjeri. Jer to je upravo njemu povjerio Rabbi – Učitelj, Krist: da Petar njegovu braću i sestre, vjernike, do konca vremena učvršćuje u vjeri. Da Petrova vjera bude Petrus – Kefas, što znači stijena, čvrsta i nerazoriva, na kojoj će Isus kroz sve vjekove i u svim vremenima i narodima graditi svoju Crkvu, živu zajednicu koja će u svijetu biti trajni svjedok njegove ljubavi koja jedina može spasiti svijet – ne sa srebrom i zlatom, nego Kristovom milošću, ljubavlju i žrtvom“. U Crkvi Isus oko sebe u svakom vremenu okuplja narode i poučava ljudе svojom Riječu.

„Isus nas hrani svojim Tijelom i Krvlju da možemo ustajati iz svoje nemoći, iz duhovne hromosti koja na zemlji zahvaća i muči svakog čovjeka. Tko to u svom životu nije osjetio duhovnu muku i uzetost? Nema toga čovjeka. Isus dolazi da se ljudi mogu uspraviti, da mogu hodati kroz život, hrabro, uspravno, časno, kroz životne križeve, muke i iskušenja, umiranja i smrti. Da možemo hodati Kristovim putem, živjeti u njegovoј istini i slaviti Boga“ istaknuo je mons. Ivas, poručivši da Petar i danas govorи „srebra i zlata nema u meni“. Ali ima puno više od toga, „više od kruha i ruha. U Petru ima Kristova duha, duha Životvorca. Zato ustani, hodaj, vjeruj, nemoj puziti po ovoj zemlji, nisi tako stvoren“ ohrabrio je biskup Ivas.

Istaknuo je i značaj Petrove riječi ‘Vjera te twoja spasila’. „Želio bih da to svi čujemo, jer tu je rečenicu Petar izrekao i izriče je svima nama.

Tu je riječ on naučio od Krista, svoga Učitelja, riječ koju je Isus rado govorio, radujući se sa grešnicom kojoj je oprostio grijeha, sa carinikom, sa Zakejem kad su ga pozvali u kuću, s Jairom i rimskim časnikom kad im je oživio i ozdravio djecu, s Pavlom kad se, obasjan njegovom svjetlošću, obratio i od progonitelja postao gorljivi svjedok i širitelj Kristova djela spasenja, križem i Božjom ljubavlju“ rekao je propovjednik.

Opisujući osobnost apostolskog prvaka Petra, biskup Ivas je rekao da „Isusu nije bilo lako s Petrom, s njegovim temperamentom i njegovom vjerom. Zato nam je Petar tako simpatičan, drag i blizak. Kao da se rodio na obali našeg Galilejskog mora, hrvatskog dijela Jadrana. Petar, priprosti ribar, s rukama ispuštanima od mora i sunca, žuljevitima od vesla, konopa i mreža. S iskustvom oluje i utapanja, umoran od neprospavanih noći, često od praznih mreža, kao onoga jutra kad ga je Isus prvi put susreo na obali“. Petar je bio „jednostavan čovjek, ponekad sirov i brz na jeziku, samouvjeren u svoje ribarsko umijeće“. Isus je rekao da baci mreže na drugu stranu, „njemu, Šimunu, vrsnom ribaru, koji najbolje zna gdje su dobre pošte, kako se i kad lovi riba“. Petar je poslušao i učinio to na Isusovu riječ. Možda je „podrugljivo pomislio, što ovaj iz Nazareta zna o moru i ribama? Ali, Šimun je ipak poslušao: ‘Na tvoju riječ bacit ću mreže’. I mreže su se začudo napunile ribom. Petar je bio spremjan ispraviti svoje izjave, priznati i pokajati se za svoje grijeha, za svoju brzopletost, samouvjerenost, ponizno i gorko zaplakati. Isus je znao da će Petrova vjera rasti i sazrijevati. Zato je za njega molio Oca. I za nas Isus moli. I Petar za nas moli, za našu vjeru. Zato je Isus Petru vodio sa sobom na Tabor da vidi njegovo preobraženje, vodio ga je i u Getsemanski vrt da vidi njegove krvave suze“ istaknuo je mons. Ivas, podsjetivši da Petar nije razumio Isusa kad je govorio o svom križu i smrti. Počeo ga je odvraćati od toga, pa mu je Isus morao reći, ‘Nosi se od mene, tako Sotona govori’.

„Ali, kad je Isus pitao što govore ljudi tko je on, Petar je jedini od apostola rekao: ‘Ti si Krist, Spasitelj, Mesija!’, na što mu je Isus rekao: ‘Bla-ga tebi, Šimune, jer to ti nije objavila mudrost

ljudska. Nego to ti je objavio Otac moj, a ti povjerovali“ istaknuo je mons. Ivas.

Opisujući nadalje njegov odnos s Isusom, biskup je rekao kako se Petar usprotivio Isusu kad mu je na Posljednjoj večeri htio oprati noge. „Ali kad mu je Isus rekao da je to znak njegove ljubavi i služenja koje on i njegovi učenici trebaju naučiti i nastaviti živjeti u svijetu, jer bez Božje ljubavi i službe nema u svijetu istinskog spasenja, Petar je oduševljeno rekao: ‘Onda ne samo noge, nego i ruke i glavu’“ rekao je predvoditelj slavlja. Petrova smjelost vidljiva je i kad je u Getsemanskom vrtu htio braniti Isusa, pa je mačem odsjekao uho jednome koji je došao Isusa odvesti. „Petar nije imao snage ići za Isusom do vrha Kalvarije, ali nije bježao iz Jeruzalema kao neki drugi. Prvi je ušao u prazan grob Isusova uskrsnuća i povjerovalo. Draga je i za sve nas utješna istina da se Isusu jako sviđalo sve što se sa Šimunom i njegovom vjerom događalo, pa je upravo njemu, a ne Ivanu, što bismo možda očekivali, rekao da će na njemu kao stijeni sagraditi svoju Crkvu koju neće vrata paklena nadvladati“ istaknuo je mons. Ivas, naglasivši da će mu „nakon Petrovih suza pokajnica, Isus dati najveće poslanje i službu u njegovoj Crkvi: Petre, pasi, vodi moje stado, moje vjernike, moju Crkvu, učvršćuj ih. Vodi ih u vjeri, podiži ih, da ne hramlju, ne lutaju, da ne padaju u zablude i krivotvorenja. Da hodaju uspravno, hvale Boga, spremni podnijeti protivljenja i osude, izrugivanja, ideološke i političke udarce, što je u modi. I ići putem križa, jer Petar je naučio da je to jedini put do uskrsnuća, do spasenja svijeta i života vječnoga, kako je Isus govorio“ poručio je biskup Ivas.

Upozorio je da hromi i danas, poput čovjeka kojega je susreo Petar, stoje pred vratima hrama, u svijetu i sve više očekuju tek materijalnu, zemaljsku milostinju. „U našem vremenu svjetski mudraci, ideolozi, gurui i vlastodršci nastoje uvjeriti ljudе da su čovjeku jedino potrebni i važni zemaljsko srebro i zlato, gospodarstvo, imati više, obilnije. Umirovljeni papa Benedikt XVI. upozoravao je da živimo u svijetu koji očekuje samo materijalno i vidi sebe samo u materijalnome i zemaljskome. Sve je manje ili nije uopće otvoren za gore, preko

praga zemaljskoga, za ono ‘iza vrata’. Za dubine svojih težnji, bračnog i obiteljskog života, rađanja“ upozorio je mons. Ivas, istaknuvši: „Petar nam svjedoči kako materijalno u svijetu čovjeku nije dostatno. Trebamo otkrivati ono preobražavajuće, spasenjsko, treba susreti živoga Boga. Zato treba ući u hram, kako su to činili Petar i Isus. Petar je to naučio od Isusa. Bez toga, svijet postaje sve više mjesto kulture smrti, lažnih sloboda, opijata i droge, nasilja i terora“ upozorio je biskup Ivas.

Rekao je i da su nadolazeći izbori „važni za našu domovinu, kao i za svaki narod. No, u borbi za vlast obećava se samo zemaljska milostinja, pa bilo to i protiv Božjih i naravnih zakona upisanih u život čovjeka stvorenoga na Božju sliku i spašenoga njegovom ljubavlju u Isusu“ upozorio je propovjednik. Potaknuo je vjernike da izadu na izbore i u skladu sa savješću podrže one koji promiču vrijednosti bračnog i obiteljskog života, zajedništva i suradnje, zrelog odgoja mladih za neprolazne i nepovredive vrednote života. „Kažu, to je zaostalo, klerikalno. Nećemo odustati. Založit ćemo se za neprolazne vrednote, doprinijet ćemo koliko budemo mogli. Potrebna je ljubav u smislu spremnosti na žrtvu, darivanje, davanje vlastitog života“ poručio je biskup Ivas.

Zaključivši s Petrovim odgovorom Isusu, kad je Isus pitao učenike hoće li i oni otići od njega: ‘Kamo i kome ćemo otići, Gospodine, Ti jedini imaš riječi života vječnoga’, mons. Ivas je zamolio sv. Petra da Crkva s njim trajno ponavlja: „Kome ćemo mi to ići, Gospodine? Ostajemo s tobom u tvojoj Crkvi i ljubavi, jer ti si ostao s nama do svršetka svijeta“.

Tijekom procesije, svećenici koncelebranti među kojima i pločanski župnik fra Žarko Relota i puk zaustavili su se na četiri mjesta, kada je biskup Ivas molio zaštitu od vremenskih i drugih nepogoda i blagoslov plodova zemlje.

Pjevanje je predvodio župni zbor sv. Petra predvođen župljanima koji sebedarjem obogaćuju život župe; to su kćer i otac, Martina Stipčević Petani i Zdenko Stipčević, zadarski katedralni solist.

Don Damir Šehić doktorirao na temi „Teološko-bioetičko vrjednovanje ustavnosudskih odluka o pobačaju“

Svećenik Zadarske nadbiskupije don Damir Šehić uspješno je obranio doktorski rad s najvišom ocjenom Summa cum laude, na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, u utorak, 30. lipnja 2020.

Tema doktorskog rada je Teološko-bioetičko vrjednovanje ustavnosudskih odluka o pobačaju, pod vodstvom mentora prof. dr. sc. Tončija Matulića i prof. dr. sc. Josipa Grbca. Predsjednik povjerenstva za obranu doktorata je bio doc. dr. sc. Mislav Kutleša, a vanjske članice prof. dr. sc. Dubravka Hrabar i prof. dr. sc. Ana Borovečki.

Doktorski rad na interdisciplinarni način ulazi u meritum aktualne zakonske, moralne i bioetičke problematike, ukazujući na pitanje pobačaja. Nacionalno zakonodavstvo Republike Hrvatske razgraničuje pravo na život i pravo na samoodređenje Zakonom o zdravstvenim mjerama za ostvarivanje prava na slobodno odlučivanje o rađanju djece iz 1978. godine. Temeljem sedam prijedloga za pokretanje postupka ocjene suglasnosti Zakona s Ustavom, Ustavni je sud Republike Hrvatske donio Rješenje broj U-I-60/1991 i dr. od 21. veljače 2017. s Izdvojenim mišljenjem.

Ovaj doktorski rad predstavlja prvo, a nesumnjivo i jedinstveno istraživanje ovakve vrste u hrvatskom teološkom kontekstu te na taj način daje dublji i cjelovitiji pogled na tumačenje recenčnih ustavnosudskih odluka o pobačaju, te samim time predstavlja izvorni znanstveni rad. Rad interdisciplinarnim pristupom nastoji iz perspektive biomedicinskih, društvenih i humanističkih znanosti sagledati spomenutu problematiku, poštujući pritom zahtjeve bioetičke discipline koja ovim doktorskim radom dobiva još jednu potvrdu i obogaćenje.

Doktorski rad pridonosi sustavnoj kritičkoj raščlambi i boljem razumijevanju i vrjednovanju suvremene zakonske-pravne problematike namjernoga pobačaja te statusa ljudskog embrija i prava na život kao temeljnoga inherentnoga i neotuđivog prava svakog ljudskog bića od začeća i to u svjetlu teološko-bioetičkih načela i katoličkog nauka.

Doktorski rad Teološko-bioetičko vrjednovanje ustavnosudskih odluka o pobačaju konceptualno je podijeljena u tri tematske cjeline, strukturirane provedenim istraživanjem triju područja.

Prvi dio zakonodavno-pravne tematske cjeline podijeljen je u dva poglavlja i ima cilj pojasniti razumijevanje hrvatske nacionalne zakonske regulative pobačaja koju uređuje Zakon o zdravstvenim mjerama za ostvarivanje prava na slobodno odlučivanje o rađanju djece iz 1978. godine te prikazom Rješenja Ustavnog suda broj U-I-60/1991 i dr. od 21. veljače 2017. s Izdvojenim mišljenjem jednog ustavnog sudca. Drugi dio doktorskog rada pristupio je bioetičkom vrjednovanju pobačaja iz perspektive biomedicine i embriologije gdje je postavljena hipoteza kako biološko-embriološke znanstvene spoznaje plauzibilno potvrđuju nastanak novog jedinstvenog genetskog materijala spajanjem gameta suprotnih spolova, odnosno kako spajanjem jezgre spermija s jezgrom jajne stanice nastaje zigota koja je početna stanica novonastalog organizma s posve novom genetskom strukturu te je trenutak začeća početak života novog čovjeka. Treći dio doktorskog rada naslova Teološko vrjednovanje zakona o zdravstvenim mjerama i Rješenja u pitanju pobačaja, fokus istraživanja usmjerio je na vrednovanje pobačaja iz teološko-moralne perspektive. Njime se pokušala verificirati hipoteza, oslonjena na spoznaje biomedicinsko-embrioloških znanosti o početku života, kako je novi genetski materijal nastao začećem individualno ljudsko biće, osoba u razvojnoj fazi. Prekid razvojne faze označava kraj individualnog života, a iz teološke perspektive isto se smatra ubojstvom nerođenog čovjeka.

Završni i ključni dio doktorske disertacije donosi Teološko-bioetičko vrjednovanje Rješenja Ustavnog suda kojim se ekspliziraju argumenti utemeljeni na rezultatima istraživanja. Teološko-moralna prosudba Rješenja Ustavnog suda polazi od činjenice kako je Ustavni sud vrhovni tumač Ustava RH i društveni arbitar posljednje instance te polazi od premise da se isti u predmetu pobačaja nekritički svrstava uz vrijednosni sustav moralnog relativizma oprečnog Ustavu RH te se odriče prava tumačenja ustavnih kategorija, što je iz pozicije moralne teologije iznimno moralno dvojbeno.

Autor je na koncu obrane zahvalio svojim mentorima prof. dr. sc. Tončiju Matuliću i prof. dr. sc. Josipu Grbcu, istaknuvši pritom „da mu je njihovo stručno i znanstveno vodstvo u radu, kao i bratska podršku i pomoć na koju je uvijek mogao računati, bila istinska pomoć, ali i osobita čast i privilegija!“.

Na obrani disertacije bili su prisutni don Damirova rodbina i prijatelji te zadarski nadbiskup i predsjednik HBK Želimir Puljić.

Damir Šehić rođen je u Zadru 3. rujna 1988. godine. Nakon završene osnovne škole u Biogradu na Moru započinje srednjoškolsko obrazovanje u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zadru, gdje je za vrijeme pohađanja gimnazije pitomac sjemeništa Zmajević. 2007. godine upisuje Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, područni studij Teologije u Rijeci. Uspješno, u roku, završava fakultet 2012. godine i diplomira s temom Veliki pneumatolog Zapada – Aurelije Augustin.

Akademске godine 2015./16. upisuje poslijediplomski studij na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu iz modula Etičko-moralna i društvena relevantnost teologije i Crkve, područje Moralna teologija. Od početka akademске godine 2018./2019. pohađa Papinsko sveučilište Svetog Križa u Rimu – Pontificia Università della Santa Croce, 1. Ciclo di Comunicazione Istituzionale. Za vrijeme boravka u Rimu pitomac je Papinskog hrvatskog zavoda svetog Jeronima. Od akademске godine 2018./2019. sudjeluje u izvođenju nastave kolegija Osnovna moralna teologija, Bioetika i Socijalni nauk Crkve na Teološko-katehetskom odjelu Sveučilišta u Zadru, u suradničkom zvanju naslovnog asistenta.

Pod vodstvom mentora prof. dr. sc. Tončija Matulića obranio je 2019. godine licencijatski rad iz područja Moralna teologija-bioetika, pod naslovom Pobačaj u perspektivi bioetike i biomedicine. Od rujna 2019. u službi je tajnika zadarskog nadbiskupa.

Čestitamo!

SADRŽAJ

SVETA STOLICA	5
HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	
PODRŠKA PREDSJEDNIKA HBK KARDINALU VINKU PULJIĆU	8
PREDsjednik HBK ČESTITAO MUSLIMANIMA RAMAZANSKI BAJRAM	9
GOVOR PREDSJEDNIKA HBK NA POČETKU 60. PLENARNOG ZASJEDANJA	10
PORUKA BISKUPA HBK ZA PARLAMENTARNE IZBORE 2020.	12
VIJEĆE HBK ZA NAUK VJERE O VREMENU PANDEMIJE COVID-19	13
ZADARSKA NADBISKUPIJA	
VJERNICI RADO SLAVE MARIJINE SVETKOVINE	15
UZ OBNOVU SVEĆENIČKIH OBEĆANJA	16
DUH SVETI KOJI NAUČAVA, POSVEĆUJE I UPRAVLJA	17
TIJELOVO	18
BOŽJE STADO TREBA ODVAŽNE PASTIRE. BOŽJA NJIVA ZAUZETE I MARLJIVE RADNIKE!	20
59. SVEĆENIČKI DAN	22
IVAN JE SVJEDOČIO ISTINU BEZ KOMPROMISA	23
BUDI NA VISINI ZADATKA KOJI TI CRKVA DANAS POVJERAVA!	24
ODREDBE	26
IMENOVANJA I RAZRJEŠENJA	42
KRONIKA	31
IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE	33
ZNANSTVENI PRILOG	100